

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, ul. Nowa 2, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

SPRAWOZDANIE
z egzaminu gimnazjalnego
przeprowadzonego w kwietniu 2010 roku
w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE

Iwona Abramowicz

Paweł Brodecki

Maria Fromelc-Chmielewska

Czesław Jarosz

Grażyna Klimuszko

Wiesława Łempicka

Mariola Matejkowska

Elżbieta Prószyńska

Iwona Sokólska

Renata Wysocka

Mariusz Zysk

DANE STATYSTYCZNE

Marcin Muzyk

Krzysztof Najda

KONSULTACJA NAUKOWA

dr Anna Bartkowiak

PROJEKT OKŁADKI

Ivayla Świtajewska

OPRACOWANIE TECHNICZNE

Monika Raszkiewicz

Szanowni Państwo,

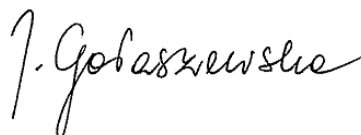
oddaję w Państwa ręce sprawozdanie z kolejnego egzaminu gimnazjalnego. Jest ono inne niż dotychczasowe sprawozdania, gdyż przedstawione w nim informacje dotyczą uczniów z obu województw, tj. podlaskiego i warmińsko-mazurskiego, które znajdują się w zasięgu działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży. Ponadto sprawozdanie oprócz wyników uczniów rozwiązujących arkusz standardowy obejmuje wyniki uczniów rozwiązujących arkusze niestandardowe. Mam nadzieję, że będzie ono wartościową lekturą dla kuratorów oświaty, organów prowadzących szkoły, dyrektorów i nauczycieli gimnazjów.

Sprawozdanie jest uzupełnieniem wstępnych informacji przekazanych szkołom 18 czerwca 2010 roku. Na jego podstawie można sporządzić wewnątrzszkolną analizę osiągnięć absolwentów z 2010 roku i wykorzystać ją przy planowaniu pracy dydaktycznej w nowym roku szkolnym.

Co zawiera sprawozdanie? Informacje o organizacji i przebiegu egzaminu, dane statystyczne opisujące populację trzecioklasistów, którzy przystąpili do egzaminu, oraz wyniki uczniów rozwiązujących poszczególne typy arkuszy. Najbardziej rozbudowana jest część poświęcona wynikom z egzaminu standardowego przeprowadzonego w terminie głównym. Obejmuje ona wyniki uczniów ogólne i w poszczególnych obszarach umiejętności (uwzględniające wielkość miejscowości, dysleksję i płeć) oraz wyniki ogólne szkół i gmin. Ta część sprawozdania zawiera także szczegółową analizę poziomu opanowania umiejętności i adresowana jest głównie do nauczycieli poszczególnych przedmiotów. Zachęcam Państwa do zapoznania się ze sprawozdaniem z egzaminu gimnazjalnego opracowanym w CKE przedstawiającym m.in. wyniki uczniów i szkół z języków obcych na skali staninowej (www.cke.edu.pl).

Pragnę serdecznie podziękować wszystkim osobom, które współpracowały z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Łomży przy organizacji i przeprowadzeniu egzaminu w 2010 roku. Szczególnie dziękuję przewodniczącym i członkom szkolnych zespołów egzaminacyjnych, przewodniczącym zespołów egzaminatorów i egzaminatorom, dyrektorom szkół, w których zorganizowano ośrodki oceniania prac, dyrektorom szkół, w których zorganizowano punkty redystrybucji prac, oraz przedstawicielom Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w Olsztynie i przedstawicielom organów prowadzących szkoły, którzy obserwowali przebieg egzaminu.

Życzę Państwu satysfakcji z pracy w nowym roku szkolnym i liczę na dalszą owocną współpracę.

Dyrektor OKE w Łomży

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	9
1. ORGANIZACJA I PRZEBIEG EGZAMINU GIMNAZJALNEGO	12
1.1. Zgłaszanie uczniów do egzaminu gimnazjalnego	12
1.2. Przygotowania do przeprowadzenia egzaminu gimnazjalnego.....	13
1.3. Dystrybucja i redystrybucja materiałów egzaminacyjnych	14
1.4. Przebieg egzaminu gimnazjalnego	14
1.5. Sprawdzanie i ocenianie prac uczniów	15
1.6. Przekazanie wyników szkołom i uczniom.....	17
1.7. Udostępnianie prac do wglądu	17
2. CHARAKTERYSTYKA POPULACJI.....	18
3. CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA – ARKUSZ STANDARDOWY	22
3.1. Wyniki uzyskane przez uczniów z województwa podlaskiego i warmińsko- -mazurskiego.....	22
3.2. Wyniki egzaminu gimnazjalnego a wielkość miejscowości	25
3.3. Wyniki uczniów z dysleksją i bez dysleksji	27
3.4. Wyniki egzaminu gimnazjalnego a płeć uczniów	29
3.5. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności	31
4. OPIS ZESTAWU ZADAŃ Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH – ARKUSZ STANDARDOWY	35
5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ – CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA, ARKUSZ STANDARDOWY	36
6. UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH – CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA, ARKUSZ STANDARDOWY	38
6.1. Czytanie i odbiór tekstów kultury (I GH)	38
6.2. Tworzenie własnego tekstu (II GH)	41
7. WYNIKI UCZNIÓW SŁABO WIDZĄCYCH I NIEWIDOMYCH – CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA	48
8. WYNIKI UCZNIÓW SŁABO SŁYSZĄCYCH I NIESŁYSZĄCYCH – CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA	50
9. WYNIKI UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM – CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA	52
10. OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM – CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA	55

10.1. Opis arkusza	56
10.2. Opis osiągnięć uczniów w obszarze <i>czytanie i odbiór tekstów kultury</i>	57
10.3. Opis osiągnięć uczniów w obszarze <i>tworzenie własnego tekstu</i>	60
10.4. Refleksje egzaminatora	62
11. CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA – ARKUSZ STANDARDOWY	64
11.1. Wyniki uzyskane przez uczniów z województwa podlaskiego i warmińsko- -mazurskiego	64
11.2. Wyniki egzaminu gimnazjalnego a wielkość miejscowości	67
11.3. Wyniki uczniów z dysleksją i bez dysleksji	69
11.4. Wyniki egzaminu gimnazjalnego a płeć uczniów	71
11.5. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności	73
12. OPIS ZESTAWU ZADAŃ Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO- -PRZYRODNICZYCH – ARKUSZ STANDARDOWY	78
13. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ – CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA, ARKUSZ STANDARDOWY	79
14. UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH – CZĘŚĆ MATEMATYCZNO- -PRZYRODNICZA, ARKUSZ STANDARDOWY	81
14.1. Umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu (I GM)	81
14.2. Wyszukiwanie i stosowanie informacji (II GM)	88
14.3. Wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności w szczególności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych (III GM)	89
14.4. Stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów (IV GM)	92
15. WYNIKI UCZNIÓW SŁABO WIDZĄCYCH I NIEWIDOMYCH – CZĘŚĆ MATEMATYCZNO- -PRZYRODNICZA	96
16. WYNIKI UCZNIÓW SŁABO SŁYSZĄCYCH I NIESŁYSZĄCYCH – CZĘŚĆ MATEMATYCZNO- -PRZYRODNICZA	98
17. WYNIKI UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM – CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA	100
18. OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM – CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA	105
18.1. Opis osiągnięć uczniów w obszarze <i>umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu</i>	106

18.2. Opis osiągnięć uczniów w obszarze <i>wyszukiwanie i stosowanie informacji</i>	107
18.3. Opis osiągnięć uczniów w obszarze <i>wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności, w szczególności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych</i>	108
18.4. Opis osiągnięć uczniów w obszarze <i>stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów</i>	109
18.5. Podsumowanie	109
19. JĘZYK OBCY NOWOŻYTNY – JĘZYK ANGIELSKI	110
19.1. Wyniki uzyskane przez uczniów z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego – arkusz standardowy	110
19.2. Wyniki egzaminu a wielkość miejscowości – arkusz standardowy	111
19.3. Wyniki uczniów z dysleksją i bez dysleksji – arkusz standardowy	113
19.4. Wyniki egzaminu a płeć uczniów – arkusz standardowy	114
19.5. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności – arkusz standardowy	115
19.5. Wyniki uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	118
20. JĘZYK ANGIELSKI – OPIS UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW W OBSZARACH STANDARDÓW WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH – ARKUSZ STANDARDOWY	120
20.1. Odbiór tekstu słuchanego	121
20.2. Odbiór tekstu czytanego	124
20.3. Reagowanie językowe	128
21. JĘZYK OBCY NOWOŻYTNY – JĘZYK NIEMIECKI	133
21.1. Wyniki uzyskane przez uczniów z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego – arkusz standardowy	133
21.2. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności – arkusz standardowy	135
21.3. Wyniki uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	135
22. JĘZYK NIEMIECKI – OPIS UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW W OBSZARACH STANDARDÓW WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH – ARKUSZ STANDARDOWY	137
22.1. Odbiór tekstu słuchanego	137
22.2. Odbiór tekstu czytanego	141
22.3. Reagowanie językowe	145
23. JĘZYK OBCY NOWOŻYTNY – JĘZYK ROSYJSKI	151
23.1. Wyniki uzyskane przez uczniów z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego – arkusz standardowy	151
23.2. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności – arkusz standardowy	152

23.3. Wyniki uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.....	153
24. JĘZYK ROSYJSKI – OPIS UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW W OBSZARACH STANDARDÓW WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH – ARKUSZ STANDARDOWY	155
24.1. Odbiór tekstu słuchanego.....	155
24.2. Odbiór tekstu czytanego.....	158
24.3. Reagowanie językowe.....	164
25. JĘZYK OBCY NOWOŻYTNY – JĘZYK FRANCUSKII	169
25.1. Wyniki uzyskane przez uczniów z województwa podlaskiego i warmińsko- -mazurskiego – arkusz standardowy.....	169
25.2. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności – arkusz standardowy	170
26. ŚREDNIE WYNIKI SZKÓŁ – ARKUSZE GH-1-102 I GM-1-102	170
27. ŚREDNIE WYNIKI W POWIATACH – ARKUSZ STANDARDOWY	175
ANEKS	186
Mapa 1. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (arkusz standardowy) w gminach w skali pięciostopniowej ustalonej na podstawie średnich wyników gmin województwa podlaskiego	186
Mapa 2. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (arkusz standardowy) w gminach w skali pięciostopniowej ustalonej na podstawie średnich wyników gmin województwa podlaskiego.....	187
Mapa 3. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (arkusz standardowy) w gminach w skali pięciostopniowej ustalonej na podstawie średnich wyników gmin województwa podlaskiego	188
Mapa 4. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (arkusz standardowy) w gminach w skali pięciostopniowej ustalonej na podstawie średnich wyników gmin województwa warmińsko-mazurskiego.....	189
Mapa 5. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (arkusz standardowy) w gminach w skali pięciostopniowej ustalonej na podstawie średnich wyników gmin województwa warmińsko-mazurskiego	190
Mapa 6. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (arkusz standardowy) w gminach w skali pięciostopniowej ustalonej na podstawie średnich wyników gmin województwa warmińsko-mazurskiego.....	191
Kartoteka zestawów zadań GH-1-102, GH-4-102, GH-5-102, GH-6-102	192
Kartoteka zestawu zadań GH-7-102	194
Kartoteka zestawu zadań GH-8-102	196
Kartoteka zestawów zadań GM-1-102, GM-4-102, GM-5-102, GM-6-102.....	198
Kartoteka zestawu zadań GM-7-102.....	200
Kartoteka zestawu zadań GH-8-102	202

WPROWADZENIE

Egzamin gimnazjalny, który od 2009 roku składa się z trzech części, odbył się w dniach: 27, 28 i 29 kwietnia (termin główny) oraz 8, 9 i 10 czerwca (termin dodatkowy). Przystąpiło do niego łącznie 32 713¹ uczniów z 492 szkół.

Na podstawie § 35 *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych* (DzU Nr 83, poz. 562, z późn. zm.) po raz drugi na egzaminie gimnazjalnym sprawdzono wiedzę i umiejętności z zakresu języka obcego nowożytnego, którego uczeń uczył się w szkole jako przedmiotu obowiązkowego. Najpopularniejszy wśród uczniów gimnazjów był język angielski. Egzamin z tego przedmiotu zdawało 83,4% trzecioklasistów. Do egzaminu z języka niemieckiego przystąpiło 13,4% uczniów (głównie z województwa warmińsko-mazurskiego), z języka rosyjskiego – 30%, z języka francuskiego – 0,3%. Nikt nie przystąpił do egzaminu z języka hiszpańskiego i włoskiego.

Egzamin gimnazjalny sprawdza stopień opanowania przez uczniów kończących naukę w gimnazjum wiadomości i umiejętności określonych w standardach wymagań egzaminacyjnych zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego. Wszyscy gimnazjaliści rozwiązywali te same zadania egzaminacyjne. Ich prace były sprawdzane i oceniane przez specjalnie przygotowanych egzaminatorów stosujących jednolite kryteria oceniania.

Wyniki uzyskane przez uczniów na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej i matematyczno-przyrodniczej były wykorzystane w rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych. Wynik egzaminu gimnazjalnego z języków obcych nie był brany pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym do szkół ponadgimnazjalnych.

Egzamin gimnazjalny w części humanistycznej sprawdzał osiągnięcia uczniów w zakresie dwóch obszarów umiejętności: *czytanie i odbiór tekstów kultury* (I GH) i *tworzenie własnego tekstu* (II GH). Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań w teście można było otrzymać 50 punktów.

Egzamin gimnazjalny w części matematyczno-przyrodniczej sprawdzał poziom osiągnięć uczniów w zakresie czterech obszarów umiejętności: *umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu* (I GM), *wyszukiwanie i stosowanie informacji* (II GM), *wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności, w szczególności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych* (III GM) oraz *stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów* (IV GM). Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań w teście można było otrzymać 50 punktów.

Egzamin gimnazjalny z języka obcego nowożytnego sprawdzał poziom osiągnięć uczniów w zakresie trzech obszarów umiejętności: *odbiór tekstu słuchanego* (I), *odbiór tekstu czytanego* (II) oraz *reagowanie językowe* (III). Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań w teście można było otrzymać 50 punktów.

Średni wynik gimnazjalistów z województwa podlaskiego piszących w pierwszym terminie standardowy zestaw zadań z części humanistycznej to 29,5 pkt (w kraju 30,3), z części matematyczno-przyrodniczej – 24,4 pkt (w kraju 23,9), z języka angielskiego – 30,1 pkt (w kraju 29,9), z języka niemieckiego – 29,8 pkt (w kraju 29,4), a z języka rosyjskiego – 35,0 pkt (w kraju 27,1).

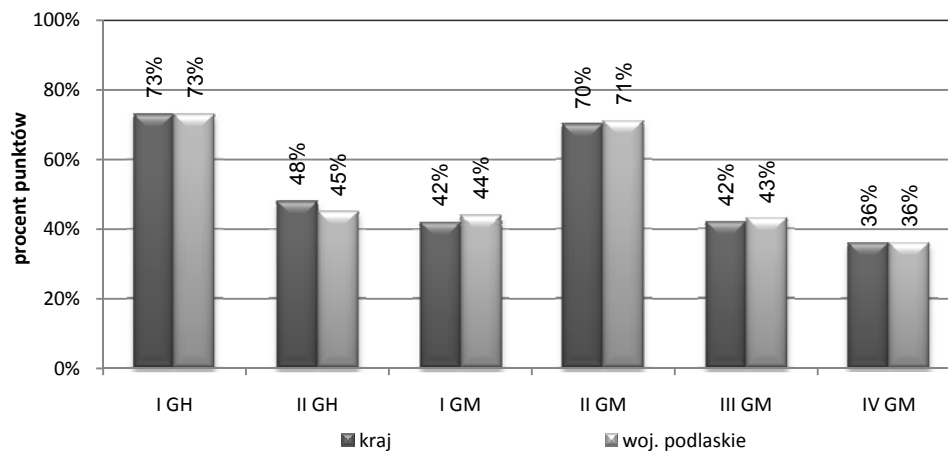
Średni wynik gimnazjalistów z województwa warmińsko-mazurskiego piszących w pierwszym terminie standardowy zestaw zadań z części humanistycznej to 28,6 pkt (w kraju 30,3),

¹ Jest to liczba trzecioklasistów, którzy przystąpili przynajmniej do jednej części egzaminu.

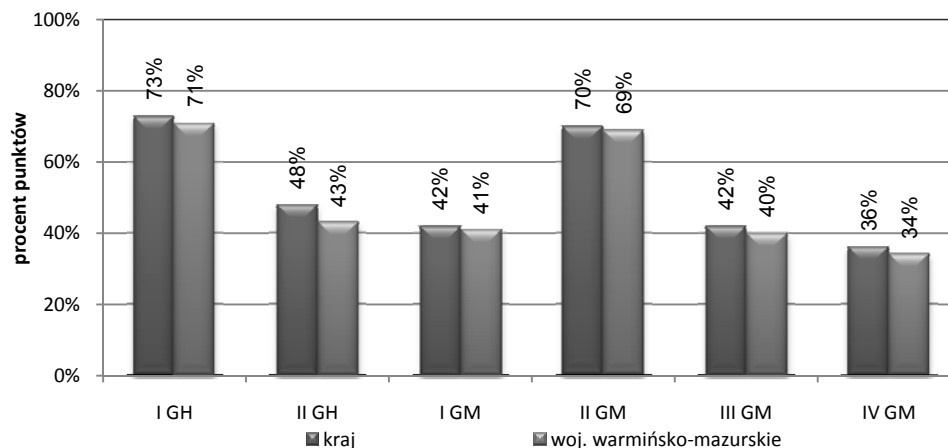
z części matematyczno-przyrodniczej – 23,2 pkt (w kraju 23,9), z języka angielskiego – 28,8 pkt (w kraju 29,9), z języka niemieckiego – 28,9 pkt (w kraju 29,4), a z języka rosyjskiego – 25,9 pkt (w kraju 27,1).

Wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej i egzaminu z języka angielskiego wskazują na zróżnicowanie osiągnięć uczniów w zależności od położenia ich szkoły. Osiągnięcia uczniów ze szkół miejskich są wyższe niż osiągnięcia ich kolegów ze szkół wiejskich. Największe różnice uwidoczniły się w wynikach z języka angielskiego. Podobnie jak w ubiegłym roku, dziewczęta osiągają wyższe wyniki niż chłopcy, szczególnie w części humanistycznej. Natomiast w części matematyczno-przyrodniczej różnice są niewielkie.

Wykres 1.1. Osiągnięcia uczniów w kraju i w województwie podlaskim w poszczególnych obszarach umiejętności sprawdzanych na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej i matematyczno-przyrodniczej

Wykres 1.2. Osiągnięcia uczniów w kraju i w województwie warmińsko-mazurskim w poszczególnych obszarach umiejętności sprawdzanych na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej i matematyczno-przyrodniczej

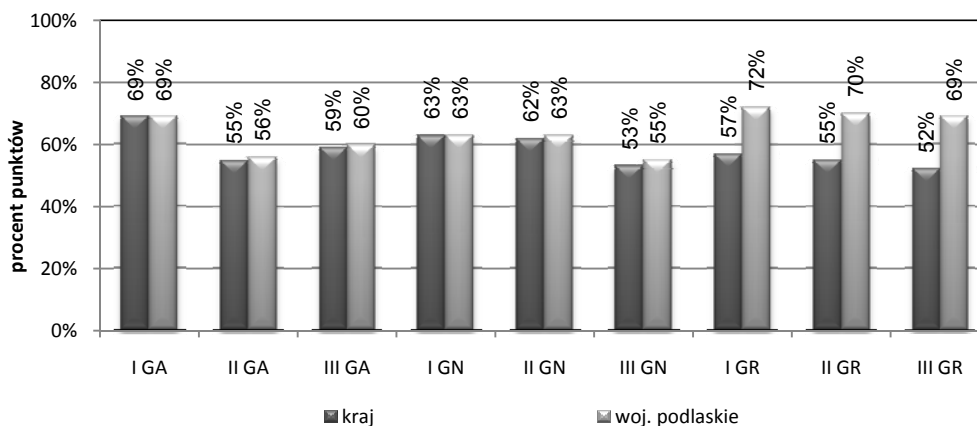
Osiągnięcia uczniów z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego w poszczególnych obszarach umiejętności sprawdzanych na egzaminie gimnazjalnym są zbliżone do osiągnięć uczniów z całego kraju. Jedynie w II obszarze umiejętności w części humanistycznej wyniki uczniów w województwie warmińsko-mazurskim są niższe o 5 punktów procentowych.

W części humanistycznej najłatwiejszymi umiejętnościami było rozpoznawanie i odnajdywanie związków przyczynowo-skutkowych (określanie motywów postępowania bohaterów, reakcji postaci na zdarzenia itp.) i interpretowanie tekstów kultury z uwzględnieniem intencji

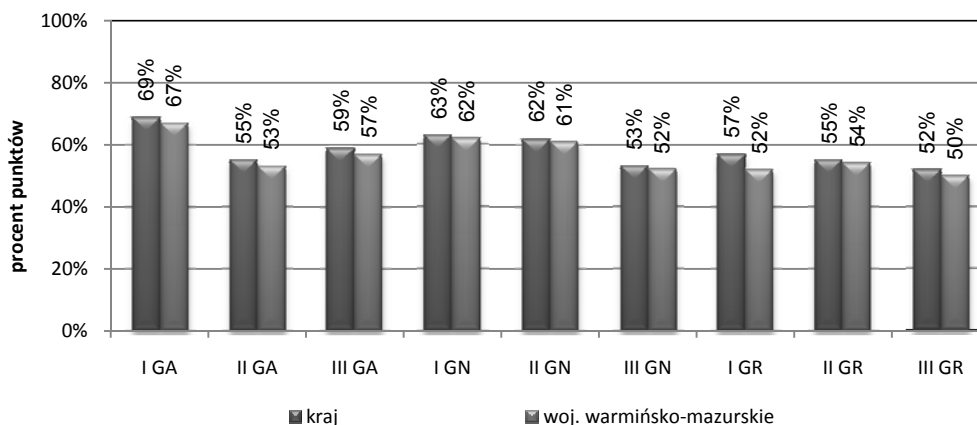
nadawcy (I GH). Najwięcej trudności sprawiło trzecioklasistom budowanie wypowiedzi poprawnych pod względem językowym, interpunkcyjnym i ortograficznym (II GH).

W części matematyczno-przyrodniczej najłatwiejsze okazało się przetwarzanie, porównywanie i interpretowanie informacji przedstawionych w formie diagramu, tabeli i tekstu (II GM). Największą trudność sprawiło zdającym wskazywanie prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów (III GM) oraz stosowanie technik twórczego rozwiązywania problemów (IV GM).

Wykres 1.3. Osiągnięcia uczniów w kraju i w województwie podlaskim w poszczególnych obszarach umiejętności sprawdzanych na egzaminie gimnazjalnym z języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego

Wykres 1.4. Osiągnięcia uczniów w kraju i w województwie warmińsko-mazurskim w poszczególnych obszarach umiejętności sprawdzanych na egzaminie gimnazjalnym z języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego

Osiągnięcia uczniów z województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego w poszczególnych obszarach umiejętności sprawdzanych na egzaminie gimnazjalnym z języka angielskiego i niemieckiego są zbliżone do osiągnięć uczniów z całego kraju. Natomiast osiągnięcia z języka rosyjskiego uczniów z województwa podlaskiego są wyraźnie wyższe od osiągnięć uczniów z całego kraju, a osiągnięcia uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego są w I obszarze niższe o 5 punktów procentowych.

Na egzaminie gimnazjalnym z języka angielskiego najłatwiejsze było stwierdzanie, czy tekst słuchany zawiera określone informacje (I GA) oraz przetwarzanie treści tekstu przeczytanego w języku polskim lub treści przedstawionej w materiale ikonograficznym i wyrażanie ich w języku obcym (III GA). Najwięcej trudności sprawiło zdającym rozpoznawanie i poprawne

stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych niezbędnych do skutecznej komunikacji (III GA).

Na egzaminie gimnazjalnym z języka niemieckiego najłatwiejsze było określanie kontekstu sytuacyjnego na podstawie czytanego tekstu (II GN) oraz określanie głównej myśli czytanego tekstu (II GN). Największą trudność sprawiło zdającym rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami czytanego tekstu (II GN).

Na egzaminie gimnazjalnym z języka rosyjskiego najłatwiejsze było określanie głównej myśli poszczególnych części czytanego tekstu (II GR) oraz stwierdzanie, czy tekst słuchany zawiera określone informacje (I GR). Najwięcej trudności sprawiło zdającym określanie kontekstu sytuacyjnego na podstawie słuchanego tekstu (I GR) oraz określanie kontekstu sytuacyjnego na podstawie tekstu czytanego (II GR).

1. ORGANIZACJA I PRZEBIEG EGZAMINU GIMNAZJALNEGO

Zasady i tryb przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego w 2010 roku regulowały niżej wymienione akty prawne:

- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (DzU nr 83 z 2007 r., poz. 562 z późniejszymi zmianami);*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (DzU nr 19 z 2005 r. poz. 167);*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz ośrodkach (Dz.U. nr 19 z 2005 r. poz. 166).*

Za przeprowadzenie egzaminu gimnazjalnego w szkołach na terenie województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego odpowiada Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży. Odpowiedzialność za organizację i przebieg egzaminu gimnazjalnego w szkole ponosi przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego, którym jest dyrektor szkoły.

1.1. ZGŁASZANIE UCZNIÓW DO EGZAMINU GIMNAZJALNEGO

Przewodniczący szkolnych zespołów egzaminacyjnych, zgodnie z § 41 ust 1. pkt 1 rozporządzenia, zgłaszali uczniów do egzaminu gimnazjalnego w formie elektronicznej, za pomocą aplikacji *Hermes*, w terminie do 31 października 2009 roku.

Tworzenie rejestru uczniów przystępujących do egzaminu w 2010 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, utrudniało:

- przesyłanie list uczniów po terminie,
- przesyłanie po terminie informacji o zmianach w zakresie dostosowań – głównie na podstawie opinii o dysleksji rozwojowej,
- przesyłanie list uczniów zawierających błędy w danych osobowych, które były powodem wymiany części zaświadczeń.

1.2. PRZYGOTOWANIA DO PRZEPROWADZENIA EGZAMINU GIMNAZJALNEGO

Konferencje

W okresie od 15 do 26 października 2009 roku Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży przeprowadziła konferencje dla przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych i ich zastępców. Zorganizowano je w 6 ośrodkach: w Białymstoku, Ełku, Elblągu, Łomży, Olsztynie i Suwałkach. Podczas konferencji:

- omówiono osiągnięcia uczniów, którzy w 2009 roku ukończyli gimnazjum, ze szczególnym zwróceniem uwagi na obszary, w których uzyskali oni wysokie wyniki oraz te obszary, w których uzyskali wyniki niskie;
- przedstawiono raport o wynikach egzaminu gimnazjalnego, który został przygotowany na potrzeby jednostek samorządu terytorialnego;
- omówiono metody EWD i zachęcono do korzystania ze wskaźników EWD w opracowywaniu analiz szkolnych;
- wprowadzono dyrektorów szkół w zagadnienia związane z organizacją egzaminu gimnazjalnego w 2010 roku,
- zaprezentowano kierunki rozwoju systemu egzaminów zewnętrznych – plany na lata 2010 i 2015 (prezentacja MEN).

Uczestnicy konferencji otrzymali:

- *Sprawozdanie z egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w kwietniu 2009 roku w gimnazjach na terenie województwa podlaskiego/warmińsko-mazurskiego,*
- *Sprawozdanie z egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w kwietniu 2009 roku w gimnazjach na terenie województwa podlaskiego/warmińsko-mazurskiego. Wyniki uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,*
- *Procedury organizowania i przeprowadzania sprawdzianu w szóstej klasie szkoły podstawowej i egzaminu w trzeciej klasie gimnazjum obowiązujące od roku szkolnego 2009/2010.*

Szkolenia przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych

W marcu 2010 roku przeprowadzono szkolenia przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych i ich zastępców dotyczące przygotowania i przeprowadzenia egzaminu gimnazjalnego. Szczególną uwagę zwrócono na przestrzeganie obowiązujących *Procedur*, między innymi na:

- powoływanie i pracę zespołów nadzorujących,
- dostosowanie warunków egzaminu do indywidualnych potrzeb uczniów,
- zapisy prawne dotyczące zwalniania uczniów z obowiązku przystąpienia do egzaminu,
- zmianę sposobu dystrybucji arkuszy egzaminacyjnych,
- odbieranie i przechowywanie przesyłek zawierających materiały egzaminacyjne,
- przekazywanie materiałów egzaminacyjnych zespołom nadzorującym egzamin gimnazjalny,
- zapewnienie samodzielności pracy uczniów,
- zasady kodowania i pakowania prac uczniów,
- wypełnianie i przekazywanie dokumentacji egzaminacyjnej,
- redystrybucję materiałów egzaminacyjnych,
- organizację egzaminu gimnazjalnego w dodatkowym terminie.

Podczas szkolenia przekazano każdej szkole:

- naklejki z kodami kreskowymi szkół, naklejki na koperty,
- informator – *Organizacja sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego w 2010 roku,*
- materiały pomocnicze dla nauczycieli pracujących z uczniem niepełnosprawnym intelektualnie:
 - *Wybrane elementy teorii i praktyki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej dla uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim,*

- *System egzaminowania zewnętrznego a problematyka uczniów z lekką niepełno-
sprawnością umysłową (gimnazjum w części matematyczno-przyrodniczej).*

Na kilka dni przed egzaminem gimnazjalnym zamieszczono w serwisie ISA, dostępnym tylko dyrektorom szkół, ostateczne listy uczniów przystępujących do egzaminu gimnazjalnego oraz indywidualne kody dostępu niezbędne do uzyskania przez Internet informacji o wyniku egzaminu.

1.3. DYSTRYBUCJA I REDYSTRYBUCJA MATERIAŁÓW EGZAMINACYJNYCH

Dystrybucja materiałów egzaminacyjnych odbywała się według nowych zasad. Materiały były dostarczone w dwóch terminach:

- w dniu 27 kwietnia (pierwszy dzień egzaminu) w godzinach od 5.00 do 7.30 na część humanistyczną,
- w dniu 28 kwietnia (drugi dzień egzaminu) w godzinach od 5.00 do 7.30 na część matematyczno-przyrodniczą i na egzamin z języka obcego nowożytnego.

Nigdzie nie odnotowano naruszenia przesyłek.

Redystrybucję prac uczniów i dokumentacji egzaminacyjnej przeprowadzono po zakończeniu egzaminu w godzinach od 12.00 do 14.00 w 30 punktach zlokalizowanych w powiatach na terenie województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego.

1.4. PRZEBIEG EGZAMINU GIMNAZJALNEGO

Termin główny

Egzamin przeprowadzono w dniach od 27 do 29 kwietnia 2010 roku w 219 gimnazjach zlokalizowanych na terenie województwa podlaskiego i w 274 gimnazjach na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Nad prawidłowością jego przebiegu w każdej sali egzaminacyjnej czuwały zespoły nadzorujące. Głównym zadaniem zespołów było zapewnienie samodzielności pracy uczniów oraz sprawny przebieg egzaminu. Liczba członków zespołu nadzorującego zależała od liczby uczniów przystępujących do egzaminu w danej sali, przy zachowaniu zasady, że co najmniej jeden z członków tego zespołu to nauczyciel z innej szkoły lub placówki.

Przebieg egzaminu gimnazjalnego obserwowało w obu województwach 190 obserwatorów. Funkcję tę pełnili upoważnieni przez dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży pracownicy pedagogiczni Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży, pracownicy Podlaskiego Kuratorium Oświaty i Warmińsko-Mazurskiego Kuratorium Oświaty oraz przedstawiciele organów prowadzących z obu województw. Obserwacją objęto 125 gimnazjów. Stanowi to 25% liczby wszystkich placówek zgłoszonych na kwietniowy egzamin.

W tym roku uwagę obserwatorów zwrócono między innymi na czynności członków zespołów nadzorujących w przypadku stwierdzenia wadliwości zestawów egzaminacyjnych. Od roku 2010 procedury przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego nie przewidują możliwości kserowania arkuszy.

Z analizy *Arkuszy obserwacji* wypełnionych przez obserwatorów oraz materiałów egzaminacyjnych przekazanych po egzaminie przez przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych wynika, że egzamin gimnazjalny w 2010 w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim przebiegł bez większych zakłóceń. Zanotowano jednak pewne nieprawidłowości polegające na tym, że w niektórych szkołach dyrektorzy:

- nie powołali w skład zespołów nadzorujących nauczycieli z innych szkół lub placówek,
- nie powołali odpowiedniej, zgodnej z *Procedurami*, liczby członków zespołów nadzorujących w poszczególnych salach egzaminacyjnych,
- nie poinformowali dyrektora OKE w Łomży o nieprzeprowadzaniu egzaminu gimnazjalnego z języka obcego nowożytnego,

- niepoprawnie opisywali bezpieczne koperty z arkuszami niestandardowymi – brak informacji, ile arkuszy i z jakim rodzajem dostosowania znajdowało się w kopercie.

Termin dodatkowy

Do egzaminu gimnazjalnego w terminie dodatkowym mogli przystąpić uczniowie, którzy z przyczyn usprawiedliwionych nie mogli uczestniczyć w egzaminie w terminie głównym oraz ci, którzy przerwali lub którym przerwano egzamin.

Egzamin przeprowadzono w dniach od 8 do 10 czerwca 2010 roku. W obu województwach do części humanistycznej przystąpiło **39** uczniów, do części matematyczno-przyrodniczej – **33**, do egzaminu z języka obcego nowożytnego – **38** uczniów.

Nie odnotowano żadnych nieprawidłowości w przygotowaniu i przebiegu egzaminu gimnazjalnego w terminie dodatkowym.

1.5. SPRAWDZANIE I OCENIANIE PRAC UCZNIÓW

Arkusze egzaminacyjne uczniów, którzy przystąpili do egzaminu gimnazjalnego z województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego sprawdzało i oceniało 1 022 przeszkolonych i wpisanych do ewidencji OKE w Łomży egzaminatorów egzaminu gimnazjalnego, którzy pracowali w 49 zespołach (25 zespołów – część humanistyczna i 24 zespoły – część matematyczno-przyrodnicza) zlokalizowanych w 21 ośrodkach oceniania.

Arkusze egzaminacyjne z języków obcych zawierały wyłącznie zadania zamknięte i w związku z tym nie było potrzeby zatrudniania egzaminatorów do ich oceny. Wyniki były ustalane na podstawie elektronicznego odczytu karty odpowiedzi, którą uczniowie mieli obowiązek wypełnić zaznaczając poprawne odpowiedzi.

W celu zapewnienia wysokiej rzetelności sprawdzania i oceniania prac

- jesienią 2009 roku przeprowadzono badanie poprawności stosowania kryteriów oceniania przez egzaminatorów pracujących w zespołach podczas sesji wiosennej; rezultaty tej weryfikacji stanowiły podstawę udzielenia rekomendacji do pracy w zespołach egzaminatorów w bieżącej sesji;
- przeprowadzono rekrutację egzaminatorów i przewodniczących zespołów egzaminatorów, wykorzystując aplikację internetową, za pomocą której zebrano dodatkowe informacje np. dotyczące doświadczenia zawodowego związanego z nauczaniem przedmiotów wchodzących w zakres egzaminu;
- stworzono możliwość konsultowania niejasności i kontrowersyjnych rozwiązań zadań za pośrednictwem forum dyskusyjnego funkcjonującego podczas pracy zespołów;
- zadbano o możliwie najlepsze warunki pracy zespołów egzaminatorów w ośrodkach sprawdzania.

Większość powołanych w tym roku egzaminatorów to osoby, które we wcześniejszych latach sprawdzały i oceniały prace z egzaminu gimnazjalnego. Przy ustalaniu składu zespołu zadbano o właściwe proporcje między egzaminatorami uczącymi różnych przedmiotów – w zespołach sprawdzających część humanistyczną zdecydowaną większość stanowili nauczyciele języka polskiego, a w zespołach sprawdzających część matematyczno-przyrodniczą – matematycy. Funkcje przewodniczących zespołów egzaminatorów powierzono doświadczonym i bardzo dobrym egzaminatorom, którzy dodatkowo potrafili właściwie zorganizować pracę zespołu i nią kierować.

Kryteria oceniania odpowiedzi do zadań otwartych z obydwu części egzaminu zostały ustalone przez zespoły ekspertów z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i ośmiu okręgowych komisji egzaminacyjnych. Zespoły te przygotowały również materiały na szkolenia egzaminato-

rów – klucze poprawnych odpowiedzi ilustrowane przykładami zróżnicowanych odpowiedzi uczniowskich do każdego zadania otwartego.

Szkolenie egzaminatorów do sprawdzania prac egzaminu gimnazjalnego zorganizowano w sposób kaskadowy.

Pierwszy etap szkoleń dotyczących stosowania kryteriów oceniania zadań otwartych zakładał przeszkolenie przewodniczących zespołów egzaminatorów. Szkolenia te prowadzili koordynatorzy egzaminu gimnazjalnego odpowiedzialni w Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży za sprawdzanie i ocenianie prac egzaminu gimnazjalnego. Szkolenia te zorganizowano w Łomży w dniu 2 maja 2010 r.

Druga edycja szkoleń, kierowanych już do wszystkich egzaminatorów powołanych do sprawdzania i oceniania, prowadzona była przez przewodniczących zespołów egzaminatorów bezpośrednio przed rozpoczęciem pracy zespołów egzaminatorów w ośrodkach sprawdzania.

Warunkami udziału egzaminatorów w pracy zespołu (w sprawdzaniu i ocenianiu prac uczniów) były obecność na szkoleniu oraz poprawne stosowanie w trakcie ćwiczeń kryteriów oceniania.

Wszelkie wątpliwości i problemy związane z ocenianiem każdy egzaminator mógł konsultować na bieżąco w swoim zespole z przewodniczącym zespołu.

Przewodniczący zespołów egzaminatorów oraz wyznaczeni egzaminatorzy, których zadaniem było powtórne sprawdzenie i ocenienie losowo wybranych prac, dokonywali weryfikacji poprawności pracy egzaminatorów. W każdym zespole pracowało w ten sposób dwóch egzaminatorów, którzy sprawdzili powtórnie 10% prac.

W celu usprawnienia komunikacji pomiędzy koordynatorami OKE a przewodniczącymi zespołów egzaminatorów uruchomiono forum internetowe. Dzięki temu na bieżąco konsultowano ocenę nietypowych rozwiązań uczniowskich, wyjaśniano wątpliwości dotyczące stosowania kryteriów i przekazywano ustalenia koordynatorów CKE.

Tabela 1.1. Lokalizacja ośrodków oceniania

Miejscowość	Nazwa szkoły
1. Augustów	1. Augustowskie Centrum Edukacyjne
2. Bartoszyce	2. Gimnazjum nr 1 w Bartoszycach
3. Białystok	3. Publiczne Gimnazjum nr 2 w Białymstoku
	4. Publiczne Gimnazjum nr 18 w Białymstoku
4. Bielsk Podlaski	5. Gimnazjum nr 1 w Bielsku Podlaskim
5. Działdowo	6. Gimnazjum nr 2 w Działdowie
6. Elbląg	7. Gimnazjum nr 4 w Elblągu
7. Ełk	8. Gimnazjum nr 3 w Ełku
8. Giżycko	9. Gimnazjum nr 2 w Giżycku
9. Iława	10. Gimnazjum Samorządowe nr 2 w Iławie
10. Kętrzyn	11. Gimnazjum nr 2 w Kętrzynie
11. Kolno	12. Gimnazjum w Kolnie
12. Łomża	13. Publiczne Gimnazjum nr 1 w Łomży
13. Mrągowo	14. Gimnazjum nr 2 w Mrągowie
14. Olsztyn	15. Gimnazjum nr 3 w Olsztynie
	16. Gimnazjum nr 11 w Olsztynie
15. Ostróda	17. Gimnazjum nr 2 w Ostródzie
16. Sokółka	18. Gimnazjum nr 1 w Sokółce

17. Suwałki	19. Zespół Szkół nr 1 w Suwałkach
	20. Gimnazjum nr 6 w Suwałkach
18. Szczytno	21. Gimnazjum nr 1 w Szczytnie
19. Zambrów	22. Szkoła Podstawowa nr 5 w Zambrowie

Weryfikację techniczną, czyli sprawdzenie we wszystkich pracach i na wszystkich kartach odpowiedzi poprawności zakodowania uczniów oraz poprawności naniesienia przez egzaminatorów informacji o liczbie punktów przyznanych za zadania otwarte, powierzono asyentom technicznym.

Podobnie jak w poprzednich latach prace uczniów były sprawdzane i oceniane wyłącznie w ośrodkach oceniania. Były nimi szkoły, w których zapewniono odpowiednie warunki pracy; co najmniej dwie sale dla egzaminatorów, odrębną salę do pracy dla weryfikatorów, stały dostęp do Internetu, telefonu, faksu oraz możliwość skorzystania z ciepłego posiłku. Warunkiem koniecznym zlokalizowania ośrodka w danej szkole była możliwość bezpiecznego przechowywania prac uczniowskich.

1.6. PRZEKAZANIE WYNIKÓW SZKOŁOM I UCZNIOM

Wyniki egzaminu gimnazjalnego ogłoszono 18 czerwca 2010 roku. W tym dniu na stronie internetowej OKE w Łomży zamieszczono *Informację o wynikach egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w woj. podlaskim i warmińsko-mazurskim* dotyczącą populacji trzecioklasistów przystępujących do egzaminu, ogólnych wyników egzaminu gimnazjalnego, osiągnięć trzecioklasistów w obszarach umiejętności oraz ogólnych wyników egzaminu w poszczególnych powiatach. W dostępnym dla dyrektorów serwisie ISA zamieszczono:

- listy uczniów z wynikami uzyskanymi przez nich na egzaminie gimnazjalnym (w formacie PDF),
- wyniki szczegółowe – liczbę punktów uzyskanych za każde zadanie i czynność przez każdego ucznia (Excel),
- program umożliwiający sporządzenie analizy wyników uczniów całej szkoły i poszczególnych oddziałów (Excel).

Wzorem lat ubiegłych na stronie internetowej OKE w Łomży uruchomiono *Serwis dla gimnazjalistów*. Dzięki niemu każdy uczeń, który w dniach 27, 28, 29 kwietnia 2010 r. rozwiązywał arkusz standardowy, miał dostęp do szczegółowej informacji o swoich wynikach. Po wpisaniu indywidualnego kodu i hasła mógł się dowiedzieć, ile punktów uzyskał za rozwiązanie zadań sprawdzających poszczególne obszary wymagań, ile punktów uzyskał za rozwiązanie poszczególnych zadań zamkniętych i otwartych.

1.7. UDOSTĘPNIANIE PRAC DO WGLĄDU

Po ogłoszeniu wyników Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży udostępniła do wglądu, na wnioski 54 rodziców uczniów z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego, łącznie 95 prac z egzaminu gimnazjalnego (52 z części humanistycznej, 25 z części matematyczno-przyrodniczej, 7 z języka angielskiego i 1 z języka niemieckiego).

2. CHARAKTERYSTYKA POPULACJI

Poniżej przedstawiono dane dotyczące uczniów, którzy przystąpili do egzaminu gimnazjalnego, i szkół, do których uczęszczali.

Tabela 2.1. Uczniowie na egzaminie gimnazjalnym w 2010 r.

	Liczba uczniów, którzy							
	przystąpili do egzaminu		zostali zwolnieni		byli laureatami		byli nieobecni	
	podlaskie	warmińsko-mazurskie	podlaskie	warmińsko-mazurskie	podlaskie	warmińsko-mazurskie	podlaskie	warmińsko-mazurskie
GH	14 917	17 779	15	20	105	67	14	36
GM	14 919	17 780	15	20	183	159	11	30
JON	14 904	17 713	6	16	48	47	15	36

Populacja przystępujących do egzaminu gimnazjalnego w porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszyła się o 1 582 uczniów, czyli o 4,8%.

Tabela 2.2. Uczniowie, którzy przystąpili do egzaminu gimnazjalnego, z uwzględnieniem typów zestawów egzaminacyjnych

Symbol arkusza	Opis	Liczba uczniów			
		GH		GM	
		podlaskie	warmińsko-mazurskie	podlaskie	warmińsko-mazurskie
GH-1-102 GH-L1-102 ² GM-1-102 GM-L1-102	standardowy	14 704	17 216	14 706	17 218
GH-4-102 GM-4-102	dla uczniów słabo widzących (16 pkt)	6	13	6	13
GH-5-102 GM-5-102	dla uczniów słabo widzących (24 pkt)	4	11	4	11
GH-6-102 GM-6-102	dla uczniów niewidomych (pismo Braille'a)	–	1	–	1
GH-7-102 GM-7-102	dla uczniów słabo słyszących i niesłyszących	18	50	18	50
GH-8-102 GM-8-102 GM-L8-102	dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	185	488	185	487
Razem		14 917	17 779	14 919	17 780

Standardowy zestaw testowy rozwiązywało 97,5% trzecioklasistów, w tym uczniowie z dysleksją i uczniowie piszący egzamin w języku litewskim. Dla pozostałych osób, czyli 2,5% populacji, przygotowano arkusze dostosowane do ich potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych. Dostosowanie warunków i formy przeprowadzania egzaminu było możliwe na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

² Arkusz przetłumaczony na język litewski.

Tabela 2.3. Uczniowie, którzy przystąpili do egzaminu gimnazjalnego z języka obcego nowożytnego, z uwzględnieniem typów zestawów egzaminacyjnych – województwo podlaskie

Symbol arkusza	Opis	Liczba uczniów			
		GA	GN	GR	GF
GA ³ -1-102 GN ⁴ -1-102 GR ⁵ -1-102 GF ⁶ -1-102	standardowy	13 585	480	570	69
GA-4-102 GN-4-102 GR-4-102	dla uczniów słabo widzących (16 pkt)	6	–	–	–
GA-5-102 GN-5-102 GR-5-102	dla uczniów słabo widzących (24 pkt)	4	–	–	–
GA-7-102 GN-7-102 GR-7-102	dla uczniów słabo słyszących i niesłyszących	16	2	–	–
GA-8-102 GN-8-102 GR-8-102 GF-8-102	dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	147	9	14	–
Razem		13 758	491	584	69

Tabela 2.4. Uczniowie, którzy przystąpili do egzaminu gimnazjalnego z języka obcego nowożytnego, z uwzględnieniem typów zestawów egzaminacyjnych – województwo warmińsko-mazurskie

Symbol arkusza	Opis	Liczba uczniów			
		GA	GN	GR	GF
GA-1-102 GN-1-102 GR-1-102 GF-1-102	standardowy	13 103	3 719	362	27
GA-4-102 GN-4-102 GR-4-102	dla uczniów słabo widzących (16 pkt)	13	–	–	–
GA-5-102 GN-5-102 GR-5-102	dla uczniów słabo widzących (24 pkt)	8	3	–	–
GA-6-102 GN-6-102 GR-6-102	dla uczniów niewidomych (pismo Braille'a)	1	–	–	–
GA-7-102 GN-7-102 GR-7-102	dla uczniów słabo słyszących i niesłyszących	43	7	–	–
GA-8-102 GN-8-102 GR-8-102 GF-8-102	dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	261	147	18	1
Razem		13 429	3 876	380	28

Ze względów zdrowotnych lub losowych zwolniono 35 uczniów z części humanistycznej i matematyczno-przyrodniczej oraz 22 osoby z języka obcego. Do egzaminu w części humanistycznej nie przystąpiło 50 uczniów, 41 w części matematyczno-przyrodniczej i 51 z języka obcego. Gimnazjaliści, których absencja była usprawiedliwiona (przyczyny losowe, stan

³ GA – język angielski.

⁴ GN – język niemiecki.

⁵ GR – język rosyjski.

⁶ GF – język francuski.

zdrowia), rozwiązywali arkusze w drugim terminie, czyli 8-10 czerwca 2010 roku. Laureaci konkursów przedmiotowych (524 uczniów, to jest około 1,6% populacji) nie przystąpili do egzaminu w odpowiedniej części, a na zaświadczeniach otrzymali maksymalny wynik, to jest 50 punktów.

Już po raz drugi gimnazjaliści sprawdzali swoje umiejętności z języka obcego nowożytnego. Najczęściej zdawano język angielski, następnie język rosyjski w województwie podlaskim, natomiast w województwie warmińsko-mazurskim język niemiecki. Tylko nieliczni uczniowie pisali egzamin z języka francuskiego.

Tabela 2.5. Zestawienie liczby uczniów z uwzględnieniem wielkości miejscowości

Lokalizacja szkoły	Woj. podlaskie		Woj. warmińsko-mazurskie		OKE Łomża	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Wieś	4 681	31,4	5 317	29,9	9 998	30,6
Miasto do 20 tys. mieszkańców	3 276	22,0	5 380	30,2	8 656	26,4
Miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców	3 808	25,5	3 738	21,0	7 546	23,1
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	3 156	21,1	3 357	18,9	6 513	19,9
Razem	14 921	100,0	17 792	100,0	32 713	100,0

Tabela 2.6. Zestawienie liczby szkół z uwzględnieniem wielkości miejscowości

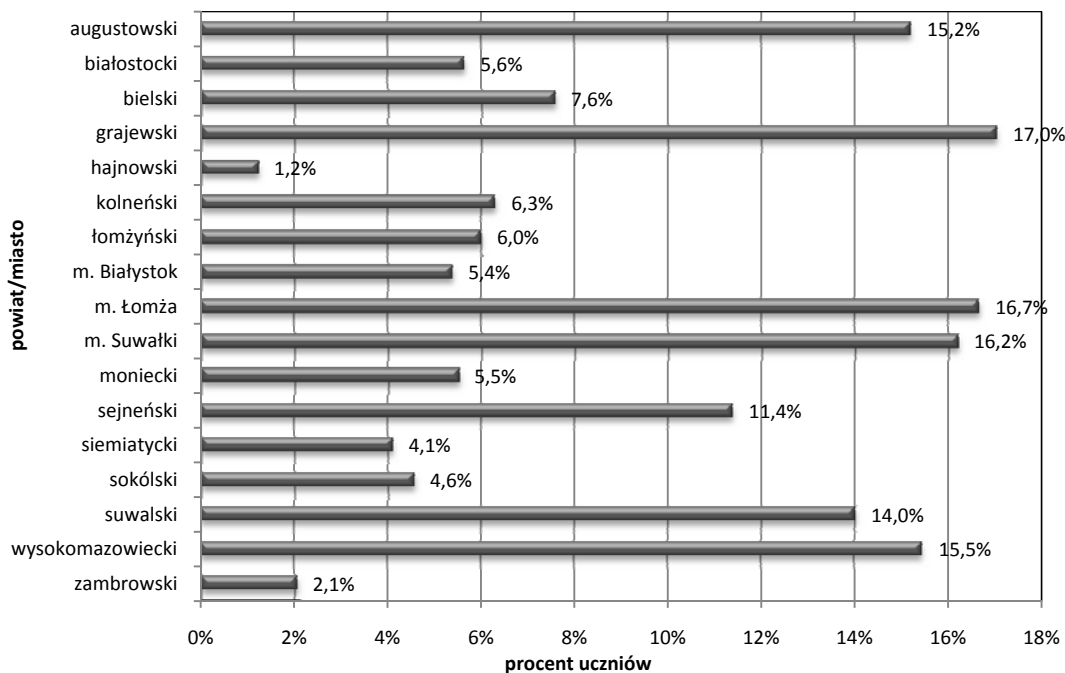
Lokalizacja szkoły	Woj. podlaskie		Woj. warmińsko-mazurskie		OKE Łomża	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Wieś	93	42,5	122	44,7	215	43,7
Miasto do 20 tys. mieszkańców	37	16,9	65	23,8	102	20,7
Miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców	46	21,0	46	16,8	92	18,7
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	43	19,6	40	14,7	83	16,9
Razem	219	100,0	273	100,0	492	100,0

Uczniowie, których rodzice lub opiekunowie prawni przedłożyli dyrektorowi szkoły opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o dysleksji swojego dziecka/podopiecznego, mogli przystąpić do egzaminu w dostosowanych warunkach i dostosowanej formie. Miało to na celu wyrównanie szans uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się w taki sposób, aby dysleksja nie zniekształciła obrazu osiągnięć gimnazjalistów. Dostosowania miały charakter formalny (np. wydłużenie czasu egzaminu, korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego) oraz merytoryczny (modyfikacja kryteriów punktowania zadań).

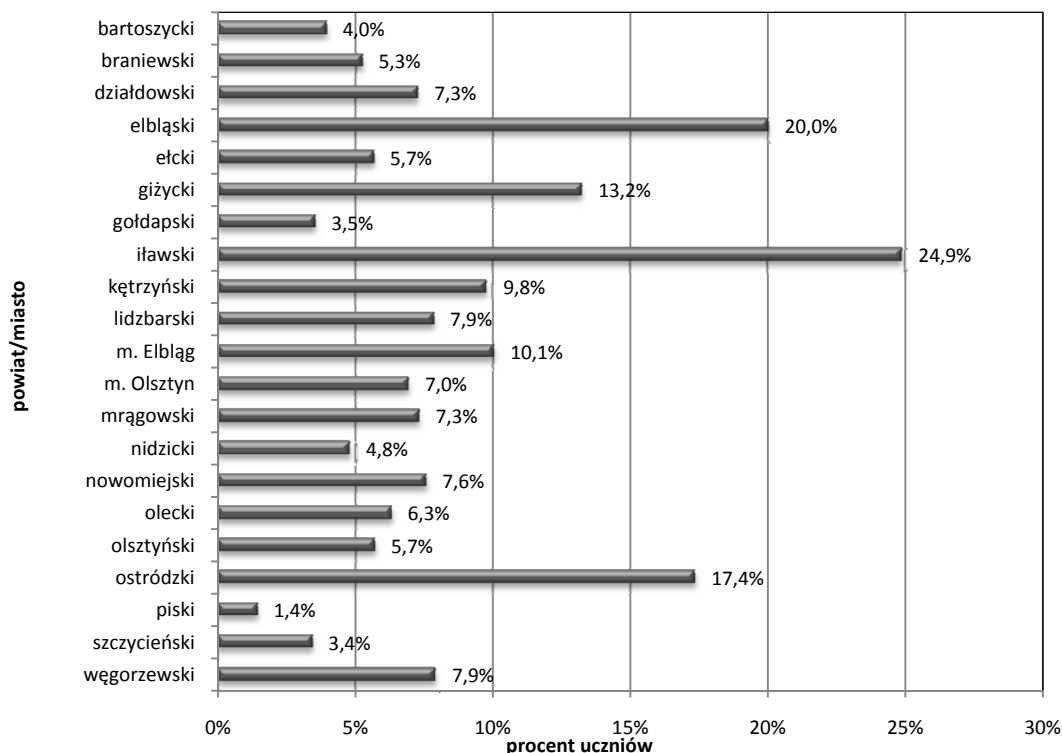
Tabela 2.7. Uczniowie na egzaminie gimnazjalnym z uwzględnieniem dysleksji

Województwo	Uczniowie bez dysleksji		Uczniowie z dysleksją	
	liczba	%	liczba	%
podlaskie	13 641	91,4	1 280	8,6
warmińsko-mazurskie	16 141	90,7	1 651	9,3
OKE Łomża	29 782	91,0	2 931	9,0

Wykres 2.1. Uczniowie z dysleksją w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego

Wykres 2.2. Uczniowie z dysleksją w poszczególnych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego

Duże zróżnicowanie procentowego udziału uczniów z dysleksją występuje w powiatach i w gminach. Wśród 38 powiatów obu województw najwyższy odsetek dyslektyków występuje w powiecie iławskim (24,9%), a najniższy w powiecie piskim (1,4%).

W około 15% gmin w województwie podlaskim i 7% gmin w województwie warmińsko-mazurskim nie zgłoszono uczniów z dysleksją, ale są też gminy, gdzie takich uczniów jest

powyżej 30%. Taki odsetek uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się występuje w 2% gmin województwa podlaskiego oraz 4% gmin województwa warmińsko-mazurskiego.

Zróznicowany jest też odsetek uczniów z dysleksją w poszczególnych szkołach. W około 18% gimnazjów w województwie podlaskim i w 19% gimnazjów w województwie warmińsko-mazurskim nie zgłoszono uczniów z dysleksją. W około 3% szkół ponad 1/3 uczniów przystępujących do egzaminu gimnazjalnego to uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Zróznicowany jest też odsetek uczniów dyslektycznych w poszczególnych typach miejscowości. Najwyższy występuje w szkołach zlokalizowanych w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców w województwie podlaskim (13%), a najniższy w gimnazjach wielkomiejskich również województwa podlaskiego (5,5%).

W tabelach 2.8. i 2.9. zestawiono liczbę uczniów klas trzecich, którzy przystąpili do egzaminu gimnazjalnego w 2010 roku z uwzględnieniem płci oraz statusu szkoły w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim.

Tabela 2.8. Uczniowie na egzaminie gimnazjalnym z uwzględnieniem płci

Województwo	Dziewczęta		Chłopcy	
	liczba	%	liczba	%
podlaskie	7 296	48,9	7 625	51,1
warmińsko-mazurskie	8 773	49,3	9 019	50,7
OKE w Łomży	16 069	49,1	16 644	50,9

Tabela 2.9. Zestawienie liczby uczniów i szkół z uwzględnieniem statusu szkoły

Status szkoły	Uczniowie						Szkoły					
	woj. podlaskie		woj. warmińsko-mazurskie		OKE Łomża		woj. podlaskie		woj. warmińsko-mazurskie		OKE Łomża	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Publiczna	14 507	97,2	17 468	98,2	31 975	97,7	198	90,4	257	94,1	455	92,5
Niepubliczna	414	2,8	324	1,8	738	2,3	21	9,6	16	5,9	37	7,5
Razem	14 921	100,0	17 792	100,0	32 713	100,0	219	100,0	273	100,0	492	100,0

3. CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA – ARKUSZ STANDARDOWY

3.1. WYNIKI UZYSKANE PRZEZ UCZNIÓW Z WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO I WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Na terenie OKE w Łomży statystyczny uczeń klasy trzeciej gimnazjum uzyskał na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej 29,04 pkt, co stanowi 58% pkt możliwych do zdobycia. Jest to wynik nieco niższy od średniego wyniku w kraju, który wyniósł 30,3 punktu.

Maksymalną liczbę punktów zdobyło 172 trzecioklasistów. Wszyscy byli laureatami konkursów przedmiotowych. Najniższą liczbę punktów (1 punkt) otrzymało 2 uczniów.

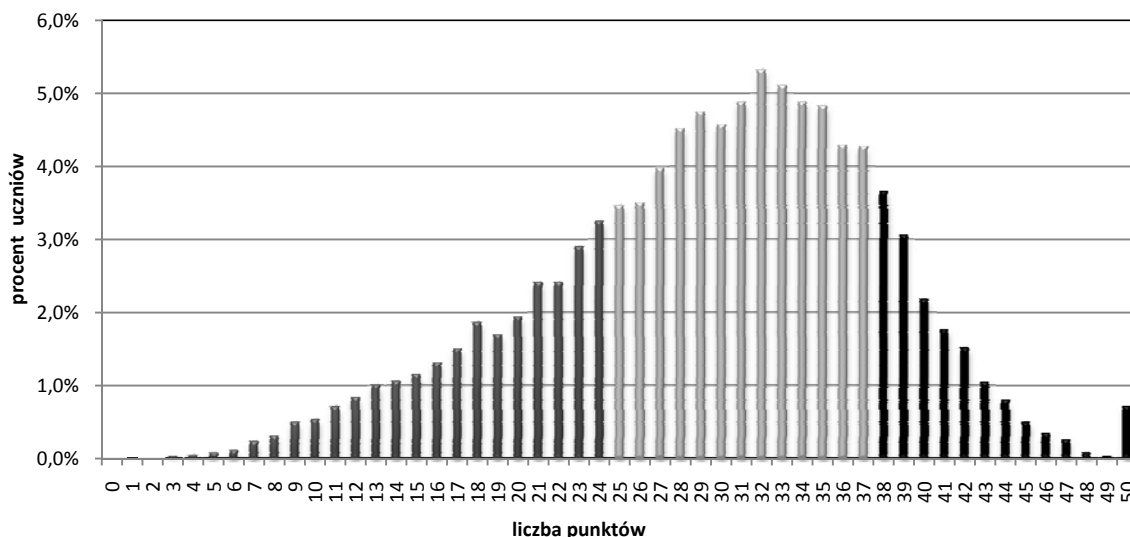
Wynik najczęściej uzyskiwany przez gimnazjalistów na terenie OKE w Łomży to 32 pkt, wynik środkowy 30 pkt. Odchylenie standardowe wyniosło 8,18 pkt. Blisko 70% gimnazjalistów uzyskało wynik w przedziale od 21 do 37 punktów. Współczynnik zmienności wskazuje na umiarkowane zróżnicowanie osiągnięć uczniów na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej.

Wyniki uczniów z poszczególnych województw znajdują się w tabeli 3.1. oraz na wykresach 3.1. i 3.2.

Tabela 3.1. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102)

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie
Liczebność	14 704	17 216
Wynik średni	29,5 pkt	28,6 pkt
Procent uzyskanych punktów	59	57
Wynik najniższy	1 pkt	1 pkt
Wynik najwyższy	50 pkt	50 pkt
Mediana ⁷	30 pkt	29 pkt
Modalna ⁸	32 pkt	30 pkt
Odchylenie standardowe ⁹	8,27 pkt	8,08 pkt
Współczynnik zmienności ¹⁰	0,28	0,28

Wykres 3.1. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) – województwo podlaskie

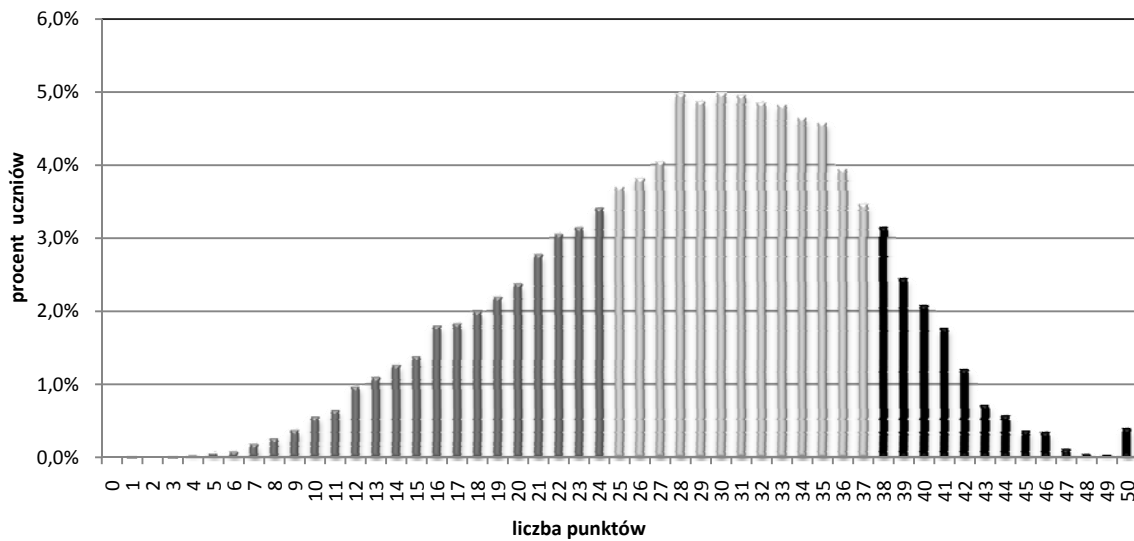
⁷ Mediana – wynik środkowy. Dzieli uczniów na dwie równoliczne grupy: w jednej uczniowie mają wynik niższy od mediany lub równy medianie, w drugiej – wynik wyższy od mediany lub jej równy.

⁸ Modalna – wynik najczęściej występujący w badanej grupie.

⁹ Odchylenie standardowe – miara rozrzutu wyników w stosunku do średniej, wyrażona w punktach. Im wyższa wartość odchylenia, tym większe zróżnicowanie wyników.

¹⁰ Współczynnik zmienności (klasyczny) – oznaczany Vs lub Vd – jest to iloraz odchylenia standardowego (lub przeciętnego) przez średnią arytmetyczną. Wielkość niemianowana, używana do porównań zmienności w dwu lub więcej zbiorowościach. Pozwala ocenić, czy struktury są zróżnicowane względem wyników egzaminów.

Wykres 3.2. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

Na wykresach 3.1. i 3.2. zaznaczono trzy obszary wyników gimnazjalistów. Do ich wyznaczenia posłużono się dziewięciostopniową skalą staninową.

Tabela 3.2. Wyniki uczniów na skali staninowej – egzamin gimnazjalny 2010 w części humanistycznej (GH-1-102)

Stanin	Opis wyniku	Przedział punktowy	Procent uczniów w województwie	
			podlaskim	warmińsko-mazurskim
1	najniższy	0–13	4,3	4,2
2	bardzo niski	14–19	8,6	10,4
3	niski	20–24	12,9	14,7
4	nижej średni	25–29	20,2	21,3
5	średni	30–33	19,9	19,6
6	wyżej średni	34–37	18,3	16,6
7	wysoki	38–40	8,9	7,6
8	bardzo wysoki	41–43	4,3	3,7
9	najwyższy	44–50	2,7	1,8

Wyniki uczniów, którzy uzyskali od 0 do 24 punktów (od stanina 1. do 3.), znajdują się w obszarze wyników niskich. Wyniki gimnazjalistów, którzy na egzaminie otrzymali od 25 do 37 punktów (od stanina 4. do 6.), są w obszarze wyników średnich. Wyniki tych uczniów, którzy zdobyli co najmniej 38 punktów (od stanina 7. do 9.) plasują się w obszarze wyników wysokich.

Tabela 3.3. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) w poszczególnych obszarach osiągnięć

Obszar	Opis	Staniny	Przedział punktowy	Procent uczniów w województwie	
				podlaskim	warmińsko-mazurskim
I	wyniki niskie	1-3	0-24	25,8	29,4
II	wyniki średnie	4-6	25-37	58,3	57,4
III	wyniki wysokie	7-9	38-40	15,9	13,1

W tabeli 3.3. wyróżniono obszary wyników: obszar I (1., 2., 3. stanin) – wyniki niskie, to wyniki uczniów, którzy uzyskali mniej niż 50% pkt możliwych do otrzymania; obszar II – wyniki średnie; obszar III to wyniki wysokie. W III obszarze znalazły się wyniki uczniów, uzyskali co najmniej 76% punktów.

3.2. WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO A WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI

Na wykresach 3.3. i 3.4. oraz w tabelach 3.4. i 3.5. przedstawiono wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej z uwzględnieniem lokalizacji szkoły w województwach podlaskim i warmińsko-mazurskim.

Wykres 3.3. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

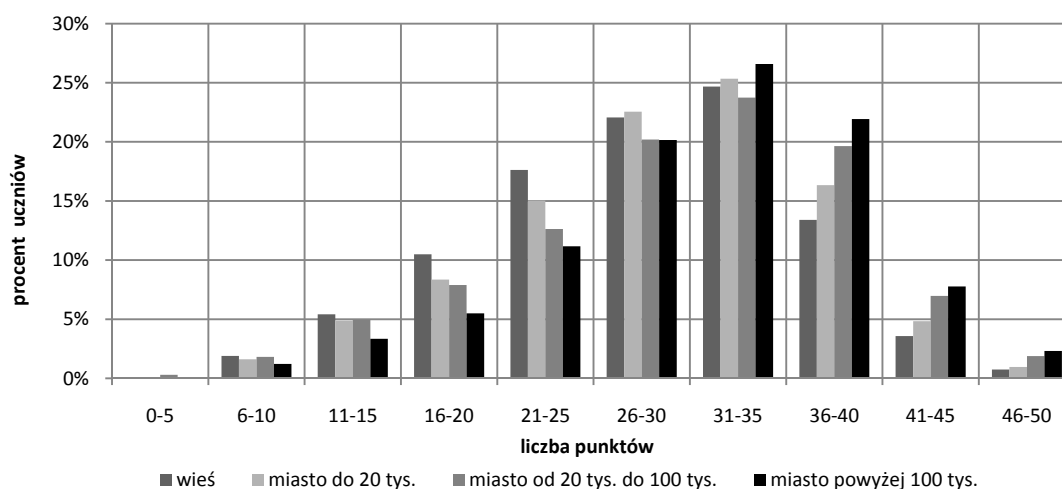

Tabela 3.4. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

Lokalizacja	Liczebność	Rodzaj wskaźnika						
		Wynik średni (pkt)	Procent uzyskanych punktów	Wynik najniższy (pkt)	Wynik najwyższy (pkt)	Mediana (pkt)	Modalna (pkt)	Odchylenie standardowe (pkt)
Wieś	4 595	28,1	56	3	50	29	31	8,02
Miasto do 20 tys. mieszkańców	3 232	29,2	58	4	50	30	33	8,00
Miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców	3 762	30,0	60	1	50	31	33	8,64
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	3 115	31,3	63	3	50	32	32	8,08

Wykres 3.4. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

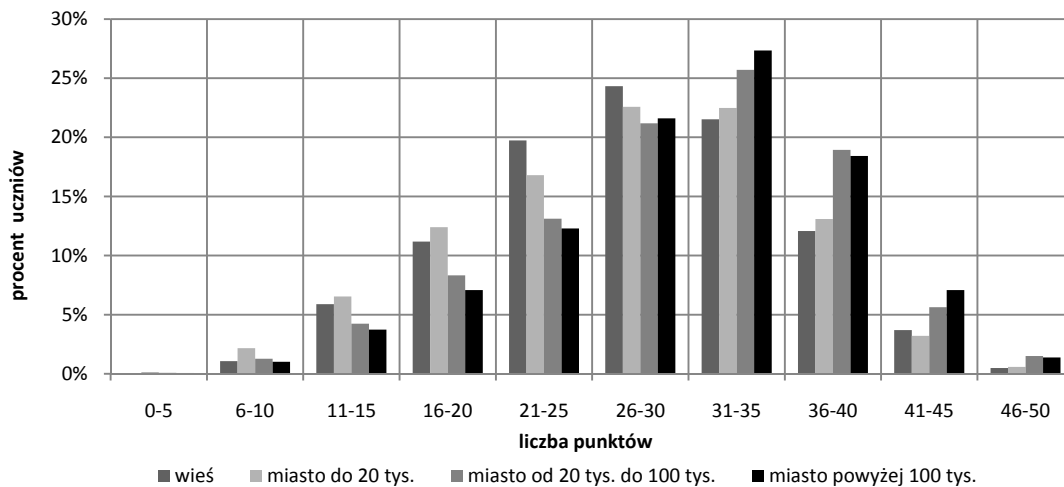
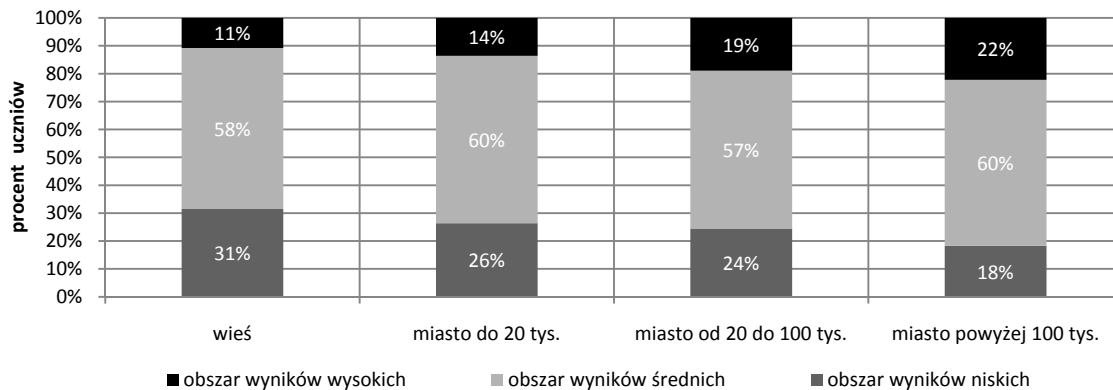

Tabela 3.5. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

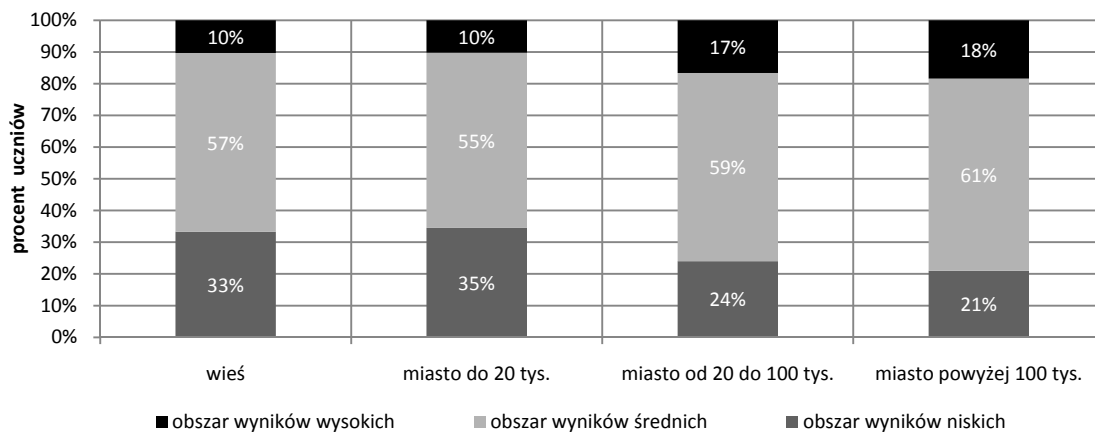
Lokalizacja	Rodzaj wskaźnika							
	Liczebność	Wynik średni (pkt)	Procent uzyskanych punktów	Wynik najniższy (pkt)	Wynik najwyższy (pkt)	Mediana (pkt)	Modalna (pkt)	Odchylenie standardowe (pkt)
Wieś	5 144	27,7	55	5	50	28	30	7,74
Miasto do 20 tys. mieszkańców	5 203	27,5	55	1	50	28	29	8,19
Miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców	3 606	30,0	60	4	50	31	35	8,10
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	3 263	30,5	61	4	50	31	34	7,88

W obu województwach obserwuje się różnice w wynikach uczniów w zależności od lokalizacji szkoły. Osiągnięcia gimnazjalistów ze szkół wiejskich są niższe niż ich rówieśników uczących się w średnich i dużych miastach. Statystyczny uczeń szkoły wiejskiej w rejonie OKE w Łomży uzyskał na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej 27,9 punktu, co stanowi 56% punktów możliwych do zdobycia. Średni wynik ucznia w mieście powyżej 100 tysięcy mieszkańców jest wyższy od średniego wyniku ucznia na wsi o 3 punkty, czyli o 6%.

Wykres 3.5. Rozkłady wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) w poszczególnych obszarach wyników z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

Wykres 3.6. Rozkłady wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) w poszczególnych obszarach wyników z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

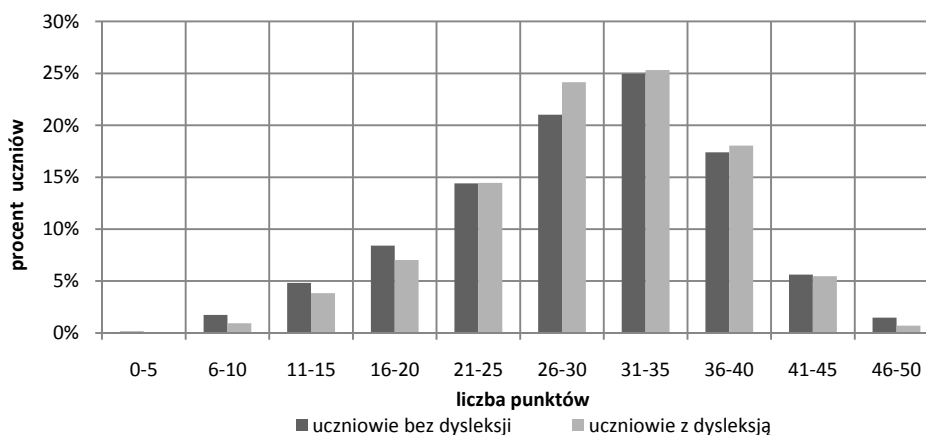
3.3. WYNIKI UCZNIÓW Z DYSLEKSJĄ I BEZ DYSLEKSJI

W tabeli 3.6. i na wykresach 3.7.-3.10. przedstawiono wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej z uwzględnieniem dysleksji w województwach podlaskim i warmińsko-mazurskim.

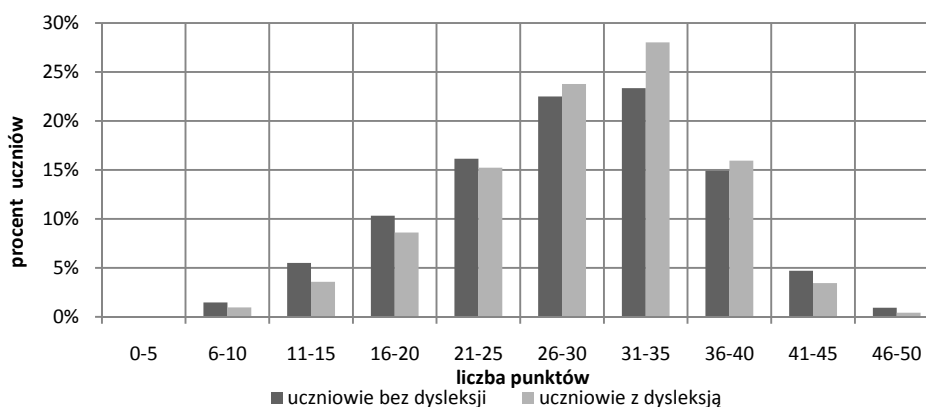
Tabela 3.6. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) z uwzględnieniem dysleksji

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika			
	woj. podlaskie		woj. warmińsko-mazurskie	
	uczniowie bez dysleksji	uczniowie z dysleksją	uczniowie bez dysleksji	uczniowie z dysleksją
Liczebność	13 424	1 280	15 567	1 649
Wynik średni	29,5 pkt	29,8 pkt	28,6 pkt	29,2 pkt
Procent uzyskanych punktów	59	60	57	58
Wynik najniższy	1 pkt	3 pkt	1 pkt	6 pkt
Wynik najwyższy	50	50 pkt	50 pkt	50 pkt
Mediana	30 pkt	30 pkt	29 pkt	30 pkt
Modalna	32 pkt	29 pkt	28 pkt	32 pkt
Odchylenie standardowe	8,33 pkt	7,59 pkt	8,16 pkt	7,31 pkt
Współczynnik zmienności	0,28	0,25	0,29	0,25

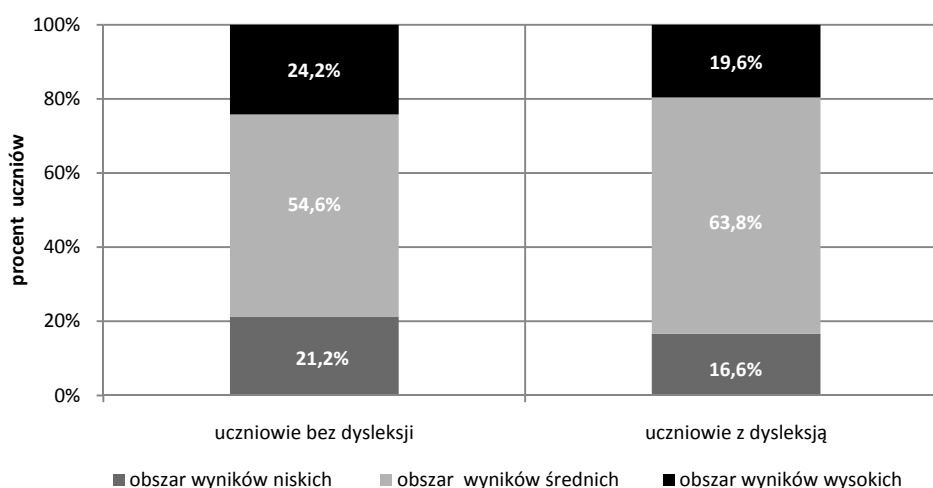
Wykres 3.7. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) z uwzględnieniem dysleksji – województwo podlaskie

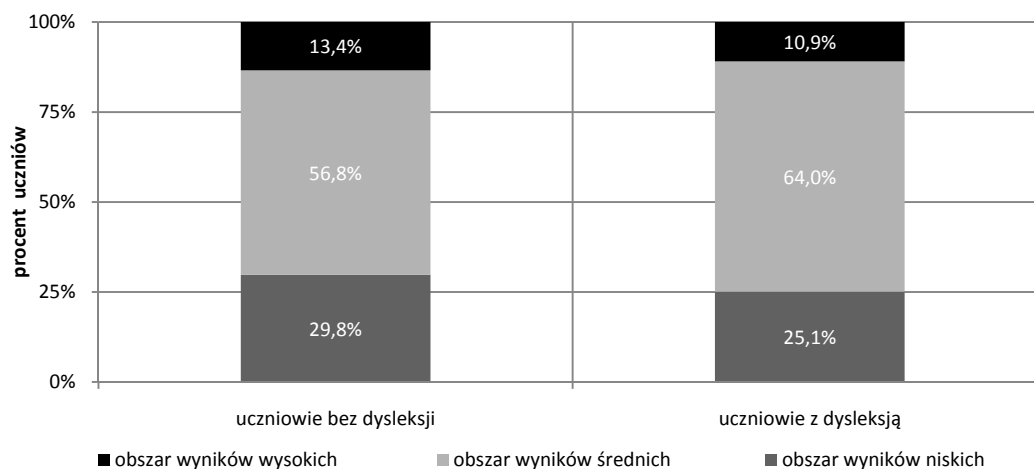
Wykres 3.8. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) z uwzględnieniem dysleksji – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 3.9. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) w poszczególnych obszarach wyników z uwzględnieniem dysleksji – województwo podlaskie

Wykres 3.10. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) w poszczególnych obszarach wyników z uwzględnieniem dysleksji – województwo warmińsko-mazurskie

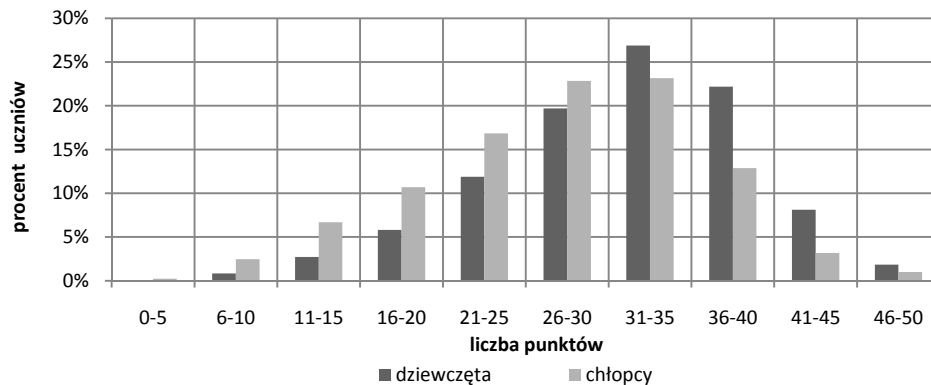
3.4. WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO A PŁEĆ UCZNIÓW

W tabeli 3.7. i na wykresach 3.11.-3.14. zamieszczonych poniżej przedstawiono wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej z uwzględnieniem płci uczniów w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim.

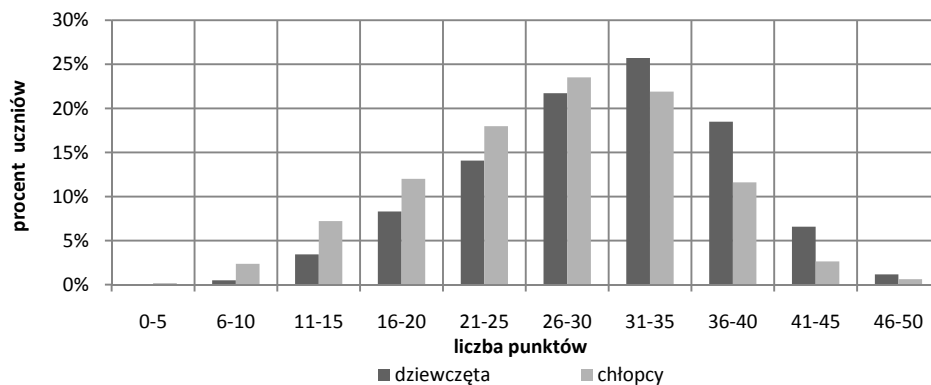
Tabela 3.7. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) z uwzględnieniem płci uczniów

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika			
	woj. podlaskie		woj. warmińsko-mazurskie	
	dziewczęta	chłopcy	dziewczęta	chłopcy
Liczebność	7 220	7 484	8 544	8 672
Wynik średni	31,4 pkt	27,7 pkt	30,2 pkt	27,1 pkt
Procent uzyskanych punktów	63	55	60	54
Wynik najniższy	5 pkt	1 pkt	4 pkt	1 pkt
Wynik najwyższy	50 pkt	50 pkt	50 pkt	50 pkt
Mediana	32 pkt	29 pkt	31 pkt	28 pkt
Modalna	32 pkt	29 pkt	34 pkt	30 pkt
Odchylenie standardowe	7,74 pkt	8,35 pkt	7,71 pkt	8,14 pkt
Współczynnik zmienności	0,25	0,30	0,26	0,30

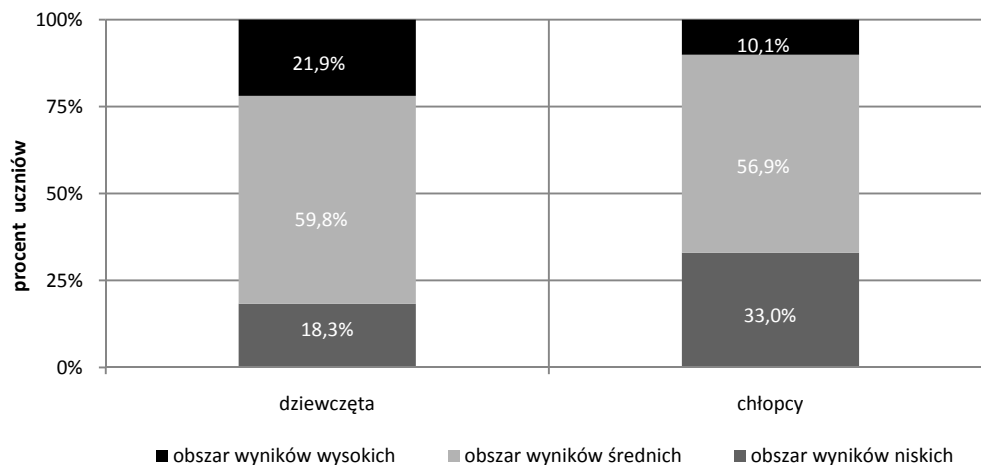
Wykres 3.11. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) z uwzględnieniem płci uczniów – województwo podlaskie

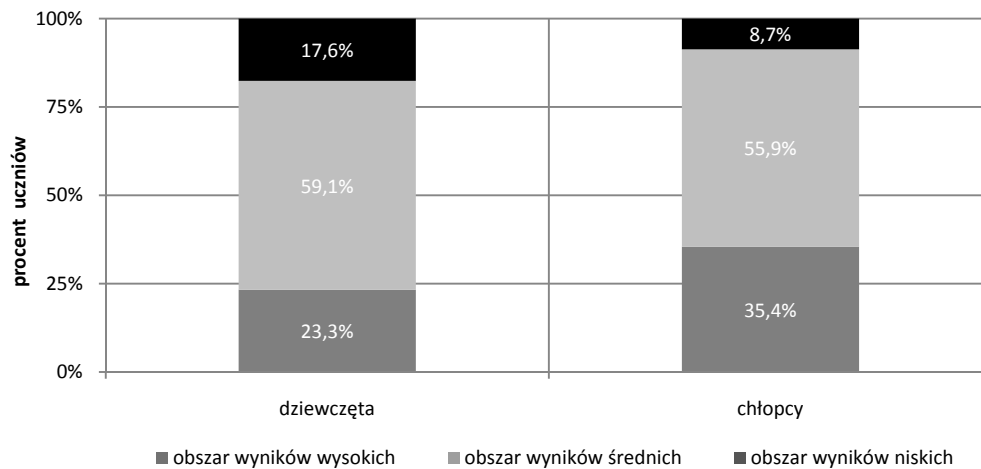
Wykres 3.12. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) z uwzględnieniem płci uczniów – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 3.13. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) w poszczególnych obszarach osiągnięć z uwzględnieniem płci uczniów – województwo podlaskie

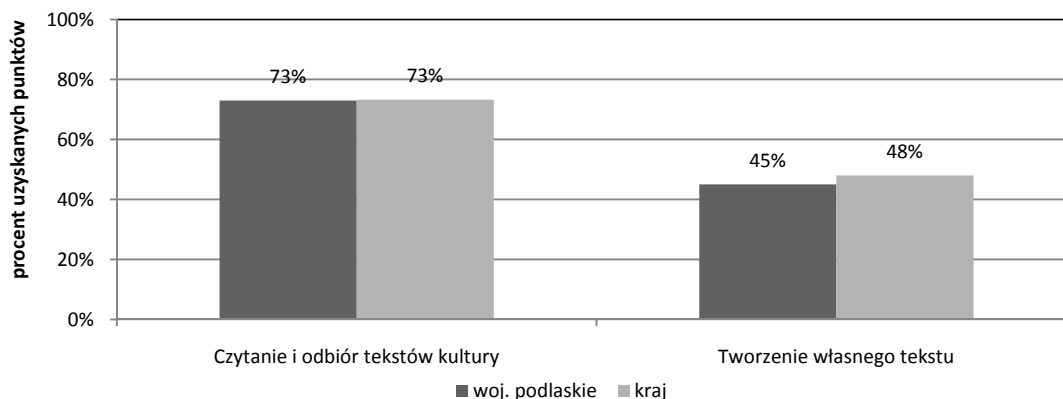
Wykres 3.14. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) w poszczególnych obszarach osiągnięć z uwzględnieniem płci uczniów – województwo warmińsko-mazurskie

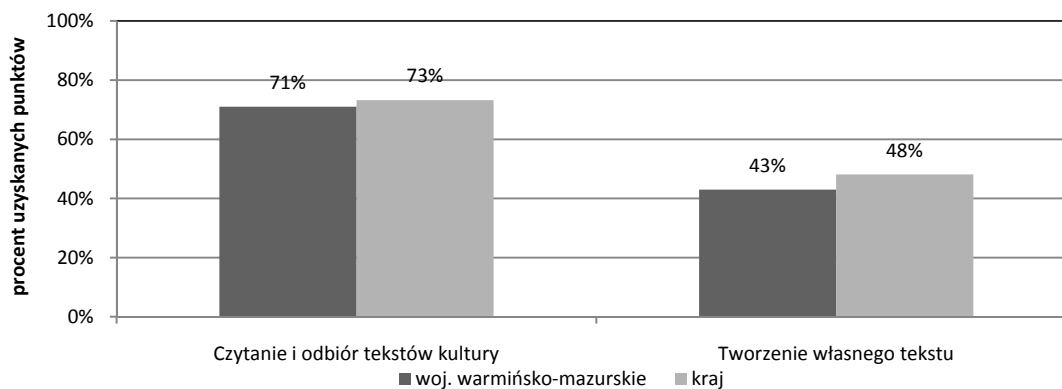
3.5. OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH UMIEJĘTNOŚCI

Na wykresach 3.15.-3.24. zamieszczonych poniżej przedstawiono wyniki egzaminu gimnazjalnego w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów humanistycznych w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim.

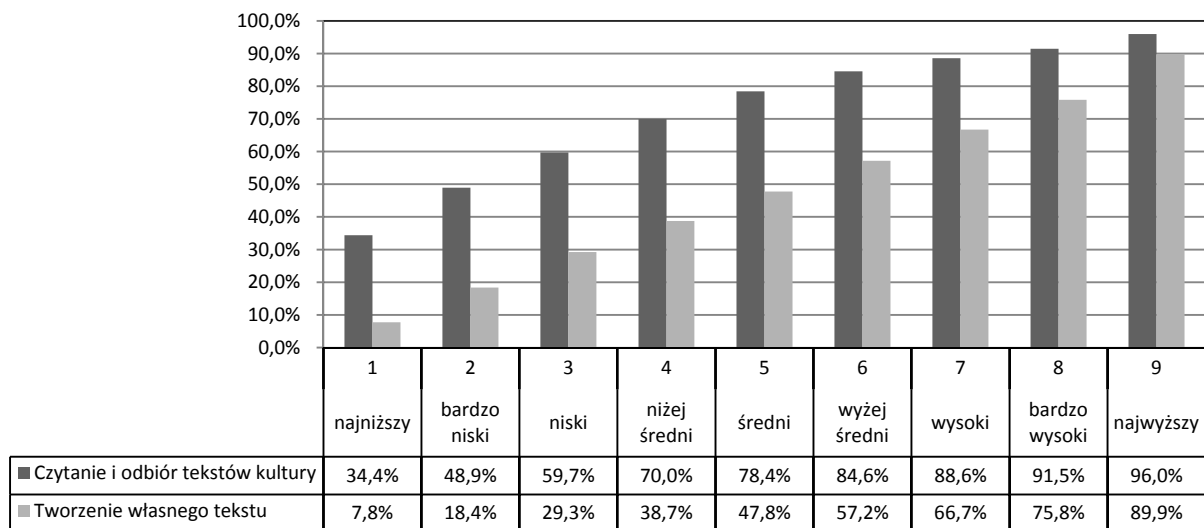
Wykres 3.15. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów humanistycznych (GH-1-102) – województwo podlaskie

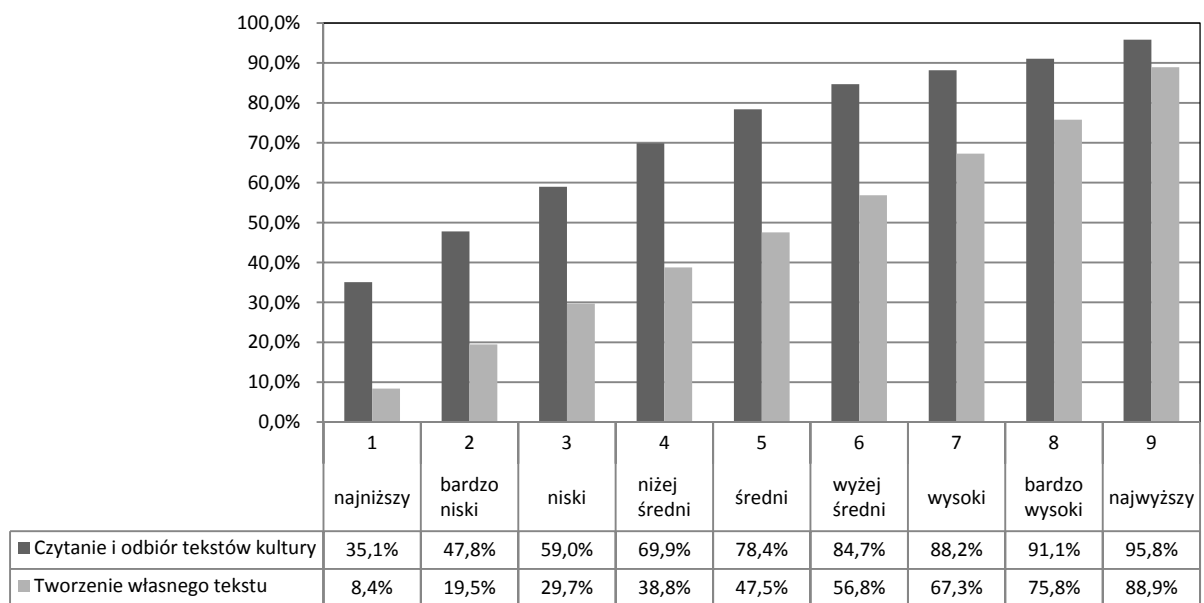
Wykres 3.16. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów humanistycznych (GH-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

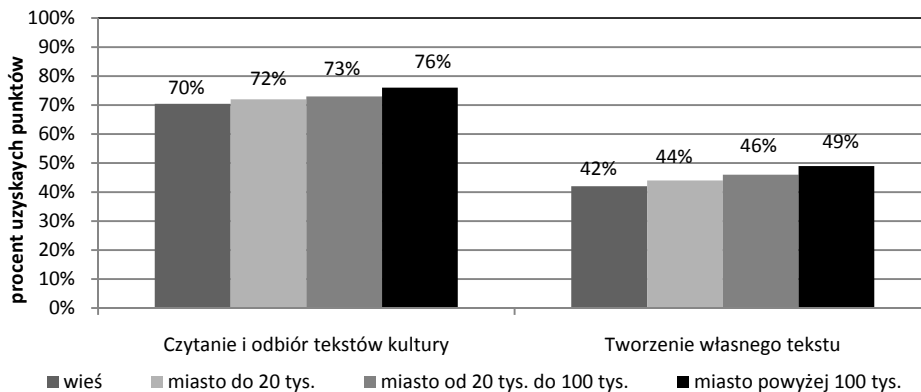
Wykres 3.17. Stopień opanowania badanych umiejętności uczniów, których wyniki znajdują się w poszczególnych przedziałach staninowych (GH-1-102) – województwo podlaskie

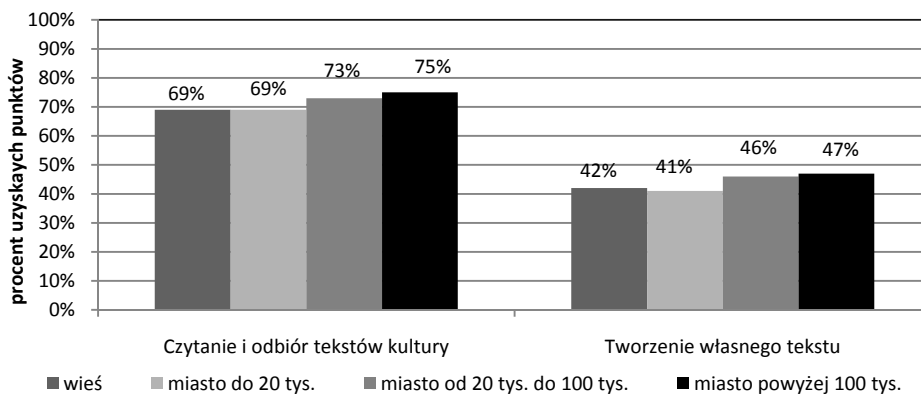
Wykres 3.18. Stopień opanowania badanych umiejętności uczniów, których wyniki znajdują się w poszczególnych przedziałach staninowych (GH-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

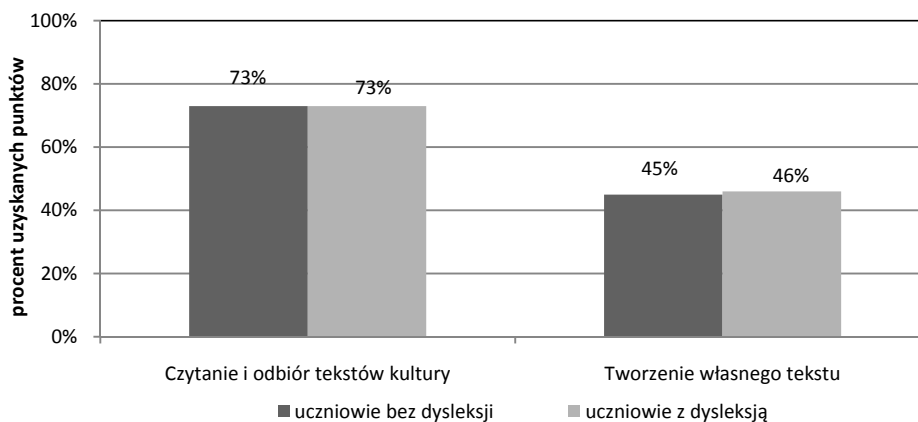
Wykres 3.19. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów humanistycznych z uwzględnieniem wielkości miejscowości (GH-1-102) – województwo podlaskie

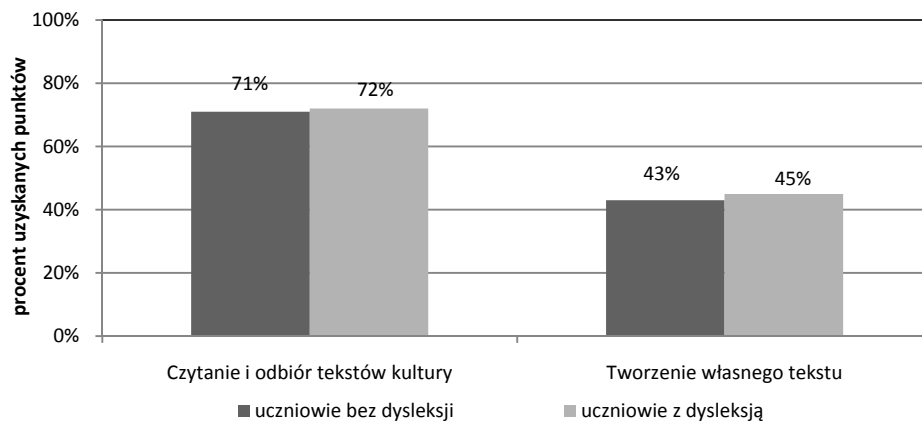
Wykres 3.20. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów humanistycznych z uwzględnieniem wielkości miejscowości (GH-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

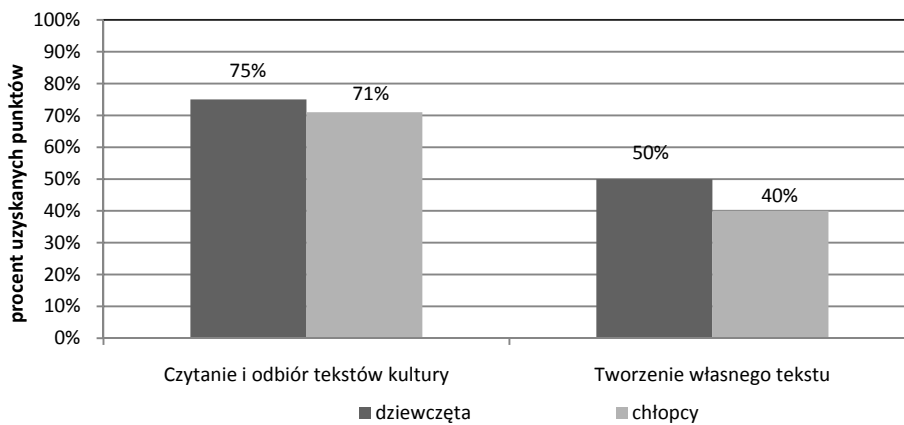
Wykres 3.21. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów humanistycznych z uwzględnieniem dysleksji rozwojowej (GH-1-102) – województwo podlaskie

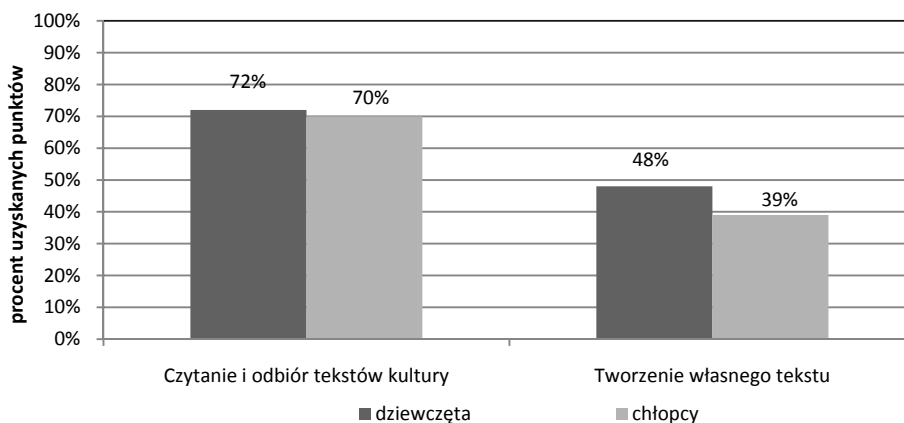
Wykres 3.22. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów humanistycznych z uwzględnieniem dysleksji rozwojowej (GH-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 3.23. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów humanistycznych z uwzględnieniem płci uczniów (GH-1-102) – województwo podlaskie

Wykres 3.24. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów humanistycznych z uwzględnieniem płci uczniów (GH-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

4. OPIS ZESTAWU ZADAŃ Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH – ARKUSZ STANDARDOWY

Zestaw zadań z zakresu przedmiotów humanistycznych miał na celu sprawdzenie opanowania przez uczniów kończących trzecią klasę gimnazjum wiadomości i umiejętności opisanych w standardach wymagań egzaminacyjnych i podstawie programowej.

Zadania obejmowały wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej następujących przedmiotów: język polski, historia, wiedza o społeczeństwie i plastyka oraz ścieżek edukacyjnych: czytelniczej i medialnej, filozoficznej oraz europejskiej i kultury polskiej na tle tradycji śródziemnomorskiej.

Zestawem zadań sprawdzano wiadomości i umiejętności opisane w następujących obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych:

- *czytanie i odbiór tekstów kultury*,
- *tworzenie własnego tekstu*.

Podstawę tworzenia zadań stanowiły spójne z myślą przewodnią arkusza teksty kultury: teksty literackie, tekst historyczny i obraz. Zadania rozszerzonej odpowiedzi sprawdzały umiejętność streszczania tekstu i pisania rozprawki.

Zestaw egzaminacyjny zawierał 29 zadań, wśród których było 20 zadań wielokrotnego wyboru oraz 9 zadań wymagających od ucznia samodzielnego formułowania odpowiedzi.

Na rozwiązanie wszystkich zadań przewidziano 120 minut, natomiast w przypadku uczniów za specyficznymi trudnościami w uczeniu się czas ten mógł być przedłużony do 180 minut. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 50 punktów.

Przyporządkowanie zadań i punktów do obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4.1. Plan zestawu (GH-1-102)

Obszar standardów	Liczba punktów	Waga w %	Numery zadań
Czytanie i odbiór tekstów kultury	25	50	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 27
Tworzenie własnego tekstu	25	50	21, 22, 28, 29

W obszarze **czytanie i odbiór tekstów kultury** testem egzaminacyjnym sprawdzano następujące wiadomości i umiejętności:

- czytanie różnych tekstów na poziomie przerośnym i symbolicznym,
- odczytywanie intencji nadawcy,
- rozpoznawanie środków artystycznych i określanie ich funkcji w określonych tekstach kultury,
- odnajdywanie i interpretowanie związków przyczynowo-skutkowych,
- wskazywanie kontekstów niezbędnych do interpretacji tekstów kultury.

W obszarze **tworzenie własnego tekstu** sprawdzano następujące wiadomości i umiejętności:

- dokonywanie celowych operacji na tekście,
- redagowanie tekstu na zadany temat (streszczenie),
- tworzenie tekstu o charakterze informacyjnym,
- formułowanie argumentów uzasadniających własne stanowisko,
- redagowanie dłuższej formy wypowiedzi (rozprawka),
- uwzględnianie zasad organizacji tekstu,
- zachowanie poprawności leksykalnej, frazeologicznej i składniowej oraz ortograficznej i interpunkcyjnej tekstu.

5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ – CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA, ARKUSZ STANDARDOWY

Wykres 5.1. Poziom wykonania zadań z testu humanistycznego (GH-1-102) – województwo podlaskie

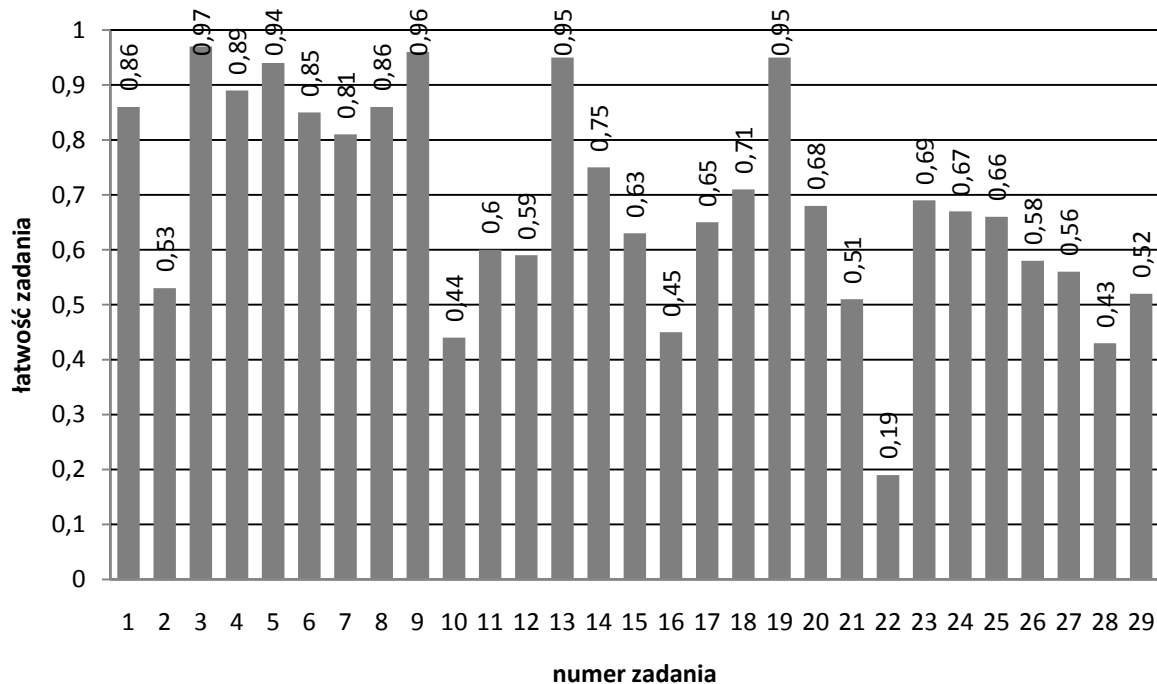

Tabela 5.1. Poziom wykonania zadań z testu humanistycznego (GH-1-102) przez uczniów z województwa podlaskiego

Łatwość zadania		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Czytanie i odbiór tekstów kultury	Numer zadania	-	10, 16	2, 11, 12, 15, 17, 20, 23, 24, 25, 26, 27	1, 4, 6, 7, 8, 14, 18	3, 5, 9, 13, 19
		22	28	21, 29	-	-
Tworzenie własnego tekstu		22	28	21, 29	-	-
Liczba zadań		1	3	13	7	5
Liczba punktów		4	6	28	7	5

Wykres 5.2. Poziom wykonania zadań z testu humanistycznego (GH-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

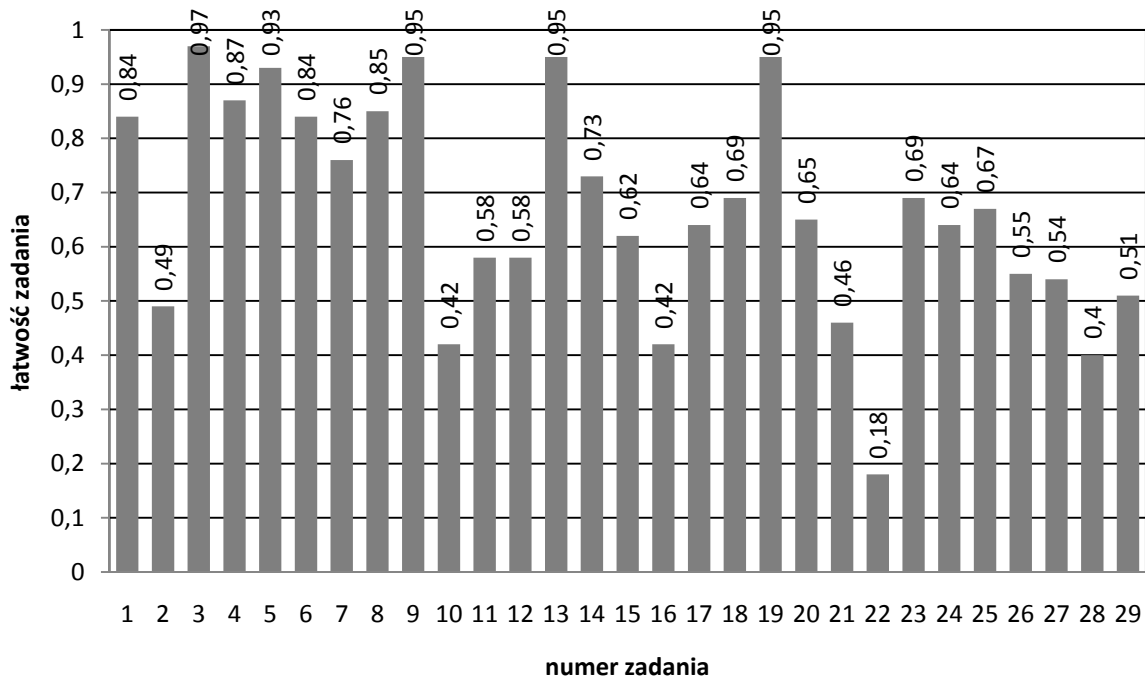

Tabela 5.2. Poziom wykonania zadań z testu humanistycznego (GH-1-102) przez uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego

Łatwość zadania		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Czytanie i odbiór tekstów kultury	Numer zadania	-	2, 10, 16	11, 12, 15, 17, 18, 20, 23, 24, 25, 26, 27	1, 4, 6, 7, 8, 14	3, 5, 9, 13, 19
		22	21, 28	29	-	-
Tworzenie własnego tekstu						
Liczba zadań		1	5	12	6	5
Liczba punktów		4	9	26	6	5

W zestawie znajdowało się jedno zadanie bardzo trudne. Można było za nie otrzymać 4 punkty. Podobną liczbę punktów można było uzyskać za zadania bardzo łatwe. Najwięcej, bo ponad połowę możliwych do uzyskania za test punktów, gimnazjaliści mogli zdobyć za zadania umiarkowanie trudne.

6. UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH – CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA, ARKUSZ STANDARDOWY

6.1. CZYTANIE I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY (I GH)

Za zadania z obszaru *czytanie i odbiór tekstów kultury* gimnazjaliści otrzymywali najczęściej od 19 do 22 punktów. Poziom najwyższy (25 punktów) osiągnęło w tym obszarze około 2% uczniów. Około 1,3% rozwiązujących test znalazło się w przedziale wyników najniższych, ci uczniowie uzyskiwali od 3 do 7 punktów. Spośród piszących tylko dwóch trzecioklasistów (po jednym z każdego województwa) otrzymało po 1 punkcie. Był to najniższy wynik za umiejętności z *czytania i odbioru tekstów kultury*.

Tabela 6.1. Procent punktów uzyskanych za poszczególne umiejętności w obszarze *czytanie i odbiór tekstów kultury*

Numer zadania	Sprawdzana czynność Uczeń	Maksymalna liczba punktów	Procent uzyskanych punktów	
			woj. podlaskie	woj. warmińsko- mazurskie
6, 11, 18, 26, 27	czyta teksty na poziomie przenośnym i symbolicznym	5	66	64
2, 5, 7, 9, 14, 17	interpretuje teksty kultury z uwzględnieniem intencji nadawcy	6	77	75
10, 23, 24, 25	dostrzega w odczytywanych tekstach środki wyrazu i określa ich funkcję	4	62	60
3, 4, 12, 19, 20	odnajduje związki przyczynowo-skutkowe	5	82	80
1, 8, 13, 15, 16	dostrzega konteksty historyczne	5	75	74

Z analizy wykonania zadań sprawdzających opanowanie umiejętności *czytania i odbioru tekstów kultury* wynika, że najłatwiejsze okazały się dla uczniów te, które związane były z rozpoznawaniem i odnajdywaniem związków przyczynowo-skutkowych. Umiejętność tę sprawdzano 5 zadaniami zamkniętymi. Spośród nich aż trzy okazały się dla uczniów łatwe lub bardzo łatwe. Cztery zadania nawiązywały bezpośrednio do fragmentów tekstów zawartych w zestawie egzaminacyjnym i ich uważna analiza pozwoliła uczniom na uzyskanie wysokiego wyniku za umiejętność odnajdywania związków przyczynowo-skutkowych. Najwięcej trudności przysporzyło zadanie 12. Trzecioklasista, aby wskazać okoliczności mające zasadnicze znaczenie dla rozwoju państwa krzyżackiego, oprócz wnikliwego odczytania tekstu, powinien także odwołać się do wcześniej zdobytej wiedzy z historii.

Niewiele trudniejsze od odnajdywania związków przyczynowo-skutkowych okazało się interpretowanie tekstów kultury z uwzględnieniem intencji nadawcy i dostrzeganie kontekstów historycznych. Zadania w obrębie tych umiejętności charakteryzują się zróżnicowaną łatwością. Umiejętność interpretowania tekstów kultury z uwzględnieniem intencji nadawcy sprawdzana była zadaniami zamkniętymi. Interpretacji tekstów dokonał autor zadań, a uczniowie jedynie wybierali właściwą odpowiedź spośród zaproponowanych. Nie wymagano więc od nich czynnego posługiwania się językiem, tylko rozumienia sensu podanych wypowiedzi i skonfrontowania ich z tekstem źródłowym. Wśród zadań sprawdzających umiejętność interpretowania tekstów kultury z uwzględnieniem intencji nadawcy dwa zadania okazały się dla tegorocznych gimnazjalistów bardzo łatwe i dwa łatwe. Aby udzielić poprawnej odpowiedzi, wystarczyło uważnie odczytać teksty kultury i odnieść ich treść do proponowanych odpowiedzi. Tak jak w poprzednich latach, tak i w tym roku, najbardziej różnicującymi zadaniami

sprawdzającymi umiejętności interpretacyjne okazały się te (zadanie 2 i 17), w których uczniowie mieli dokonać uogólnień. Podstawowe informacje na temat roli wypowiedzi w trybie rozkazującym, zdobyte we wcześniejszych latach nauki języka polskiego, mogły przyczynić się do tego, że umiejętność badana zadaniem 17 jest znacznie wyższa niż zadania 2.

Spośród zadań sprawdzających umiejętność dostrzegania kontekstów historycznych zadanie 13, odwołujące się do określenia zasad funkcjonowania zakonu krzyżackiego, było dla tego-rocznych gimnazjalistów bardzo łatwe, dwa inne (zadanie 1 i 8) nie sprawiły większych trudności, bowiem odnosiły się albo do ogólnej wiedzy dotyczącej wyznawców religii, albo ogólnych zasad postępowania. Najwięcej trudności sprawiło zadanie 16, odnoszące się do historii II wojny światowej. Nieco mniej niż połowa trzecioklasistów poprawnie określiła czas wydania określonego dokumentu historycznego, wskazała rok 1945 jako czas przejmowania kontroli Armii Czerwonej nad ziemiami polskimi. Co trzeci gimnazjalista podawał rok 1939, bo taka data roczna pojawiła się na samym początku tekstu źródłowego. Jednak ci udzielający odpowiedzi nie zwrócili uwagi, w jakim kontekście użyto tej daty. Okulicki wspominając ten rok mówi: *Nie jest to jednak zwycięstwo słusznej sprawy, o którą walczyliśmy od 1939.* Z wypowiedzi tej jasno wynika, że zacytowany rozkaz nie mógł być wydany w 1939 roku. Inne wydarzenia opisywane w tekście bez daty rocznej, np. *W przekonaniu, że rozkaz ten spełnicie, że zostaniecie na zawsze wierni tylko Polsce, oraz by Wam ułatwić dalszą pracę – z upoważnienia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zwalniał Was z przysięgi i rozwiązuję szeregi AK* wskazują, że jest to ostatni rok wojny.

Umiarkowanie trudną umiejętnością dla uczniów kończących gimnazjum okazało się czytanie tekstów kultury na poziomie przerośnym i symbolicznym.

Tylko jedno zadanie, spośród pięciu badających tę umiejętność, dotyczące rozumienia przerośnego sensu wyrażenia *salomonowy wyrok* okazało się dla trzecioklasistów łatwe. Pozostałe były trudniejsze. Najwięcej trudności przysporzyły im zadania otwarte (zadanie 26 i 27). Nieco ponad połowa egzaminowanych poprawnie wykonała zarówno jedno, jak i drugie zadanie. Pierwsze z nich polegało na odczytaniu symboliki kamieni zgodnie z wymową wiersza Leopolda Staffa *Ciężar*. Częstym błędem pojawiającym się wśród odpowiedzi uczniów do zadania 26 było dosłowne odczytywanie znaczenia wyrazu kamienie. Zdający wyjaśniali: *Kamienie symbolizują ich ciężkość i twardość; Kamienie symbolizują ciężar, który człowiek musi przenieść; Ciężar, obarczenie grzbietu.* Niektórzy gimnazjaliści nie dokonali dostatecznej analizy informacji zawartych w wierszu. Ich tłumaczenie symboliki kamieni było niezgodne z wymową wiersza: *Kamienie symbolizują krzyż niesiony przez Chrystusa na Golgotę; Kamienie symbolizują drogę krzyżową Jezusa; Kamienie symbolizują owoce, które miały być przechowywane; Kamienie symbolizują „Syzyfowe prace” Stefana Żeromskiego; Kamienie symbolizują cudze grzechy; Kamienie symbolizują złe uczynki, które ze sobą weźmiemy do nieba; Symbolizują trud, który musi udźwignąć narrator.*

Odczytanie przerośnego sensu wskazanego we fragmencie wiersza wyrażenia, sprawdzane zadaniem 27, które polegało na określeniu celu i miejsca wędrówki podmiotu lirycznego lub uwzględnieniu postawy osoby wypowiadającej się w wierszu, przysporzyło trudności, podobnie jak poprzednie zadanie, co drugiemu gimnazjaliście. Wielu zdających nie odczytało uważnie polecenia i zamiast wyjaśnić, co oznaczają podkreślone wyrażenia, próbowało określić, czym są lub jaką funkcję pełnią w zdaniu. Pojawiały się takie odpowiedzi jak: *okoliczniki miejsca, epitet, rym niedokładny, przeplatany.* Niektórzy gimnazjaliści wyjaśniali podkreślone wyrażenia w sposób dosłowny: *osoba mówiąca będzie nieść kosz do spiżarni, zanieśie to na planowane miejsce* – bez doprecyzowania miejsca. Obok odpowiedzi niepoprawnych pojawiały się różnorodne odpowiedzi poprawne, za które zdający egzamin otrzymywali punkt. Np. *Słowa oznaczają, że te „kamienie” podmiot liryczny będzie nieść do śmierci; Podkreślone wyrażenia oznaczają śmierć oraz w następstwie drogę do nieba; Oznaczają one to, że człowiek ten nie podda się i będzie zmagać się z trudnościami do końca życia.*

Zadania sprawdzające, czy uczniowie dostrzegają w odczytywanych tekstach kultury środki wyrazu i potrafią określić ich funkcję, należały również do umiarkowanie trudnych. Umiejętność tę badano jednym zadaniem zamkniętym nawiązującym do fragmentu *Krzyżaków* i trzema otwartymi, których inspiracją była ilustracja Gustave'a Dorégo *Sąd Salomona*. Najtrudniejsze okazało się jednak zadanie 10. (WW), w którym oczekiwano od trzecioklasisty rozpoznania opisu, który posłużył potęgowaniu napięcia w tekście H. Sienkiewicza. Mimo że były podane cztery przykłady opisów i zdający miał je tylko skonfrontować z fragmentem *Krzyżaków*, to jednak tylko nieco więcej niż 40% gimnazjalistów wskazało poprawną odpowiedź. Z analizy odpowiedzi uczniów wynika, że bardzo wielu z nich nie rozumiało istoty opisu.

Zadania (23, 24 i 25) nawiązujące do ilustracji Gustave'a Dorégo *Sąd Salomona* okazały się dla gimnazjalistów również umiarkowanie trudne, ale tylko około jedna trzecia piszących nie uporała się z udzieleniem poprawnych odpowiedzi. Błędne odpowiedzi w zadaniu 23 wynikały między innymi z powodu mylenia Salomona z postacią żołnierza trzymającego dziecko lub postacią matki walczącej o niemowlę, np.: *Salomon leży u nóg mężczyzny i wyciąga ręce ku niemu*. Oprócz odpowiedzi standardowych: *Artysta umieścił postać Salomona na środku obrazu, z uniesioną do góry ręką* pojawiało się wiele różnorodnych odpowiedzi poprawnych nietypowych, świadczących o wnikliwej analizie ilustracji, np. *Malując go z uniesioną ręką ku górze i pozostawiając go na najwyższym schodku i w jaśniejszym świetle; Artysta tego obrazu wyróżnił postać Salomona w taki sposób, że wyróżnił go od innych ubiorem, ma więcej ozdub, coś mówi i wszyscy go słuchają; Wyróżnienie Salomona: kontakt wzrokowy z człowiekiem mającym wykonać wyrok oraz podniesienie lewej ręki*.

Wiele różnorodnych odpowiedzi pojawiło się w zadaniu 24. Obok poprawnych typu: *Światło pełni funkcję ukazania mądrości i prawdy, a postacie ciemne mają na celu ukazanie kłamstwa; Światło wychodzi z dłoni króla i oświetla ludzi, ukazując potęgę władcy*; dostrzec można było odpowiedzi niezgodne z wymową obrazu, np.: *Światło na ilustracji pełni funkcję sądu ostatecznego; Światło rozświetla ważne wydarzenie, kiedy Jurand rozcina sznur na ramionach Krzyżaka. Puszczając go wolnym; Łaska oświeciła prawdziwą matkę oraz dziecko*. Najwięcej różnorodnych, nie zawsze poprawnych, odpowiedzi pojawiło się w zadaniu 25. Okazało się, że nie wszyscy uczniowie rozumieją znaczenie słowa „kontrast”. Często, wyjaśniając jego rolę w sposobie przedstawienia przez artystę dwóch matek, odnosili się tylko do jednej postaci, np.: *Prawdziwa matka leży i błaga żołnierza*. Zdarzało się trzecioklasistom mylić emocje z zachowaniem, np.: *Jedna błaga o życie, a druga stoi obok* lub podawać odpowiedzi bardzo ogólne, za które również nie można było przyznać punktu: *Prawdziwa matka jest przeciwieństwem tej, która się za tę prawdziwą podawała. Na obrazie jest widoczne, która jest prawdziwa*. Obok wielu niepoprawnych pojawiały się różnorodne odpowiedzi poprawne. Niektóre z nich uwzględniały i sposób przedstawienia na obrazie i interpretację obrazu, np.: *Kontrast polega na umiejscowieniu matek w świetle i cieniu. Matka stojąca w cieniu jest fałszywa (cień – obojętność). Matka leżąca i walcząca w świetle – prawdziwa (światło – miłość do dziecka); Prawdziwa matka jest uwzględniona przez jaśniejszy kontrast. Druga zaś nie jest prawdziwą matką, co widać na obrazie (w ogóle nie przejmując się śmiercią dziecka) jest w ciemniejszym kontraście; W cieniu – zło, w oświetleniu – dobro. Jedna to wcielenie dobra, miłości, litości, zaś druga to wcielenie zła, podstępności*.

Podsumowując, zadania sprawdzające umiejętności z obszaru standardów *czytanie i odbiór tekstów kultury* są dla uczniów łatwiejsze, jeśli odnoszą się do krótkich fragmentów tekstu lub tekstów znanych, (np.: *Matka, którą król uznał za prawdziwą, zdecydowała się oddać swoje dziecko, ponieważ...*), a trudniejsze, gdy wymagają zapoznania się z całym tekstem i skonfrontowania informacji z tekstu z wiedzą pozatekstową (np.: *W tekście II potęgowaniu napięcia służy m.in. opis...*). Łatwiejsze okazują się, jeśli odwołują się do wiadomości, z którymi gimnazjalista mógł zetknąć się na innych przedmiotach lub w innych okolicznościach (np.: *Mądrość Salomona polegała na tym, że...*), trudniejsze zaś, gdy dla udzielenia odpowiedzi konieczne jest przemyślenie tekstu lub odpowiedź podana jest w tekście nie wprost i wyma-

ga krytycznej oceny faktów, zdarzeń czy postaw (np.: *Generał Okulicki wydał cytowany rozkaz, gdy Armia Czerwona...*).

6.2. TWORZENIE WŁASNEGO TEKSTU (II GH)

Za zadania z obszaru *tworzenie własnego tekstu* gimnazjaliści najczęściej otrzymywali od 9 do 13 punktów. Około 1,7% trzecioklasistów nie udzieliło żadnej odpowiedzi do zadań otwartych.

Tabela 6.2. Procent punktów uzyskanych za poszczególne umiejętności w obszarze *tworzenie własnego tekstu*

Numer zadania/umiejętność	Sprawdzana czynność Uczeń	Maksymalna liczba punktów	Procent uzyskanych punktów	
			woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie
29.3	buduje wypowiedź poprawną pod względem językowym i stylistycznym	4	34	32
29.4	buduje wypowiedź poprawną pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym	3	31	28
22	tworzy tekst na zadany temat	4	19	18
28.1	tworzy tekst o charakterze informacyjnym	1	21	17
29.1	tworzy tekst na zadany temat	5	70	69
29.2	stosuje zasady organizacji tekstu	3	67	68
28.2	formułuje argumenty uzasadniające własne stanowisko	3	50	48
21	dokonyuje celowych operacji na tekście: przekształca stylistycznie	2	51	46

Zadanie 21 sprawdzało umiejętność przekształcania tekstu rozważań bohatera w narrację w 3. osobie liczby pojedynczej w formie zdań oznajmujących. Trzeba było pamiętać o tym, by nie został zmieniony sens wypowiedzi. Około jedna trzecia zdających otrzymała maksymalną liczbę punktów za to zadanie. Tyleż samo uczniów dokonało przekształcenia niezgodnego z warunkami zadania. Niespełna 3% gimnazjalistów nie podjęło się rozwiązywania zadania.

Odpowiedzi poprawne, za które autorzy otrzymali 2 punkty

Szarpany rozterkami Sam rozważa dalszą wędrówkę. Nie może przecież zostawić martwego Froda i wrócić do domu. Zastanawia się nad samotnym kontynuowaniu wędrówki i wypełnieniu misji

Bohater zastanawiał się, co może uczynić. Nie chciał wracać do domu, zostawiając martwego imć Froda bez pochówku. Zapytał sam siebie, czy powinien iść dalej.

Myślał, co powinien uczynić. Nie chciał wracać do domu, zostawiając martwego imć Froda bez pochówku. Rozważał, czy powinien iść dalej.

Odpowiedź częściowo poprawna, za którą autor otrzymał 1 punkt – przekształcenie tekstu w mowę zależną

Ale co on może uczynić? Przecież nie wróci do domu, zostawiając tutaj martwego imię Froda bez pochówku. A może powinien iść dalej?

Odpowiedź niepoprawna – zmiana sensu wypowiedzi

Może to uczynić. Nie wróci do domu, zostawiając tutaj martwego imię Froda bez pochówku. Powinien iść dalej.

Odpowiedź niepoprawna – zmiana sensu wypowiedzi – wypowiedź w formie zdań rozkazujących

Zrób to! Frodowi nic się nie stanie! Ktoś pochowa twego pana! Idź do domu!

Zadanie 22 polegało na napisaniu streszczenia fragmentu Biblii. Umiejętność streszczania tekstu okazała się dla uczniów trzecich klas gimnazjum bardzo trudna. Nieznacznie więcej niż 40% uczniów sprostało oczekiwaniom i zredagowało streszczenie, ale tylko nieco ponad 3% z nich otrzymało maksymalną liczbę punktów (4) za napisanie w tej formie wypowiedzi. Niestety, więcej niż połowa egzaminowanych otrzymała zero punktów. Wielu gimnazjalistów nie przeczytało uważnie polecenia i streszczało inny tekst, a około 1% piszących w ogóle nie podjęło próby udzielenia odpowiedzi.

Warunkiem przyznania jakiegokolwiek punktu za to zadanie było przetworzenie informacji zawartych we fragmencie streszczanego tekstu, a następnie krótkie i zwięzłe przedstawienie najważniejszych składników treści (strony i przedmiot sporu, osoba rozstrzygająca, sposób rozstrzygnięcia i rozstrzygnięcie sporu) bez uwzględniania własnych myśli, sądów, ocen i dygresji. Należało zachować taką kolejność wydarzeń, w jakiej przedstawił je autor. Aby otrzymać maksymalną liczbę punktów, nie wystarczyło ograniczyć się jedynie do zaprezentowania najważniejszych zdarzeń, trzeba je było dodatkowo przedstawić jasno, krótko i zwięzłe, poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym. Zwięzłość tego tekstu można było osiągnąć m.in. poprzez wyeliminowanie wypowiedzi postaci przez omówienie ich w formie mowy zależnej. Na przykład wypowiedzi w mowie niezależnej: *Następnie król rzekł: „Przynieście mi miecz!”. Niebawem przyniesiono miecz królowi. A wtedy król rozkazał: „Rozetnijcie to żywe dziecko na dwoje i dajcie połowę jednej i połowę drugiej!”. Wówczas kobietę, której syn był żywy, zdjęła litość nad swoim synem i zawołała: „Litości, panie mój! Niech dadzą jej dziecko żywe, abyście go tylko nie zabijali!”* w wypowiedzeniu: *Żeby rozstrzygnąć spór, król Salomon kazał rozciąć mieczem dziecko na pół. Prawdziwa matka wolała zrezygnować z dziecka, niż je skrzywdzić.* Redagując streszczenie, trzeba było również dokonać uogólnień.

Dużo trudności przysporzył uczniom wybór istotnych informacji. W redagowanym przez siebie tekście pomijali ważne informacje, np. sposób rozstrzygnięcia przez Salomona sporu. Poza tym dokonywali oceny postaci, dodawali wydarzenia, których nie było w tekście wyjściowym, np. *Król Salomon był synem Dawida.*

Liczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne spowodowały, że uczniowie, którzy uwzględnili w swojej wypowiedzi najistotniejsze informacje otrzymali za streszczenie co najwyżej 1 punkt.

Wypowiedzi poprawne – streszczenia, za które autorzy otrzymali maksymalną liczbę punktów

Do Salomona przyszły dwie kobiety z prośbą o rozsądzenie sporu o dziecko. Każda z nich uważała żywe niemowlę za swoje. Najpierw władca wysłuchał ich wersji zdarzeń, a następnie kazał przynieść miecz i rozciąć dziecko na dwie części. Prawdziwa matka przerażona perspektywą zabicia syna postanowiła oddać go oszustce. Po tym czynie Salomon rozpoznał prawdziwą rodzicielkę i to jej oddał dziecko.

Dwie kobiety klóciły się przed Salomonem o jedno dziecko. Obie upierały się, że są matkami tego niemowlaka. Król, mając dosyć ich sporów, rozkazał przynieść miecz i rozciąć dziecko na pół. Prawdziwa matka postanowiła zrezygnować z dziecka na rzecz drugiej. Salomon spodziewał się takiej reakcji. To jej oddał dziecko.

Wypowiedzi częściowo poprawne – streszczenia z błędami językowymi i interpunkcyjnymi

Dwie kobiety toczyły spór o dziecko. Obie twierdziły, że syn jest ich. Król Salomon chcąc rozwiązać ten spór wydał rozkaz, by dziecko przeciąć na pół. Prawdziwa matka sprzeciwiła się temu i prosiła władcę, by dziecko oddano drugiej. Król zrozumiał, która jest prawdziwą matką i w jej ręce powierzył dziecko.

Dwie kobiety podające się za matki dziecka przyszły do króla Salomona w sprawie rozstrzygnięcia ich sporu. Każda twierdziła, że to ona jest prawdziwą rodzicielką niemowlęcia. Król, chcąc rozwiązać problem kazał przynieść miecz, przeciąć dziecko i dać po połowie każdej. Prawdziwa matka postanowiła oddać niemowlę drugiej, aby uchronić je przed śmiercią. Salomon widząc to, kazał oddać dziecko tej, która z miłości chciała z niego zrezygnować.

Wypowiedź niepoprawna – pominięcie istotnych informacji z tekstu

Dwie kobiety mieszkające same w domu, obydwie urodziły dziecko. Jedno dziecko zmarło. Gdy jedna pani spała, to druga zamieniła to dziecko. Powstał spór w którym, król za pomocą miecza go rozstrzygnął.

Wypowiedź niepoprawna – inna forma wypowiedzi

Tekst I-wszy wzięty jest z Pisma Świętego, gdzie opisano historię dwóch kobiet, które urodziły w odstępie między sobą – trzech dni. Pewnej nocy jedna z nich podmieniła niemowlęta, gdyż jedno z nich zmarło. Zgłosiły się z tym do króla, który miał dokonać wyboru i stwierdzić, która matka mówi prawdę, „że żywe niemowle jest jej”. Rozkazał więc rozciąć mieczem dziecko żywe, a wtedy prawdziwa matka się przyznała.

Zadaniem 28 sprawdzano umiejętność poprawnego pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym formułowania argumentów uzasadniających własne stanowisko. Można było za to zadanie zdobyć 4 punkty (3 pkt za przykłady i uzasadnienia, 1 pkt za zapis). Trzecioklasista, przywołując odpowiednie przykłady i ich uzasadnienia, powinien wykazać się wiedzą dotyczącą funkcjonowania samorządów lokalnych. Zadanie było trudne dla uczniów. Nieco mniej niż 25% gimnazjalistów otrzymało za nie 0 punktów, wśród nich prawie 5% to uczniowie, którzy nie podjęli próby udzielenia odpowiedzi.

Dużo trudności sprawiło piszącym wskazanie trzech legalnych sposobów oddziaływania obywateli na decyzje władz gminy. Uczniowie często wskazywali strajk, zapominając, że ta forma protestu bywa stosowana przez pracowników w celu wywarcia nacisku na pracodawcę. W tym przypadku nie ma zależności pracodawca – pracownik i nie można było tego przykładu uznać za poprawny.

Odpowiedź poprawna, za którą autor otrzymał maksymalną liczbę punktów

Obywatele mogą wpływać na decyzje władz gminy poprzez różne petycje. Drugim sposobem jest debata, która ma na celu wymienienie swoich poglądów. Ostatnią, najważniejszą metodą, są referenda. Dzięki nim możemy podejmować decyzje w wielu ważnych sprawach. Najmniejszą skutecznością cieszą się petycje, ponieważ bywają traktowane obojętnie.

W powyższej wypowiedzi uczeń zawarł trzy legalne sposoby wpływania obywateli na decyzje gminy. Wskazał i uzasadnił najbardziej i najmniej skuteczny sposób oddziaływania. Nie popełnił żadnego błędu ortograficznego i interpunkcyjnego.

Odpowiedzi częściowo poprawne

1) Podanie 2) Skarga 3) Bezpośrednia rozmowa z wujtem. Najbardziej skuteczna jest podanie, gdyż gmina rozpatruje wnioski.

Najmniej skuteczna jest rozmowa z wujtem, gdyż on sam nie może podjąć decyzji o zmianie.

Piszący wymienił właściwe przykłady, dwa z nich ocenił i uzasadnił, popełnił jednak błędy ortograficzne i interpunkcyjne, które miały wpływ na punktację zadania. W powyższej wypowiedzi znajdują się również błędy językowe, ale nie były one uwzględniane przy ocenie.

Pierwszym legalnym sposobem wpływania obywateli na decyzję władz gminy są protesty, strajki. Drugim sposobem jest składanie zażaleń. Natomiast trzecim sposobem jest konwersacja z władzami gminy. Najbardziej skuteczny jest strajk, ponieważ ludzie buntują się i zaprzestają np. jeść, pracować. Władza musi wtedy podjąć decyzję, aby strajkujący zaprzestali. Wyniki tego przeważnie są korzystne dla protestujących. Najmniej skuteczna jest debata (konwersacja), ponieważ władze mogą ją przeprowadzić, a potem zlekceważyć.

Gimnazjalista wskazał trzy sposoby wpływania obywateli na decyzje gminy, ale wśród nich jeden jest nielegalny. W związku z tym uczeń otrzymał 2 pkt za dwa przykłady (jeden z nich zawiera poprawne uzasadnienie) i 1 pkt za zapis – poprawną ortografię i interpunkcję.

Głównymi sposobami na wpływanie obywateli na niewłaściwe decyzje władz gminy mogą być pisane petycje z podpisami obywateli, co jest skutecznym sposobem. Mniej skutecznym sposobem jest strajk lub zwrócenie się o pomoc do władz wyższych.

Mimo że uczeń podaje kilka sposobów, jakimi obywatele mogą wpływać na decyzje gminy, to jednak żaden z tych przykładów nie ma pełnego uzasadnienia, który ze sposobów i dlaczego jest najmniej i najbardziej skuteczny. Piszący otrzymał za swoją wypowiedź (jeden sposób bez uzasadnienia) 1 punkt. Nie otrzymał punktu za ortografię i interpunkcję, bo warunkiem oceny zapisu była wypowiedź o strukturze „sposób – ocena – uzasadnienie”.

Odpowiedź niepoprawna

Obywatele wybierają taką osobę co ją znają i wiedzą dużo o tym człowieku. Mają do niego zaufanie i wiedzą, że wyjdzie to gminie na dobre.

Uczeń nie udzielił odpowiedzi zgodnie z wymogami polecenia. Jego wypowiedź oceniono na 0 pkt.

Zadaniem 29 sprawdzano umiejętność redagowania rozprawki. Tak jak w poprzednich latach tak i w tym roku redagowanie tej formy wypowiedzi było dla uczniów kończących gimnazjum umiarkowanie trudną umiejętnością. Około 1% egzaminowanych otrzymało maksymalną liczbę punktów. Spośród 2,5% wypowiedzi ocenionych na 0 punktów (najczęściej rozprawka niezgodna z tematem) było około 1% prac, w których uczniowie nie podjęli próby napisania określonej w poleceniu formy wypowiedzi. By zostały ocenione wszystkie elementy rozprawki (temat, kompozycja, język i styl oraz zapis), wypracowanie musiało zająć co najmniej połowę wyznaczonego w arkuszu egzaminacyjnym miejsca.

Aby zredagować poprawną rozprawkę, nie wystarczyło tylko znać tę formę wypowiedzi, trzeba było również uważnie przeanalizować polecenie. Jak zwykle temat pracy nie pozostawiał piszącemu pełnej swobody w zakresie doboru treści. Polecenie zmuszało do ustosunkowania się do zagadnienia w temacie i postawienia jednoznacznej tezy: „wybór przyszłej szkoły jest dla gimnazjalistów łatwą decyzją” lub „wybór przyszłej szkoły jest dla gimnazjalistów trudną decyzją”. Uchybieniem było przywoływanie własnych przemyśleń czy doświadczeń. Niezbędne było zwrócenie uwagi na te cechy gimnazjalistów, które są istotne przy podejmowaniu decyzji o wyborze szkoły oraz wskazanie możliwości i konsekwencji tego wyboru. Nie było obowiązku odwoływania się do tekstów kultury.

W zakresie realizacji tematu najwięcej trudności mieli uczniowie ze wskazaniem różnych typów szkół ponadgimnazjalnych i różnorodności ofert proponowanych przez te placówki. Trzecioklasiści w swoich pracach często ograniczali się do jednego typu szkoły, np. liceum. Tylko co trzeci sprostał wymogom i otrzymał za to kryterium punkt. Prawie wszyscy ustosunkowali się do hipotezy zawartej w temacie pracy i sformułowali tezę, którą można było umieścić na początku lub na końcu pracy.

Warte podkreślenia jest to, że wśród uczniowskich rozprawek przeważały wypowiedzi o przejrzystej konstrukcji: zaczynały się od tezy, potem następowały argumenty uzasadniające przyjęte w sprawie stanowisko. Piszący z reguły trafnie porządkowali i selekcjonowali informacje i ograniczali się wyłącznie do tych treści, które dowodziły słuszności zaprezentowanego stwierdzenia. Konsekwentnie prezentowali przyjęty tok rozumowania i, rozwijając kolejne przykłady, nawiązywali do postawionej tezy. Uczniowie pisali w sposób spójny, zachowując między kolejnymi zdaniami związek zarówno gramatyczny, jak i znaczeniowy, dbali o porządek logiczny wyводу. Obok interesująco wprowadzanych argumentów: *Mój wywód byłby niepełny bez...; Równie ważnym problemem przy wyborze szkoły jest...; Nie wolno zapomnieć o tym, że...* w niektórych pracach można było zauważyć nadużywanie schematycznych sformułowań typu: *Po pierwsze...; Pierwszym argumentem jest...; Pierwszym przykładem jest...; Drugim przykładem...* itp.

Dość dobrze gimnazjaliści przystępujący do egzaminu w 2010 roku poradzili sobie z umiejętnością komponowania rozprawki (wykonalność ok. 80%). Zdecydowana większość zdających zachowała właściwe proporcje pomiędzy wstępem, rozwinięciem i zakończeniem oraz wyróżniła graficznie poszczególne części pracy akapitem, interlinią lub blokiem.

Niezwykle ważne było zredagowanie poprawnej pod względem językowym rozprawki. Analiza prac wykazała, że podczas tegorocznego egzaminu gimnazjalnego prawie co czwarty uczeń wykazał się tą umiejętnością i otrzymał maksymalną liczbę punktów. To znacznie lepiej niż rok wcześniej. Najczęstsze błędy to stosowanie skrótów myślowych (np. *Takiej osobie może źle wypaść matura. Jedni mają w sobie dusze artysty, a drudzy co innego. Każda szkoła ma swoje plusy i minusy.*), naruszanie stałych związków (np. *...popaść w nieodpowiednie zgromadzenie*), nadużywanie wyrazów, wyrażeń i zwrotów z języka potocznego (np. *Każdy rozejdzie się w swoją stronę..., złożyć papiery..., uczeń pójdzie do pierwszego lepszego liceum itd.*). Niektórzy uczniowie nie potrafili wyznaczać granic zdania, budować zdań wielokrotnie złożonych. Dość często powtarzali te same wyrazy i struktury składniowe.

Słabiej niż w ubiegłym roku wypadła umiejętność polegająca na dostosowaniu stylu wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej.

Co trzeci gimnazjalista (zdecydowanie lepiej niż rok temu) opanował reguły ortograficzne i co piąty otrzymał punkt za interpunkcję.

Wypowiedzi poprawne, za które autorzy otrzymali maksymalną liczbę punktów

W dzisiejszych czasach już w wieku 16 lat młody człowiek powinien wiedzieć, czym się interesuje. Uważam, że wybór przyszłej szkoły jest dla gimnazjalistów trudną decyzją, ponieważ nie każdy nastolatek wie, co chciałby robić w swoim dorosłym życiu.

Pierwszym argumentem potwierdzającym słuszność tej tezy jest charakter młodego człowieka. Gimnazjaliści przechodzą okres buntu, sprzeciwiają się rodzicom i nauczycielom. Są porywczy, działają bez zastanowienia. Często dokonują wyboru za namową rówieśników, nie są asertywni.

Problemem dla nastolatka to duży wybór szkół – szczególnie w wielkich miastach. Każdy dyrektor chce przekonać gimnazjalistów do uczenia się w jego szkole. Zachęcają bogatą ofertą edukacyjną, zajęciami pozalekcyjnymi. W natłoku tych wszystkich ulotek, broszurek niełatwo się odnaleźć. Młody człowiek musi zdecydować, czy chce kontynuować swoją edukację w liceum, technikum, czy w szkole zawodowej. Taki wybór nie jest prosty.

Kolejnym argumentem jest obawa przed złym wyborem i konsekwencjami, jakie mogą spotkać gimnazjalistę. Zła decyzja może spowodować, że nastolatek nie dostanie się na wymarzoną uczelnię lub nie spełni się zawodowo w swoim dorosłym życiu.

Podsumowując powyższe argumenty, potwierdzam tezę, iż wybór przyszłej szkoły jest dla gimnazjalistów trudną decyzją. Każdy nastolatek powinien być bardzo roztropny przy podejmowaniu tej decyzji.

Co roku gimnazjaliści w całej Polsce borykają się z tym samym problemem. „Jaką szkołę wybrać? Co dalej?”. Wybór przyszłej szkoły jest dla gimnazjalistów trudną decyzją i rzutuje na ich przyszłe życie. Postaram się udowodnić tę tezę w poniższych argumentach.

Po pierwsze, od wyboru szkoły ponadgimnazjalnej zależy dalsze życie gimnazjalisty. W wieku szesnastu lat musi on podjąć decyzję, jaką drogę w życiu wybierze. Liceum stwarza szansę lepszego wyniku z matury i podjęcia wymarzonych studiów. Szkoła zawodowa bądź technikum przygotowują do konkretnego zawodu, co za tym idzie, szybszego końca edukacji i usamodzielnienia się. Uczeń jest zmuszony myśleć jak dorosły i podejmować decyzje za siebie, a to niełatwa sztuka.

Kolejnym argumentem, jaki przytoczę, są możliwości finansowe i wymagania rodziców. Często zdarza się tak, że zdolny i ambitny uczeń musi zrezygnować ze szkoły swoich marzeń, ponieważ jego rodziców na nią nie stać. W innym przypadku gimnazjalista ma dostosować się do woli rodziców, którzy wybrali szkołę za niego, a ta decyzja niekoniecznie pokrywa się z wyborem ucznia. Wybierając szkołę, gimnazjalista jest zobowiązany liczyć się z wolą rodziców, co młodym ludziom nie przychodzi łatwo.

Ostatnią sprawą, którą poruszę, jest wiek i brak doświadczenia życiowego oraz świadomości wyboru większości gimnazjalistów. Moim zdaniem, podjęcie tak ważnej decyzji jest niezwykle trudne dla nastolatka, który do tej pory nie miał sposobności zajmowania się takimi sprawami.

Reasumując powyższe rozważania, można z całą pewnością stwierdzić, że wybór przyszłej szkoły jest dla gimnazjalisty trudną decyzją. Wyżej przedstawione argumenty potwierdzają tezę. Uczeń musi wykazać rozsądek. Mimo młodego wieku i braku doświadczenia staje się odpowiedzialny za swoją przyszłość. W jego interesie leży podjęcie słusznej decyzji, powinien jednak wziąć pod uwagę zdanie rodziców i własne dobro, co często jest bardzo trudnym zadaniem.

Gimnazjaliści, którzy właściwie zrozumieli polecenie, nie mieli problemów w zakresie realizacji tematu. Postawili tezę i ustosunkowali się do niej, podając różne aspekty przyjętego przez siebie założenia. Wysunęli trafne argumenty w celu uzasadnienia przyjętej tezy. Wykorzystali je w funkcji argumentacyjnej i stosownie podsumowali rozważania.

Autorzy powyższych prac oprócz poprawnego ujęcia tematu właściwie skomponowali swoje prace. Ich wypowiedzi są spójne pod względem logicznym i składniowym, charakteryzują się trójdzielną budową (wstęp, rozwinięcie i zakończenie), uczniowie konsekwentnie stosowali akapity. Mimo poprawnej realizacji tematu, spełnienia wymogów w zakresie kompozycji, i dostosowania stylu do redagowanej formy wypowiedzi, piszącym nie udało się uniknąć błędów językowych i interpunkcyjnych. Ich liczba jednak nie miała wpływu na obniżenie oceny pracy.

Wypowiedzi częściowo poprawne

Egzaminy gimnazjalne, wystawianie ocen – to na pewno są bardzo stresujące sytuacje. W takim razie, co z wyborem szkoły, czy to jest dla gimnazjalistów trudna decyzja? Jako gimnazjalistka mogę powiedzieć, że tak – jest to trudna decyzja.

Po pierwsze trzeba wiedzieć, co planujemy robić w przyszłości. Na tej podstawie musimy wybrać profil klasy. Dla wielu uczniów jest to trudny wybór, bo w wieku 16 lat niewiele osób

ma plany na przyszłość. Zły wybór profilu może spowodować problemy z maturą i przyjęciem na studia.

Po drugie, trzeba wybrać szkołę. Tu pojawiają się wątpliwości – jedna ma za niski poziom nauczania, druga za wysoki. Pojawiają się pomysły, żeby wyjechać do innego miasta, a za tym idą problemy ze znalezieniem miejsca w internacie lub rodziny, u której można zamieszkać.

Kolejnym argumentem potwierdzającym tezę jest strach. Uczniowie po prostu boją się zmian, nowych nauczycieli, nowych znajomych. Mają wątpliwości, czy uda im się odnaleźć w nowym środowisku i czy nie będą przez kolejne lata męczyć się codziennie z ludźmi, których nie lubią.

Wybór szkoły niezaprzeczalnie jest trudną decyzją. W czasach, gdy istniała tylko szkoła podstawowa i liceum, uczniowie nie byli tak często narażani na stres dotyczący zmian i trudnych decyzji.

Czy wybór przyszłej szkoły jest dla gimnazjalistów trudną decyzją.

Odpowiadając na pytanie zawarte w temacie, myślę, że ta decyzja jest trudna. Chciałbym udowodnić to w poniższych argumentach.

Po pierwsze jest to pierwsza ważna decyzja. Wczesniejsze są mniej ważne, lub podejmowane z pomocą rodziców. Jeśli coś robi się pierwszy raz zawsze jest stres i niepewność. Myślę, że dzisiejsza młodzież nie jest do tego przygotowana. Nie przygotowuje ani szkoła, ani rodzice.

Po drugie aktualnie naprawdę jest duży wybór szkół. W jednym mieście może być ich dziesięć lub piętnaście. Do tego dochodzą również profile i kierunki. Taki duży wybór kusi młodzież i utrudnia wybór.

Na zakończenie myślę, że trzeba zastanowić się nad swoimi możliwościami, i konsekwencjami swojego wyboru. Uważam, że nie można wybierać takiej szkoły, w której nie mamy sobie rady. Nie warto wybierać szkoły, z której szybko zrezygnujemy. Będzie to tylko strata czasu.

Podsumowując uważam że moje argumenty potwierdzają to, że wybór przyszłej szkoły jest trudną decyzją.

Autorzy powyższych prac nie otrzymali maksymalnej liczby punktów za rozwinięcie tematu. Wspominają o bogatej ofercie szkół ponadgimnazjalnych w miastach, o istnieniu profili, ale nie odwołują się do różnorodności szkół ze względu na ich założenia, cel istnienia. Był to jeden z ważnych elementów oceny tematu (łatwość tej czynności to ok. 32%). Mimo że nastąpiły niedociągnięcia w realizacji tematu, piszący poradzili sobie z wymaganiami dotyczącymi kompozycji pracy. Zredagowali dość spójne, logicznie uporządkowane wypowiedzi, zasadnicze części pracy wyróżnili akapitami. Za pierwszą pracę uczeń otrzymał maksymalną liczbę punktów za język i styl, ortografię i interpunkcję, natomiast w drugim przypadku, liczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne spowodowały, że za te elementy pracy trzecioklasista nie otrzymał punktów.

Wypowiedzi niezgodne z tematem

Pierwszy argumenty.

Mojm pierwszym argumencie napisze ze wybory nie są takie trudnie. Poniewasz trzeba wziąć ze sobą legitymacje i to wyszysko. Mojm zdaniem, że wybory nie są trutnie bo tylko trzeba postawić krzyzyk na które wybiermy bo i którege lubimy.

W mojm Drugim

Napisze że zgadzam się z moim pierwszym argumentem ponieważ nie są trudne wybory ponieważ tam trzeba tylko wybrać kogoś

Mojm ostatni argumentem jest zakoczenie i ze zgadzam się z innymi argumentami ponieważ że, wybory nie są trudne ponieważ tylko trzeba postawić krzyżyk na miejscu którego chcemy.

Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, serdecznie zapraszamy, uczniów do szkoły podstawowej i gimnazjalistów poznamy fajnych nauczycieli i wychowawców, i poznać nowych, kolegów i koleżanki. Najważniejsze w szkole jest, nie bicia się i niewyzywanie się, albo nie sprzedajemy, kolegów dla nauczyciela lub, dla dyrektora i zdobywamy pozytywne oceny.

Powyższe wypowiedzi nie spełniły jakichkolwiek wymogów stawianych przez polecenie zadania. Nie przyznano za nie żadnych punktów.

Wynikiem z egzaminu gimnazjalnego nie można ocenić przyrostu wiedzy w procesie uczenia się w szkole. Można jedynie pokazać stan osiągnięć uczniów w zakresie niektórych sprawdzanych umiejętności. Ma on tę ogromną zaletę, że dostarcza wyników rzetelnych i porównywalnych w skali miasta, gminy, powiatu, województwa czy kraju. Pozwala na zdiagnozowanie mocnych i słabych stron uczniów. Wiedza taka jest potrzebna i powinna stać się podstawą do planowania pracy nie tylko przez nauczycieli obydwu poziomów edukacyjnych (gimnazjum i szkoła ponadgimnazjalna), ale także przez samych uczniów, rozpoczynających kolejny etap edukacji.

7. WYNIKI UCZNIÓW SŁABO WIDZĄCYCH I NIEWIDOMYCH – CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA

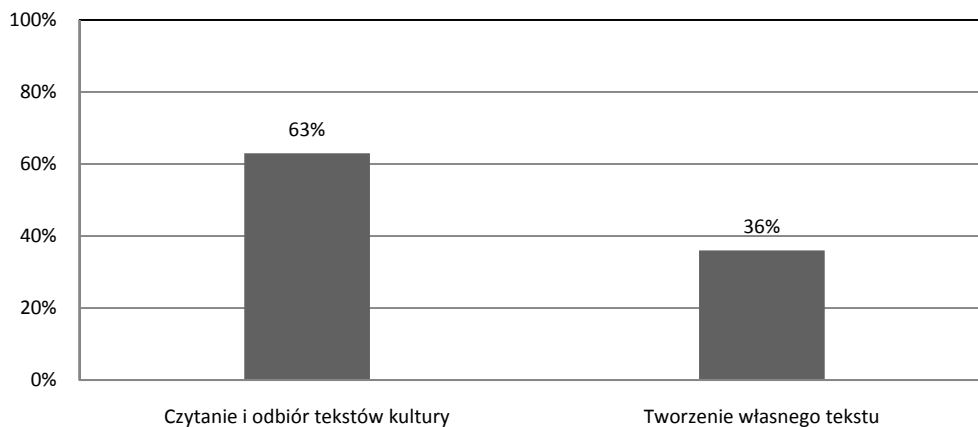
Do egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej na terenie OKE w Łomży przystąpiło 35 uczniów słabo widzących i niewidomych. Jeden z nich pisał zestaw dla uczniów niewidomych (GH-6-102), pozostali arkusze dla uczniów słabo widzących (GH-4-102 i GH-5-102). W wymienionych zestawach egzaminacyjnych zastosowano powiększoną czcionkę, odpowiednio Arial 16 pkt i Arial 24 pkt, oraz druk w piśmie Braille'a. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań piszący mógł zdobyć 50 pkt, tak jak w standardowym zestawie egzaminacyjnym.

Ze względu na mało liczną grupę uczniów słabo widzących i niewidomych przystępujących do egzaminu w części humanistycznej analizie poddano wyniki uzyskane przez uczniów z obu województw łącznie.

Tabela 7.1. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej – zestawy niestandardowe GH-4-102, GH-5-102, GH-6-102

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika
Liczebność	35
Wynik średni	24,8 pkt
Procent uzyskanych punktów	50
Wynik najniższy	9 pkt
Wynik najwyższy	46 pkt
Mediana	25 pkt
Modalna	33 pkt
Odchylenie standardowe	9,60 pkt
Współczynnik zmienności	0,39

Wykres 7.1. Osiągnięcia uczniów słabo widzących i niewidomych w poszczególnych obszarach umiejętności

Wykres 7.2. Wykonanie zadań (GH-4-102, GH-5-102, GH-6-102)

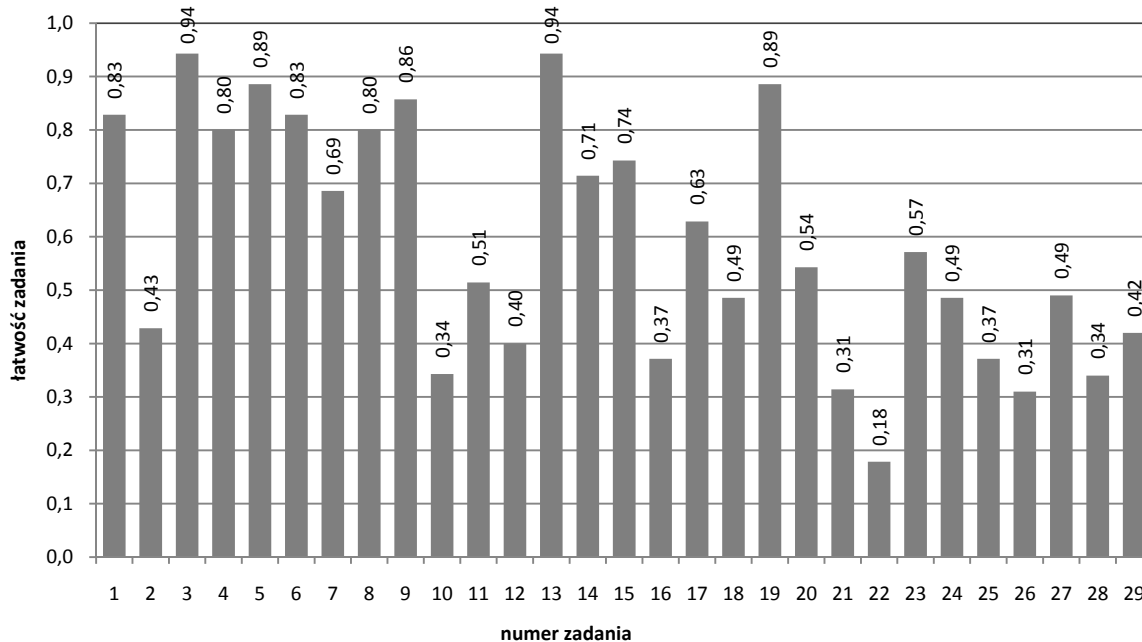

Tabela 7.2. Klasyfikacja zadań ze względu na poziom ich wykonania – uczniowie słabo widzący i niewidomi

Łatwość zadania		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
I obszar	Numer zdania	–	2, 10, 12, 16, 18, 24, 25, 26, 27	7, 11, 17, 20, 23	1, 4, 5, 6, 8, 9, 14, 15, 19	3, 13
II obszar		22	21, 28, 29	–	–	–
Liczba zadań		1	12	5	9	2
Liczba punktów		4	30	5	9	2

Łatwość poszczególnych zadań zestawu testowego była bardzo zróżnicowana. Poziom wykonania zadań wahał się od 0,18 do 0,94. Jedno zadanie okazało się bardzo trudne, dwa były bardzo łatwe. Najwięcej zadań (12 zadań) dla uczniów słabo widzących i niewidomych było trudnych, za takie zadania można też było uzyskać najwięcej punktów.

8. WYNIKI UCZNIÓW SŁABO SŁYSZĄCYCH I NIESŁYSZĄCYCH – CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA

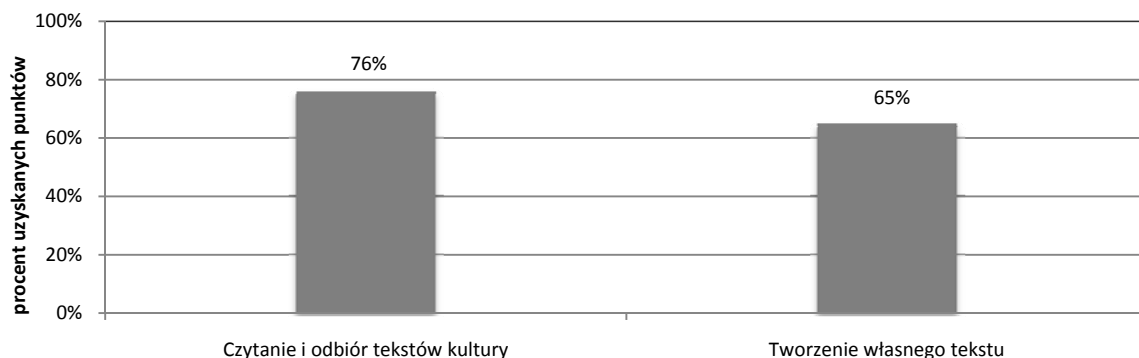
Do egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej na terenie OKE w Łomży przystąpiło 68 uczniów słabo słyszających i niesłyszających. Przygotowano dla nich odpowiedni zestaw testowy *Od człowieka pierwotnego do ... kosmonauty*, oznaczony symbolem GH-7-102. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań piszący mogli zdobyć 50 punktów.

Ze względu na niewielką grupę uczniów słabo słyszających i niesłyszających przystępujących do egzaminu analizie poddano wyniki uzyskane przez uczniów z obu województw łącznie.

Tabela 8.1. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej – zestaw niestandardowy GH-7-102

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika
Liczebność	68
Wynik średni	34,7 pkt
Procent uzyskanych punktów	69
Wynik najniższy	4 pkt
Wynik najwyższy	49 pkt
Mediana	39 pkt
Modalna	44 pkt
Odchylenie standardowe	12,38 pkt
Współczynnik zmienności	0,36

Wykres 8.1. Osiągnięcia uczniów słabo słyszających i niesłyszających w poszczególnych obszarach umiejętności

Wykres 8.2. Wykonanie zadań (GH-7-102)

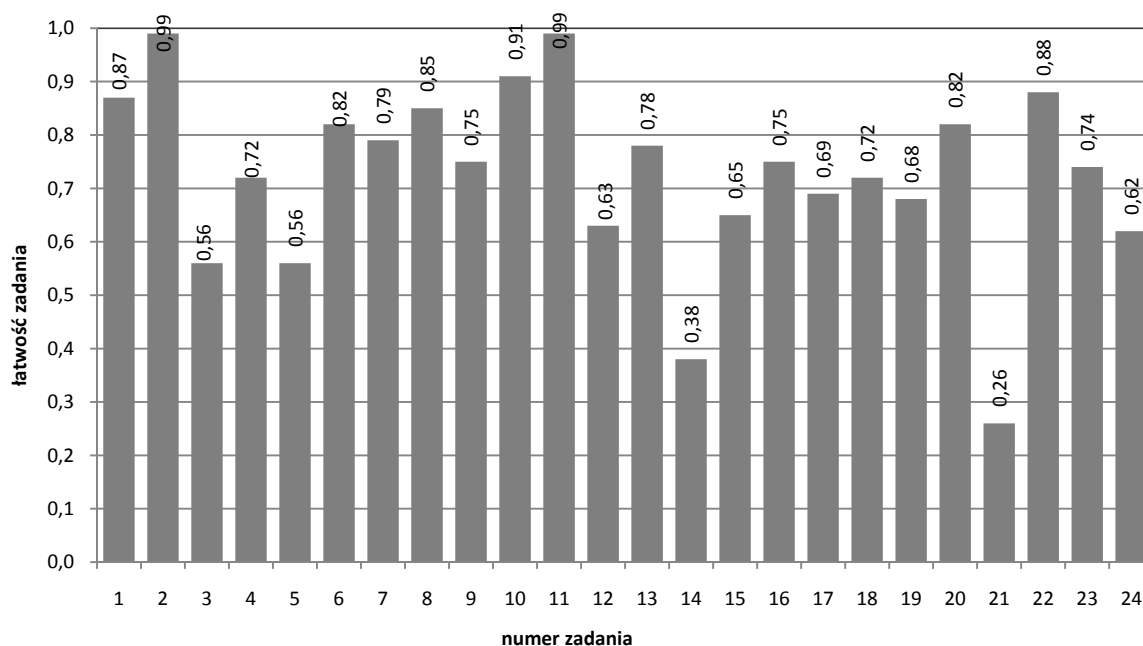

Tabela 8.2. Klasyfikacja zadań ze względu na poziom ich wykonania przez uczniów słabo słyszących i niesłyszących

Łatwość zadania		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
I obszar	Numer zadania	–	14, 21	5, 17, 19	1, 4, 6, 7, 8, 13, 16, 18, 20, 22	2, 10, 11
II obszar		–	–	3, 12, 15, 24	9, 23	–
Liczba zadań		–	2	7	12	3
Liczba punktów		–	2	25	20	3

Łatwość poszczególnych zadań zestawu testowego była bardzo zróżnicowana. Poziom wykonania zadań wahał się od 0,26 do 0,99. Nie było zadań bardzo trudnych, trzy zadania okazały się bardzo łatwe. Pozostałe zadania dla uczniów słabo słyszących i niesłyszących były umiarkowanie trudne i łatwe. Połowę punktów uczniowie mogli otrzymać za zadania umiarkowanie trudne.

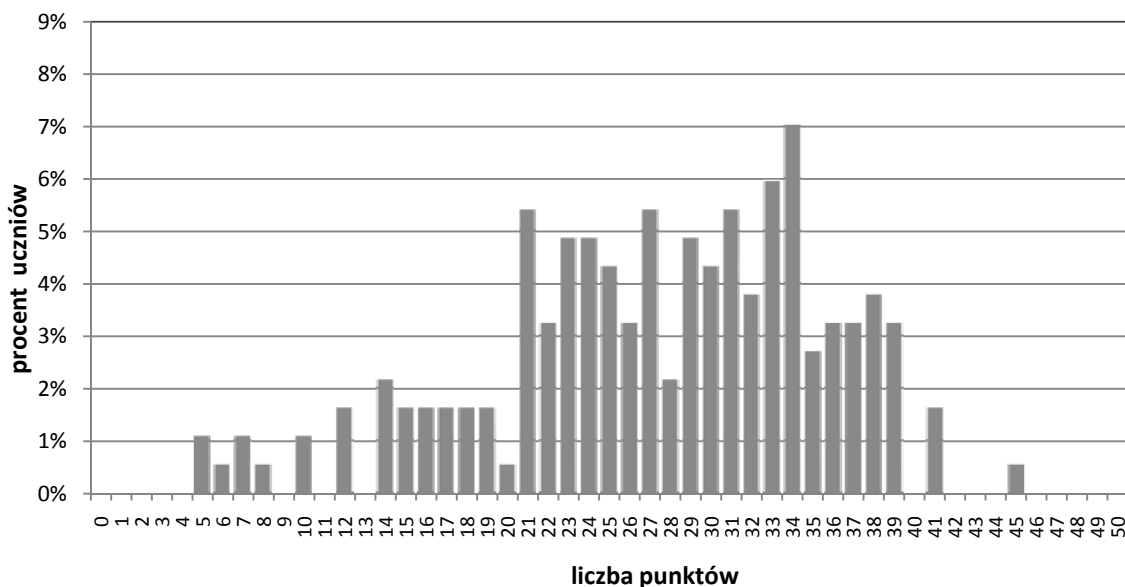
9. WYNIKI UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM – CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA

Do egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej przystąpiło na terenie OKE w Łomży 673 uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną. Większość z nich (około 61%) uczyła się w szkołach masowych. Przygotowano dla nich odpowiedni zestaw testowy *Parasol noś i przy pogodzie*, oznaczony symbolem GH-8-102. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł zdobyć 50 punktów.

Tabela 9.1. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej – zestaw niestandardowy GH-8-102

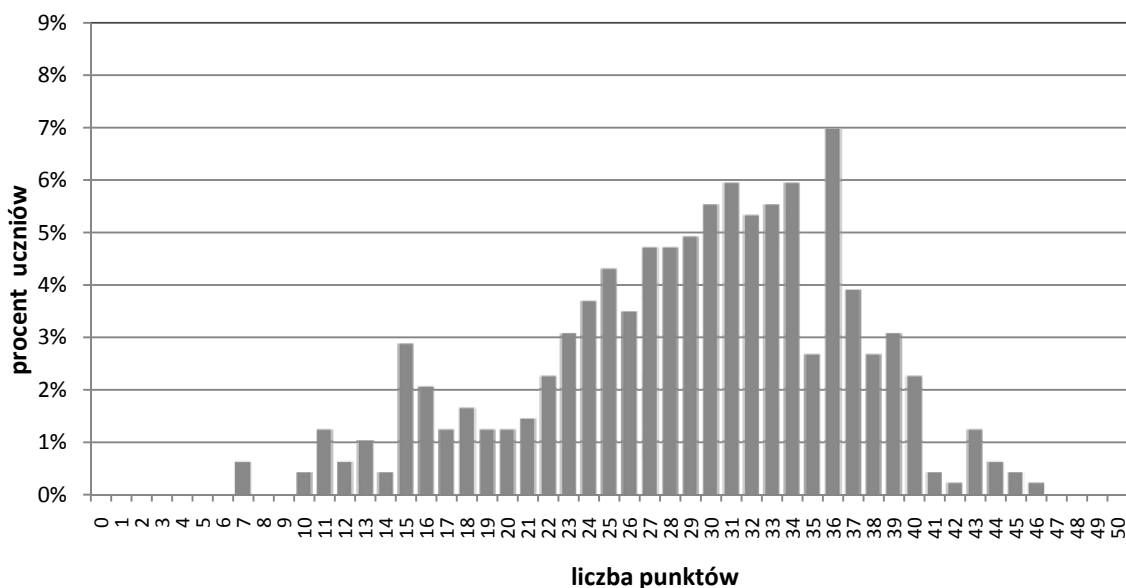
Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie
Liczebność	185	488
Wynik średni	27,3 pkt	29,0 pkt
Procent uzyskanych punktów	55	58
Wynik najniższy	5 pkt	7 pkt
Wynik najwyższy	45 pkt	46 pkt
Mediana	28 pkt	30 pkt
Modalna	34 pkt	36 pkt
Odchylenie standardowe	8,19 pkt	7,65 pkt
Współczynnik zmienności	0,30	0,26

Wykres 9.1. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-8-102) w województwie podlaskim

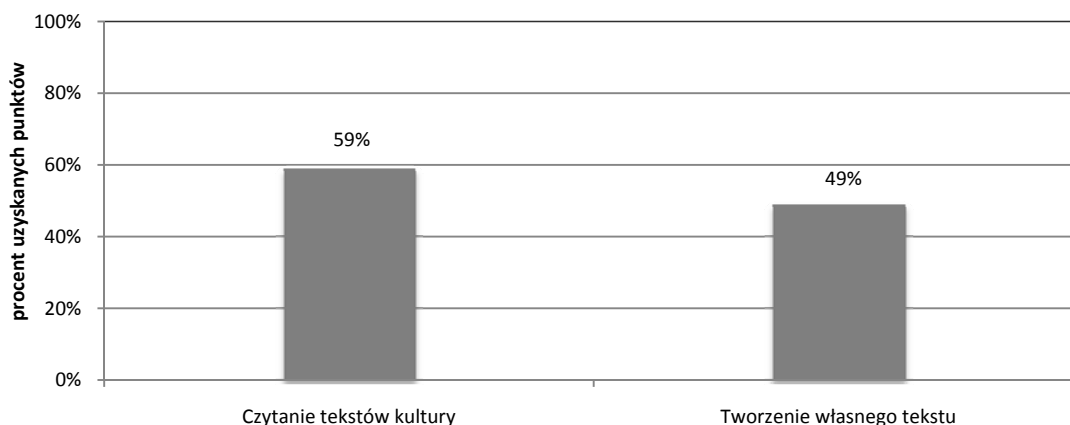
Na podstawie wyników uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną można wywnioskować, że test był dla piszących umiarkowanie trudny. Jego łatwość w województwie podlaskim wyniosła 0,55. Najniższy wynik 5 pkt uzyskało 2 uczniów, najwyższy – 45 pkt otrzymał jeden uczeń. Gimnazjaliści najczęściej otrzymywali 34 pkt. Odchylenie standardowe wyniosło 8,19 pkt. Prawie 70% gimnazjalistów piszących arkusz dostosowany dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną uzyskało wynik w przedziale od 19 do 35 punktów.

Wykres 9.2. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-8-102) w województwie warmińsko-mazurskim

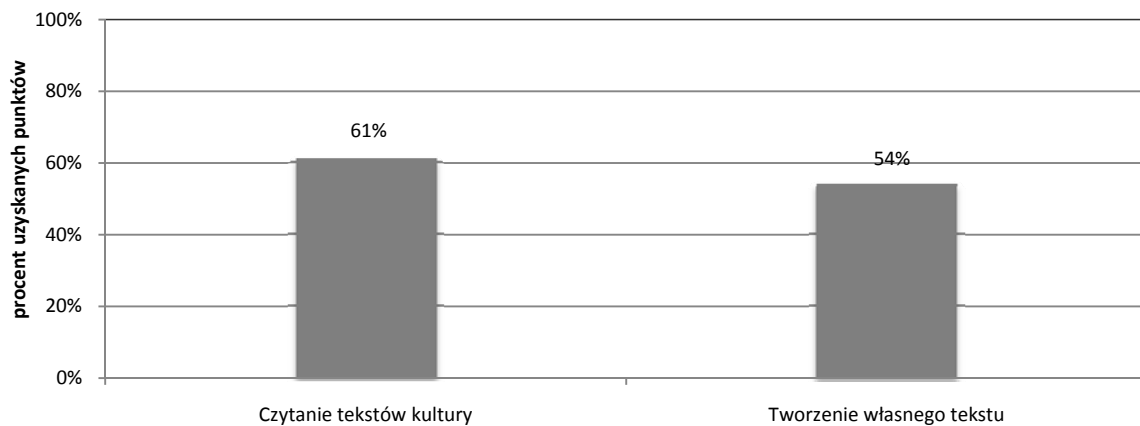

Na podstawie wyników uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną można wnioskować, że test był dla piszących umiarkowanie trudny. Jego łatwość w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 0,58. Najniższy wynik 7 pkt uzyskało trzech uczniów, najwyższy – 46 pkt otrzymał jeden uczeń. Gimnazjaliści najczęściej otrzymywali 36 pkt. Odchylenie standardowe wyników wyniosło 7,65 pkt. Około 74% gimnazjalistów piszących arkusz dostosowany dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną uzyskało wynik w przedziale od 21 do 37 pkt.

Wykres 9.3. Osiągnięcia uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w poszczególnych obszarach umiejętności – województwo podlaskie

Wykres 9.4. Osiągnięcia uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w poszczególnych obszarach umiejętności – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 9.5. Wykonanie zadań (GH-8-102) – województwo podlaskie

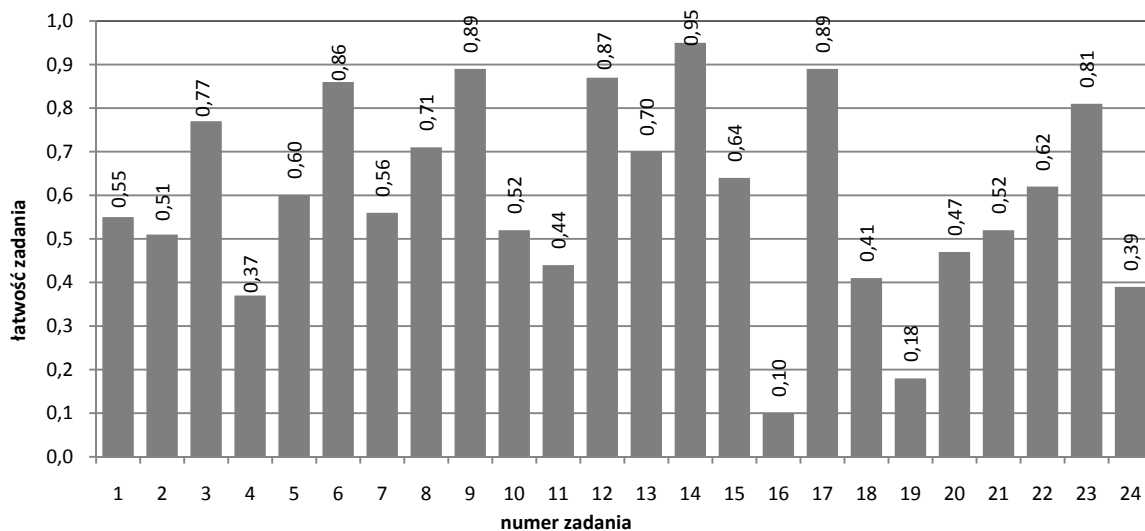

Tabela 9.2. Pogrupowanie zadań ze względu na ich łatwość (GH-8-102) – województwo podlaskie

Łatwość zadania		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
I obszar	Numer zadania	16, 19	4, 18, 20, 24	1, 2, 7, 10, 15, 21, 22	3, 6, 8, 9, 12, 13, 17, 23	14
II obszar		–	11	5	–	–
Liczba zadań		2	5	8	8	1
Liczba punktów		2	21	17	9	1

Łatwość poszczególnych zadań zestawu testowego była bardzo zróżnicowana. Poziom wykonania zadań wahał się od 0,10 do 0,95. Dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną z województwa podlaskiego dwa zadania okazały się bardzo trudne, a jedno było bardzo łatwe. Najwięcej punktów uczniowie mogli otrzymać za zadania trudne.

Wykres 9.5. Wykonanie zadań (GH-8-102) – województwo warmińsko-mazurskie

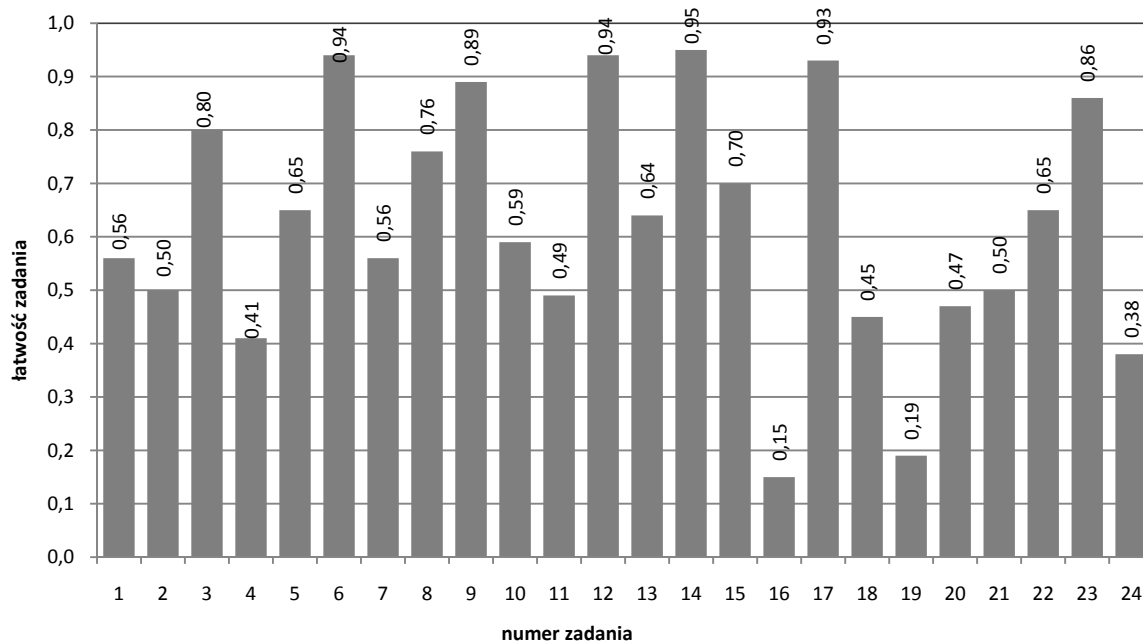

Tabela 9.3. Pogrupowanie zadań ze względu na ich łatwość (GH-8-102) – województwo warmińsko-mazurskie

Łatwość zadania		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
I obszar	Numer zadania	16, 19	4, 18, 20, 24	1, 2, 7, 10, 13, 21, 22	3, 8, 9, 15, 23	6, 12, 14, 17
II obszar		–	11	5	–	–
Liczba zadań		2	5	8	5	4
Liczba punktów		2	21	17	6	4

Łatwość poszczególnych zadań zestawu testowego była bardzo zróżnicowana. Poziom wykonania zadań wahał się od 0,15 do 0,95. Dwa zadania okazały się bardzo trudne, a cztery były bardzo łatwe. Najwięcej zadań (8 zadań) dla uczniów dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną z województwa warmińsko-mazurskiego było umiarkowanie trudnych, ale najwięcej punktów uczniowie mogli otrzymać za zadania trudne.

10. OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM – CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA

W podrozdziale 10.1. opisano zestaw zadań zastosowany na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej dla uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim.

W podrozdziałach 10.2. i 10.3. przedstawiono wyniki uczniów i sformułowano odpowiedzi na pytania : Co było dla uczniów najłatwiejsze, a co sprawiło najwięcej trudności?, Które zadania uczniowie rozwiązywali najchętniej, a które pomijali najczęściej?

Podjęto też próbę wskazania, co spowodowało, że uczniowie tak często otrzymywali wyniki zerowe za umiejętności opisane w obszarze *tworzenie własnego tekstu*. Czy 0 pkt wynikało

z niepoprawnej realizacji zadania, czy może było wynikiem niepodjęcia realizacji zadania przez ucznia?

Ostateczny komentarz osiągniętych przez gimnazjalistów wyników pozostawiono nauczycielom, radom pedagogicznym, gdyż to Państwo najlepiej znają swoich uczniów i trafnie zinterpretują, co jest sukcesem, a co porażką każdego ucznia lub zespołu klasowego, uwzględniając przede wszystkim poziom wiedzy i umiejętności uczniów na wejściu do gimnazjum oraz cały kontekst indywidualny, środowiskowy i pedagogiczny w trzyletnim cyklu kształcenia. To wszystko pozwoli sformułować najtrafniejsze wnioski dotyczące korekty szkolnego systemu dydaktycznego czy też wewnątrzszkolnego i zewnętrznego doskonalenia się.

10.1. OPIS ARKUSZA

Na egzaminie zastosowano arkusz zatytułowany *Parasol noś i przy pogodzie*¹¹. Tytuł zapewne zaskoczył piszących egzamin, ale i zaciekał. Motyw przewodni arkusza nawiązywał do rzeczy i zjawisk z najbliższego otoczenia, był przyjazny w odbiorze, gdyż dawał uczniom poczucie bezpieczeństwa w sytuacji egzaminacyjnej, a także pozytywne nastawienie do rozpoczęcia pracy z arkuszem.

Różnorodne teksty źródłowe wprowadziły uczniów w świat rzeczy „zwykłych”, by za pomocą zróżnicowanych ze względu na swoją formę zadań sprawdzić umiejętności trzecioklasistów opisane w standardach wymagań egzaminacyjnych i podstawie programowej.

Pracę z arkuszem egzaminacyjnym otwierał tekst popularnonaukowy, który wprowadził ucznia w treść motywu przewodniego, zapoznając go z historią parasola. Następny tekst publicystyczny przybliżył gimnazjalistom postać współczesnego człowieka, który pracuje jako parasolnik. Kolejne zadania zostały oparte na reprodukcji obrazu A. Renoira pt. *Parasolki*. Na dalszych stronach arkusza uczeń pracował z fragmentem piosenki M. Koterbskiej pod tym samym tytułem. W kolejnym tekście gimnazjalista odpowiadał na pytania do tekstu: *Jaka będzie dziś pogoda?* Pracę ucznia z arkuszem egzaminacyjnym zamykał diagram, który przedstawiał wyniki badań związane z pytaniem: *Czy ufasz prognozom pogody prezentowanym w polskich mediach?*

Dla uczniów przygotowano 24 zadania, wśród których 22 badały umiejętności opisane w obszarze *czytanie i odbiór tekstów kultury*, za które uczeń mógł uzyskać maksymalnie 30 pkt, co stanowiło 60% punktów możliwych do zdobycia za cały test.

Zadania sprawdzały:

- czytanie tekstów kultury na poziomie dosłownym i przerośnym,
- interpretowanie tekstów kultury,
- wyszukiwanie informacji zawartych w tekstach kultury,
- dostrzeganie w odczytywanych tekstach kultury środków wyrazu.

Pozostałe dwa zadania dotyczyły umiejętności opisanych w obszarze *tworzenie własnego tekstu*. Za tę część egzaminu można było uzyskać maksymalnie 20 pkt, co stanowiło 40% punktów możliwych do zdobycia za cały test.

Zadania sprawdzały:

- redagowanie dłuższych form wypowiedzi na podany temat (ogłoszenie i list prywatny),
- budowanie wypowiedzi zgodnych z tematem, spójnych, logicznie uporządkowanych,
- stosowanie zasad organizacji tekstu,
- tworzenie tekstu dostosowanego do sytuacji komunikacyjnej,

¹¹ Arkusz egzaminacyjny jest dostępny na stronach internetowych: www.oke.lomza.pl, www.cke.edu.pl

- przestrzeganie podstawowych zasad gramatyki, ortografii i interpunkcji.

Wyniki egzaminacyjne wskazują, że test był dla uczniów umiarkowanie trudny, czyli z poprawnym wykonaniem zadań poradziła sobie więcej niż połowa piszących egzamin. Procent punktów uzyskanych jest porównywalny w obydwu obszarach sprawdzanych umiejętności jest podobny, chociaż nieznacznie lepiej uczniowie poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętności związane z *czytaniem i odbiorem tekstów kultury* niż *tworzeniem własnego tekstu*.

10.2. OPIS OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW W OBSZARZE CZYTANIE I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Umiejętności opisane w tym obszarze sprawdzano za pomocą zadań zamkniętych: prawda-fałsz, na dobieranie i wyboru wielokrotnego, oraz otwartych: z luką i krótkiej odpowiedzi.

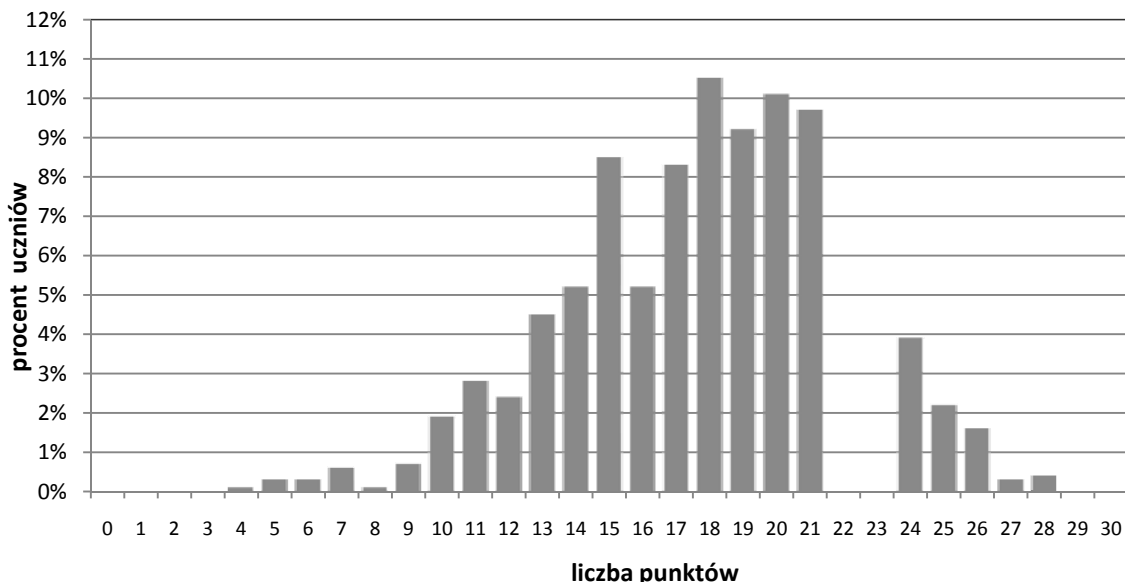
Gimnazjaliści otrzymali średnio 60% pkt możliwych do uzyskania. Zadania sprawdzające umiejętności uczniów opisane w obszarze *czytanie i odbiór tekstów kultury* okazały się dla uczniów umiarkowanie trudne, a osiągnięte przez uczniów szkół ogólnodostępnych i specjalnych wyniki były porównywalne.

Zastosowane w teście zadania zamknięte okazały się dla uczniów umiarkowanie trudne, chociaż bardzo bliskie wskaźnikom zadań łatwych.

Najłatwiejsze okazały się zadania wyboru wielokrotnego, następnie na dobieranie i nieco trudniejsze zadania typu prawda-fałsz. Najłatwiejszym zadaniem w teście było zadanie 14, które wymagało zatytułowania reprodukcji obrazu poprzez wybranie tytułu *Parasolki* spośród zaproponowanych czterech możliwości.

Wykonanie zadań otwartych osiągnęło poziom trudny, chociaż bardzo bliski poziomowi umiarkowanie trudnemu. Wśród zadań otwartych łatwiejsze dla uczniów były zadania z luką niż krótkiej odpowiedzi. Najłatwiejszym zadaniem z luką było zadanie 17, sprawdzające umiejętność dosłownego odczytania słów piosenki. Z zadaniem tym lepiej poradzili sobie uczniowie ze szkół ogólnodostępnych.

Wykres 10.1. Rozkład wyników uczniów w obszarze *czytanie i odbiór tekstów kultury* (GH-8-102)

Za umiejętności opisane w obszarze *czytanie i odbiór tekstu kultury* żaden gimnazjalista nie otrzymał 0 pkt, najniższy uzyskany wynik to 4 pkt. Nie było też uczniów, którzy zdobyli maksymalną liczbę punktów. Za tę część egzaminu uczniowie najczęściej uzyskiwali 18 pkt, co stanowiło więcej niż połowę punktów możliwych do zdobycia za wszystkie zadania sprawdzające umiejętności opisane w tym obszarze.

Co było dla uczniów najłatwiejsze, a co sprawiło najwięcej trudności?

Gimnazjaliści najlepiej poradzili sobie z odczytaniem, że prezentowane dzieło jest przykładem sztuki plastycznej (zadanie 12), i z zatytułowaniem reprodukcji obrazu poprzez wybranie tytułu *Parasolki* spośród zaproponowanych czterech możliwości (zadanie 14).

Łatwe okazało się też odczytanie dosłownego znaczenia treści tekstu publicystycznego i wskazanie, że parasolnikiem jest osoba, która zajmuje się naprawianiem parasoli (zadanie 6).

Równie dobrze trzecioklasiści poradzili sobie z odczytaniem dosłownego znaczenia treści tekstu piosenki i wskazaniem, iż podane słowa odnoszą się do deszczu (zadanie 17).

Rozstrzygnięcie, że naprawianie parasoli przez postać występującą w tekście jest jej pracą zawodową, a nie hobby, także nie sprawiło uczniom większych trudności (zadanie 9).

Gimnazjaliści z podobną łatwością odpowiedzieli, że diagram prezentuje wyniki badania zafania respondentów do prognoz pogody prezentowanych w polskich mediach (zadanie 23).

Najwięcej trudności sprawiło uczniom zadanie, które wymagało interpretacji tekstu piosenki i określenie, do kogo zwraca się osoba mówiąca w tekście (zadanie 16). Najczęstsze błędne odpowiedzi uczniów to: *do parasolki, do dorosłych i do dzieci, do wszystkich ludzi, do nas*. Nietypową odpowiedzią uczniów było stwierdzenie, że osoba mówiąca w tekście zwraca się *do klientów*.

Równie trudne było dla uczniów zadanie krótkiej odpowiedzi, wymagające od ucznia interpretacji powiedzenia: *Parasol noś i przy pogodzie* (zadanie 24).

Do grupy najtrudniejszych zadań należało też zadanie z luką, sprawdzające umiejętność odczytania dosłownego znaczenia treści tekstu popularnonaukowego i wskazania, że zmienność warunków atmosferycznych jest przyczyną częstego pytania o pogodę (zadanie 19).

Które zadania uczniowie rozwiązywali najchętniej, a które pomijali najczęściej?

Dwadzieścia dwa zadania sprawdzały umiejętności uczniów w zakresie *czytania i odbioru tekstów kultury*. Wszyscy piszący podjęli próbę rozwiązania dwóch zadań zamkniętych: zadania 1 typu prawda-fałsz i zadania 9 na dobieranie, które sprawdzały umiejętność dosłownego odczytania treści podanych tekstów. Pierwsze z nich otwierało wiązkę zadań związanych z tekstem popularnonaukowym dotyczącym historii parasoli, natomiast drugie – z tekstem publicystycznym opisującym pracę współczesnego parasolnika.

Zadanie 1 rozwiązywali wszyscy uczniowie, jednak poprawnie wykonało je 56% piszących. Dużą trudność sprawiło uczniom rozstrzygnięcie w pierwszym zadaniu częściowym, czy pierwsze parasole chroniły tylko przed słońcem. Niepoprawne odpowiedzi zapewne były związane z codziennymi doświadczeniami uczniów, gdyż widok ludzi chroniących się przed deszczem jest znacznie częstszy, niż osłaniających się przed promieniami słonecznymi. W drugim zadaniu częściowym co drugi uczeń odczytał w dosłownej warstwie tekstu publicystycznego, że deszczowe parasole, chociaż po raz pierwszy pojawiły się w Europie w XV w. razem ze słonecznymi, to do powszechnego użytku weszły znacznie później.

Zadanie 9., którego również nie pominął żaden uczeń, wymagało odczytania w dosłownej warstwie tekstu, że zajmowanie się przez parasolnika parasolami jest jego pracą zawodową, a nie hobby. Zadanie okazało się łatwe dla uczniów. Lepiej poradzili sobie z tym zadaniem gimnazjaliści uczący się w szkołach specjalnych.

Uczniowie dwukrotnie rzadziej pomijali zadania zamknięte niż otwarte.

Najrzadziej opuszczanymi zadaniami zamkniętymi były też: 2, 3, 7, 12 i 13.

Zadanie 2 sprawdzało umiejętność rozpoznania przenośnego znaczenia zwrotu *parasol pogodził się*. Tylko co drugi uczeń poradził sobie z poprawnym dobraniem prawidłowej odpowiedzi.

Dwa kolejne zadania badały umiejętność odczytania dosłownej treści tekstu popularnonaukowego i publicystycznego.

W zadaniu 3 gimnazjalista, poprzez wybranie poprawnej odpowiedzi spośród zaproponowanych czterech możliwości, musiał wskazać temat tekstu, a w kolejnym rozstrzygnąć, że parasol bohatera tekstu ma mniej lat niż jego właściciel i że pan Michał niechętnie korzysta ze swojego parasola i że w Polsce jest niewielu ludzi wykonujących zawód parasolnika.

Zadanie 2 wymagało od ucznia rozpoznania malarstwa, a zadanie 13 wskazania, że strój postaci znajdujących się na ilustracji przypomina ubiór historyczny. Uczniowie wykazali się zróżnicowanym poziomem badanych tymi zadaniami umiejętności.

Do najrzadziej opuszczanych zadań otwartych należą: 4, 17 i 16. Wymagały one od uczniów wyszukania w tekście popularnonaukowym potrzebnych informacji, dosłownego odczytania treści piosenki oraz zinterpretowania słów piosenki. Uzyskane wyniki wskazują na zróżnicowany poziom umiejętności sprawdzanych tymi zadaniami.

Mniej niż połowa piszących wyszukała w tekście informację, że *pierwsze parasolki i parasole pojawiły się w XI w. przed naszą erą w Chinach i Japonii (lub w XI w. między innymi w Chinach i Japonii)*. Najczęstszy błąd uczniów w realizacji tego zadania polegał na braku określenia wieku: *p.n.e.* lub *przed naszą erą* oraz podawaniu *Paryża* jako kraju, w którym pojawiły się pierwsze parasolki i parasole.

Zdecydowana większość gimnazjalistów odczytała dosłowne znaczenia treści wiersza. Zadanie to było dla uczniów bardzo łatwe.

Gimnazjaliści rzadko opuszczali też zadanie sprawdzające umiejętność interpretacji fragmentu piosenki M. Koterbskiej pt. *Parasolki*, w którym wskazywali, że osoba mówiąca w piosence zwraca się: *do pań i panów* lub *do dorosłych* lub *do przechodniów*.

Spośród zadań otwartych uczniowie najczęściej opuszczali: 18, 24, i 10.

Największa grupa piszących opuściła zadanie, w którym należało wypisać z tekstu piosenki powtórzenie i epitet. Wśród uczniów, którzy podjęli się rozwiązania tego zadania, sprawdzaną umiejętnością wykazał się co drugi gimnazjalista.

Nieznacznie mniej uczniów pominęło zadanie wymagające wyjaśnienia swoimi słowami treści powiedzenia *Parasol noś i przy pogodzie*. Umiejętnością interpretacji wykazał się co trzeci uczeń.

W kolejnym najczęściej opuszczanym w teście zadaniu krótkiej odpowiedzi należało skomentować na podstawie informacji podanych w tekście, dlaczego niektóre osoby chętnie korzystają z parasoli swoich rodziców. Wśród błędnych odpowiedzi najczęściej pojawiały się: *bo wchodzą w modę, bo nie mają swoich parasoli, bo korzystają ze swoich rodziców, żeby deszcz na nich nie padał*. Odpowiedziami, które nie wynikały bezpośrednio z tekstu, były: *Parasole rodziców są dobrze zbudowane* lub *Niektóre osoby korzystają z parasoli swoich rodziców ponieważ szkoda im pieniędzy żeby kupić swoje*¹².

Najczęściej opuszczanym zadaniem było zadanie 21, które wymagało odczytania w dosłownej warstwie tekstu popularnonaukowego, że wzorce pogodowe potrzebne są do przewidywania lub prognozowania pogody. Wśród rozwiązujących je uczniów poprawnym wykonaniem zadania wykazał się co drugi gimnazjalista.

Liczby poszczególnych zadań opuszczonych w arkuszu przez uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, uczących się w gimnazjach ogólnodostępnych i specjalnych, są porównywalne.

¹² Oryginalne zapisy wypowiedzi uczniów.

Tabela 10.1. Częstość opuszczeń zadań w arkuszu *Parasol noś i przy pogodzie*

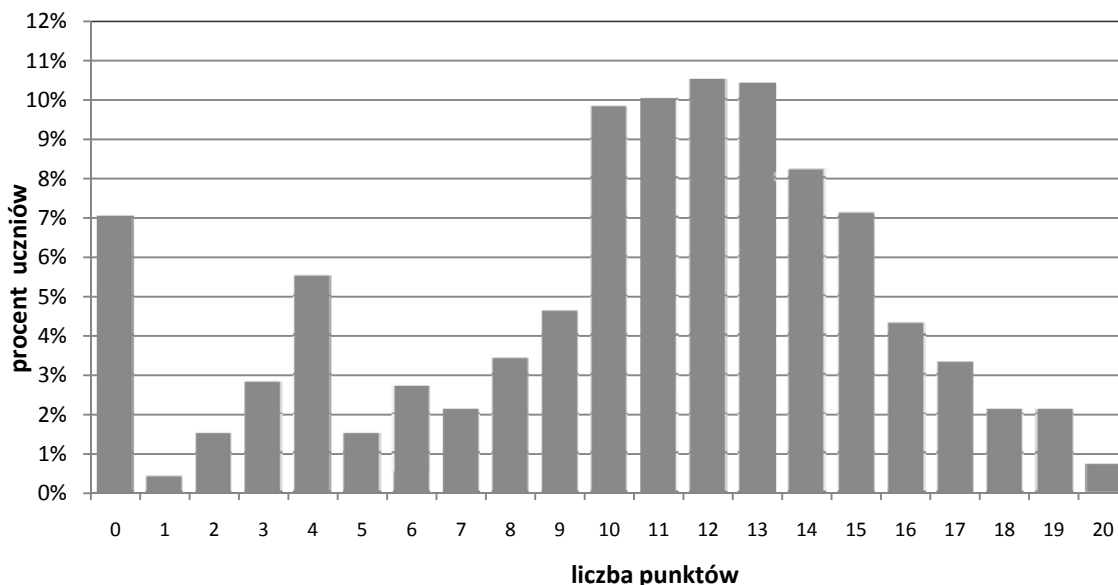
Liczba opuszczonych zadań	Liczba uczniów, którzy opuścili daną liczbę zadań		
	z obszaru czytanie i odbiór tekstów kultury	z obszaru tworzenie własnego tekstu	ogółem w teście
1	44	17	51
2	16	24	21
3	7	-	4
4	5	-	9
5	1	-	3
6	1	-	5
7	1	-	1
8	1	-	-
9	4	-	1
10	1	-	1
11	11	-	5
12	-	-	1

10.3. OPIS OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW W OBSZARZE TWORZENIE WŁASNEGO TEKSTU

Umiejętności opisane w tym obszarze sprawdzano za pomocą dwóch zadań rozszerzonej odpowiedzi. Uczniowie musieli zredagować ogłoszenie (zadanie 5) i list prywatny (zadanie 11). Za poprawne napisanie ogłoszenia o zagubieniu parasola gimnazjalista mógł maksymalnie otrzymać 6 pkt, a za napisanie listu do bliskiej osoby, w którym opowiadał o zabawnej, prawdziwej lub wymyślonej przygodzie z parasolem – 14 pkt.

Trzecioklasiści otrzymali średnio 52% pkt możliwych do uzyskania za zadania sprawdzające umiejętności opisane w tym obszarze, czyli poziom opanowania badanych umiejętności był niżej zadowalający (zadania okazały się umiarkowanie trudne).

Wykres 10.2. Rozkład wyników uczniów w obszarze *tworzenie własnego tekstu* (GH-8-102)

Za realizację dwóch form wypowiedzi pisemnej gimnazjaliści najczęściej uzyskiwali średnio 12-13 pkt, co stanowiło więcej niż połowę możliwych do uzyskania punktów w tym obszarze. Co dziesiąty uczeń otrzymał 0 pkt za zadanie, które wymagało zredagowania ogłoszenia, a co piąty uczeń za zadanie polegające na napisaniu listu.

Uczniowie dwukrotnie częściej otrzymywali 0 pkt za zadanie 11 (list) niż za zadanie 5 (ogłoszenie).

Większość zerowych wyników trzecioklasistów wynika z faktu, że redagowane przez nich wypowiedzi były niezgodne z poleceniami. Na przykład gimnazjaliści pisali ogłoszenia o wycieczce lub zagubionym psie, a w listach opowiadali o wycieczce, wakacjach i swojej przyszłości.

Kilkunastu gimnazjalistów zredagowało obydwie formy wypowiedzi pisemnej (list i ogłoszenie) niezgodnie z podanymi tematami.

Wśród uczniowskich wypowiedzi pisemnych trzykrotnie więcej było niezgodnych z tematem listów niż ogłoszeń.

Dwudziestu czterech uczniów nie napisało i ogłoszenia, i listu. Jednak żaden z nich nie otrzymał 0 punktów za zadania sprawdzające umiejętności z zakresu *czytania i odbioru tekstów kultury*, gdyż uczniowie ci podejmowali się rozwiązywania otwartych zadań z luką i krótkiej odpowiedzi, a także zamkniętych zadań wyboru wielokrotnego, na dobieranie i prawda-falsz.

Mniejsza grupa gimnazjalistów nie podjęła się napisania ogłoszenia niż napisania listu.

Tylko kilku uczniów zamiast ogłoszenia napisało zaproszenie lub instrukcję, a zamiast listu – opowiadanie.

Uczniowie dość często umieszczali w swoich listach elementy charakterystyczne dla podania.

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, uczący się w gimnazjach specjalnych, uzyskiwali częściej wyniki zerowe za zadanie polegające na napisaniu listu niż gimnazjaliści, uczący się w szkołach ogólnodostępnych.

W zakresie realizacji zadania polegającego na napisaniu ogłoszenia zasadniczo różnic takich nie dostrzeżono.

Gimnazjaliści ze szkół ogólnodostępnych dwukrotnie częściej uzyskiwali wynik maksymalny (6 pkt) za poprawne napisanie ogłoszenia niż ich koledzy ze szkół specjalnych.

W zakresie realizacji zadania polegającego na napisaniu listu zasadniczo różnic takich nie dostrzeżono.

Co było dla uczniów najłatwiejsze, a co sprawiło najwięcej trudności?

Łatwiejsze dla gimnazjalistów okazało się napisanie ogłoszenia. Zdecydowana większość uczniów podała dane kontaktowe cioci Joli (jako właścicielki zagubionego parasola) niż swoje (jako autora ogłoszenia).

Gimnazjaliści dobrze poradzili sobie z kompozycją wypowiedzi, zachowując jej spójność. Piszący mieli trudności z podaniem przynajmniej jednej informacji o wyglądzie zagubionego parasola. Umiejętnością redagowania ogłoszenia na podany temat wykazała się mniej niż połowa piszących.

Najtrudniejsze dla uczniów było zachowanie poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej, nieco łatwiejsze zachowanie poprawności językowej i stylistycznej. Poprawnością ortograficzną i interpunkcyjną wykazał się co piąty uczeń w szkołach ogólnodostępnych i co siódmy w szkołach specjalnych. Poprawność językową i stylistyczną częściej zachowywali uczniowie uczący się w szkołach ogólnodostępnych.

Umiejętnością pisania listu wykazał się co drugi gimnazjalista.

Najłatwiejsze dla uczniów było zachowanie następstwa czasowego i uporządkowanego przyczynowo-skutkowego toku zdarzeń oraz konsekwentne stosowanie narracji w pierwszej lub trzeciej osobie (dopuszczano trzykrotne odstępstwo od tej zasady).

Uczniowie najchętniej poradzi sobie z humorystycznym sposobem opisanie przygody z parasolem.

Uczniowie wskazywali odbiorcę swojego listu, najczęściej: *Drogi kolego, Droga koleżanko*, jednak często podawali też konkretne imię kolegi lub koleżanki, w kilkunastu listach odbiorcami były babcie i mamy, a w kilku – siostry i bracia. Sporadycznie uczniowie pisali list do cici, taty i rodziców. Nierzadko pisali: *Droga, bliska osobo*.

Najtrudniejsze dla uczniów okazało się przestrzeganie poprawnego pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym zapisu, a następnie zachowanie zapisu poprawnego pod względem językowym i stylistycznym.

Wyższym poziomem opanowania umiejętności poprawnego zapisu pod względem ortograficznym, językowym i stylistycznym wykazali się uczniowie uczący się w szkołach ogólnodostępnych.

Które zadania uczniowie opuszczali rzadziej, a które częściej?

Tylko dwóch uczniów opuściło zadanie wymagające napisania ogłoszenia, ale podjęło próbę rozwiązania wszystkich pozostałych zadań w teście.

Uczniowie, którzy nie pisali listu, najczęściej opuszczali także zadanie krótkiej odpowiedzi, które wymagało napisania, w jaki sposób rozumieją powiedzenie *Parasol noś i przy pogodzie*.

Analiza arkuszy egzaminacyjnych uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, uczących się w gimnazjach ogólnodostępnych i specjalnych, wskazuje, że liczby opuszczeń zadań rozszerzonej odpowiedzi są porównywalne.

Tabela 10.2. Opuszczenia zadań sprawdzających umiejętności uczniów w obszarze *tworzenie własnego tekstu* (GH-8-102)

Zadanie opuszczone (forma wypowiedzi pisemnej)	Liczba uczniów, którzy opuścili dane zadanie/zadania
tylko zadanie 5 (ogłoszenie)	4
tylko zadanie 11 (list)	13
zadania 5 i 11 (ogłoszenie i list)	24
Razem	41

10.4. REFLEKSJE EGZAMINATORA

Próby podsumowania podjęła się Pani Lidia Juśkiewicz-Krześniak, egzaminator, oligofrenopedagog, nauczyciel języka polskiego, historii i wiedzy o społeczeństwie z Ostródy.

Jak uczyć, żeby nauczyć? Jak pracować, aby osiągnąć sukces? Co zrobić, żeby uczniowie uzyskali satysfakcjonujące ich, rodziców i nauczyciela wyniki na egzaminie gimnazjalnym? Każdy odpowiedzialny nauczyciel stawia sobie takie pytania i poszukuje jednoznacznych odpowiedzi.

W szkolnictwie specjalnym, w mojej ocenie, sukces edukacyjny jest czymś odległym. Nasi uczniowie bardzo często nie chcą pracować, nie zależy im na wynikach, łatwo zniechęcają

się, porzucają rozpoczęte zadania i często nie chcą do nich wrócić. Nie skutkują klasyczne zabiegi pedagogiczne. Wiele naszych słów, którymi chcemy zmienić tę sytuację, przesypuje się jak piasek między palcami. Tym, co najbardziej zajmuje naszych uczniów, jest pytanie, czy zdadzą do następnej klasy. Powtarzają, że na egzamin wystarczy tylko przyjść i już się zda.

Jak pracować? Nikt nie obiecywał, że będzie łatwo. Nauczanie w szkole specjalnej – to nie bajka, ale szczęśliwe zakończenia zdarzają się i wbrew wcześniejszym sugestiom wcale nie tak rzadko.

Przygotowania naszych uczniów do egzaminu rozpoczynamy, pamiętając o wynikach, jakie uczniowie osiągnęli na sprawdzianie w szóstej klasie szkoły podstawowej. Najpierw uzbrajamy się w cierpliwość („codzienny chleb” oligofrenopedagoga) i przygotowujemy plan działań, który z pewnością będzie ulegał wielu modyfikacjom, ale w jego realizacji należy być konsekwentnym. Staramy się zachęcić naszych uczniów do pracy z zadaniami testowymi. Działania te nie mogą być przypadkowe, nie mogą prowadzić do zmęczenia i nudy. Na początku do ćwiczeń z uczniami wykorzystujemy pojedyncze zadania, a następnie wiązki zadań, by później podjąć pracę z testami. Nie poświęcamy zadaniom testowym całej lekcji, by nie powiało nudą. Staramy się nadać fragmentom lekcji z zadaniami testowymi formę zabawy z elementami rywalizacji. Mimo że uczniowie nasi są już nastolatkami, to nadal bardzo dobrze sprawdza się umieszczona na gazetce klasowej „tabela zadań”, na podstawie której dokonujemy cotygodniowego podsumowania i nagradzamy uczniów. Niekiedy dobra ocena nie wystarcza, ale przecież znamy swoich wychowanków i często potrafimy zaproponować uczniowi nagrodę w takiej formie, że spełni ona swoją motywującą funkcję.

W swojej praktyce szkolnej stawiam na różnorodność materiałów ćwiczeniowych. Sam podręcznik w procesie lekcyjnym – to nuda. Proponuję uczniom czasopisma, teksty pisane przez samych uczniów, przeróżne ulotki... Często to uczniowie przynoszą różne materiały tego typu, wówczas uzasadniają swój wybór, a także zachęcają kolegów i koleżanki do pracy z „ich” tekstem. Sytuacje te bywają niekiedy bardzo zabawne, ale i kształcące.

Pracę z tekstami można prowadzić w różny sposób, np. nawiązać do „obiadów czwartkowych u króla Stasia”. Zachęcam do umówienia się z uczniami, że we czwartki będziemy zajmować się zadaniami egzaminacyjnymi. Czwartkowa tradycja wejdzie wszystkim w krew i unikniemy niepotrzebnych dyskusji, że dziś nie, że może jutro.

Podjmując pracę z zadaniami testowymi, trzeba wiedzieć, jakie umiejętności będziemy ćwiczyć, by następnie zbudować odpowiednie zadania lub skorzystać z gotowych. Koniecznie także należy sprawdzić odpowiedzi uczniów, co często czynię z pomocą moich gimnazjalistów, a to z kolei podnosi rangę spotkań z zadaniami egzaminacyjnymi. Należy pamiętać o omówieniu wyników i sformułowaniu wniosków do dalszej pracy. Omawianie wyników poszczególnych uczniów nie może być pobieżne, czynione pod koniec lekcji, kiedy jedyną rzeczą, na jaką czekają nasi wychowankowie, jest dzwonek, a często utożsamiany z nim obiad. W omawianiu wykonania zadań angażuję też uczniów, oni także potrafią wyszukać błędy i indywidualnie lub wspólnie poszukiwać poprawnych rozwiązań.

Do uatrakcyjniania form pracy z zadaniami testowymi inspirują mnie teleturnieje telewizyjne, np. „Milionerzy” czy „Jeden z dziesięciu” – niby nauka, a przecież zabawa. Wykorzystuję także samodzielnie przygotowane pomoce naukowe, np. domino, które jest niezawodne w tego typu ćwiczeniach, „pudełko-niespodziankę”, kiedy uczniowie losują z niego różnorodne zadania do tekstu, który mają przed oczami, a z innego – różne teksty, np.: diagramy, ilustracje reprodukcji obrazów, teksty piosenek, wiersze, wywiady, fragmenty opowiadań, baśni, mitów...

Z żelazną dyscypliną stosuję zasadę stopniowania trudności. Dobrze wykonane zadanie, często bywa, że bardzo łatwe – jest sukcesem. Nie stawiam pytań: małym czy wielkim – sukcesem, który daje wiarę we własne siły, podnosi samoocenę, czyni ucznia silniejszym, zachęca do podejmowania kolejnych, trudniejszych wyzwań.

W każdej szkole powinno przestrzegać się żelaznej zasady, że na wynik egzaminu – satysfakcję ucznia, rodzica, nauczyciela – pracują w szkole wszyscy nauczyciele, a nie tylko polonista. Tylko systematyczne wzbudzanie w uczniach poczucia odpowiedzialności za ich indywidualny wynik może przynieść sukces i przełożyć się na inne dziedziny życia tego młodego człowieka.

Każdy wynik wyższy od 0 pkt jest swoistym sukcesem, nie powinien być źródłem frustracji. Bo zdarza się i tak, że 5 pkt, jakie uzyskał Piotruś, wymagały więcej pracy i wspólnego wysiłku niż 22 punkty Kasi.

11. CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA – ARKUSZ STANDARDOWY

11.1. WYNIKI UZYSKANE PRZEZ UCZNIÓW Z WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO I WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Na terenie OKE w Łomży statystyczny uczeń klasy trzeciej gimnazjum uzyskał na egzaminie gimnazjalnym w części matematyczno-przyrodniczej 23,8 pkt, co stanowi 48% punktów możliwych do zdobycia. Jest to wynik porównywalny ze średnim wynikiem w kraju, który wyniósł 23,9 pkt.

Maksymalną liczbę punktów zdobyło 347 trzecioklasistów. Prawie wszyscy byli laureatami konkursów przedmiotowych (tylko 5 uczniów z tej grupy nie zdobyło takiego tytułu). Nikt nie uzyskał wyniku 0 pkt. Najniższą liczbę punktów (2 pkt) otrzymało 5 uczniów.

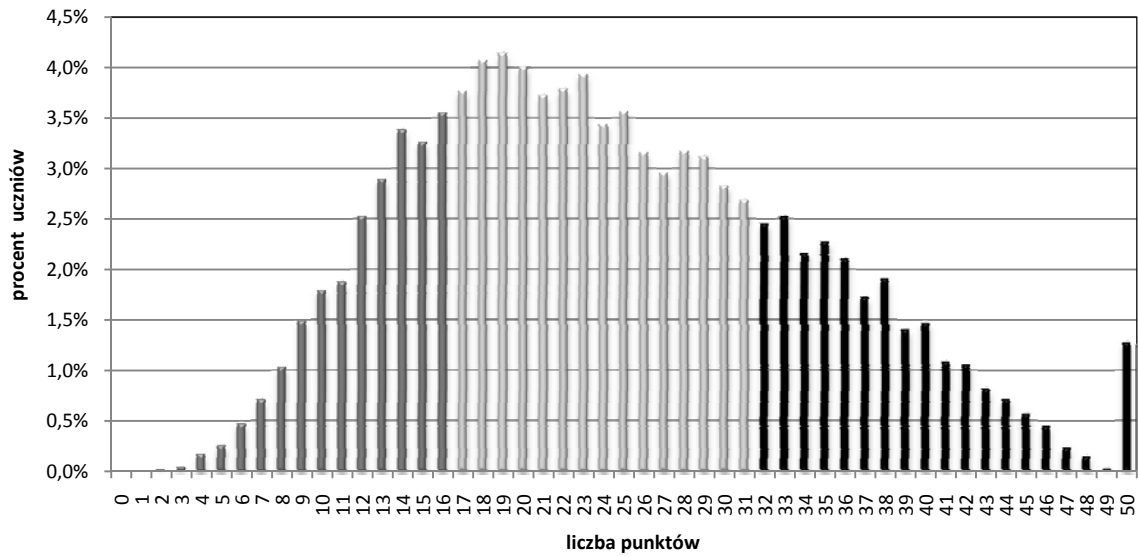
Wynik najczęściej otrzymywany przez gimnazjalistów na terenie OKE w Łomży to 18 pkt, wynik środkowy 23 pkt. Odchylenie standardowe wyniosło 9,61 pkt. Około 68% gimnazjalistów uzyskało wynik w przedziale od 14 do 33 punktów. Współczynnik zmienności wskazuje na umiarkowane zróżnicowanie osiągnięć uczniów na egzaminie gimnazjalnym w części matematyczno-przyrodniczej.

Wyniki uczniów z poszczególnych województw znajdują się w tabeli 11.1. oraz na wykresach 11.1. i 11.2.

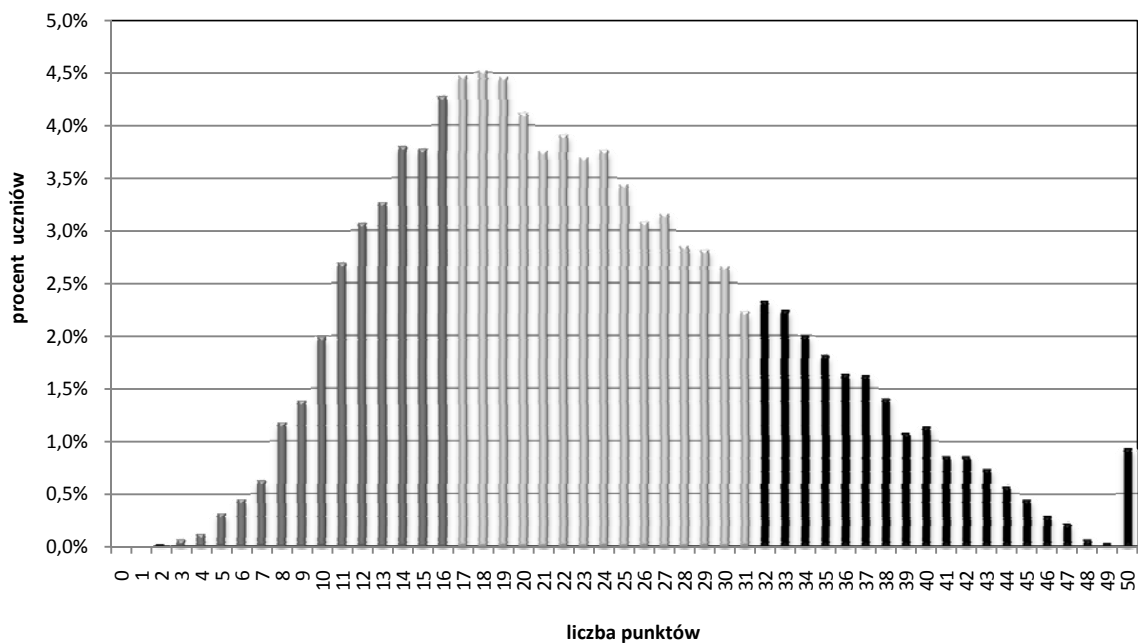
Tabela 11.1. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102)

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie
Liczebność	14 706	17 218
Wynik średni	24,4 pkt	23,2 pkt
Procent uzyskanych punktów	49	46
Wynik najniższy	2 pkt	2 pkt
Wynik najwyższy	50 pkt	50 pkt
Mediana	23 pkt	22 pkt
Modalna	19 pkt	18 pkt
Odchylenie standardowe	9,77 pkt	9,43 pkt
Współczynnik zmienności	0,40	0,41

Wykres 11.1. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) – województwo podlaskie

Wykres 11.2. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

Na wykresach 11.1. i 11.2. zaznaczono trzy obszary wyników gimnazjalistów. Do ich wyznaczenia posłużono się dziewięciostopniową skalą staninową.

Tabela 11.2. Wyników uczniów na skali staninowej – egzamin gimnazjalny 2010 w część matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102)

Stanin	Opis wyniku	Przedział punktowy	Procent uczniów w województwie	
			podlaskim	warmińsko-mazurskim
1	najniższy	0–9	4,1%	4,1%
2	bardzo niski	10–12	6,2%	7,7%
3	niski	13–16	13,1%	15,1%
4	niżej średni	17–20	16,0%	17,5%
5	średni	21–25	18,4%	18,5%
6	wyżej średni	26–31	17,9%	16,8%
7	wysoki	32–37	13,2%	11,6%
8	bardzo wysoki	38–42	6,9%	5,3%
9	najwyższy	43–50	4,2%	3,3%

Wyniki uczniów, którzy uzyskali od 0 do 16 pkt (od stanina 1. do 3.), znajdują się w obszarze wyników niskich. Wyniki gimnazjalistów, którzy na egzaminie otrzymali od 17 do 31 pkt (od stanina 4. do 6.) są w obszarze wyników średnich. Wyniki uczniów, którzy zdobyli 32 pkt i więcej (od Stanina 7. Do 9.), znajdują się w obszarze wyników wysokich.

Tabela 11.3. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) w poszczególnych obszarach osiągnięć

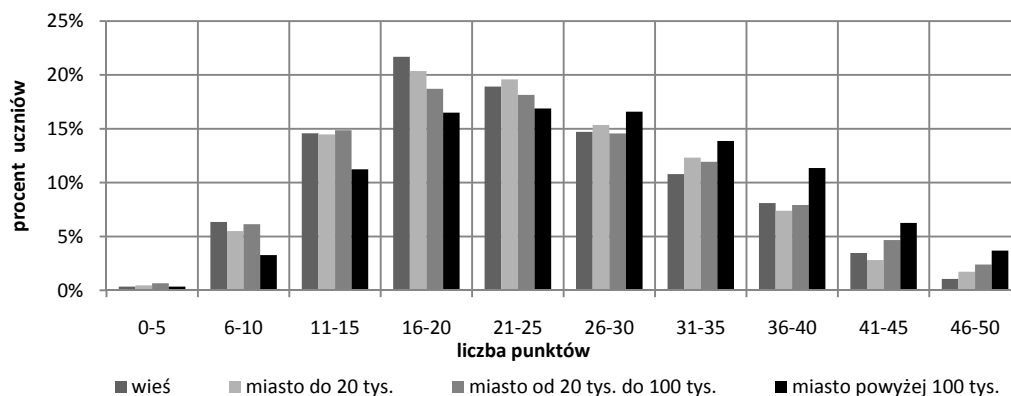
Obszar wyników	Opis	Staniny	Przedział punktowy	Procent uczniów w województwie	
				podlaskim	warmińsko-mazurskim
I	wyniki niskie	1-3	0-16	23,4	26,9
II	wyniki średnie	4-6	17-31	51,3	52,9
III	wyniki wysokie	7-9	32-50	26,3	20,2

W tabeli 11.3. wyróżniono obszary wyników: obszar I (1., 2., 3. stanin) – wyniki niskie, to wyniki uczniów, którzy uzyskali mniej niż 32% pkt możliwych do otrzymania; obszar II – wyniki średnie; obszar III to wyniki wysokie. W III obszarze znalazły się wyniki uczniów, którzy uzyskali co najmniej 64% punktów.

11.2. WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO A WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI

Na wykresach 11.3. i 11.4. oraz w tabelach 11.4. i 11.5. przedstawiono wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z uwzględnieniem lokalizacji szkoły w województwach podlaskim i warmińsko-mazurskim.

Wykres 11.3. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

Wykres 11.4. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

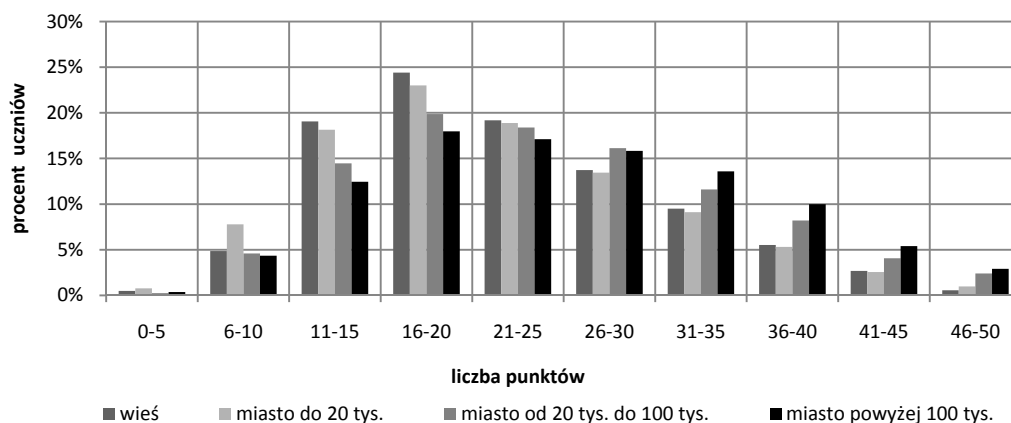

Tabela 11.4. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

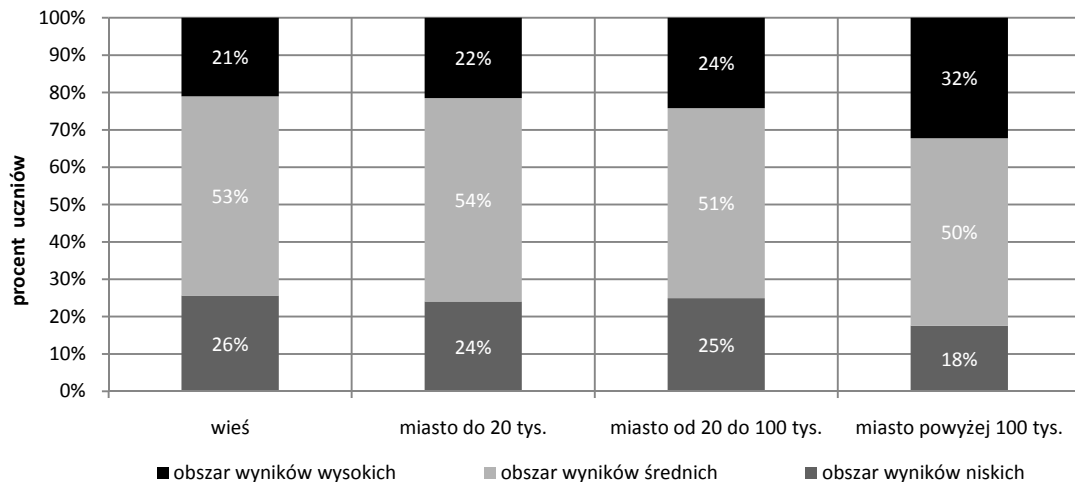
Lokalizacja	Liczebność	Rodzaj wskaźnika						
		Wynik średni (pkt)	Procent uzyskanych punktów	Wynik najniższy (pkt)	Wynik najwyższy (pkt)	Mediana (pkt)	Modalna (pkt)	Odchylenie standardowe (pkt)
Wieś	4 595	23,4	47	4	50	22	19	9,33
Miasto do 20 tys. mieszkańców	3 232	23,8	48	4	50	23	19	9,36
Miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców	3 763	24,3	49	2	50	23	20	10,04
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	3 116	26,6	53	3	50	26	22	10,16

Tabela 11.5. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

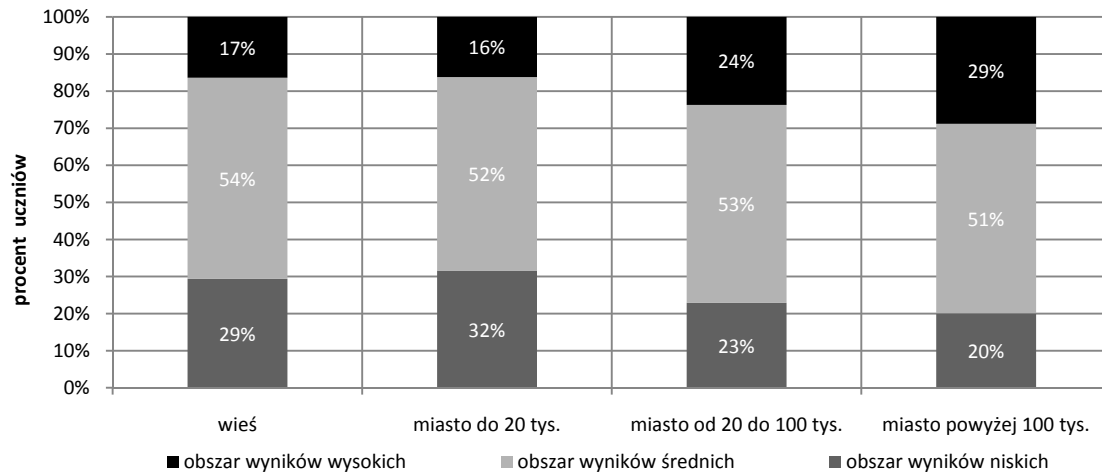
Lokalizacja	Rodzaj wskaźnika							
	Liczebność	Wynik średni (pkt)	Procent uzyskanych punktów	Wynik najniższy (pkt)	Wynik najwyższy (pkt)	Mediana (pkt)	Modalna (pkt)	Odchylenie standardowe (pkt)
Wieś	5 142	22,2	44	2	50	21	18	8,68
Miasto do 20 tys. mieszkańców	5 207	21,9	44	2	50	21	17	9,11
Miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców	3 609	24,5	49	3	50	23	19	9,71
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	3 260	25,6	51	4	50	25	19	10,08

W obu województwach obserwuje się różnice w wynikach uczniów w zależności od lokalizacji szkoły. Osiągnięcia gimnazjalistów ze szkół wiejskich są niższe niż ich rówieśników uczących się w średnich i dużych miastach. Statystyczny uczeń szkoły wiejskiej w uzyskał na egzaminie gimnazjalnym w części matematyczno-przyrodniczej 22,8 pkt, co stanowi 46% pkt możliwych do zdobycia. Średni wynik ucznia w mieście powyżej 100 tysięcy mieszkańców jest wyższy od średniego wyniku ucznia na wsi o 3,3 pkt, czyli o 6,6%.

Wykres 11.5. Rozkłady wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) w poszczególnych obszarach wyników z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

Wykres 3.6. Rozkłady wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) w poszczególnych obszarach wyników z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

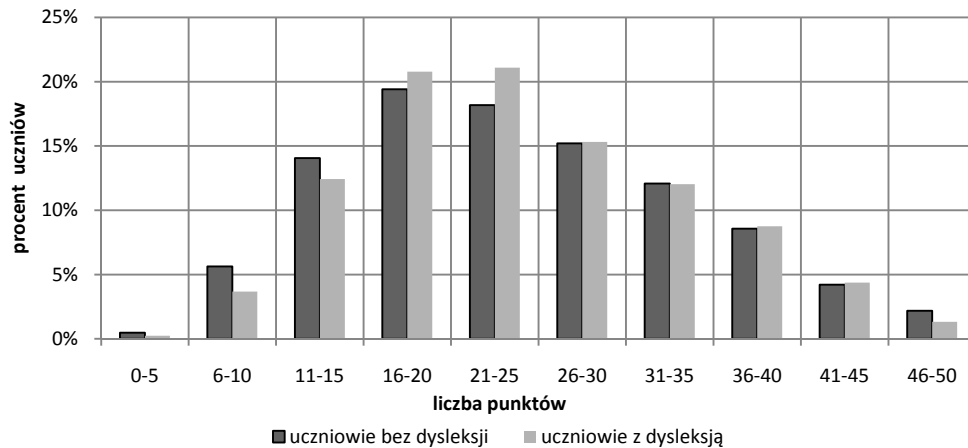
11.3. WYNIKI UCZNIÓW Z DYSLEKSJĄ I BEZ DYSLEKSJI

W tabeli 11.6. i na wykresach 11.7.-11.10. przedstawiono wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z uwzględnieniem dysleksji w województwach podlaskim i warmińsko-mazurskim.

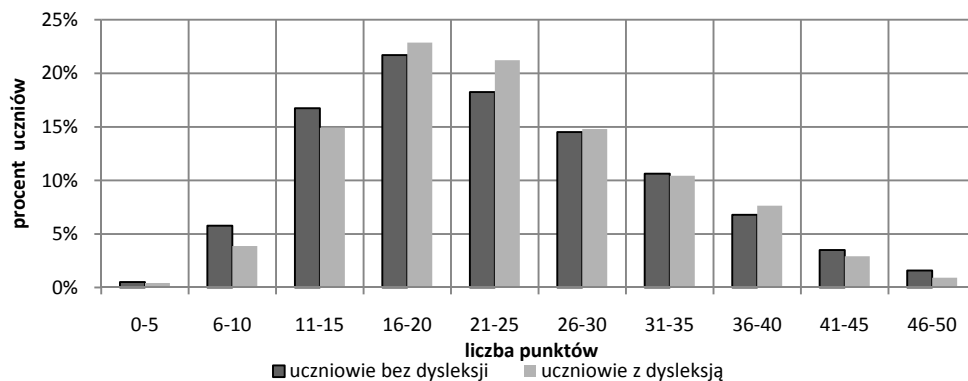
Tabela 11.6. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) z uwzględnieniem dysleksji

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika			
	woj. podlaskie		woj. warmińsko-mazurskie	
	uczniowie bez dysleksji	uczniowie z dysleksją	uczniowie bez dysleksji	uczniowie z dysleksją
Liczebność	13 426	1 280	15 569	1 649
Wynik średni	24,4 pkt	24,7 pkt	23,2 pkt	23,5 pkt
Procent uzyskanych punktów	49	49	46	47
Wynik najniższy	2 pkt	3 pkt	2 pkt	5 pkt
Wynik najwyższy	50 pkt	50 pkt	50 pkt	50 pkt
Mediana	23 pkt	23 pkt	22 pkt	22 pkt
Modalna	19 pkt	23 pkt	18 pkt	20 pkt
Odchylenie standardowe	9,83 pkt	9,12 pkt	9,49 pkt	8,85 pkt
Współczynnik zmienności	0,40	0,37	0,41	0,38

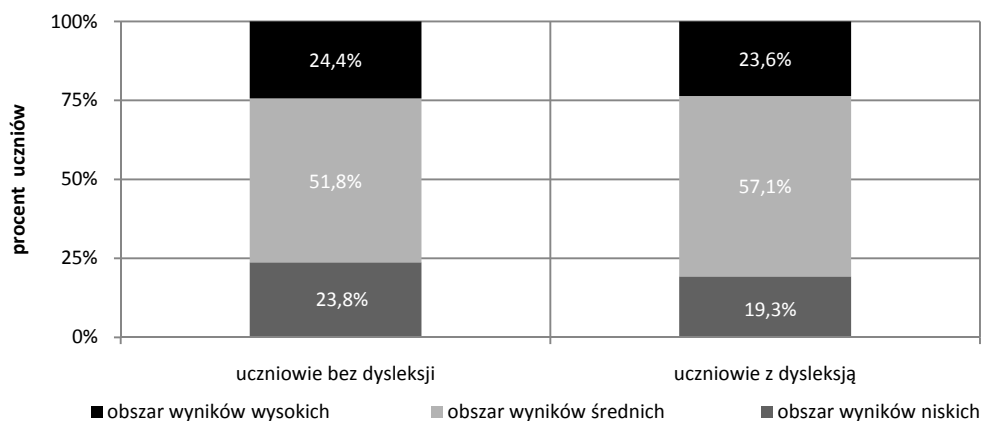
Wykres 11.7. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) z uwzględnieniem dysleksji – województwo podlaskie

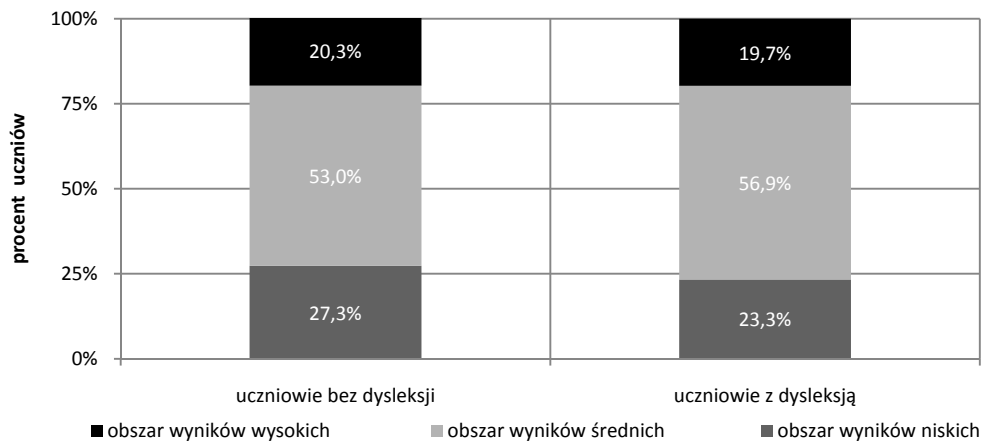
Wykres 11.8. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) z uwzględnieniem dysleksji – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 11.9. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) w poszczególnych obszarach wyników z uwzględnieniem dysleksji – województwo podlaskie

Wykres 11.10. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) w poszczególnych obszarach wyników z uwzględnieniem dysleksji – województwo warmińsko-mazurskie

Wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej w grupie uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się są mniej zróżnicowane niż w całej populacji. Świadczą o tym wartości odchylenia standardowego, wartości współczynnika zmienności oraz rozkłady wyników w obszarach osiągnięć (wykresy 11.9. i 11.10.). Uczniowie z dysleksją częściej niż ich rówieśnicy bez dysleksji otrzymywali wyniki w obszarze wyników średnich, a rzadziej w obszarze wyników niskich.

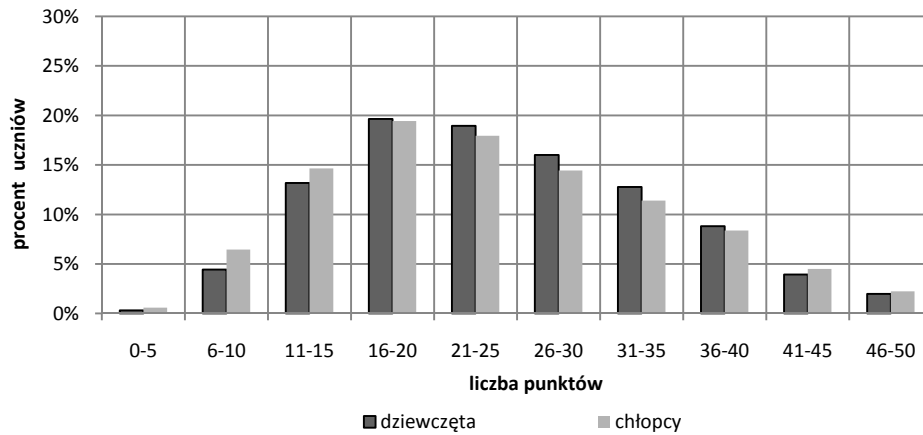
11.4. WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO A PŁEĆ UCZNIÓW

W tabeli 11.7 i na wykresach 11.11.-11.14. zamieszczonych poniżej przedstawiono wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z uwzględnieniem płci uczniów w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim.

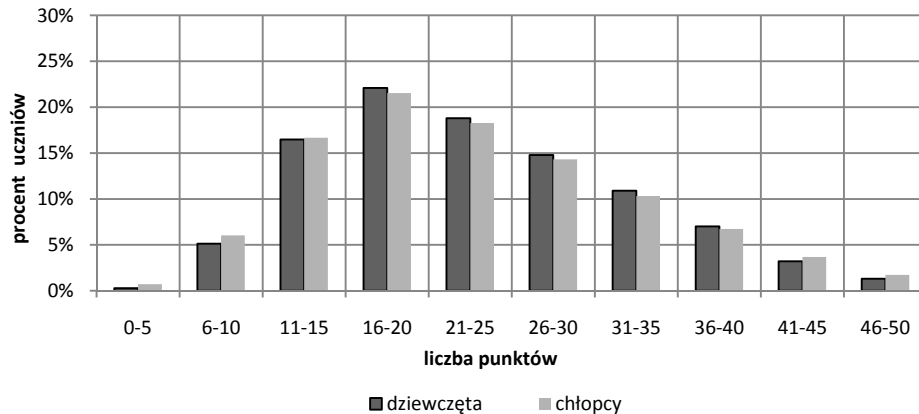
Tabela 11.7. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) z uwzględnieniem płci uczniów

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika			
	woj. podlaskie		woj. warmińsko-mazurskie	
	dziewczęta	chłopcy	dziewczęta	chłopcy
Liczebność	7 221	7 485	8 546	8 672
Wynik średni	24,7 pkt	24,1 pkt	23,3 pkt	23,2 pkt
Procent uzyskanych punktów	49	48	47	46
Wynik najniższy	3 pkt	2 pkt	3 pkt	2 pkt
Wynik najwyższy	50 pkt	50 pkt	50 pkt	50 pkt
Mediana	24 pkt	23 pkt	22 pkt	22 pkt
Modalna	17 pkt	19 pkt	18 pkt	17 pkt
Odchylenie standardowe	9,50 pkt	10,02 pkt	9,22 pkt	9,63 pkt
Współczynnik zmienności	0,38	0,42	0,40	0,42

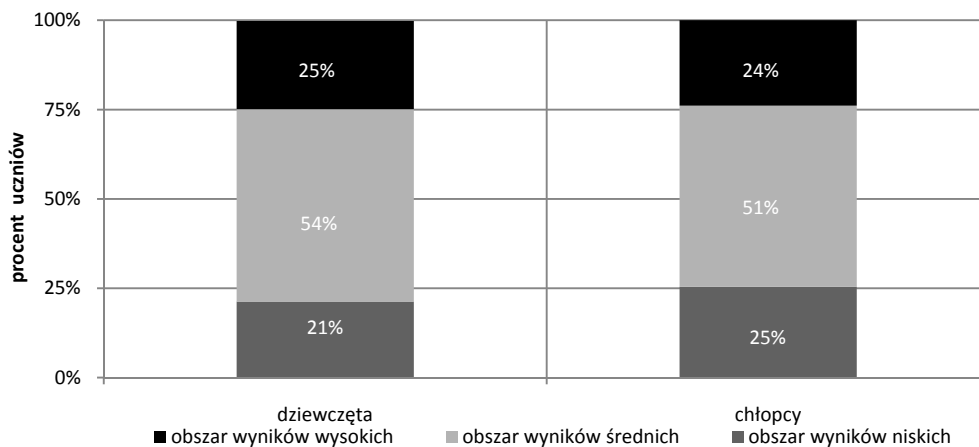
Wykres 11.11. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) z uwzględnieniem płci uczniów – województwo podlaskie

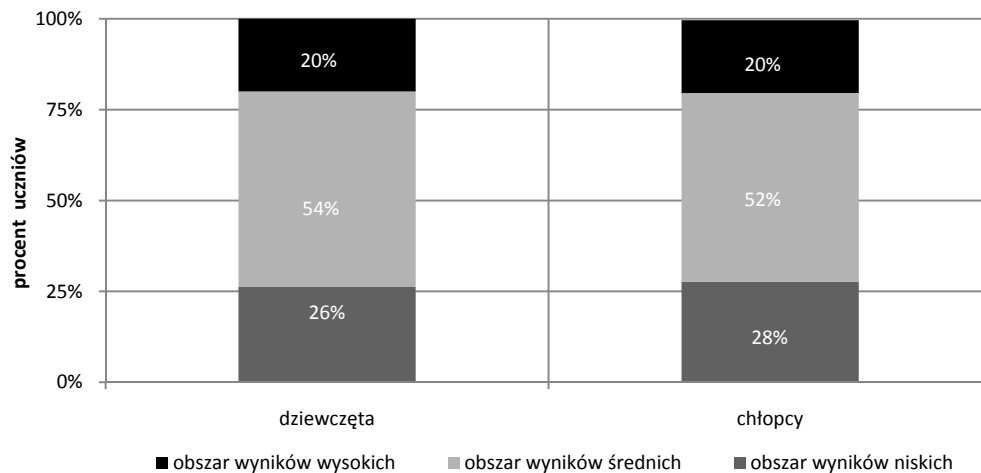
Wykres 11.12. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) z uwzględnieniem płci uczniów – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 11.13. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) w poszczególnych obszarach wyników z uwzględnieniem płci uczniów – województwo podlaskie

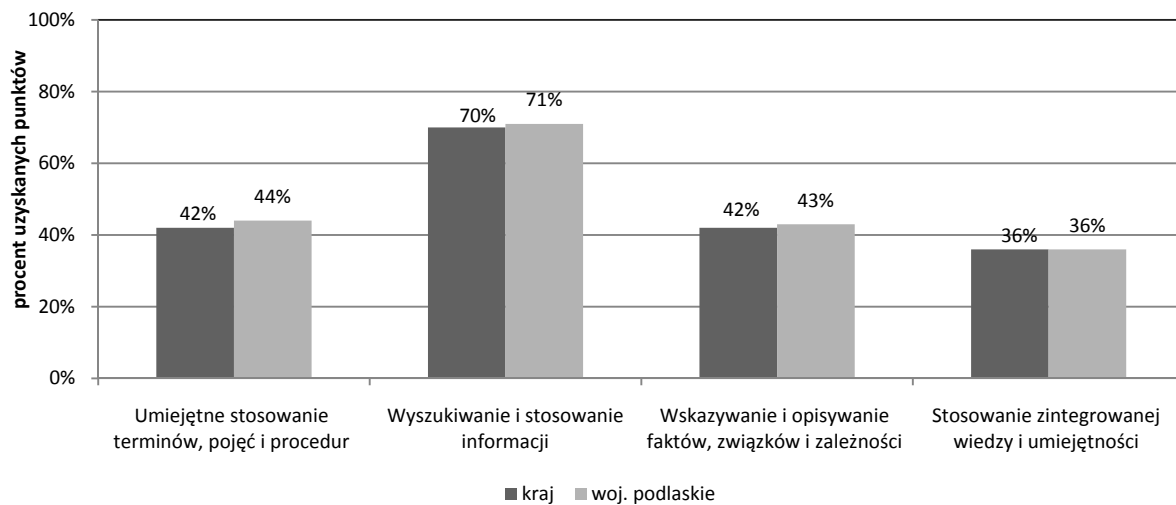
Wykres 11.14. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) w poszczególnych obszarach wyników z uwzględnieniem płci uczniów – województwo warmińsko-mazurskie

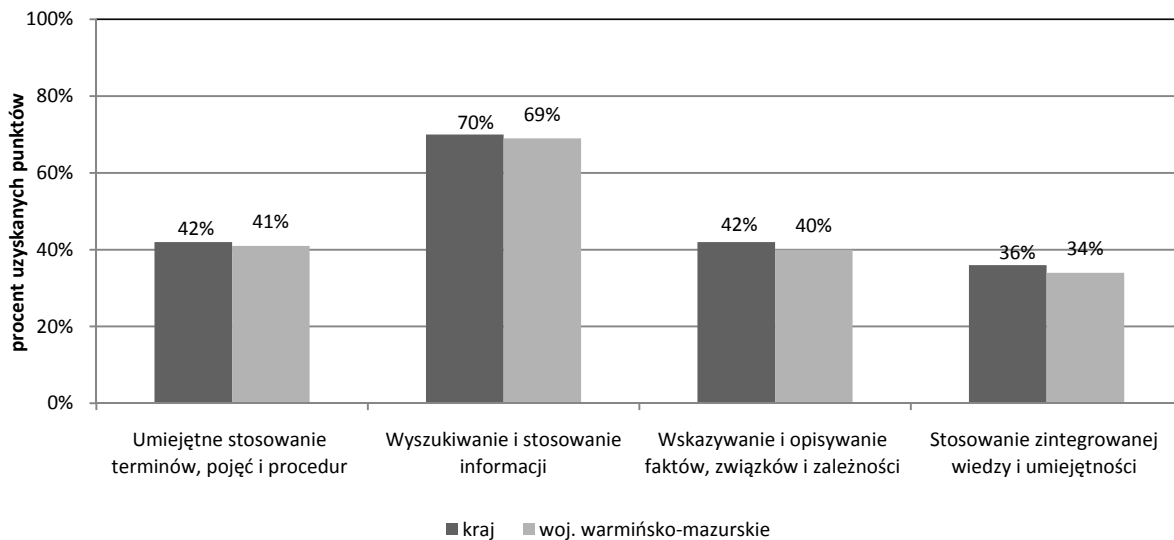
11.5. OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH UMIEJĘTNOŚCI

Na wykresach 11.15.-11.24. zamieszczonych poniżej przedstawiono wyniki egzaminu gimnazjalnego w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim.

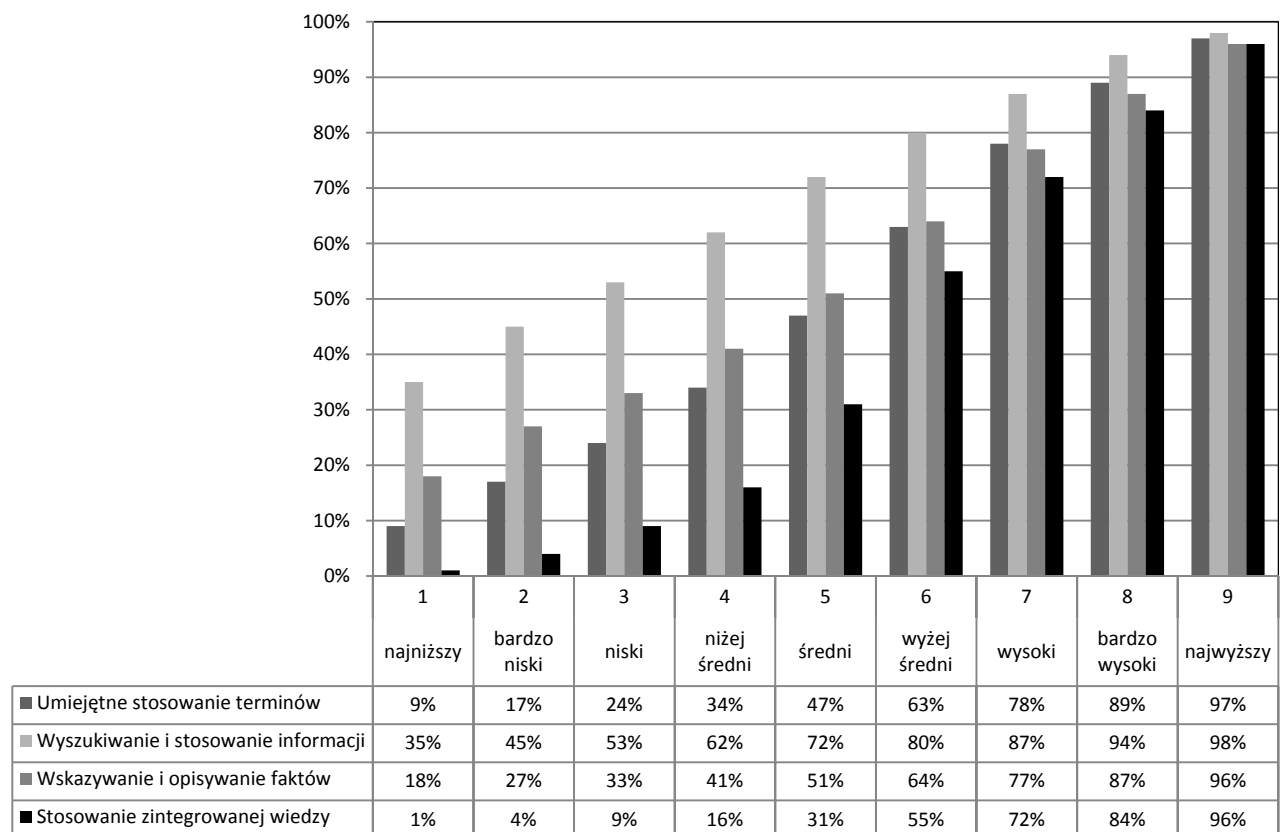
Wykres 11.15. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności (GM-1-102) – województwo podlaskie

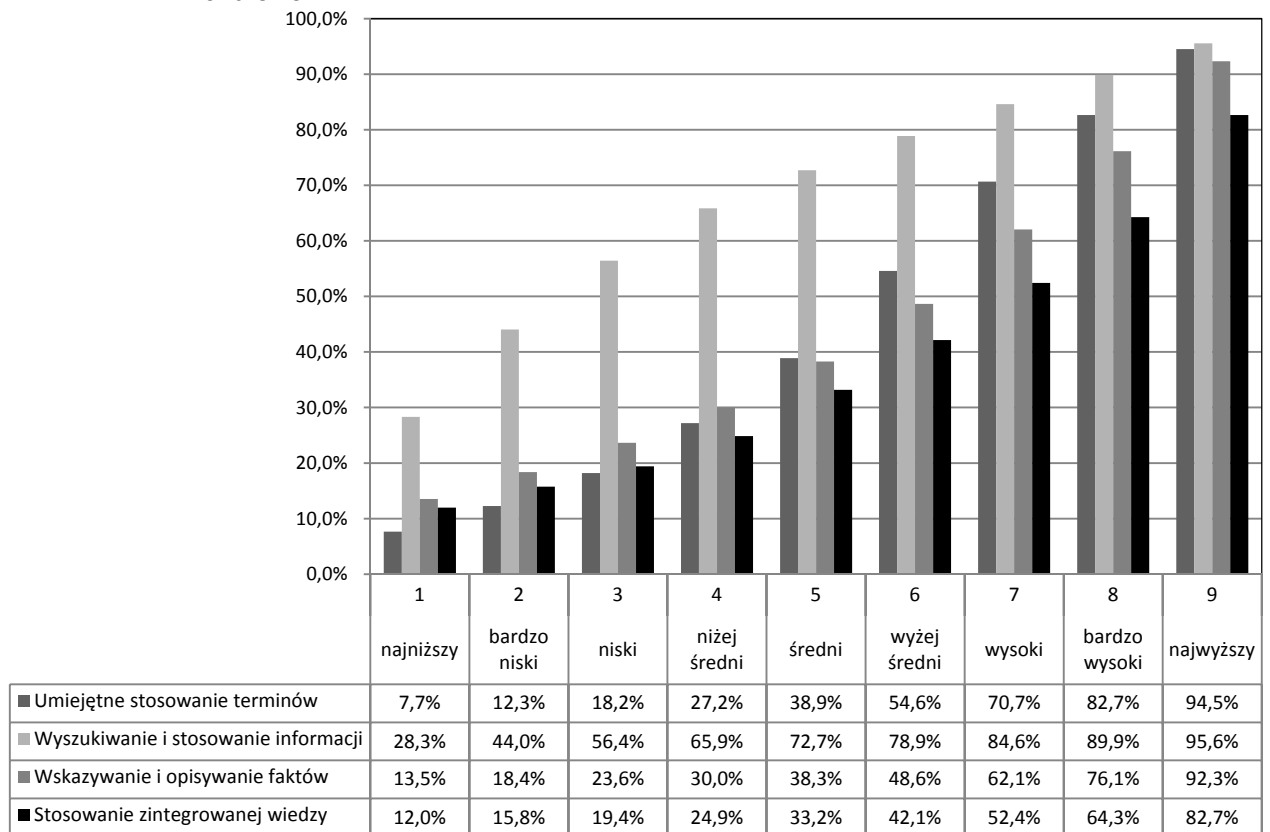
Wykres 11.16. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności (GM-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

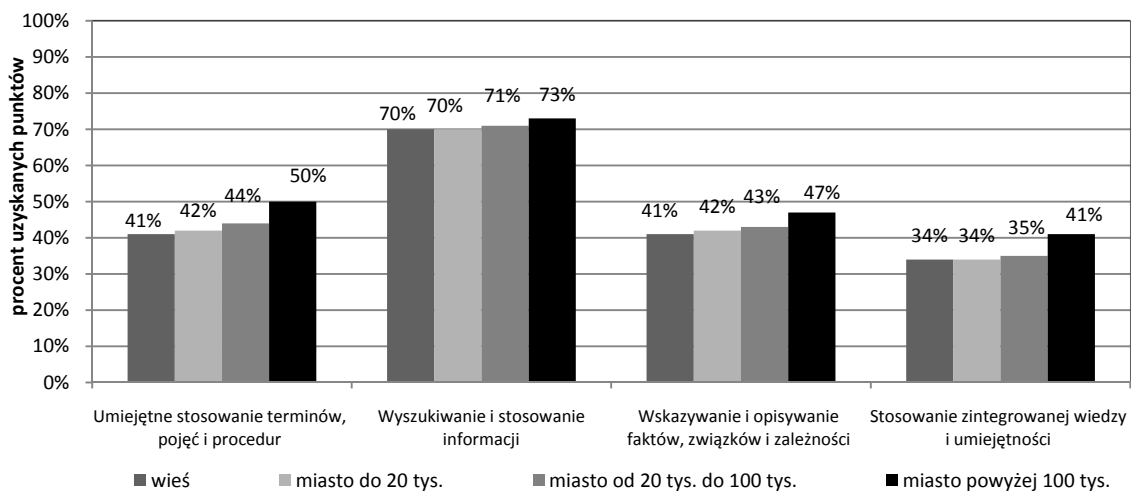
Wykres 11.17. Stopień opanowania badanych umiejętności uczniów, których wyniki znajdują się w poszczególnych przedziałach staninowych (GM-1-102) – województwo podlaskie

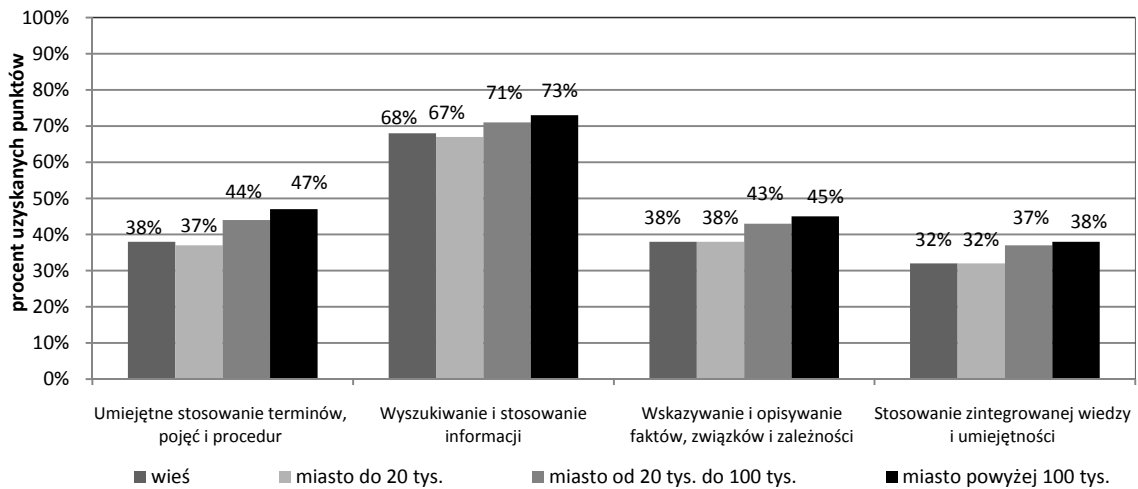
Wykres 11.18. Stopień opanowania badanych umiejętności uczniów, których wyniki znajdują się w poszczególnych przedziałach staninowych (GM-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

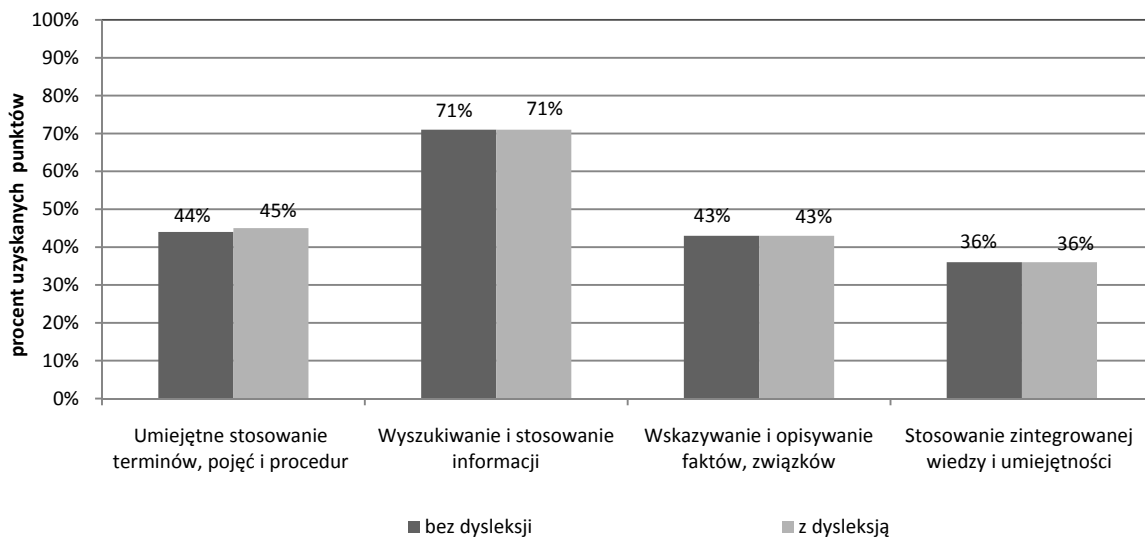
Wykres 11.19. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych (GM-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

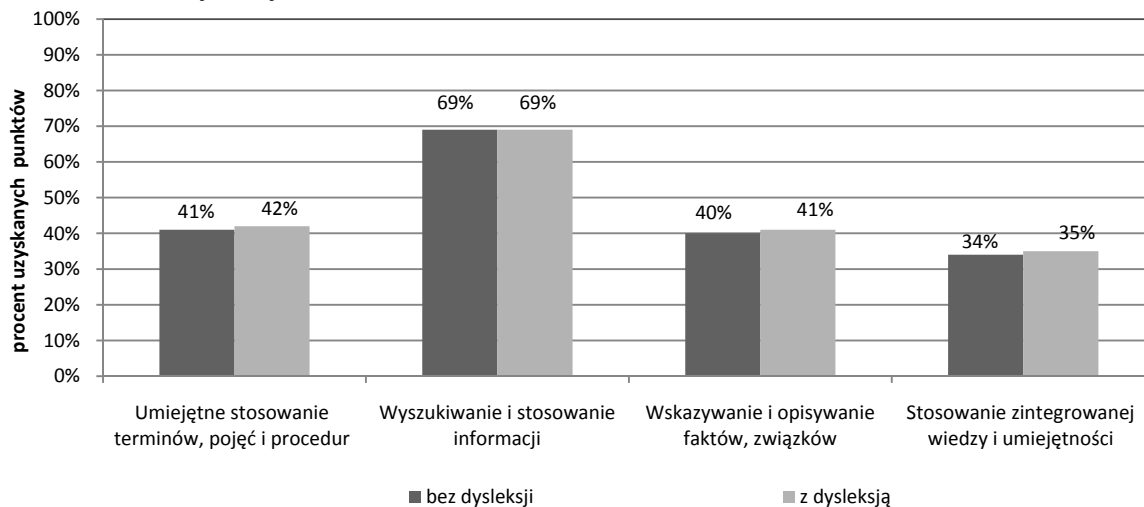
Wykres 11.20. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych (GM-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

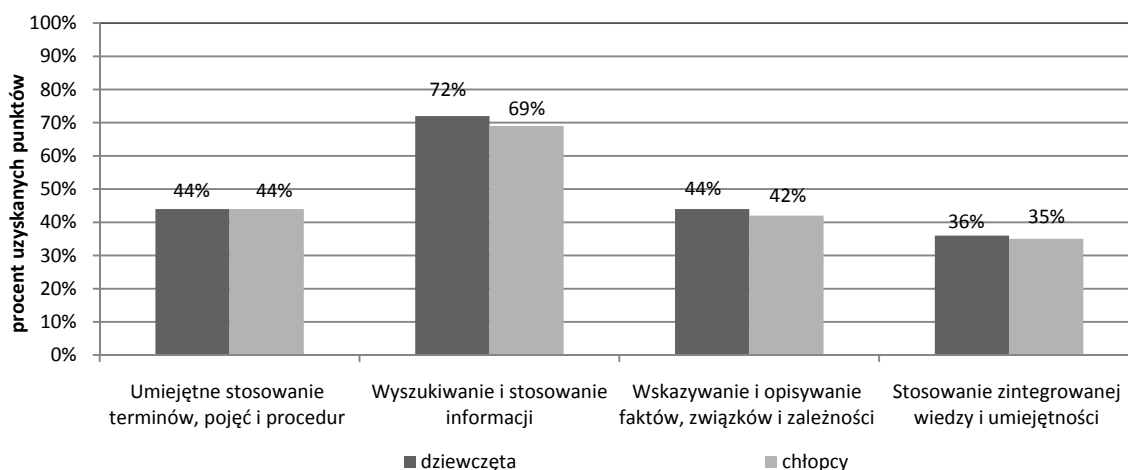
Wykres 11.21. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych (GM-1-102) z uwzględnieniem dysleksji rozwojowej – województwo podlaskie

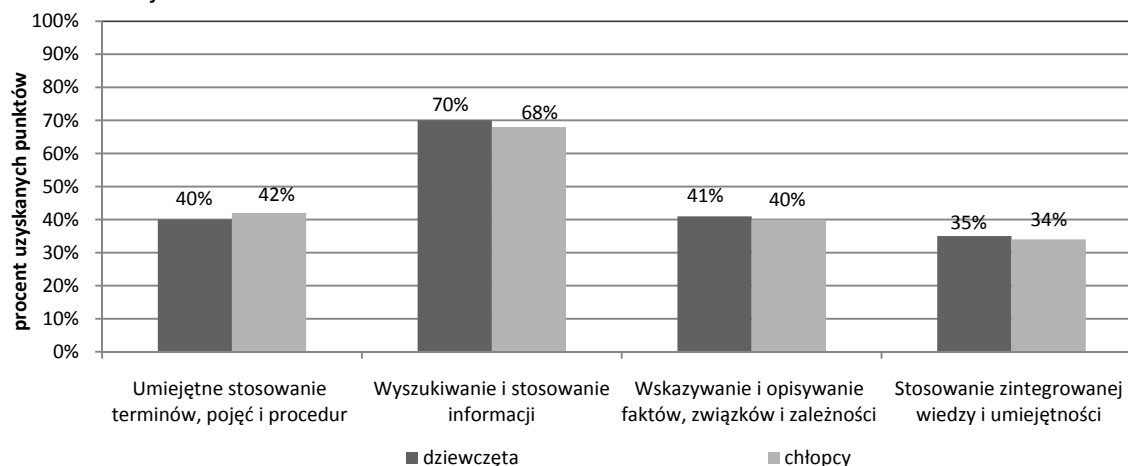
Wykres 11.22. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych (GM-1-102) z uwzględnieniem dysleksji rozwojowej – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 11.23. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych (GM-1-102) z uwzględnieniem płci uczniów – województwo podlaskie

Wykres 11.24. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych (GM-1-102) z uwzględnieniem płci uczniów – województwo warmińsko-mazurskie

12. OPIS ZESTAWU ZADAŃ Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH – ARKUSZ STANDARDOWY

Zestaw egzaminacyjny z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych składał się z 36 zadań: 25 zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru i 11 zadań otwartych, których rozwiązanie wymagało samodzielnego sformułowania odpowiedzi. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 50 punktów.

Zadania sprawdzały wiadomości i umiejętności z następujących obszarów standardów:

I obszar – umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu;

II obszar – wyszukiwanie i stosowanie informacji;

III obszar – wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności w szczególności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych;

IV obszar – stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów.

Tabela 12.1. Plan zestawu GM-1-102

Obszar standardów/standard		Liczba punktów	Waga w %	Numery zadań
I	Umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu	15	30	6, 7, 23, 24, 26, 27, 29, 30
II	Wyszukiwanie i stosowanie informacji	12	24	1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 16, 18, 25, 36
III	Wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności w szczególności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych	15	30	3, 5, 17, 19, 20, 21, 28, 31, 33, 34, 35
IV	Stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów	8	16	13, 14, 15, 22, 32
Razem		50	100	

13. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ – CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA, ARKUSZ STANDARDOWY

Wykres 13.1. Poziom wykonania zadań z testu matematyczno-przyrodniczego (GM-1-102) – województwo podlaskie

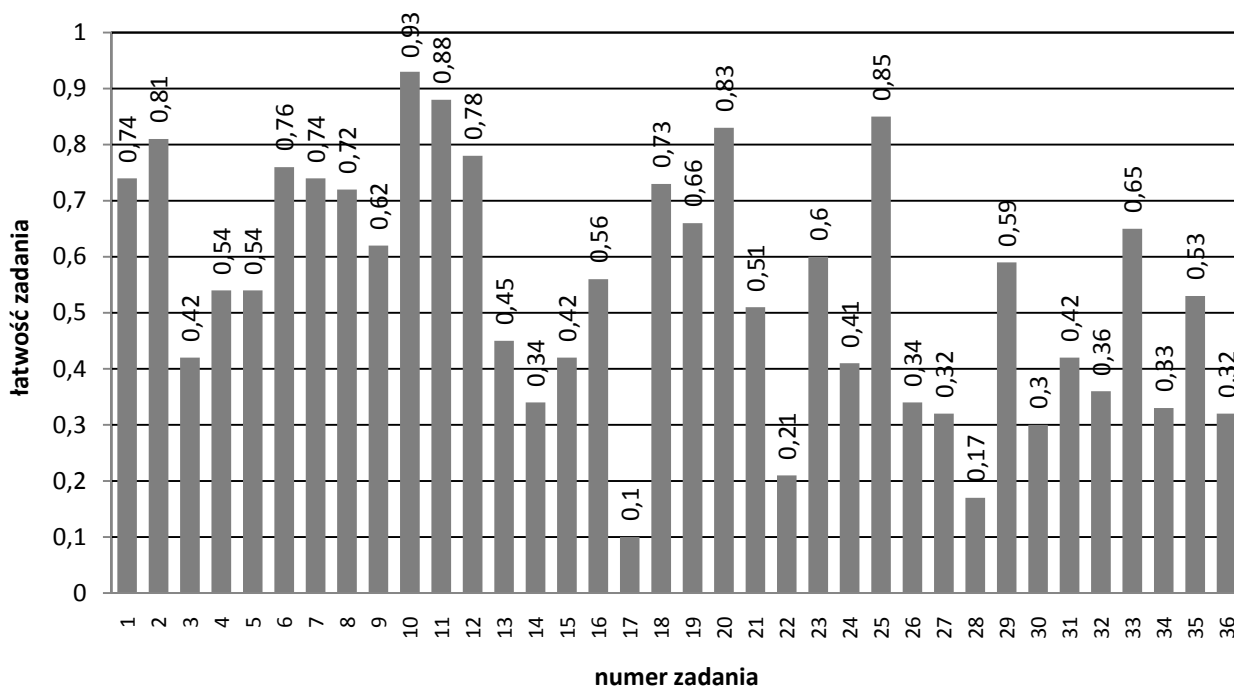

Tabela 13.1. Klasyfikacja zadań z testu matematyczno-przyrodniczego (GM-1-102) ze względu na poziom ich wykonania przez uczniów z województwa podlaskiego z uwzględnieniem obszarów standardów

Łatwość zadania		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
I obszar	Numer zadania	-	24, 26, 27, 30	23, 29	6, 7	-
II obszar		-	36	4, 9, 16	1, 2, 8, 11, 12, 18, 25	10
III obszar		17, 28	3, 31, 34	5, 19, 21, 33, 35	20	-
IV obszar		-	13, 14, 15, 22, 32	-	-	-
Liczba zadań		2	13	10	10	1
Liczba punktów		4	23	12	10	1

Poziom wykonania wszystkich zadań zamkniętych wyniósł 61%, a wszystkich zadań otwartych 37%. Średni wynik uczniów w kraju to 23,9 pkt, podczas gdy gimnazjaliści w województwie podlaskim uzyskali średni wynik 24,4 pkt. Arkusz egzaminacyjny zawierał dwa zadania bardzo trudne i jedno bardzo łatwe. Najwięcej punktów można było uzyskać za zadania trudne. Najłatwiejsze dla uczniów było zdanie 10 (odczytywanie informacji), najtrudniejsze zaś

zadania 17 i 28 (wskazywanie prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów).

Wykres 13.2. Poziom wykonania zadań z testu matematyczno-przyrodniczego (GM-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

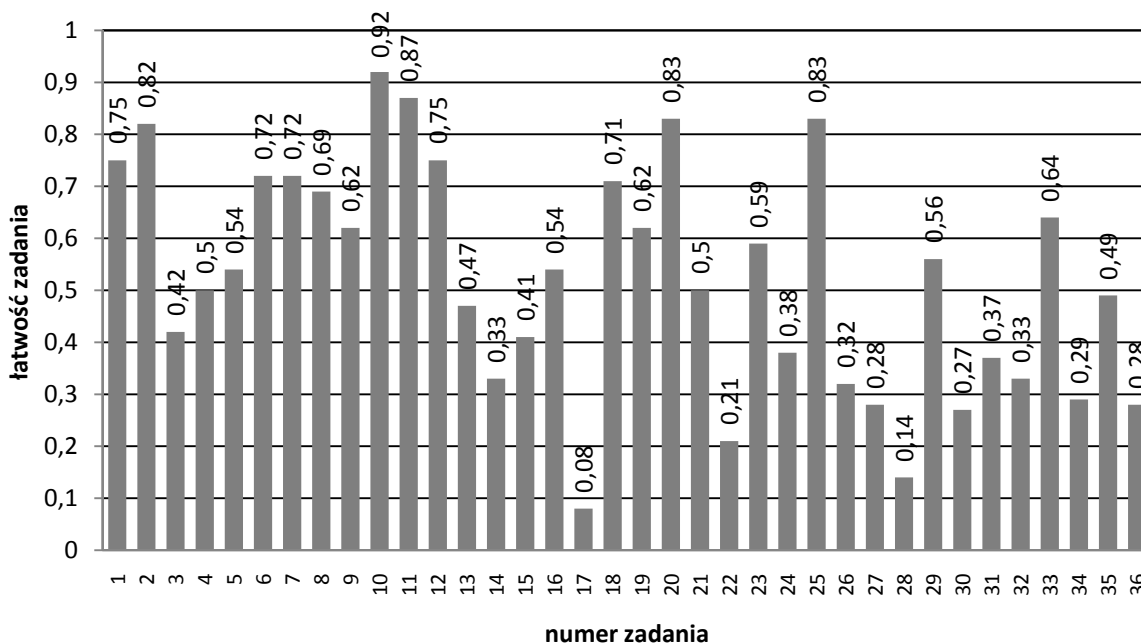

Tabela 13.2. Klasyfikacja zadań z testu matematyczno-przyrodniczego (GM-1-102) ze względu na poziom ich wykonania przez uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego z uwzględnieniem obszarów standardów

Łatwość zadania		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
I obszar	Numer zadania	-	24, 26, 27, 30	23, 29	6, 7	-
II obszar		-	36	4, 8, 9, 16	1, 2, 11, 12, 18, 25	10
III obszar		17, 28	3, 31, 34, 35	5, 19, 21, 33	20	-
IV obszar		-	13, 14, 15, 22, 32	-	-	-
Liczba zadań		2	14	10	9	1
Liczba punktów		4	25	11	9	1

Poziom wykonania wszystkich zadań zamkniętych wyniósł 59%, a wszystkich zadań otwartych 34%. Średni wynik uczniów w kraju to 23,9 pkt, podczas gdy gimnazjaliści w województwie warmińsko-mazurskim uzyskali średni wynik 23,2 pkt. Arkusz egzaminacyjny zawierał dwa zadania bardzo trudne i jedno bardzo łatwe. Najwięcej punktów można było uzyskać za zadania trudne. Najłatwiejsze dla uczniów było zdanie 10 (odczytywanie informacji), najtrudniejsze zaś zadania 17 i 28 (wskazywanie prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów).

14. UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH – CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA, ARKUSZ STANDARDOWY

14.1. UMIEJĘTNE STOSOWANIE TERMINÓW, POJĘĆ I PROCEDUR Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH NIEZBĘDNYCH W PRAKTYCE ŻYCIOWEJ I DALSZYM KSZTAŁCENIU (I GM)

Umiejętności gimnazjalistów określone w obszarze standardów *stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu*, sprawdzane były na egzaminie za pomocą 8 zadań. Spośród tych zadań dwa okazały się dla uczniów łatwe, dwa umiarkowanie trudne oraz cztery trudne. Uczniowie za zadania z tego obszaru zdobyli średnio w województwie podlaskim 6,6 pkt a w województwie warmińsko-mazurskim 6,2 pkt. Bardzo dobry wynik (14-15 pkt) uzyskało około 5% piszących. Najczęstszym wynikiem uzyskanym za zadania z I obszaru były 3 punkty. Około 18% gimnazjalistów otrzymało zaledwie 0-2 punkty. Ponad jedna trzecia uczniów uzyskała wyniki niskie od 4 do 7 punktów.

Tabela 14.1. Procent punktów uzyskanych za poszczególne umiejętności w obszarze *umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu*

Sprawdzana czynność Uczeń	Procent uzyskanych punktów		Numery zadań
	woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie	
stosuje terminy i pojęcia matematyczno-przyrodnicze	75	72	6, 7
wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych	33	30	26, 27
postępuje się własnościami figur	44	41	23, 24, 29, 30

Najlepiej uczniowie radzili sobie ze stosowaniem terminów i pojęć matematyczno-przyrodniczych. Najtrudniejsze dla trzecioklasistów było wykonywanie obliczeń w różnych sytuacjach praktycznych. Najłatwiejszą czynnością dla gimnazjalistów okazało się określenie pochodzenia węgla. Trudność sprawiło im wykorzystanie podobieństwa figur do obliczenia długości odcinka.

Zadania, które wymagały **stosowania terminów i pojęć matematyczno-przyrodniczych** (rozdzielenie odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii oraz określenie pochodzenia węgla), okazały się dla uczniów łatwe. Jednak prawie 15 na 100 gimnazjalistów określało węgiel jako skałę osadową pochodzenia wulkanicznego, a co 7 gimnazjalista zaliczał energię jądrową do odnawialnych źródeł energii.

Wykonywanie obliczeń w różnych sytuacjach praktycznych sprawdzano dwoma zadaniami otwartymi. Zadania te okazały się dla uczniów trudne.

W **zadaniu 26** należało obliczyć masę brylantów wyrażoną w karatach. Ponad połowa uczniów nie otrzymała żadnego punktu za to zadanie. Byli to uczniowie, którzy nie podjęli próby rozwiązania zadania (co ósmy gimnazjalista) lub nie stosowali właściwych metod obliczenia masy brylantów. Maksymalną liczbę punktów za zadanie otrzymał prawie co piąty trzecioklasista. W tym zadaniu wymagano podania dokładnego wyniku bez przybliżenia, a niejednokrotnie uczniowie przybliżali wynik. W rozwiązaniach pojawiał się zapis $3106 \cdot 0,35 \approx 1087$ zamiast $3106 \cdot 0,35 = 1087,1$. Gimnazjaliści popełniali liczne błędy rachunkowe; nawet w prostym obliczeniu różnicy $100 - 65$ otrzymywali w wyniku 45 zamiast 35. Około

13 na 100 gimnazjalistów zastosowało poprawny sposób obliczenia masy diamentu, ale straciło punkt za popełnione błędy rachunkowe.

Rozwiązania poprawne

Gimnazjaliści, którzy za rozwiązanie zadania otrzymali maksymalną liczbę punktów, zastosowali poprawną metodę obliczenia masy brylantów. W rozwiązaniach tego zadania wystąpiły różnorodne sposoby obliczenia 35% pierwotnej masy kamienia.

$$\begin{array}{l}
 3106 - 100\% \\
 1553 - 50\% \\
 310,6 - 10\% \\
 155,3 - 5\%
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{l}
 155,3 \cdot 13 = 2018,9 \\
 3106 - 2018,9 = 1087,1 \text{ ct}
 \end{array}$$

Odpowiedź:Brylanty.....mają.....Tęcznie.....1087,1 ct.....

Autor poniższego rozwiązania zamienił masę diamentu na gramy, obliczył 35% pierwotnej masy kamienia i ponownie zamienił otrzymaną masę na karaty. Taka metoda rozwiązania wymagała wykonania dodatkowych obliczeń.

$$\begin{array}{l}
 3106 \text{ ct} - \text{Cullinan} \\
 105 - \text{brylanty} \\
 65\% - \text{straciły masy} \\
 217,42 : 0,2 = 1087,1 \text{ ct}
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{l}
 3106 \cdot 0,2 = 621,2 \text{ g} \\
 65\% = 621,2 \\
 0,65 \cdot 621,2 = 403,78 \text{ g} \\
 621,2 - 403,78 = 217,42 \text{ g} - \text{brylanty} \\
 \frac{217,42}{0,2} = 1087,1 \text{ ct}
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 3106 \\
 0,2 \\
 \hline
 62120 \\
 0500 \\
 \hline
 62120 \\
 0000 \\
 \hline
 62120 \\
 40378 \\
 \hline
 21742
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 621,2 \\
 \cdot 0,65 \\
 \hline
 37272 \\
 0000 \\
 \hline
 403780 \\
 21742 \\
 \hline
 62120
 \end{array}$$

Odpowiedź: Brylanty wykonane z Cullinana Tęcznie mają 1087,1 ct.

Odpowiedzi częściowo poprawne

W prezentowanym rozwiązaniu uczeń błędnie ustalił masę diamentu, ale zastosował poprawną metodę obliczenia 35% masy diamentu.

$$\begin{array}{l}
 1141405 \\
 228281 \cdot 2 \\
 \hline
 456562 \\
 228281 \\
 \hline
 684843 \\
 228281 \\
 \hline
 913124 \\
 228281 \\
 \hline
 1141405
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 3106 \\
 \times 105 \\
 \hline
 15530 \\
 3106 \\
 \hline
 326130
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 326130 \text{ ct} \cdot 35\% = \\
 = 326130 \text{ ct} \cdot \frac{35}{100} = \frac{228281}{2} = \\
 = 114140,5 \text{ ct}
 \end{array}$$

Odpowiedź: Tęcznie brylanty mają 114140,5 ct.

W kolejnym rozwiązaniu uczeń, błędnie stosował jednostki masy, prawidłowo obliczył 65% masy diamentu wyrażonej w gramach, a w odpowiedzi wynik zapisał w karatach.

$$\begin{aligned} m &= 3106 \text{ ct} && \text{kawałek metryczki} \\ & && 0,2 \text{ g} \\ 3106 \cdot 0,2 &= 621,2 \\ 621,2 \cdot 65\% &= 621,2 \cdot \frac{65}{100} = \frac{16378}{100} = \\ &\approx 164 \end{aligned}$$

Odpowiedź: Brylanty mają 164 karatów.

Odpowiedź niepoprawna

Po dokładnym przeczytaniu treści zadania uczeń powinien ustalić, jakie wielkości są potrzebne do rozwiązania zadania. Trzecioklasiści mieli trudność w wybraniu potrzebnych danych z zamieszczonej do zadania informacji. Bywało, że uczniowie nie uwzględniali strat przy obróbce kamienia oraz obliczali masę jednego brylantu, a nie masę, jaką miały łącznie brylanty.

$$\begin{aligned} m &= 197 \text{ miligramów} && \text{ct} = 0,2 \text{ g} \\ \text{wykonano brylantów} &\Rightarrow 105 \\ 105 \cdot 0,2 &= 21 \end{aligned}$$

Odpowiedź: Brylanty wykonane z Cullinana mają łącznie 21 karatów.

W **zadaniu 27** należało obliczyć objętość diamentu przy danej masie i gęstości. Ponad połowa uczniów nie otrzymała żadnego punktu za to zadanie. Byli to uczniowie, którzy nie podjęli próby rozwiązania zadania (około 22% gimnazjalistów) lub nie stosowali poprawnych metod obliczenia masy diamentu w gramach lub objętości diamentu. Maksymalną liczbę punktów za zadanie otrzymało 15 na 100 trzecioklasistów. Co ósmy gimnazjalista zastosował poprawny sposób obliczenia objętości diamentu, ale stracił punkt za wykonanie obliczeń i podanie wyniku w zaokrągleniu do całości. Przykładowo w mnożeniu 3106 przez 0,2 zamiast 621,2 uczniowie otrzymywali 0,621 lub 1553. Przy pisemnym mnożeniu liczb dziesiętnych wstawiali w niewłaściwym miejscu przecinek w iloczynie.

Rozwiązanie poprawne

Autor tego rozwiązania zamieniał masę wyrażoną w karatach na gramy i obliczał objętość diamentu, dzieląc masę diamentu przez gęstość. Gimnazjalista prawidłowo zaokrąglił wynik, poprawnie stosował jednostki wielkości fizycznych.

Dane: 1 ct = 0,2g
3106 ct = 621,2g
karatów największymi
dotąd zamienionym
brylantów

Wzrostane:
V = ?
3106 ct = 621,2g
 $621,2g : 3,2 \frac{g}{cm^3} = 194,125 cm^3$
 $194,125 cm^3 = V$
 $194,125 cm^3 \approx 194 cm^3 = V$

Odpowiedź: Największy znaleziony diament miał objętość
wynoszącą około 194 cm³.

Odpowiedzi częściowo poprawne

W prezentowanym rozwiązaniu uczeń przedstawiał poprawny sposób obliczenia masy diamentu w gramach, jednak popełnił błąd rachunkowy. Następnie zastosował niepoprawny sposób obliczenia objętości diamentu, mnożąc gęstość przez masę. Wykonał błędnie działania na jednostkach.

3,2 g/cm³ - gęstość diamentu
3106 ct - masa największego diamentu
V = ?
V = g · m
3106 · 0,2 = 15,503 g
[V] = g/cm³ · g = cm³
V = 3,2 · 15,503 = 49,609,6 ≈ 50000 cm³

Odpowiedź: Objętość Cullinana wynosiła 50000 cm³

W tym rozwiązaniu gimnazjalista prawidłowo przekształcił wzór na gęstość i obliczył objętość diamentu, ale nie zamienił jednostki masy. Przy wykonywaniu działań istotne było wybranie wartości wielkości, które były wyrażone we właściwych jednostkach fizycznych.

Dane:
d = 3,2 g/cm³
m = 3106 ct

Wzrostane:
V = ?
V = $\frac{m}{d}$
V = $\frac{3106 ct}{3,2 g/cm^3} = 101,9 m^3$

Odpowiedź: Gęstość Cullinana wynosiła 101,9 m³

Odpowiedź niepoprawna

Wśród rozwiązań były też takie, w których gimnazjaliści objętość diamentu obliczali ze wzoru na objętość kuli, wstawiając za promień gęstość diamentu. Byli też uczniowie, którzy obliczali objętość diamentu, korzystając z własnych wzorów np.: $2\pi r^2$, πr^3 .

$$\begin{aligned} V &= \frac{4}{3}\pi r^3 \\ V &= \frac{4}{3}\pi \cdot 32 \\ V &= 12,6 \\ V &= \sqrt{12,6} \\ V &= 6 \end{aligned}$$

Odpowiedź: Objętość Cullinam miał 6

Kolejną ważną umiejętnością jest **posługiwanie się własnościami figur**. Sprawdzano ją dwoma zadaniami zamkniętymi i dwoma zadaniami otwartymi. W zadaniu 23 z obliczeniem pola powierzchni całkowitej czworościanu foremnego przy danej długości krawędzi poradziło sobie 60 na 100 gimnazjalistów. Co szósty gimnazjalista zastosował błędny wzór na pole

trójkąta $\frac{a^2\sqrt{3}}{2}$ i wybrał odpowiedź D. Trudniejsze okazało się porównanie obwodów figur

(zadanie 24). Prawie co czwarty gimnazjalista wybrał błędną odpowiedź A. Uczniowie wybierający tę odpowiedź prawdopodobnie zasugerowali się porównaniem pól narysowanych figur. Dla ponad piątej części trzecioklasistów było zbyt mało danych, by porównać obwody figur. Uczniowie ci nie potrafią wybrać przystających odcinków.

W **zadaniu 29**, należało porównać drogę przebytą w ciągu 10 minut z obwodem trapezu i ustalić, na którym odcinku znajduje się pracownik. Obliczając drogę, którą przeszedł pracownik w podanym czasie, uczniowie popełniali błędy przy zapisie jednostek. Bywały rozwiązania, w których gimnazjaliści błędnie przekształcali wzór na prędkość. Zadanie to okazało się dla uczniów umiarkowanie trudne. Co trzeci uczeń nie otrzymał żadnego punktu za zadanie 29, a połowa piszących otrzymała maksymalną liczbę punktów.

Rozwiązania poprawne

Autor poniższego rozwiązania przeliczył jednostkę prędkości z m/s na m/min. Następnie obliczył drogę przebytą w ciągu 10 minut. Później, aby ustalić, na którym odcinku znajduje się pracownik, porównywał tę drogę z obwodem trapezu (od 600 m odejmował długości kolejnych odcinków trapezu).

$$1 \text{ m/s} = \frac{1}{60} \frac{\text{m}}{\text{min}} = \frac{1}{1} \cdot \frac{60}{1} = 60 \text{ m/min}$$

$$60 \text{ m/min} \cdot 10 \text{ min} = 600 \text{ m}$$

$$\begin{aligned} 600 \text{ m} - 125 \text{ m} &= 475 \text{ m} & 475 \text{ m} - 65 \text{ m} &= 410 \text{ m} \\ 410 \text{ m} - 100 \text{ m} &= 310 \text{ m} & 310 \text{ m} - 60 \text{ m} &= 250 \text{ m} \\ 250 \text{ m} - 125 \text{ m} &= 125 \text{ m} & 125 \text{ m} - 65 \text{ m} &= 60 \end{aligned}$$

Odpowiedź: Pracownik ~~nie~~ obchodzi już drugi raz i jest na odcinku CD

Wśród rozwiązań były też takie, w których uczniowie obliczali, ile czasu potrzeba na przejście każdego odcinka drogi oraz czas obchodu wzdłuż ogrodzenia parkingu. Następnie, aby

ustalić, na którym odcinku znajduje się pracownik, porównywali czas podany w zadaniu z czasem potrzebnym na przebycie kolejnych odcinków trasy.

$$\begin{array}{l}
 \overset{125\text{m}}{AB} = \overset{125 \cdot 1_s}{125s} \cdot \overset{1}{1_s} = \overset{125s}{125s} \\
 BC = 65\text{m} \\
 CD = 100\text{m} \\
 AD = 60\text{m}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 125s : 60 = 2\text{min } 5s \\
 65s : 60 = 1\text{min } 5s \\
 100s : 60 = 1\text{min } 40s \\
 60s : 60 = 1\text{min}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 5 + 2 + 1 + 1 = 9\text{min } 50\text{s} \\
 2\text{min } 5s + 1\text{min } 5s + 1\text{min } 40s + 1\text{min} = 5\text{min } 50\text{s} \text{ sekund}
 \end{array}$$

Odpowiedź: Pracownik ochrony po 10 minutach będzie na CD.

Odpowiedź częściowo poprawna

W tym rozwiązaniu trzecioklasista porównuje czas podany w zadaniu z czasem potrzebnym na przebycie kolejnych odcinków trasy, ale niepoprawnie ustala odcinek, na którym znajduje się pracownik.

$$\begin{array}{l}
 \text{II Obliczam ile czasu zajmie mi w obwódzie parkingu} \\
 350\text{m} \cdot \frac{1\text{m}}{3} = 350\text{s}
 \end{array}$$

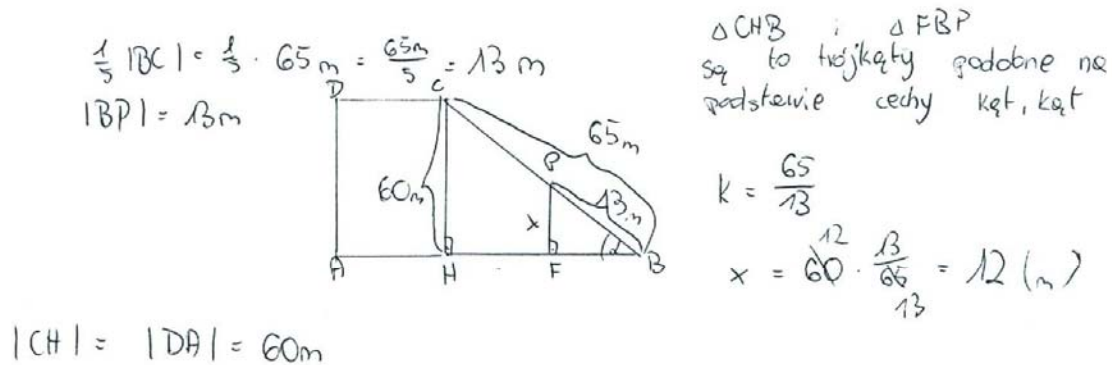
$$\begin{array}{l}
 \text{I Obliczam obwód parkingu} \\
 125\text{m} + 65\text{m} + 100\text{m} + 60\text{m} = 350\text{m} \\
 \text{III Obliczam ile okrążeń zrobi w} \\
 10\text{min} \\
 600\text{s} : 350\text{s} \approx 1,7
 \end{array}$$

Odpowiedź: Pracownik ochrony znajduje się na odcinku CB.

W zadaniu 30 należało obliczyć długości odcinków, wykorzystując podobieństwo figur. Zadanie to okazało się dla gimnazjalistów trudne; ponad 35% uczniów nie otrzymało żadnego punktu za to zadanie. Byli to uczniowie, którzy nie podjęli próby rozwiązania zadania (co ósmy gimnazjalista) lub nie stosowali właściwych metod obliczenia długości odcinków. Bywali uczniowie, którzy obliczali odległość punktu P od odcinka AB jako drogi od punktu A przez B do P $125 + 13 = 138$. Obliczano także obwód trapezu, który nie miał związku z długością odcinka PF. Maksymalną liczbę punktów za zadanie otrzymało 10 na 100 trzecioklasistów.

Rozwiązanie poprawne

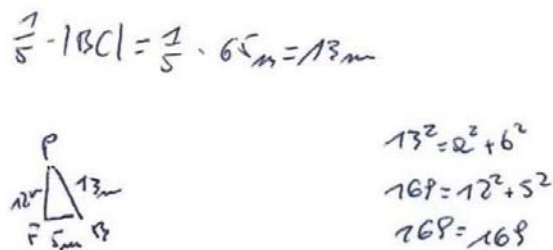
Gimnazjaliści, którzy za rozwiązanie zadania otrzymali maksymalną liczbę punktów, korzystali z własności trójkątów prostokątnych podobnych. W rozwiązaniach tego zadania wystąpiły różnorodne sposoby obliczenia odległości punktu P od odcinka AB. Autor poniższego rozwiązania prawidłowo ustalił odległość punktu P od punktu B (długość odcinka PB). Następnie, korzystając ze skali podobieństwa trójkątów HCB i PBF, obliczył odległość punktu P od odcinka AB.

Odpowiedź: Odległość punktu P od odcinka AB jest równa 12 metrów
 Odległość punktu P od punktu B wynosi 13 metrów

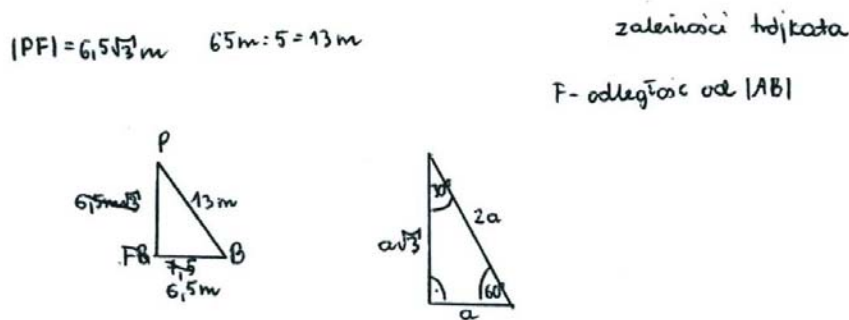
Odpowiedzi częściowo poprawne

W tym rozwiązaniu trzecioklasista prawidłowo obliczył długość odcinka PB. Następnie przyjął bez uzasadnienia długości pozostałych boków trójkąta PBF i sprawdzał, czy trójkąt o takich długościach boków jest prostokątny.

Odpowiedź: Odległość punktu P od odcinka AB jest równa 12 metrów
 Odległość punktu P od punktu B wynosi 13 metrów

Autor poniższego rozwiązania błędnie założył, że trójkąt PBF jest trójkątem prostokątnym o kątach ostrych 30° , 60° . Następnie obliczył odległość punktu P od odcinka AB, korzystając z zależności w takim trójkącie.

Odpowiedź: Odległość punktu P od odcinka AB jest równa $6,5\sqrt{3} \text{ m}$
Odległość punktu P od punktu B wynosi 13 metrów

14.2. WYSZUKIWANIE I STOSOWANIE INFORMACJI (II GM)

Umiejętności gimnazjalistów określone w obszarze standardów *wyszukiwanie i stosowanie informacji* sprawdzane były na egzaminie za pomocą 12 zadań, spośród których jedno okazało się dla uczniów bardzo łatwe, jedno trudne. Zadania sprawdzające umiejętności z II obszaru okazały się w większości dla trzecioklasistów łatwe. Uczniowie za zadania z tego obszaru zdobyli średnio w województwie podlaskim 8,5 pkt, a w województwie warmińsko-mazurskim 8,3 pkt. Bardzo dobry wynik w II obszarze (11-12 pkt) uzyskał co szósty piszący gimnazjalista. Około 1% gimnazjalistów uzyskało 0-2 punkty. Najczęstszym wynikiem uzyskanym za zadania z II obszaru było 9 punktów z 12 możliwych do uzyskania.

Tabela 14.2. Procent punktów uzyskanych za poszczególne umiejętności w obszarze *wyszukiwanie i stosowanie informacji*

Sprawdzana czynność Uczeń	Procent uzyskanych punktów		Numery zadań
	woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie	
odczytuje informacje	73	72	8, 10, 16, 18
operuje informacją	70	68	1, 2, 4, 9, 11, 12, 25, 36

Umiejętności z II obszaru sprawiły uczniom najmniej trudności. Zdający dobrze poradzili sobie z odczytywaniem informacji i z operowaniem informacją. Zdecydowana większość gimnazjalistów nie miała trudności z **odczytaniem informacji** z wykresu czy z mapy. Najłatwiejszą czynnością z tego obszaru było odczytanie informacji z wykresu słupkowego. Odczytywanie informacji z układu okresowego było już trudniejsze. Pierwiastek leżący w trzecim okresie układu okresowego, którego atom walencyjny posiada 4 elektrony, wskazało 55 na 100 gimnazjalistów. Około 27% trzecioklasistów wybrało magnez, który leży w trzecim okresie układu okresowego, ale jego atom posiada dwa elektrony walencyjne. Natomiast co 10 uczniów wybrał beryl, który nie spełnia żadnego z podanych w zadaniu warunków. Prawdopodobnie uczniowie, którzy wybierali beryl nie rozumieją pojęcia elektron walencyjny i wskazali pierwiastek, który ma liczbę atomową równą 4. W zadaniu 18 około 72% trzecioklasistów

poprawnie wybrało zestaw substancji zawierający tylko metale. Jednak co ósmy uczeń zaliczył fluor do metali. Gimnazjaliści powinni wiedzieć, gdzie w układzie okresowym znajdują się typowe metale i niemetale.

Operowanie informacją sprawdzano ośmioma zadaniami. Pięć spośród nich okazało się łatwych, dwa umiarkowanie trudne, a jedno trudne. Około 75% gimnazjalistów prawidłowo odczytało z diagramu procentowy udział węgla w masie biosfery. Jednak co piąty uczeń błędnie oszacował udział węgla i wskazał odpowiedź B. Prawie 90 na 100 trzecioklasistów prawidłowo porównało wydobycie i import węgla kamiennego na podstawie wykresu słupkowego. Natomiast w kolejnym zadaniu już ponad piąta część gimnazjalistów wyciągnęła błędny wniosek z tego samego wykresu. W zadaniu 25 należało na podstawie opisu wybrać rysunek przedstawiający fragment pędu szarańczyny. Ponad cztery piąte piszących dokonało prawidłowego wyboru, jednak co dziesiąty uczeń wskazał roślinę, która ani nie ma liścia parzystopierzastego ani nie należy do grupy roślin strączkowych (odpowiedź B). W zadaniu 4. na podstawie rysunku przedstawiającego przekrój geologiczny należało wskazać kolejność wydarzeń geologicznych. Około 50% gimnazjalistów wskazało poprawną odpowiedź. Warstwa skalna, która leży najniżej, jest najstarsza, a ta, która leży najwyżej, jest warstwą najmłodszą. Rozwiązanie kolejnego zadania z operowania informacją (zadanie 9) odwoływało się do mapy. Polegało ono na wskazaniu obszarów, na których występuje węgiel kamienny. Z tą umiejętnością poradziło sobie około 62% trzecioklasistów, jednak co szósty uczeń wybrał obszary, na których występuje węgiel brunatny.

Najtrudniejsze w tym obszarze standardów było zadanie 36, które wymagało analizy popartej wiedzą i odwoływało się do informacji zawartych na schemacie. Okazało się ono dla uczniów trudne. Niespełna 70% uczniów nie otrzymało żadnego punktu za to zadanie, a co szósty uczeń nie podjął próby jego rozwiązania. Maksymalną liczbę punktów za przetworzenie informacji ze schematu obiegu węgla w biosferze otrzymało jedynie 30 na 100 trzecioklasistów. Ponad połowa uczniów udzieliła błędnej odpowiedzi. Przykładowo gimnazjaliści na końcu schematu podawali, że węgiel jest uwalniany do atmosfery jako CO₂. Pojawiały się rozwiązania, w których trzecioklasiści zamiast etapów wbudowania węgla w organizm człowieka wpisywali procesy. Poniżej podano przykładowe błędne odpowiedzi uczniów.

- CO₂ w atmosferze → roślina → zwierzę → CO₂ w atmosferze,
- spalanie → atmosfera → oddychanie → człowiek,
- gaz ziemny → węgiel kamienny → węgiel brunatny,
- stacje paliw → samochody → spaliny → powietrze → człowiek,
- atom węgla → tlen → dwutlenek węgla.

14.3. WSKAZYWANIE I OPISYWANIE FAKTÓW, ZWIĄZKÓW I ZALEŻNOŚCI W SZCZEGÓLNOŚCI PRZYCZYNOWO-SKUTKOWYCH, FUNKCJONALNYCH, PRZESTRZENNYCH I CZASOWYCH (III GM)

Umiejętności gimnazjalistów określone w obszarze standardów *wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności w szczególności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych*, sprawdzane były na egzaminie za pomocą 11 zadań. Spośród tych zadań jedno okazało się dla uczniów łatwe, dwa bardzo trudne. Uczniowie za zadania z tego obszaru zdobyli średnio w województwie podlaskim 8,5 pkt, a w województwie warmińsko-mazurskim 8,3 pkt. Bardzo dobrze z zadaniami poradziło sobie około 3% uczniów, zdobywając 14 lub 15 punktów. Jednak około 10% gimnazjalistów otrzymało 0-2 pkt. Najczęstszym wynikiem uzyskanym za zadania z III obszaru były 4 pkt z 15 możliwych do uzyskania. Prawie połowa uczniów uzyskała wyniki niskie od 4 do 7 punktów.

Tabela 14.3. Procent punktów uzyskanych za poszczególne umiejętności w obszarze *wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności w szczególności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych*

Obszar standardów/standard Uczeń	Procent uzyskanych punktów		Numery zadań
	woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie	
wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	40	38	3, 5, 17, 20, 21, 28, 35
posługuje się językiem symboli i wyrażeń algebraicznych	50	46	19, 31
posługuje się funkcjami	49	46	33, 34

Umiejętność wskazywania prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów sprawiła uczniom trudności. Gimnazjaliści lepiej radzili sobie z posługiwaniem się językiem symboli i wyrażeń algebraicznych oraz posługiwaniem się funkcjami. Najłatwiejszą czynnością dla gimnazjalistów okazało się wskazanie substancji powstającej podczas spalania. Najtrudniejsze dla trzecioklasistów było ustalenie nazwy pierwiastka na podstawie budowy jądra atomowego (zadanie 17) oraz obliczenie czasu ogrzania wody w naczyniu o danej mocy (zadanie 28).

Wskazanie prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów sprawdzano pięcioma zadaniami zamkniętymi i dwoma otwartymi. Na 100 uczniów 83 nie miało problemu ze wskazaniem substancji powstającej podczas spalania. Jedynie 42% trzecioklasistów prawidłowo wyjaśniło przyczynę wzrostu rośliny. Woda wapienna reaguje z CO_2 , zatem przyczyną zahamowania wzrostu roślin był niedobór tlenu węgla (IV). Przyczyną zahamowania wzrostu rośliny był utrudniony proces fotosyntezy, wynikający z ograniczenia dostępu CO_2 , a nie tlenu, jak wskazało 30 na 100 gimnazjalistów. Kolejne zadanie z zakresu chemii polegało na ustaleniu nazwy pierwiastka na podstawie budowy jądra atomowego. To zadanie okazało się dla gimnazjalistów bardzo trudne. Ponad trzy czwarte trzecioklasistów wybrało azot, sugerując się jego masą atomową. Prawdopodobnie uczniowie ci nie znają pojęcia izotopu. Gimnazjaliści, którzy wybrali prawidłową odpowiedź (jedynie około 9%), wiedzieli, że masa atomowa danego nuklidu liczbowo jest równa jego liczbie masowej. Zatem masę atomową równą 14u ma izotop węgla, którego suma protonów i neutronów (6+8) jest równa 14.

Gimnazjaliści powinni znać kolejność powstawania węgla kopalnych, z tym zadaniem poradziło sobie 54 na 100 uczniów. Co czwarty gimnazjalista wskazał odpowiedź, w której węgle kopalne były uporządkowane od najmłodszego do najstarszego.

Rozwiązanie zadania 35 polegało na uzupełnieniu tabeli nazwami procesów, które dodatkowo były wypisane w treści zadania, na podstawie schematu obiegu węgla w biosferze. Gimnazjaliści mylili spalanie z sedymentacją i dyfuzją oraz rozkład przez drobnoustroje z wymieraniem. Niespełna 3% uczniów nie podjęło się rozwiązania tego zadania, a jedynie 30 na 100 uczniów otrzymało maksymalną liczbę punktów za to zadanie.

Pozostałe dwa zadania dotyczące wskazania prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów odnosiły się do treści z fizyki. W pierwszym z nich należało wykorzystać zależność między wielkościami fizycznymi, napięciem i natężeniem. Około 50% gimnazjalistów prawidłowo porównało, która z żarówek pobiera prąd o większej mocy. Jednak co trzeci uczeń błędnie porównał opór żarówek. Prawdopodobnie nie potrafili oni zastosować prawa Ohma.

W **zadaniu 28** należało obliczyć czas ogrzania wody w naczyniu o danej mocy. Ponad 75% gimnazjalistów nie otrzymało punktów za to zadanie. Próby rozwiązania tego zadania nie pojęło aż 24 na 100 trzecioklasistów. Było to zadanie najczęściej pomijane przez uczniów. Ponad połowa uczniów podjęła próbę rozwiązania zadania, ale poprzestawała na wypisaniu danych z zadania bądź wykonała jedynie przypadkowe działania i nie otrzymała punktów. Maksymalną liczbę punktów otrzymało jedynie 9 na 100 gimnazjalistów. Do rozwiązania tego zadania potrzebna była wiedza z fizyki i umiejętność logicznego myślenia. Okazało się ono bardzo trudne dla uczniów. Wielu gimnazjalistów dokonywało jedynie analizy zadania i rezygnowało z rozwiązywania. Ci, którzy podejmowali dalsze działania, mieli problem głównie z obliczeniem energii. Gimnazjaliści często obliczali energię potrzebną do ogrzania ćwierć kilograma wody, pomijając temperaturę, lub uwzględniali przyrost temperatury, a pomijali masę wody. Bywały rozwiązania, w których uczniowie obliczali dodatkowo natężenie płynącego prądu, które wykorzystywali do obliczenia pracy prądu elektrycznego. Zdarzały się rozwiązania, w których uczniowie mieli problem z podaniem właściwej masy wody. Pojawiały się

wartości 1 kg, 0,5 kg, 25 kg, $\frac{3}{4}$ kg, 75 kg, które prawdopodobnie wynikały z błędnego Interpretowania zapisu „ćwierć litra”. Niektórzy gimnazjaliści traktowali 4200 J jako pracę prądu elektrycznego i podstawiali do wzoru $t = W/P$, pomijając obliczenie ciepła dostarczonego 0,25 kg wody, której temperatura wzrosła o 80°C.

Rozwiązanie poprawne

100°C
 $- 20^{\circ}\text{C}$
 \hline
 80°C

$250\text{ml} - 25\text{dag}$
 $\frac{84}{84000 : 1000}$
 $\frac{8400}{4200}$
 \hline
 2

$4200\text{J} : 4 = 1050\text{J}$ ← tyle potrzeba do ogrzania 250ml wody.
 $\frac{1050}{80}$
 $\frac{8400}{8400\text{J}}$ ← tyle potrzeba do ogrzania 250ml wody.

$84\text{s} = 1\text{min } 24\text{s}$

Odpowiedź: Woda osiągnie temperaturę wrzenia 100°C po 1minucie i 24sek

Posługiwanie się językiem symboli i wyrażeń algebraicznych sprawdzano dwoma zadaniami. Ponad 60% trzecioklasistów wybrało prawidłowo zapisane równanie reakcji chemicznej. Jednak pozostali uczniowie nie potrafili sprawdzić poprawności dobranych współczynników stechiometrycznych. Zapis równania reakcji chemicznej jest poprawny, jeżeli po prawej i lewej stronie równania mamy taką samą liczbę tych samych atomów.

W **zadaniu 31** należało przeanalizować sytuację przedstawioną w zadaniu i zapisać układ równań odpowiadający tej sytuacji. Jedno z równań otrzymać można było analizując liczbę kursów wykonanych przez ciężarówki, drugie, analizując nośność obu ciężarówek i masę przewiezionego węgla. Na 100 trzecioklasistów 56 nie otrzymało żadnego punktu za to zadanie. Byli to uczniowie, którzy nie podjęli się rozwiązania zadania (około 12% gimnazjalistów) lub nie potrafili przełożyć treści zadania na odpowiedni układ równań. Maksymalną liczbę punktów za to zadanie otrzymało jedynie 35 na 100 gimnazjalistów. Uczniowie mimo wyraźnego zapisu w treści zadania, dotyczącego ułożenia układu równań, rozwiązywali go. Gimnazjaliści popełniali liczne błędy w analizie zadania, przykładowo porównywali liczbę kursów wykonanych przez obie ciężarówki z masą przewiezionego węgla i otrzymywali

następujący układ równań $\begin{cases} x + y = 520 \\ 8x + 12y = 60 \end{cases}$. Pojawiały się rozwiązania, np $\begin{cases} x + y = 60 \\ 8t + 12t = 520t \end{cases}$,

w których uczniowie zamiast zmiennych wpisywali jednostki masy.

Posługiwanie się funkcjami sprawdzano dwoma zadaniami zamkniętymi, które odnosiły się do treści z chemii. W informacjach znajdował się wykres liczby cząstek emitowanych przez 100 g węgla na minutę w zależności od czasu.

W zadaniu 33 z wykresu funkcji gimnazjaliści odczytywali wartość argumentu. Trzecia część uczniów nie otrzymała punktu za to zadanie. Byli to uczniowie, którzy nie podjęli się rozwiązania zadania (około 6% gimnazjalistów) lub udzielili błędnej odpowiedzi. Pojawiły się rozwiązania, w których trzecioklasiści prawidłowo odczytali wartość argumentu z wykresu funkcji, ale popełniali błąd w zapisie odpowiedzi, np. pisali 9500 tysięcy lat lub 10 000 tysięcy. Maksymalną liczbę punktów za zadanie 33 otrzymało około 65% trzecioklasistów. Zadanie 34 polegało na uzupełnieniu tabeli dotyczącej zmiany emisji cząstek beta z 50 g węgla. Do poprawnego rozwiązania zadania potrzebne było rozumienie wykresu. Około 70% uczniów nie otrzymało punktu za to zadanie. Byli to uczniowie, którzy nie podjęli się rozwiązania zadania (około 7% gimnazjalistów) lub błędnie uzupełnili tabelę. Przykładowo gimnazjaliści wpisywali do tabeli dane, które odczytywali bezpośrednio z wykresu, podawali liczby cząstek beta emitowanych przez 100 g, a nie przez 50 g węgla. Wielu uczniów błędnie odczytywało z wykresu wartość funkcji dla argumentu 0, podając 0, a dla tego argumentu funkcja ta przyjmuje największą wartość. Trzecioklasiści gubią się, jeżeli układ współrzędnych ma inaczej opisane osie współrzędnych, niż to bywa na lekcjach matematyki. Byli też uczniowie, którzy nie zauważyli, że dane można odczytać z wykresu i traktowali zależność proporcjonalnie.

14.4. STOSOWANIE ZINTEGROWANEJ WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW (IV GM)

Umiejętności gimnazjalistów określone w obszarze standardów *stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów* sprawdzane były na egzaminie za pomocą 5 zadań. Uczniowie za zadania z tego obszaru zdobyli średnio w województwie podlaskim 2,9 pkt, a w województwie warmińsko-mazurskim 2,7 pkt. Bardzo dobry wynik (7 lub 8 pkt) uzyskało około 4% uczniów. Jednak około 30% gimnazjalistów otrzymało 0-1 punktów. Najczęściej gimnazjaliści uzyskiwali za zadania z IV obszaru 2 punkty.

Tabela 14.3. Procent punktów uzyskanych za poszczególne umiejętności w obszarze *stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów*

Obszar standardów/standard Uczeń	Procent uzyskanych punktów		Numery zadań
	woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie	
stosuje zintegrowaną wiedzę do rozwiązywania problemów	36	33	32
stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemów	33	34	13, 14, 22
opracowuje wyniki	42	41	15

Najłatwiejszą umiejętnością dla gimnazjalistów było opracowanie wyników. Zadania, którymi sprawdzano umiejętność z IV obszaru, były dla uczniów trudne. Najłatwiejszą czynnością dla gimnazjalistów okazało się wnioskowanie na podstawie podanych faktów i wyników doświadczenia. Największą trudność sprawiło zdającym przewidzenie wyniku doświadczenia.

Stosowanie zintegrowanej wiedzy do rozwiązywania problemów sprawdzano jednym zadaniem otwartym, w którym uczniowie musieli zmierzyć się z sytuacją problemową.

W zadaniu 32 należało podać możliwe rozwiązania problemu i uzasadnić, że nie ma więcej rozwiązań. Poprawne rozwiązanie zadania wymagało uważnego przeczytania i przeanalizowania podanych informacji. Ponad 43% gimnazjalistów nie otrzymało punktów za to zadanie. Próby rozwiązania tego zadania nie pojęło 12 na 100 trzecioklasistów. Maksymalną liczbę punktów otrzymało 14 na 100 gimnazjalistów. W tym zadaniu wymagano zapisania uzasadnienia otrzymanego rozwiązania. Zadanie tego typu pojawiło się na egzaminie po raz pierwszy. Uczniowie mieli problem z poprawnym sformułowaniem zdań. W przedstawionych odpowiedziach często brakowało precyzji, trzecioklasiści dość nieporadnie zapisywali rozwiązanie. Niektórzy uczniowie wskazywali jedynie wszystkie możliwości zdobytych przez kandydatów głosów, ale nie potrafili zapisać uzasadnienia. Pojawiały się rozwiązania, w których uczniowie podawali prawidłowo dwie możliwości, ale nie uwzględnili w uzasadnieniu parzystości. Prawdopodobnie dla większości uczniów oczywistym było, że łączna liczba głosów oddanych na chłopców musi być podzielna przez dwa. Wobec tego pomijali oni nieparzyste liczby oddanych na Olę głosów, nie zapisując uzasadnienia. Bywały rozwiązania, w których gimnazjaliści już na samym początku popełniali błąd w analizie zadania. Nie uwzględniali oni głosów oddanych przez samych kandydatów mimo informacji, że każdy uczeń danej klasy oddał jeden ważny głos. Nawet w zadaniu, gdzie uczniowie wykonywali jedynie proste obliczenia (odejmowanie, dzielenie liczb naturalnych), popełniali błędy rachunkowe. Przykładowo w dzieleniu 18 przez 2 zamiast 9 otrzymywali 6, a w obliczeniu różnicy $32 - 15$ otrzymywali wynik 16 zamiast 17. Zadanie 32 było dla trzecioklasistów nietypowe, rozwiązywali je różnorodnymi metodami.

Rozwiązania poprawne

$$\begin{array}{l} \text{głosy Oli} = 14 \\ \text{głosy Pawła} = 9 \\ \text{głosy Romka} = 9 \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{II} \\ \text{głosy Oli} = 12 \\ \text{głosy Pawła} = 10 \\ \text{głosy Romka} = 10 \end{array} \quad 32 \cdot 16 = 18$$

Ola musiała mieć parzystą liczbę głosów bo gdyby tak nie było to Paweł i Romek nie mieli by tyle samo głosów. Przykład:

$$\begin{array}{l} \text{głosy Oli} = 15 \\ 32 - 15 = 17 \end{array}$$

Ola nie może mieć więcej głosów niż 16 ponieważ gdyby miała np 16 głosów to by była dokładnie połową, a Ola miała mniej niż połowę głosów.

Ola nie może mieć mniej niż 12 głosów ponieważ gdyby tak było to Paweł i Romek mieli by więcej głosów od niej. Przykład:

$$\begin{array}{l} \text{głosy Oli} = 10 \\ 32 - 10 = 22 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{głosy Pawła} = 11 \\ \text{głosy Romka} = 11 \end{array}$$

Odpowiedź: Ola otrzymała 14 głosów, a pozostałi kandydaci po 9, lub
Ola otrzymała 12 głosów, a pozostałi kandydaci po 10.

I Ola: 14 Paweł: 9 Romek: 9

II Ola: 12 Paweł: 10 Romek: 10

Ponieważ liczba głosów oddanych na Olgę musi być
mniejsza niż połowa 32 oraz reszta głosów rozdzielona
się na równe części, to Ola musiała dostać liczbę głosów
mniejszą niż 16 będącą liczbą parzystą. Trzeba również
pamiętać, że Ola wygrała, więc liczba jej głosów musi
być większa niż liczba głosów innych kandydatów.

$$x > \frac{32-x}{2} \quad 2x > 32-x$$

$$16 > x$$

$$3x > 32$$

$$16 > x > 10\frac{2}{3}$$

$$x > 10\frac{2}{3}$$

liczby parzyste, całkowite spełniające
14 i 12

wzrostek $16 > x > 10\frac{2}{3}$ to

• I Ola: 14 Paweł: 9 Romek: 9

• II Ola: 12 Paweł: 10 Romek: 10

x - liczba głosów oddanych na Olgę

y - liczba głosów oddanych na Pawła i Romeka

$$\begin{cases} x+2y=32 \\ x < 16 \quad | \cdot (-1) \\ \hline -x > -16 \\ \hline 2y < 16 \quad | :2 \\ y < 8 \end{cases}$$

Możliwości:

1. Paweł i Romek - po 9 głosów; Ola - 14 głosów
2. Paweł i Romek - po 10 głosów; Ola - 12 głosów

Paweł i Romek - po 11 głosów; Ola - 10 głosów

$$y < 11$$

Innych możliwości nie ma, ponieważ wtedy
Ola nie wygrałaby wyborów.

Odpowiedź: Ola otrzymała 14 głosów, a pozostali po 9, lub Ola otrzymała 12 głosów, a
pozostali po 10.

Odpowiedź częściowo poprawna

Rozwiązanie, w którym uczeń wskazał jedynie wszystkie możliwości zdobytych przez kandydatów głosów, ale nie potrafił zapisać uzasadnienia. Często gimnazjaliści uznawali taką odpowiedź za pełne uzasadnienie.

Uczniów = 32

x - głosy oddane na OLA
y - głosy oddane na Paweł i Romek

$$32 : 2 = 16$$

$$x + y = 32$$

Możliwości	OLA	Paweł	Romek
	14	9	9
	12	10	10

16 16
8 8
14 8+8

Odpowiedź: Więcej możliwości nie może być, ponieważ...
nie zostaną zachowane dane podane w treści zadania.

Stosowanie technik twórczego rozwiązywania problemów sprawdzano trzema zadaniami. Zadania te okazały się dla uczniów trudne. Zadanie 22 wymagało od gimnazjalistów rozumienia zjawiska przewodnictwa cieplnego gazów, którego przyczyną jest proces samoistnego wyrównywania się temperatury. Nierówności temperatur powodują powstanie prądów konwekcyjnych, ogrzane warstwy powietrza unoszą się ku górze, a na ich miejsce przesuwa się warstwy powietrza chłodnego. Ciepłe powietrze jest wypychane przez chłodniejsze i tworzy się lekki wiatr. Jedynie co piąty gimnazjalista wiedział, że w środkowym fragmencie szczeliny płomień świeczki powinien odchylić się najmniej. Pozostałe wskazania gimnazjalistów rozłożyły się równomiernie pomiędzy dystraktory. W zadaniu 13. około 46% gimnazjalistów na podstawie podanych faktów i wyników doświadczenia prawidłowo wskazało gaz, który powstał w wyniku rozkładu. Jednak ponad trzecia część uczniów wybrała tlenek węgla, gdyż prawdopodobnie nie wiedzieli, że powstaje on jedynie przy ograniczonym dostępie tlenu. Rozkład odbywał się na powietrzu, dostęp tlenu nie był ograniczony, zatem należało wskazać ostatni produkt utleniania, czyli CO₂. Jedynie co trzeci gimnazjalista potrafił wyjaśnić opisaną zjawisko w zadaniu 14. Dwutlenek węgla z pokarmem roślinnym najpierw dostał się do organizmów roślinożernych (mszyc), a następnie (po zjedzeniu mszyc) do biedronek. Wzrost poziomu radioaktywności zaobserwowano wcześniej u mszyc, gdyż biedronki głównie żywią się mszycami. Jednak dla ponad 30% piszących wyjaśnieniem zjawiska był rozmiar owadów. Poprawną interpretację wyniku obserwacji przeprowadzili ci gimnazjaliści (niepełna trzecia część), którzy rozpoznali radioaktywny gaz i rozumieją istotę procesu oddychania, wymianę gazową. Nieuważna analiza informacji była przyczyną błędnie sformułowanego wniosku.

Na podstawie wyników egzaminu gimnazjalnego można określić, z jakimi umiejętnościami uczniowie radzili sobie lepiej, a które opanowali słabiej. W przypadku zadań zamkniętych gimnazjaliści mieli najwięcej trudności z ustaleniem nazwy pierwiastka na podstawie budowy jądra atomu, wyjaśnieniem opisanego zjawiska i zinterpretowaniem zjawiska fizycznego. Przy rozwiązywaniu zadań otwartych uczniowie często nie potrafili zrozumieć sytuacji pro-

blemowej ukazanej w treści zadania i kolejno przeprowadzić właściwych obliczeń. Dotyczy to na przykład zadania 28, w którym należało obliczyć czas ogrzania wody w czajniku o danej mocy. Zadania złożone, za które można było otrzymać kilka punktów, sprawiały uczniom problemy. Gimnazjaliści pomijali zapisy niektórych etapów rozwiązania, a wykonując obliczenia, popełniali liczne błędy rachunkowe.

15. WYNIKI UCZNIÓW SŁABO WIDZĄCYCH I NIEWIDOMYCH – CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA

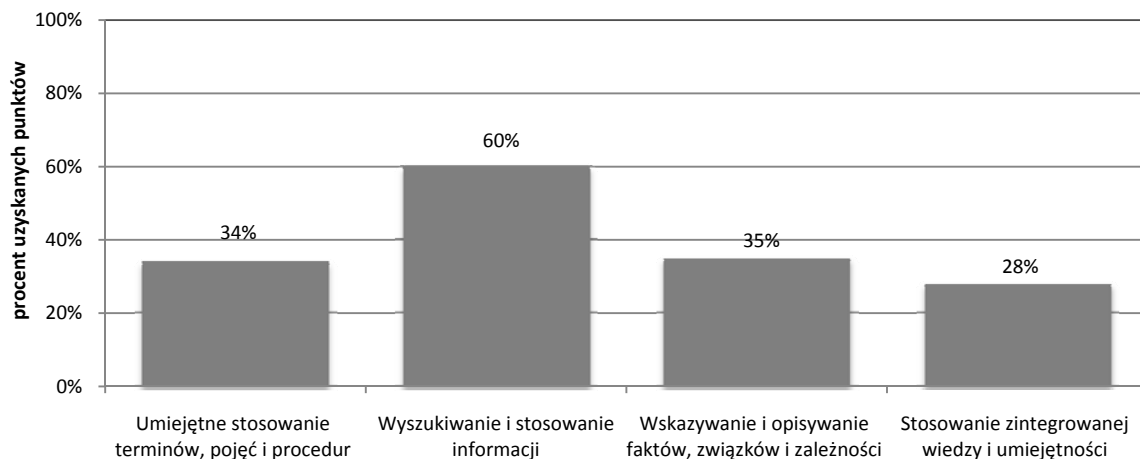
Do egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej na terenie OKE w Łomży przystąpiło 35 uczniów słabo widzących i niewidomych. Jeden z nich pisał zestaw testowy GM-6-102 dla uczniów niewidomych, pozostali arkusze dla uczniów słabo widzących oznaczone GM-4-102 i GM-5-102. W wymienionych zestawach egzaminacyjnych zastosowano powiększoną czcionkę, odpowiednio Arial 16 pkt i Arial 24 pkt, oraz druk w piśmie Braille'a. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań piszący mógł zdobyć 50 pkt, tak jak w standardowym zestawie egzaminacyjnym.

Ze względu na mało liczną grupę uczniów słabo widzących i niewidomych przystępujących do egzaminu w części matematyczno-przyrodniczej analizie poddano wyniki uzyskane przez uczniów z obu województw łącznie.

Tabela 15.1. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej – zestawy niestandardowe GM-4-102, GM-5-102, GM-6-102

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika
Liczebność	35
Wynik średni	19,9 pkt
Procent uzyskanych punktów	40
Wynik najniższy	7 pkt
Wynik najwyższy	47pkt
Mediana	17pkt
Modalna	9 pkt
Odchylenie standardowe	10,39 pkt
Współczynnik zmienności	0,52

Wykres 15.1. Osiągnięcia uczniów słabo widzących i niewidomych w poszczególnych obszarach umiejętności

Wykres 15.2. Wykonanie zadań (GM-4-102, GM-5-102, GM-6-102)

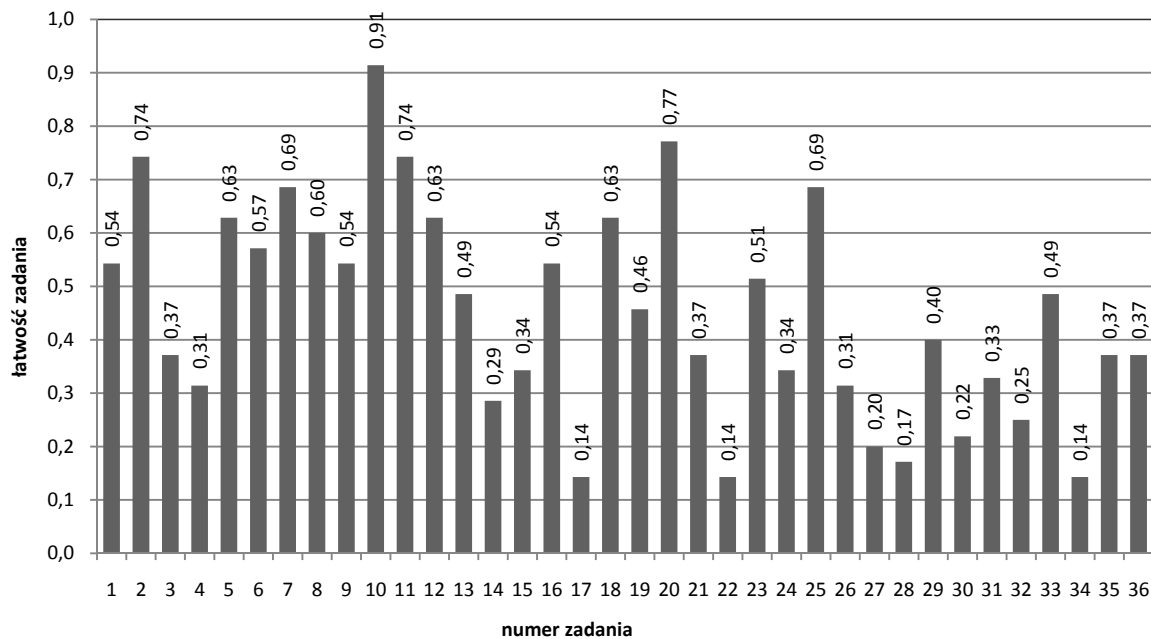

Tabela 15.2. Klasyfikacja zadań ze względu na poziom ich wykonania przez uczniów słabo widzących i niewidomych

Łatwość zadania		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur	Numer zadania	–	24, 26, 27, 29, 30	6, 7, 23	–	–
Wyszukiwanie i stosowanie informacji		–	4, 36	1, 8, 9, 12, 16, 18, 25	2, 11	10
Wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności		17, 28, 34	3, 19, 21, 31, 33, 35	5	20	–
Stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności		22	13, 14, 15, 32	–	–	–
Liczba zadań		4	17	11	3	1
Liczba punktów		6	29	11	3	1

Łatwość poszczególnych zadań zestawu testowego była bardzo zróżnicowana. Poziom wykonania zadań wahał się od 0,14 do 0,91. Cztery zadania okazały się bardzo trudne, jedno było bardzo łatwe. Najwięcej zadań (17 zadań) dla uczniów słabo widzących i niewidomych było trudnych i za te zadania uczniowie mogli otrzymać ponad połowę punktów.

16. WYNIKI UCZNIÓW SŁABO SŁYSZĄCYCH I NIESŁYSZĄCYCH – CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA

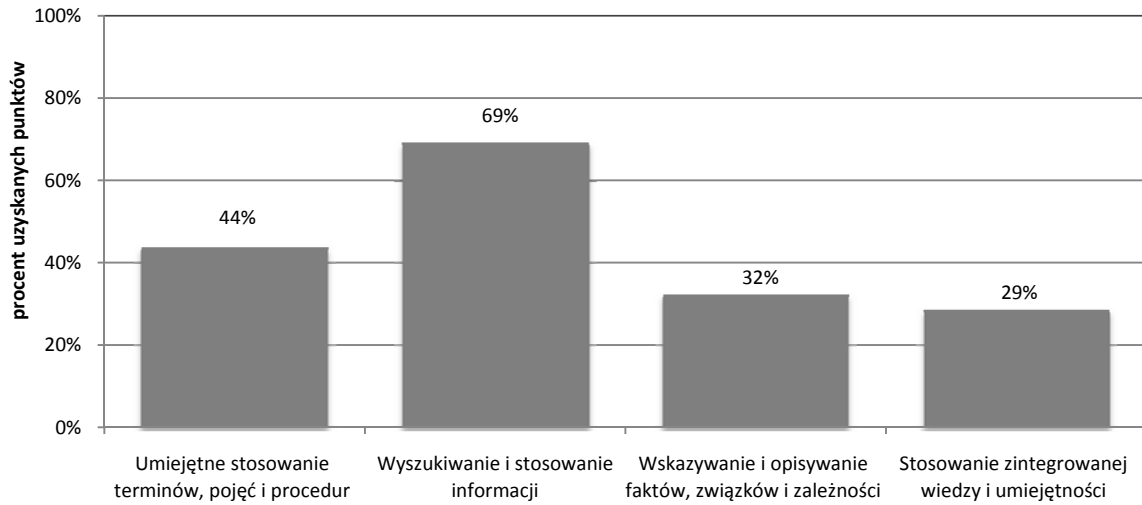
Do egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej na terenie OKE w Łomży przystąpiło 68 uczniów słabo słyszających i niesłyszających. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań piszący mogli zdobyć 50 punktów.

Ze względu na niewielką grupę uczniów słabo słyszających i niesłyszających przystępujących do egzaminu w części matematyczno-przyrodniczej analizie poddano wyniki uzyskane przez uczniów z obu województw łącznie.

Tabela 16.1. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej – zestaw nie-standardowy GM-7-102

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika
Liczebność	68
Wynik średni	22,0 pkt
Procent uzyskanych punktów	44
Wynik najniższy	6 pkt
Wynik najwyższy	48 pkt
Mediana	20 pkt
Modalna	10 pkt
Odchylenie standardowe	11,34 pkt
Współczynnik zmienności	0,51

Wykres 16.1. Osiągnięcia uczniów słabo słyszących i niesłyszących w poszczególnych obszarach umiejętności

Wykres 16.2. Wykonanie zadań (GM-7-102)

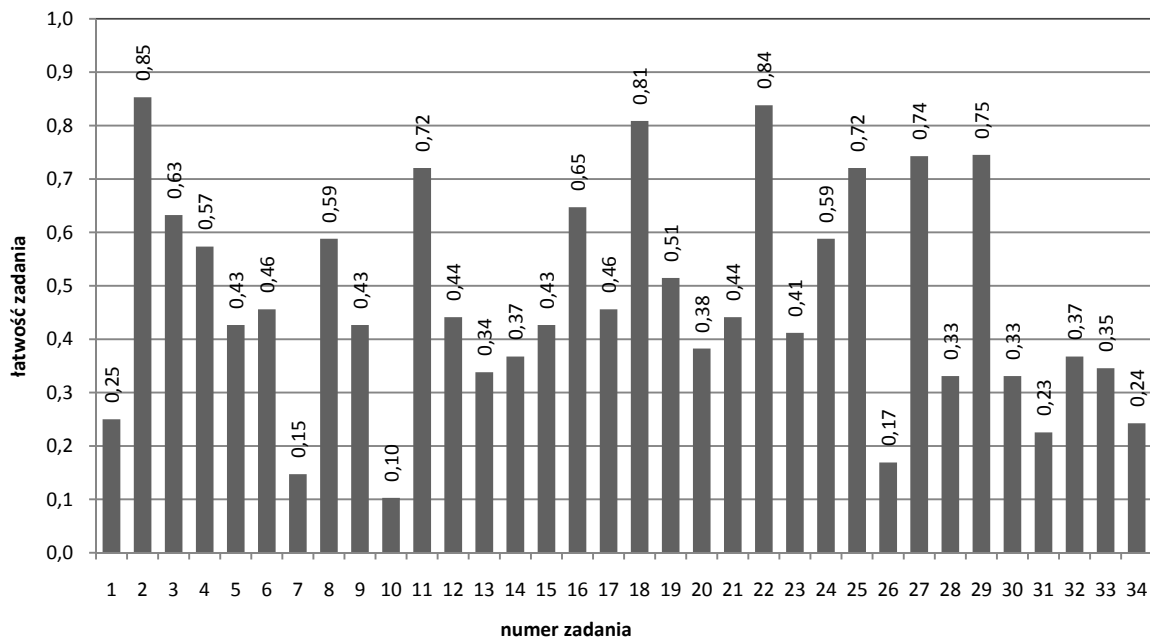

Tabela 16.2. Klasyfikacja zadań ze względu na poziom ich wykonania przez uczniów słabo słyszących i niesłyszących

Łatwość zadania		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur	Numer zadania	–	1, 9, 13, 15, 17, 23, 32, 33	8, 16, 19	25	–
Wyszukiwanie i stosowanie informacji		–	5, 6	3, 24	2, 18, 22, 27, 29	–
Wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności		7, 10, 26	12, 14, 20, 21, 28, 31	4	11	–
Stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności		–	30, 34	–	–	–
Liczba zadań		3	18	6	7	–
Liczba punktów		4	30	6	10	–

Łatwość poszczególnych zadań zestawu testowego była bardzo zróżnicowana. Poziom wykonania zadań wahał się od 0,10 do 0,85. Nie było zadań bardzo łatwych, trzy zadania okazały się bardzo trudne. Większość zadań (18 zadań) dla uczniów słabo słyszących i niesłyszących była trudna i za te zadania uczniowie mogli otrzymać najwięcej punktów.

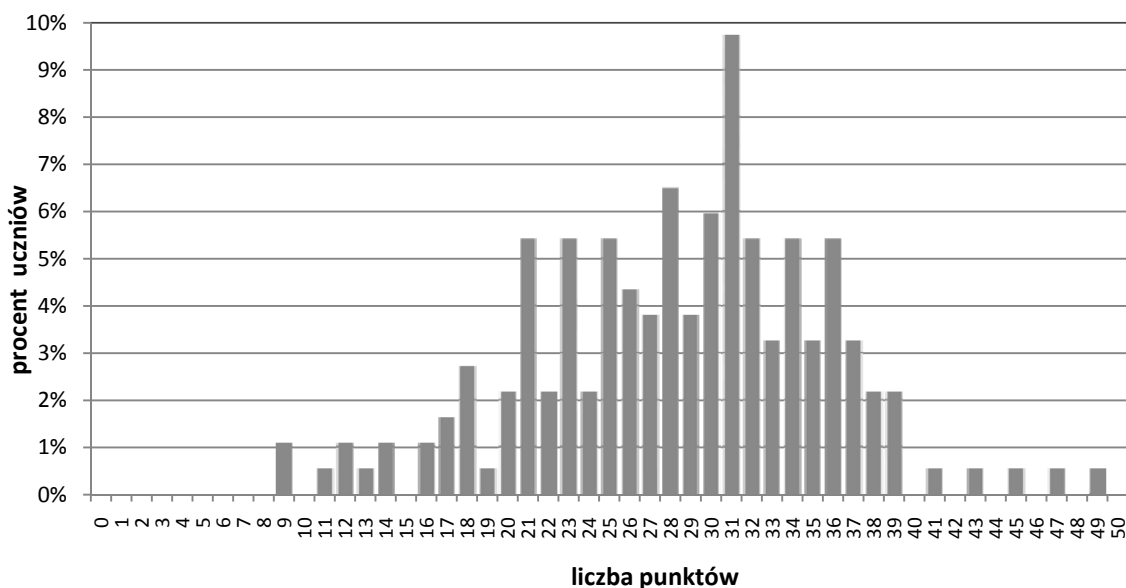
17. WYNIKI UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM – CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA

Do egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej przystąpiło na terenie OKE w Łomży 672 uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną. Większość z nich (około 61%) uczyła się w szkołach masowych. Przygotowano dla nich odpowiedni zestaw testowy *Straż pożarna*, oznaczony symbolem GM-8-102. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł zdobyć 50 punktów.

Tabela 17.1. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej – zestaw niestandardowy GM-8-102

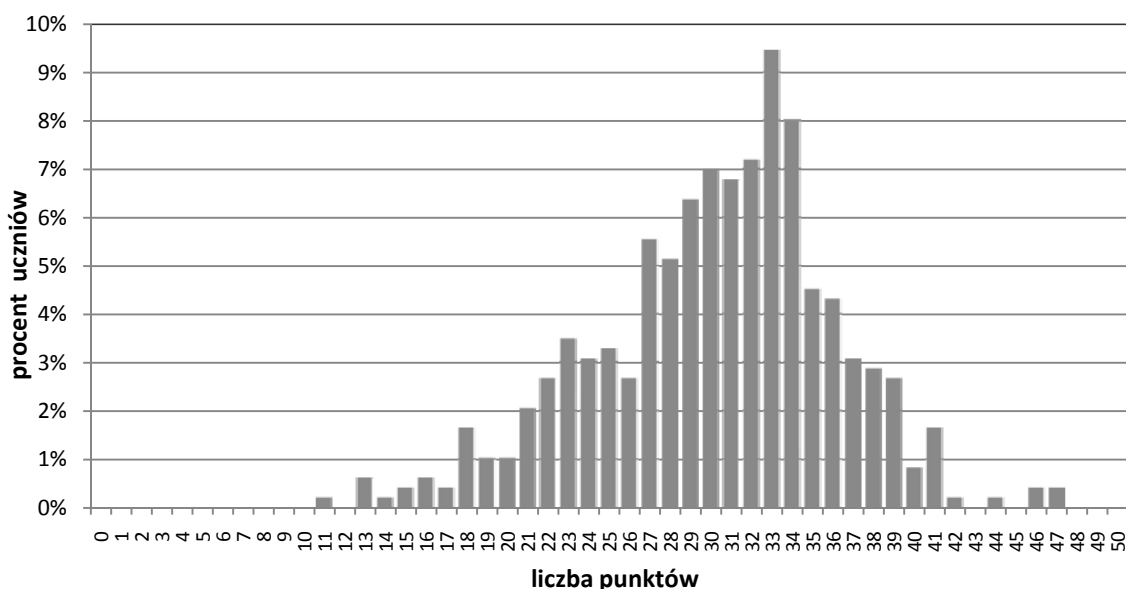
Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie
Liczebność	185	487
Wynik średni	28,0 pkt	30,0 pkt
Procent uzyskanych punktów	56	60
Wynik najniższy	9 pkt	11 pkt
Wynik najwyższy	49 pkt	47 pkt
Mediana	29 pkt	31 pkt
Modalna	31 pkt	33 pkt
Odchylenie standardowe	7,00 pkt	6,00 pkt
Współczynnik zmienności	0,25	0,20

Wykres 17.1. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-8-102) w województwie podlaskim

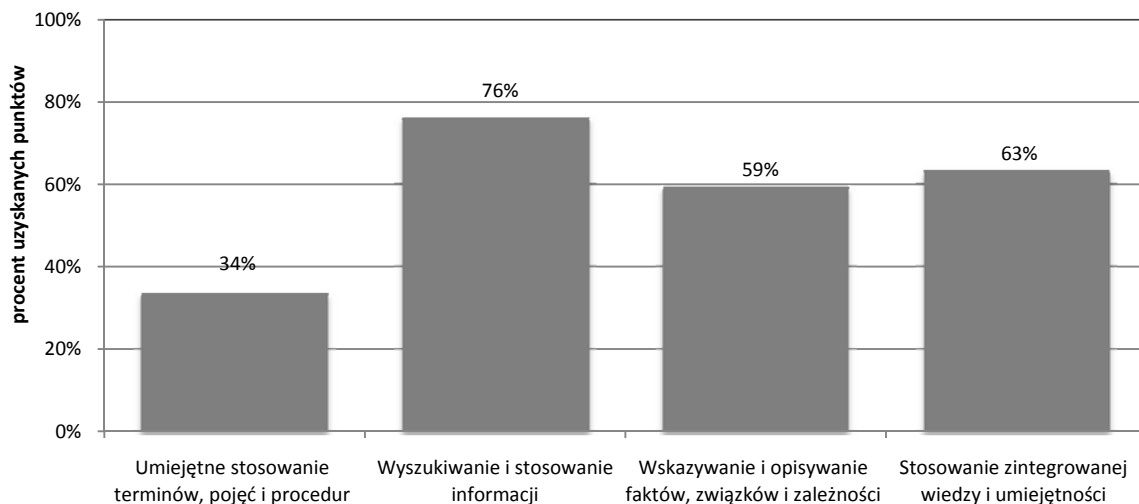
Na podstawie wyników uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną można wywnioskować, że test był dla piszących umiarkowanie trudny. Jego łatwość w województwie podlaskim wyniosła 0,56. Najniższy wynik 9 pkt uzyskało 2 uczniów, najwyższy – 49 pkt otrzymał jeden uczeń. Wynik najczęściej otrzymywany przez gimnazjalistów to 31 pkt. Odchylenie standardowe wyniosło 7,00 pkt. Blisko 72% trzecioklasistów piszących ten arkusz uzyskało wynik w przedziale od 21 do 35 punktów.

Wykres 17.2. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-8-102) w województwie warmińsko-mazurskim

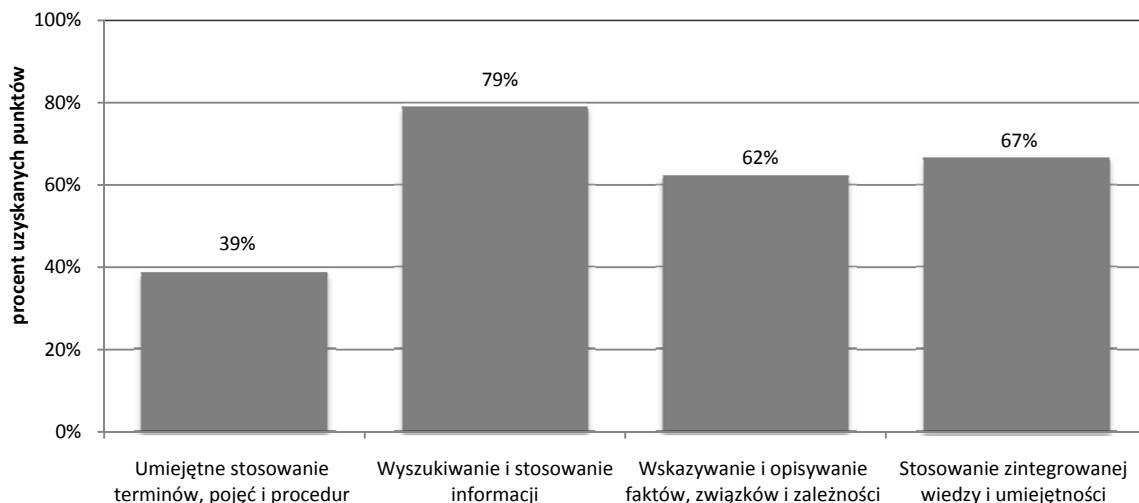

Na podstawie wyników uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną można wywnioskować, że test był dla piszących umiarkowanie trudny. Jego łatwość w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 0,60. Najniższy wynik 11 pkt uzyskał jeden uczeń, najwyższy – 47 pkt otrzymał dwóch uczniów. Wynik najczęściej otrzymywany przez gimnazjalistów to 33 pkt. Odchylenie standardowe wyniosło 6,00 pkt. Około 73% trzecioklasistów z lekką niepełnosprawnością intelektualną piszących ten arkusz uzyskało wynik w przedziale od 24 do 36 punktów.

Wykres 17.3. Osiągnięcia uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w poszczególnych obszarach umiejętności – województwo podlaskie

Wykres 17.4. Osiągnięcia uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w poszczególnych obszarach umiejętności – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 17.5. Wykonanie zadań (GM-8-102) – województwo podlaskie

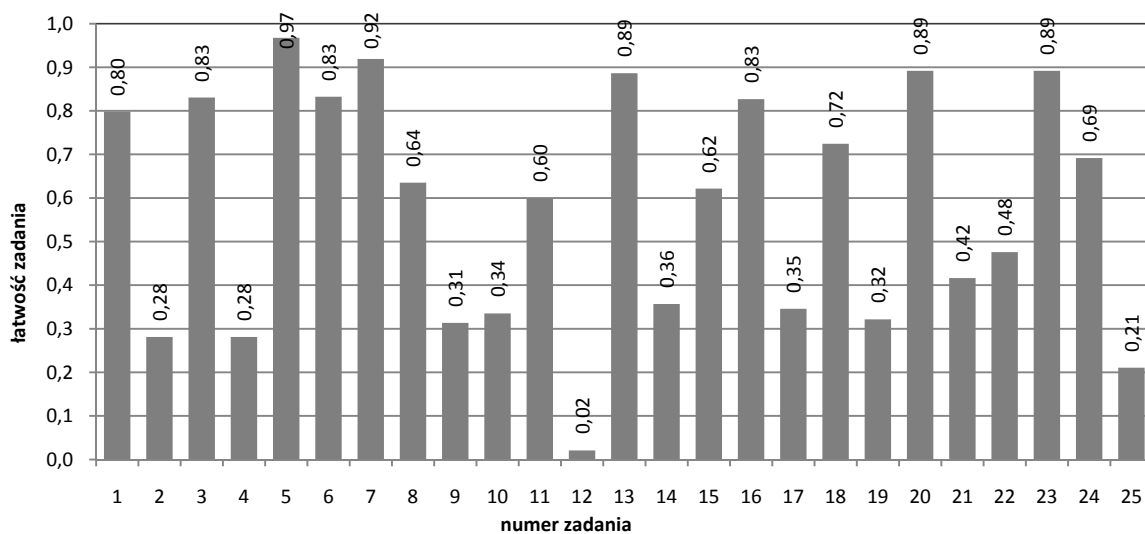

Tabela 17.2. Pogrupowanie zadań ze względu na ich łatwość (GM-8-102) – województwo podlaskie

Łatwość zadania		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur	Numer zadania	12	2, 4, 9, 19	24	23	7
Wyszukiwanie i stosowanie informacji		–	14, 17	15	3, 6, 13, 16, 18	5
Wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności		–	10, 21, 22	8	20	–
Stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności		–	25	11	1	–
Liczba zadań		1	10	4	8	2
Liczba punktów		7	13	8	18	4

Łatwość poszczególnych zadań zestawu testowego była zróżnicowana. Poziom wykonania zadań wahał się od 0,02 do 0,97. Jedno zadanie okazało się bardzo trudne, a dwa były bardzo łatwych. Najwięcej zadań (10 zadań) dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną województwa podlaskiego było trudnych, ale najwięcej punktów można było uzyskać za zadania łatwe.

Wykres 17.5. Wykonanie zadań (GM-8-102) – województwo warmińsko-mazurskie

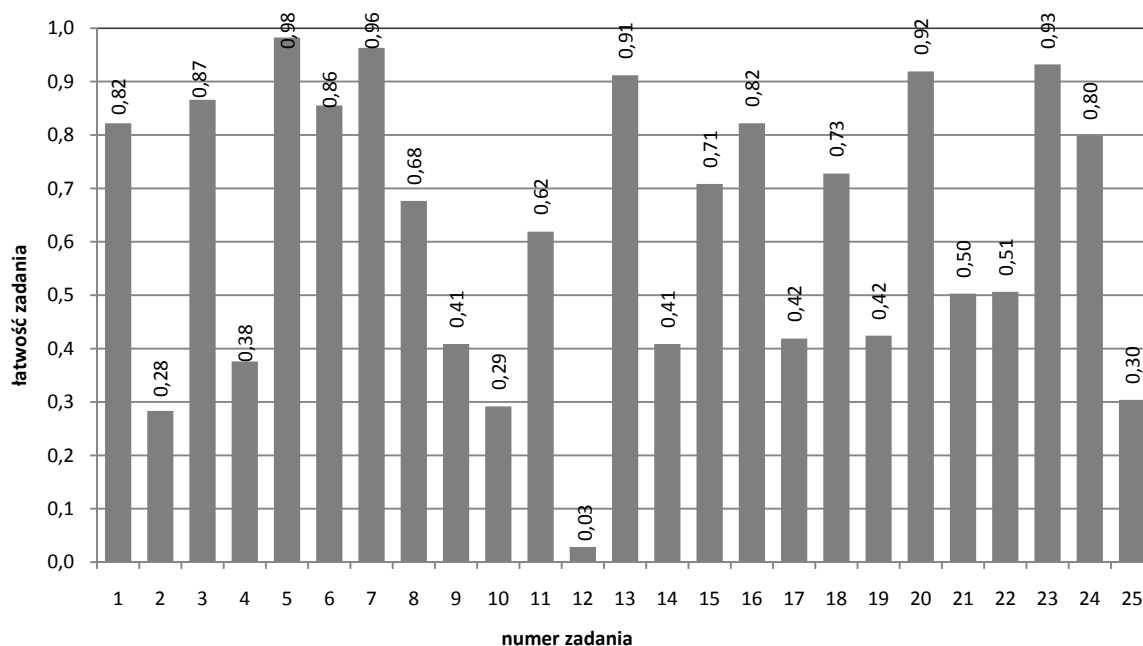

Tabela 17.3. Pogrupowanie zadań ze względu na ich łatwość (GM-8-102) – województwo warmińsko-mazurskie

Łatwość zadania		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur	Numer zadania	12	2, 4, 9, 19	–	24	7, 23
Wyszukiwanie i stosowanie informacji		–	14, 17	–	3, 6, 15, 16, 18	5, 13
Wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności		–	10	8, 21, 22	–	20
Stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności		–	25	11	1	–
Liczba zadań		1	8	4	7	5
Liczba punktów		7	10	7	17	9

Łatwość poszczególnych zadań zestawu testowego była zróżnicowana. Poziom wykonania zadań wahał się od 0,03 do 0,98. Jedno zadanie okazało się bardzo trudne, a pięć było bardzo łatwych. Najwięcej zadań (8 zadań) dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną z województwa warmińsko-mazurskiego było trudnych, ale najwięcej punktów można było uzyskać za zadania łatwe.

18. OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM – CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA

Jeśli przyjmiemy za niektórymi autorami (Sarason 1984, Otrębski 2001¹³) tezę, że aż w około 75% populacji uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną bezpośrednią przyczyną upośledzenia są zaniedbania środowiskowe to znaczy, że osoby te kształtowane są przez warunki życia, nauczania i wychowania, relacje z innymi, przebyte doświadczenia czy różne formy aktywności. Dlatego problemy w zakresie ich różnorodnego funkcjonowania, także edukacyjnego, należy rozpatrywać raczej w kategoriach mechanizmów psychologicznych, a fakt braku u nich tego wszystkiego, co w życiu jest potrzebne należy tłumaczyć mało wartościowymi lub wręcz szkodliwymi kontaktami z dorosłymi (Kościelska 1987, 1995¹⁴).

Uczniowie z niepełnosprawnością umysłową w stopniu lekkim jak co roku przystąpili do egzaminów zewnętrznych i rozwiązywali zestaw egzaminacyjny na poziomie gimnazjum z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, który zawierał zadania odnoszące się do tematyki znanej uczniom, opisującej zdarzenia występujące często w naszej codziennej rzeczywistości. Zajmując się problematyką uczniów z niepełnosprawnością umysłową, powinniśmy wiedzieć, ile i jakiego typu doświadczeń należy zaprojektować, aby zmienić kształtowane przez lata postawy bezradności, poczucia mniejszej wartości czy braku zaufania do rezultatów własnych działań, ponieważ to samodzielne pokonywanie trudności wspomaga ich wiarę we własne możliwości poznawcze i śmiałość w osobistym odkrywaniu rzeczywistości.

Zestaw egzaminacyjny pt. „Straż pożarna” zawierał 25 zadań, na rozwiązanie których przewidziano do 180 minut, a za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 50 punktów. W teście pojawiły się wszelkie typy zadań, tj. zadania zamknięte wielokrotnego wyboru, na dobieranie, prawda-falsz oraz zadania otwarte z luką, krótkiej odpowiedzi i odpowiedzi rozszerzonej.

Powyższy zestaw okazał się umiarkowanie trudny. Charakteryzował się pewnym zróżnicowaniem wyników, zarówno pomiędzy obszarami standardów, jak i wewnątrz nich, które to zróżnicowanie jest w przypadku uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną rzeczą naturalną. Ten typ upośledzenia dotyczy osób, których sposób funkcjonowania, począwszy od emocji aż po myślenie, jest istotnie zróżnicowany, co łączy się z bardzo różnym poziomem możliwości przyswajania treści programowych.

Na podstawie analizy wyników testu można stwierdzić, że zawierał on cztery zadania bardzo łatwe, siedem łatwych, cztery umiarkowanie trudne, dziewięć trudnych i jedno zadanie bardzo trudne. Średnie wyniki uczniów szkół województwa podlaskiego (28,0 pkt) i warmińsko-mazurskiego (30,0 pkt) były do siebie zbliżone, z nieznaczną przewagą wyników uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego. Zadania sprawdzały umiejętności i wiadomości opisane w czterech obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych.

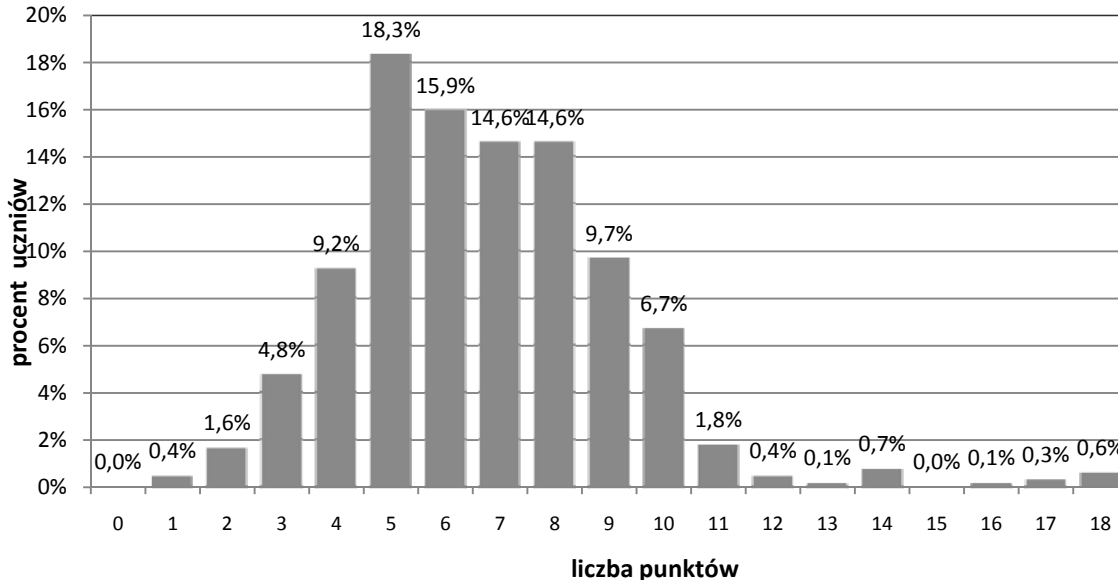
Uczniowie najlepiej opanowali umiejętności z obszaru *wyszukiwanie i stosowanie informacji* oraz *stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów*. Na nieco niższym poziomie opanowane zostały umiejętności z obszaru *wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności, w szczególności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych*. Znaczące problemy pojawiły się, jak co roku, z zadaniami sprawdzającymi umiejętności w zakresie obszaru *umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych*.

¹³ W. Otrębski, *Osoby z upośledzeniem umysłowym w sytuacji pracy*, Lublin 2010.

¹⁴ M. Kościelska, *Oblicza upośledzenia*, Warszawa 1984; M. Kościelska, *Upośledzenie umysłowe, a rozwój społeczny*, Warszawa 1984.

18.1. OPIS OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW W OBSZARZE UMIEJĘTNE STOSOWANIE TERMINÓW, POJĘĆ I PROCEDUR Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH NIEZBĘDNYCH W PRAKTYCE ŻYCIOWEJ I DALSZYM KSZTAŁCENIU

Wykres 18.1. Rozkład wyników w I obszarze (GM-8-102)

W obszarze tym sprawdzono:

- określanie liczby osi symetrii figury,
- wykonywanie obliczeń dotyczących czasu,
- określanie skali, w jakiej został wykonany rysunek,
- wykonywanie obliczeń pola powierzchni figury,
- posługiwanie się jednostkami miar,
- wskazywanie symboli chemicznych pierwiastków,
- określanie nazw kłesk żywiołowych.

Wykres jest przesunięty w lewą stronę, co wskazuje na fakt, iż zadania z tego obszaru okazały się zadaniami trudnymi. Na 18 pkt, które były możliwe do zdobycia, tylko nieliczni uczniowie uzyskiwali wyniki powyżej 12 pkt.

Umiejętności wchodzące w zakres obszaru I sprawiają uczniom szczególne trudności, ponieważ bazują na pojęciach matematyczno-przyrodniczych. Stopień zdobywania przez ucznia nowych wiadomości, a tym samym głębszego poznania rzeczywistości i przetwarzania jej poprzez celowe działanie, zależy od jego zasobu pojęciowego. Proces kształtowania tych pojęć jest bardzo złożony i w wielu przypadkach jest porównywany przez niektórych psychologów do wysiłku, jaki towarzyszy odkryciom naukowym. W zakresie standardów egzaminacyjnych spotykamy się z bardzo zróżnicowanymi pojęciami pod względem treści (np. społecznymi, matematycznymi) czy stopnia ich ogólności (inny jest stopień ogólności pojęć *droga*, *ssaki* czy *pierwiastki*). Na tworzenie się pojęć najistotniejszy wpływ mają dwie czynności: analiza i synteza. W praktyce, aby ukształtować i przyswoić pojęcie, uczeń powinien mieć kontakt z wieloma przedmiotami, sytuacjami, nazywać je, zestawiać, grupować wg określonych cech, porównywać, wyszukiwać cechy wspólne, różniące, nieistotne, uogólnić cechy istotne, stałe i podejmować próbę definiowania, aby zastosować pojęcie w nowej sytuacji i na tej podstawie tworzyć, utralać nowe pojęcie. Jest to bardzo trudna i wyboista droga, w wielu przypadkach niedostępna dla części uczniów.

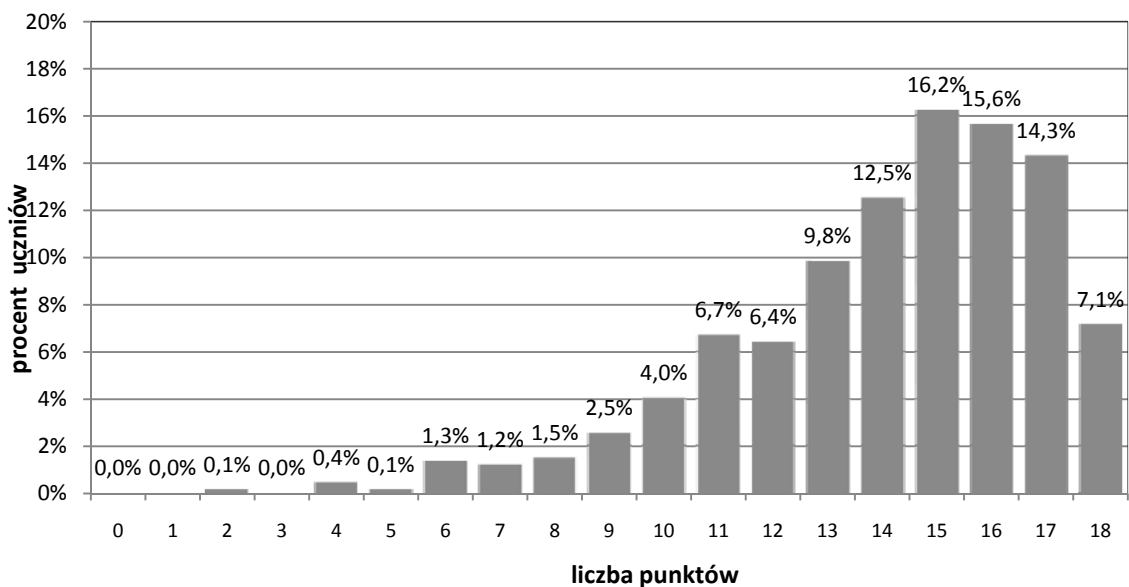
W omawianym obszarze uczniowie powinni wykazać się umiejętnością wnioskowania z wykorzystaniem zarówno z wiedzy typowo szkolnej, jak i doświadczenia życiowego oraz dostrzegania związków przyczynowo-skutkowych w oparciu o prosty materiał źródłowy. Trud-

ności w tym zakresie miały źródło w wykorzystywaniu do rozwiązania problemów typowych schematów myślowych, bez dokonywania oceny ich efektywności, np. *jeśli mam dwie liczby to w pierwszej kolejności je dodam, a później zobaczymy*.

W zadaniu 12, które okazało się najtrudniejsze w całym zestawie, uczeń powinien zaplanować sekwencję działań i prawidłowo je wykonać. W praktyce mamy do czynienia zarówno z problemami w rozumieniu treści zadania (niezrozumienie zależności między danymi), w operowaniu danymi, stosowaniu przypadkowych, podstawowych działań matematycznych i popełnianiu błędów w wyliczeniach, czyli kolejny schemat – *jeśli mam przed sobą zadanie, to muszę je „rozwiązać”, niezależnie od tego, czy w ogóle znam istotę problemu*.

18.2. OPIS OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW W OBSZARZE WYSZUKIWANIE I STOSOWANIE INFORMACJI

Wykres 18.2. Rozkład wyników w II obszarze (GM-8-102)

W obszarze tym sprawdzono:

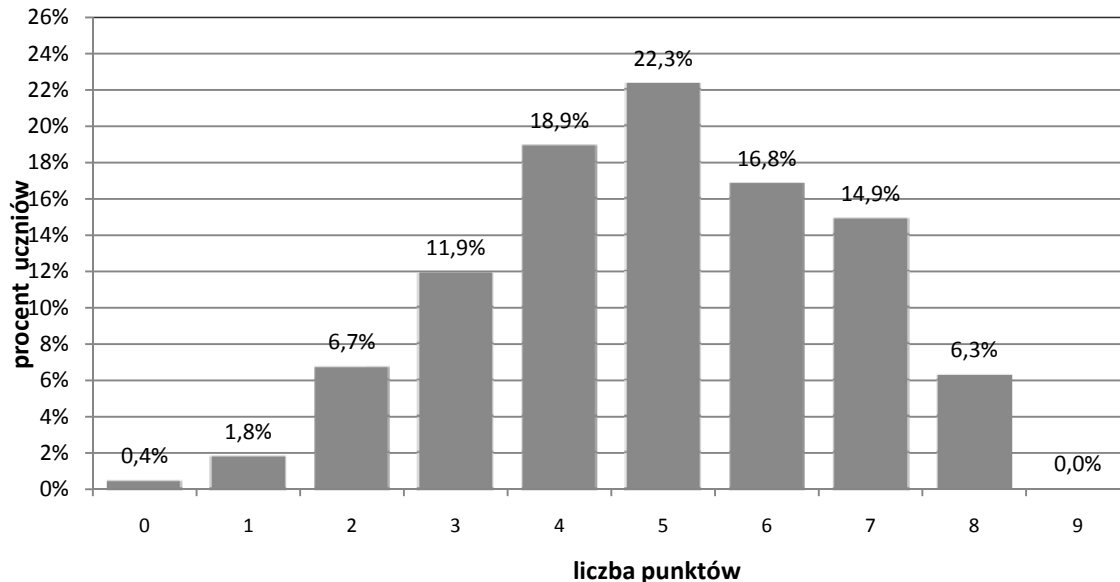
- odczytywanie i czytelne prezentowanie informacji przedstawionych w formie tabeli,
- porównywanie informacji,
- odczytywanie informacji przedstawionych na planie miasta,
- korzystanie z informacji przedstawionych w formie mapy.

Rozkład częstości wyników jest przesunięty w kierunku wyników wysokich. Większość uczniów w stopniu zadowalającym opanowała umiejętności sprawdzane w tym obszarze, szczególnie te, które związane były z materiałem konkretnym (mapa, plan, tabela) i bazowały na zdarzeniach bliskich życiowemu doświadczeniu uczniów. Ze względu na dosyć powszechnie występujące u uczniów z niepełnosprawnością umysłową trudności w prawidłowej selekcji napływających do nich informacji, w ich pracach często pojawiały się błędy typu pominięcia lub przesadnego akcentowania tychże informacji.

Jako problematyczne, od wielu już lat, określane są zadania wymagające od uczniów określania kierunków geograficznych, szczególnie kierunków pośrednich.

18.3. OPIS OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW W OBSZARZE WSKAZYWANIE I OPISYWANIE FAKTÓW, ZWIĄZKÓW I ZALEŻNOŚCI, W SZCZEGÓLNOŚCI PRZYCZYNOWO-SKUTKOWYCH, FUNKCJONALNYCH, PRZESTRZENNYCH I CZASOWYCH

Wykres 18.3. Rozkład wyników w III obszarze (GM-8-102)

W obszarze tym sprawdzono:

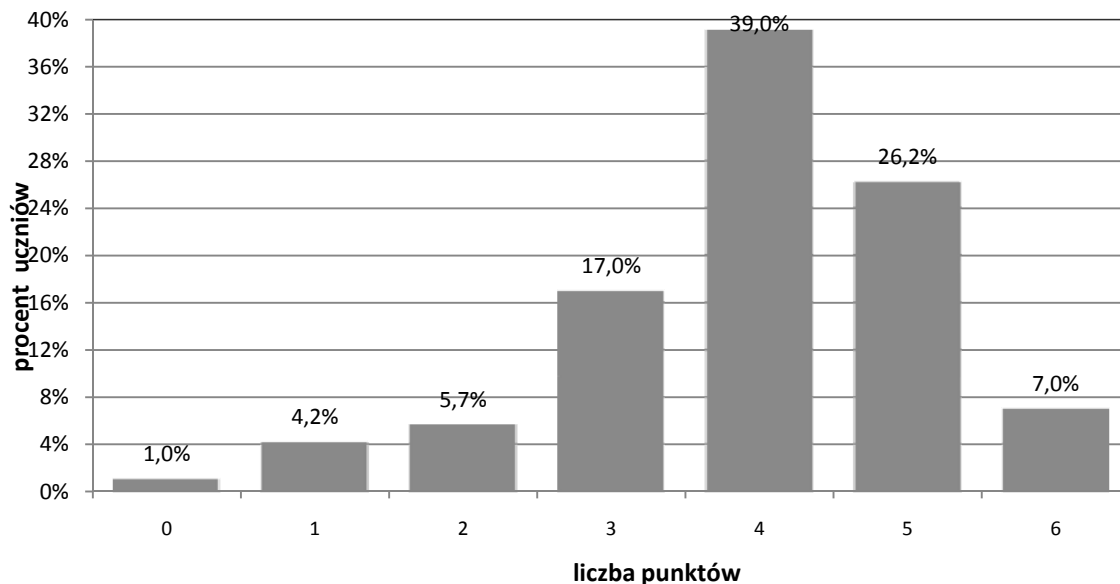
- analizowanie wykresu funkcji,
- wskazywanie skutku działania siły tarcia,
- wskazywanie przyczyn obrażeń ciała człowieka,
- określanie funkcji narządów oddechowych człowieka i zwierząt.

Rozkład częstości wyników jest zbliżony do normalnego. Zadania tego obszaru stają się bardziej dostępne, dostosowane do możliwości uczniów dzięki temu, że powstają w oparciu o praktyczne, życiowe sytuacje.

Zaistniałe problemy w rozwiązywaniu zestawu zadań dotyczyły przede wszystkim umiejętności wskazywania prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów.

18.4. OPIS OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW W OBSZARZE STOSOWANIE ZINTEGROWANEJ WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

Wykres 18.4. Rozkład wyników w IV obszarze (GM-8-102)

W obszarze tym sprawdzono:

- wskazywanie sposobu postępowania w sytuacji zagrożenia (wypadek, pożar),
- wskazywanie sposobu postępowania w sytuacjach zagrożenia życia człowieka podczas ogrzewania mieszkań węglem lub drewnem,
- wskazywanie miejsc bezpiecznej kąpiel w otwartych zbiornikach wodnych.

Większość uczniów potrafiła skorzystać z informacji zawartych w zadaniach egzaminacyjnych oraz z własnego doświadczenia życiowego, aby z powodzeniem odnieść się do sytuacji problemowych dostosowanych do ich możliwości.

Jedynym wyjątkiem, bardzo zastanawiającym, jest zadanie nr 25, w którym uczeń powinien podać przykład miejsca bezpiecznej kąpiel. Zadanie to sprawiło uczniom największą trudność spośród zadań z IV obszaru, a przecież wyborowi miejsc bezpiecznej kąpiel poświęca się na lekcjach bardzo wiele czasu, a i sami uczniowie te sytuacje przeżywają wielokrotnie.

18.5. PODSUMOWANIE

Umiejętności określane standardami wymagań egzaminacyjnych to umiejętności podstawowe, warunkujące powodzenie szkolne i przede wszystkim życiowe. Odpowiedni do możliwości ucznia poziom rozwoju tych umiejętności to odpowiedni sposób i poziom odzwierciedlania otaczającej go rzeczywistości.

Uczeń musi zrozumieć napływające do niego informacje, przeanalizować propozycje możliwych rozwiązań, odwołać się do nabytej wiedzy i wreszcie umieć ją zastosować w praktyce, rozwiązując problem.

Wydaje się, że podstawowym warunkiem efektywnego kształcenia myślenia matematycznego jest takie organizowanie procesu dydaktycznego, aby przez ćwiczenie głównych operacji myślowych na materiale matematycznym doprowadzić uczniów do samodzielnego pokonywania trudności na wszystkich etapach rozwiązywania zadań.

Dostosowanie egzaminów zewnętrznych do możliwości jak największej liczby uczniów jest zadaniem niezwykle trudnym, niosącym ze sobą niebezpieczeństwo niedostosowania zakresu sprawdzanej wiedzy do możliwości dziecka i w konsekwencji rozwinięcia się poczucia

mniejszej wartości czy wystąpienia nawet gwałtownych reakcji emocjonalnych. Dodatkowo należy mieć na uwadze fakt ograniczeń związanych np. z różnorodnością jakościowego funkcjonowania uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim w ramach jednego zespołu klasowego (przedział górny i dolny upośledzenia).

Doświadczanie niepowodzenia sprawia, że uczniowie upośledzeni umysłowo wykonują zadania coraz gorzej. Pojawia się tendencja do zaniżania swoich aspiracji (stawianie sobie niższych celów od tych, które rzeczywiście można zrealizować). Niższy, uogólniony poziom oczekiwania sukcesu sprawia, że uczniowie upośledzeni nie podejmują dodatkowego wysiłku, aby sprostać trudnej sytuacji. Jednak autorom arkuszy wykorzystywanych do oceniania zewnętrznego uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim przyświeca inna psychologiczna reguła:

Gdy uczniowie upośledzeni umysłowo uzyskują sukcesy, poziom wykonania przez nich prostych zadań podnosi się i nie odbiega od poziomu wykonywania zadań przez uczniów w normie intelektualnej.

19. JĘZYK OBCY NOWOŻYTNY – JĘZYK ANGIELSKI

19.1. WYNIKI UZYSKANE PRZEZ UCZNIÓW Z WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO I WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO – ARKUSZ STANDARDOWY

Na terenie OKE w Łomży statystyczny uczeń klasy trzeciej gimnazjum uzyskał na egzaminie gimnazjalnym z języka angielskiego 29,5 pkt. Jest to wynik porównywalny ze średnim wynikiem w kraju, który wyniósł 29,88 pkt.

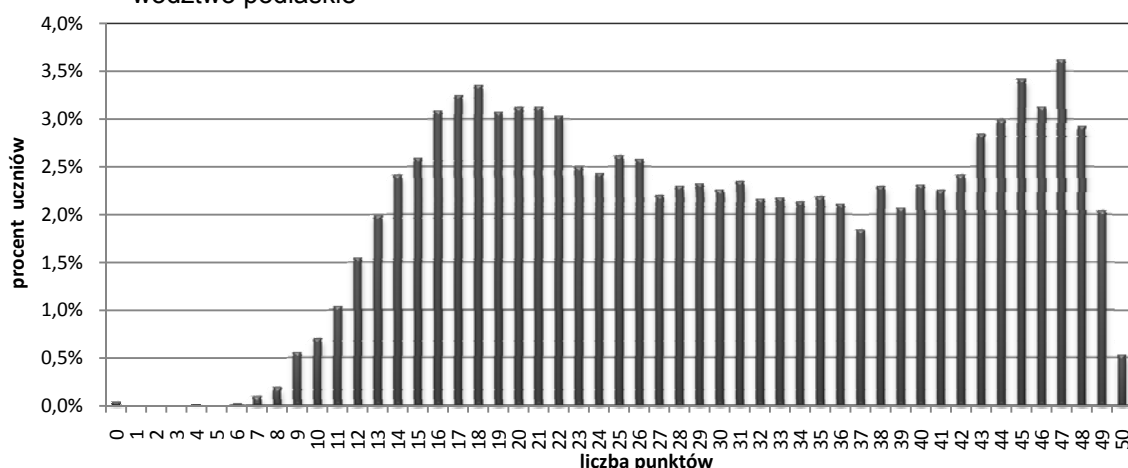
Maksymalną liczbę punktów zdobyło 123 trzecioklasistów. Najniższą liczbę punktów (0 pkt) otrzymało 12 uczniów. Wynik najczęściej uzyskiwany na terenie OKE w Łomży to 17 i 47 pkt, wynik środkowy 28 pkt. Odchylenie standardowe miało wartość 11,66 pkt. Około 58% gimnazjalistów uzyskało wynik w przedziale od 18 do 41 punktów. Współczynnik zmienności wskazuje na umiarkowane zróżnicowanie osiągnięć uczniów na egzaminie gimnazjalnym z języka angielskiego.

Wyniki uczniów z poszczególnych województw znajdują się w tabeli 19.1. oraz na wykresach 19.1. i 19.2.

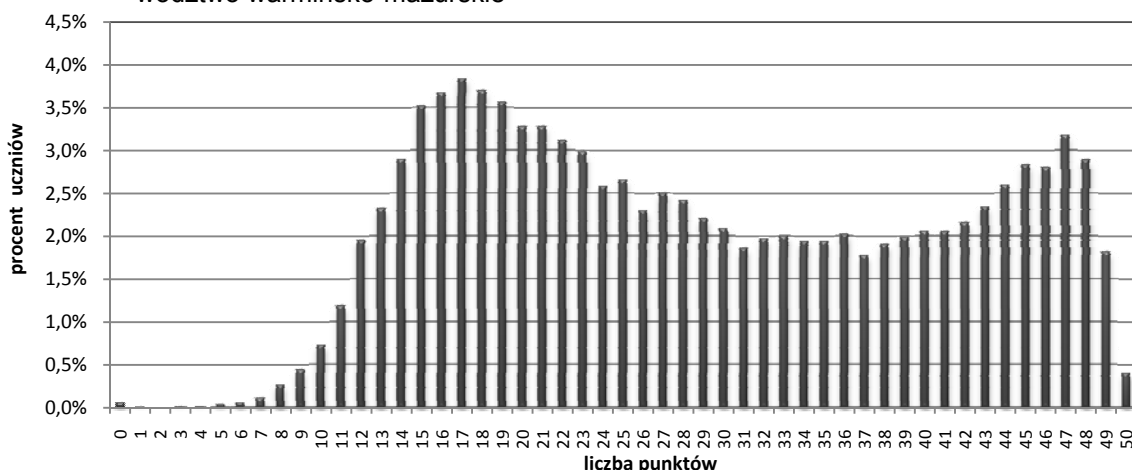
Tabela 19.1. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102)

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie
Liczebność	13 585	13 103
Wynik średni	30,1 pkt	28,8 pkt
Procent uzyskanych punktów	60	58
Wynik najniższy	0 pkt	0 pkt
Wynik najwyższy	50 pkt	50 pkt
Mediana	29 pkt	27 pkt
Modalna	47 pkt i 18 pkt	17 pkt i 47 pkt
Odchylenie standardowe	11,61 pkt	11,67 pkt
Współczynnik zmienności	0,39	0,41

Wykres 19.1. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102) – województwo podlaskie

Wykres 19.2. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

W obu województwach rozkład jest dwumodalny, co świadczy o wyraźnym zróżnicowaniu gimnazjalistów na dwie grupy. Najsilniej na to zróżnicowanie wpłynęła lokalizacja szkoły.

19.2. WYNIKI EGZAMINU A WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI – ARKUSZ STANDARDOWY

Na wykresach 19.3. i 19.4. oraz w tabelach 19.2. i 19.3. przedstawiono wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego z uwzględnieniem lokalizacji szkoły w województwach podlaskim i warmińsko-mazurskim.

Wykres 19.3. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

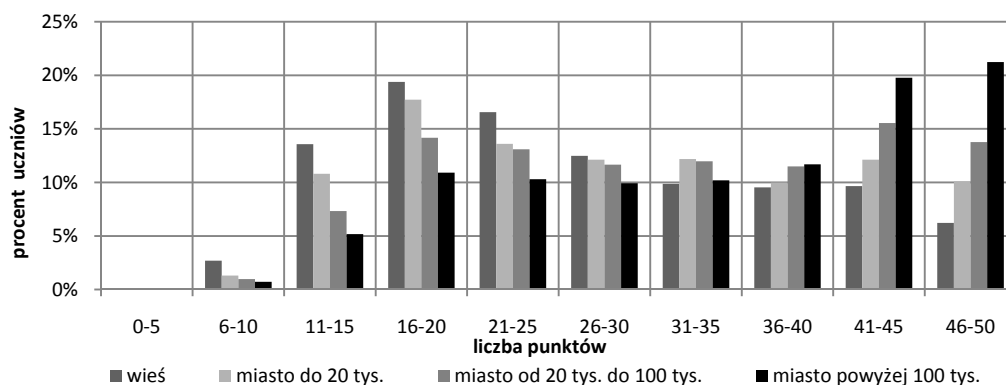

Tabela 19.2. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

Lokalizacja	Rodzaj wskaźnika							
	Liczebność	Wynik średni (pkt)	Procent uzyskanych punktów	Wynik najniższy (pkt)	Wynik najwyższy (pkt)	Mediana (pkt)	Modalna (pkt)	Odchylenie standardowe (pkt)
Wieś	4 265	26,8	54	4	50	25	16	10,97
Miasto do 20 tys. mieszkańców	2 905	29,1	58	0	50	28	20	11,32
Miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców	3 481	31,4	63	6	50	32	47	11,38
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	2 934	34,4	69	0	50	37	47	11,46

Wykres 19.4. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

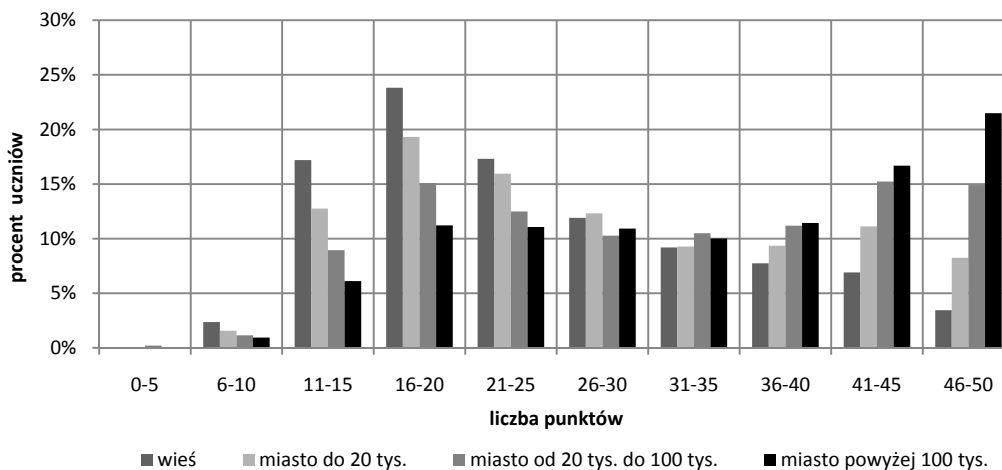

Tabela 19.3. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

Lokalizacja	Rodzaj wskaźnika							
	Liczebność	Wynik średni (pkt)	Procent uzyskanych punktów	Wynik najniższy (pkt)	Wynik najwyższy (pkt)	Mediana (pkt)	Modalna (pkt)	Odchylenie standardowe (pkt)
Wieś	3 761	24,6	49	0	49	22	16	10,19
Miasto do 20 tys. mieszkańców	3 826	27,7	55	0	50	26	17	11,28
Miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców	2 771	31,1	62	0	50	31	47	11,81
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	2 745	33,7	67	5	50	35	47	11,63

W obu województwach obserwuje się różnice w wynikach uczniów w zależności od lokalizacji szkoły. Osiągnięcia gimnazjalistów ze szkół miejskich są wyższe niż osiągnięcia ich rówieśników uczących się na wsi. Statystyczny uczeń szkoły wiejskiej w rejonie OKE w Łomży uzyskał na egzaminie gimnazjalnym z języka angielskiego 25,8 pkt, co stanowi 52% pkt moż-

liwych do zdobycia. Średni wynik ucznia w mieście powyżej 100 tysięcy mieszkańców jest wyższy od wyniku średniego ucznia na wsi o 8,2 pkt, czyli o 16%.

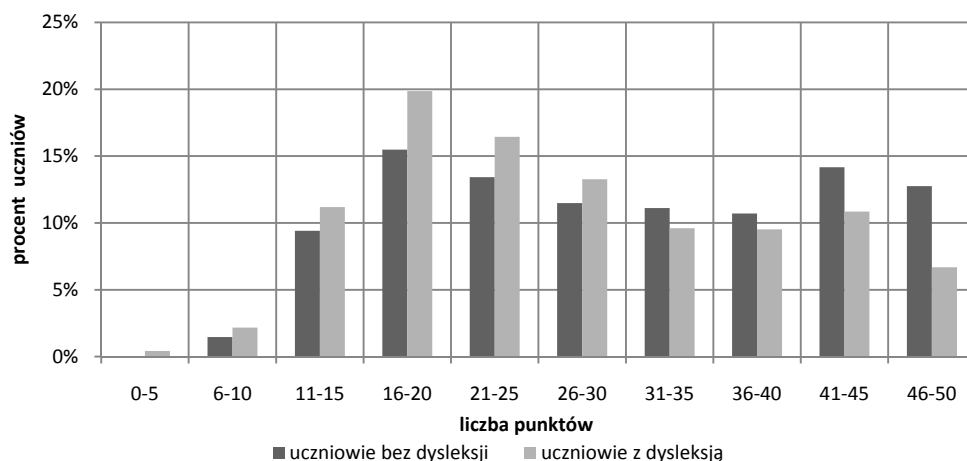
19.3. WYNIKI UCZNIÓW Z DYSLEKSJĄ I BEZ DYSLEKSJI – ARKUSZ STANDARDOWY

Na wykresach 19.5. i 19.6. oraz w tabeli 19.4. przedstawiono wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego z uwzględnieniem dysleksji w województwach podlaskim i warmińsko-mazurskim.

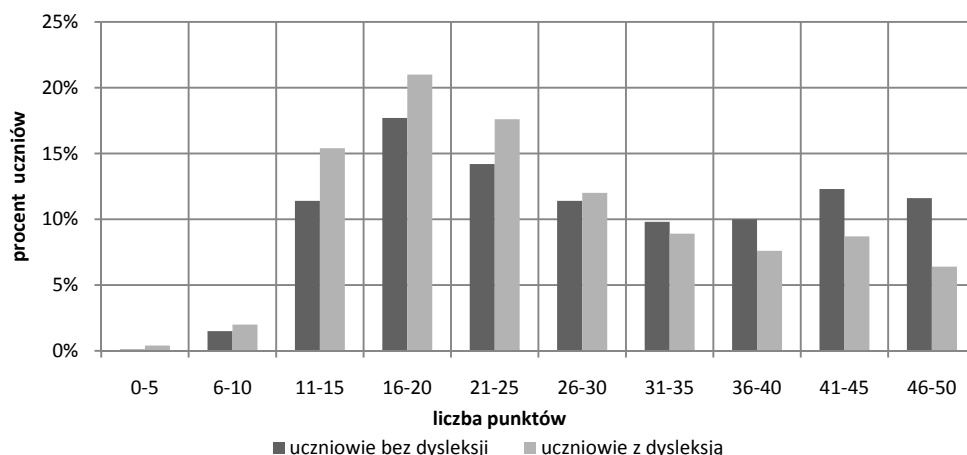
Tabela 19.4. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem dysleksji

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika			
	woj. podlaskie		woj. warmińsko-mazurskie	
	uczniowie bez dysleksji	uczniowie z dysleksją	uczniowie bez dysleksji	uczniowie z dysleksją
Liczebność	12 387	1 198	11 745	1 358
Wynik średni	30,4 pkt	27,3 pkt	29,1 pkt	26,0 pkt
Procent uzyskanych punktów	61	55	58	52
Wynik najniższy	4 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt
Wynik najwyższy	50 pkt	50 pkt	50 pkt	50 pkt
Mediana	30 pkt	25 pkt	28 pkt	23 pkt
Modalna	47 pkt	16 pkt	16 pkt	17 pkt
Odchylenie standardowe	11,63 pkt	11,00 pkt	11,70 pkt	10,99 pkt
Współczynnik zmienności	0,38	0,40	0,40	0,42

Wykres 19.5. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem dysleksji – województwo podlaskie

Wykres 19.6. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem dysleksji – województwo warmińsko-mazurskie

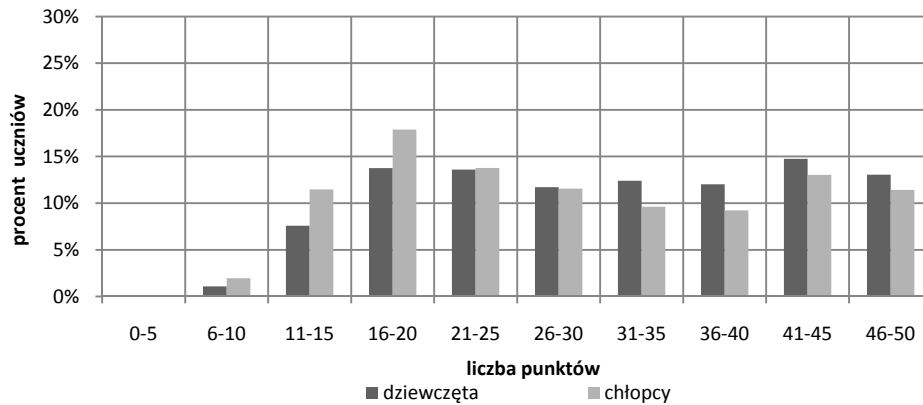
19.4. WYNIKI EGZAMINU A PŁEĆ UCZNIÓW – ARKUSZ STANDARDOWY

Na wykresach 19.7. i 19.8. oraz w tabeli 19.5. zamieszczonych poniżej przedstawiono wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego z uwzględnieniem płci uczniów w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim.

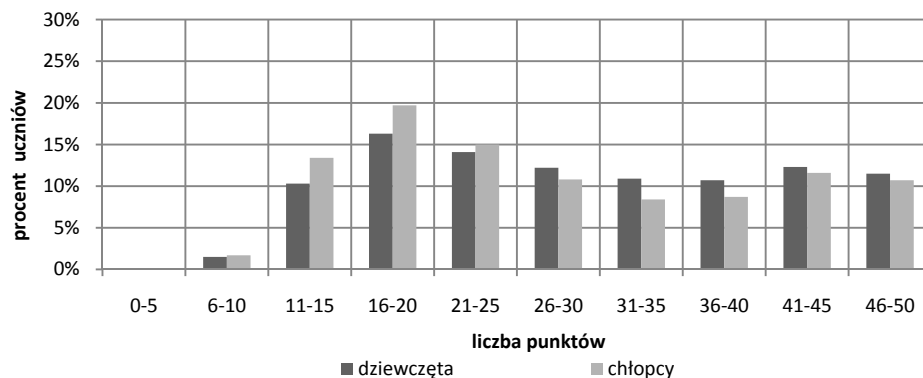
Tabela 19.5. Miary opisujące wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem płci uczniów

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika			
	woj. podlaskie		woj. warmińsko-mazurskie	
	dziewczęta	chłopcy	dziewczęta	chłopcy
Liczebność	6 640	6 945	6 528	6 575
Wynik średni	31,2 pkt	29,0 pkt	29,6 pkt	28,1 pkt
Procent uzyskanych punktów	62	58	59	56
Wynik najniższy	0 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt
Wynik najwyższy	50 pkt	50 pkt	50 pkt	50 pkt
Mediana	31 pkt	28 pkt	28 pkt	26 pkt
Modalna	47 pkt i 22 pkt	17 pkt i 47 pkt	19 pkt i 48 pkt	17 pkt i 47 pkt
Odchylenie standardowe	11,30 pkt	11,80 pkt	11,50 pkt	11,78 pkt
Współczynnik zmienności	0,36	0,41	0,39	0,42

Wykres 19.7. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem płci uczniów – województwo podlaskie

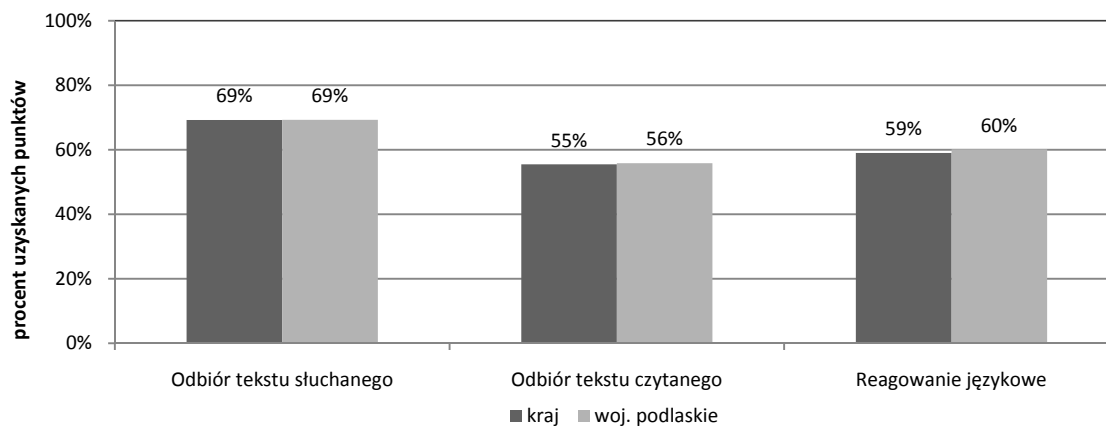
Wykres 19.8. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem płci uczniów – województwo warmińsko-mazurskie

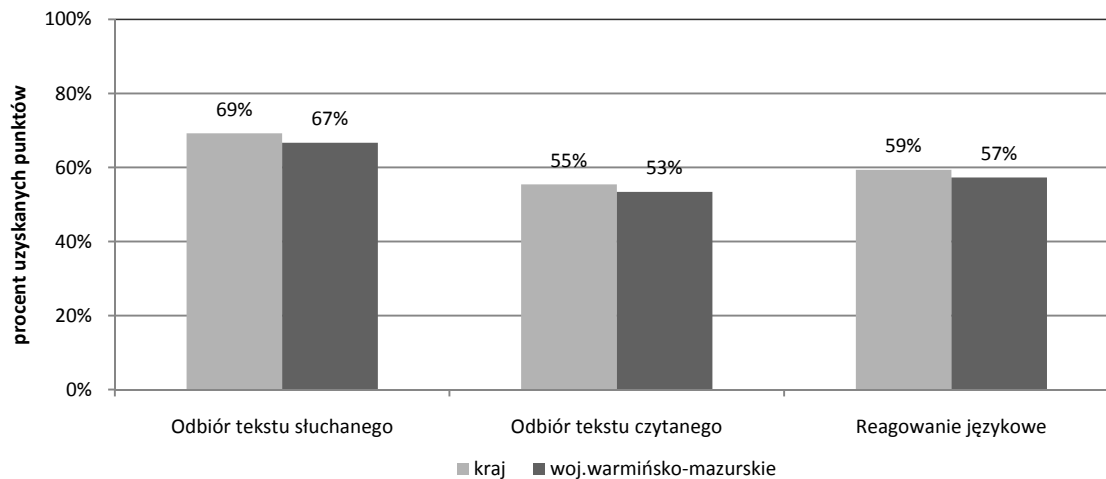
19.5. OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH UMIEJĘTNOŚCI – ARKUSZ STANDARDOWY

Na wykresach 19.9.-19.16. zamieszczonych poniżej przedstawiono wyniki egzaminu gimnazjalnego w poszczególnych obszarach umiejętności z języka angielskiego w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim.

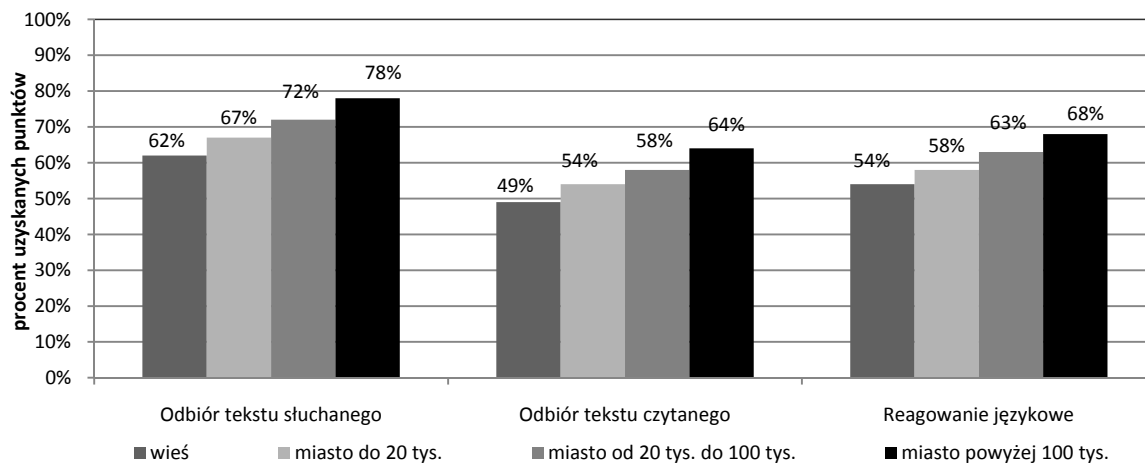
Wykres 19.9. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności na egzaminie gimnazjalnym z języka angielskiego (GA-1-102) – województwo podlaskie

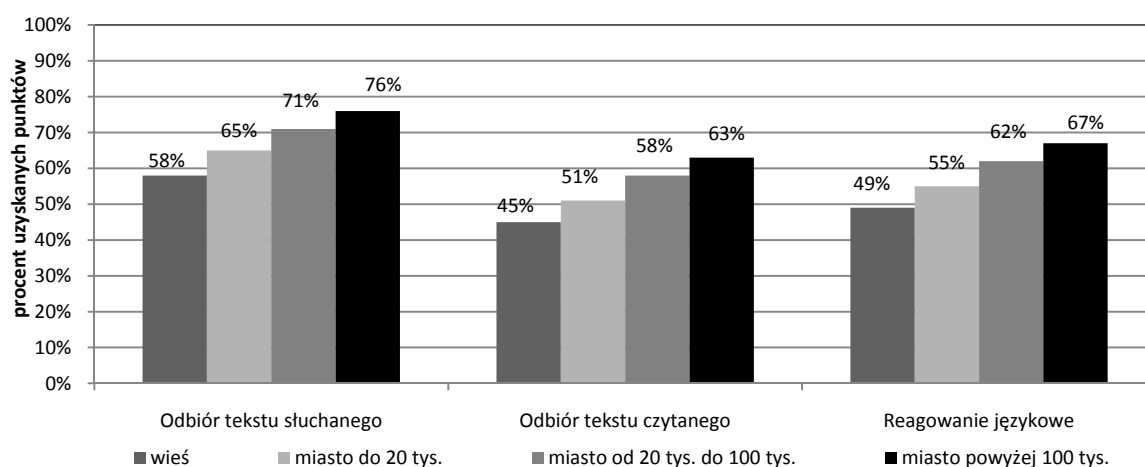
Wykres 19.10. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności na egzaminie gimnazjalnym z języka angielskiego (GA-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

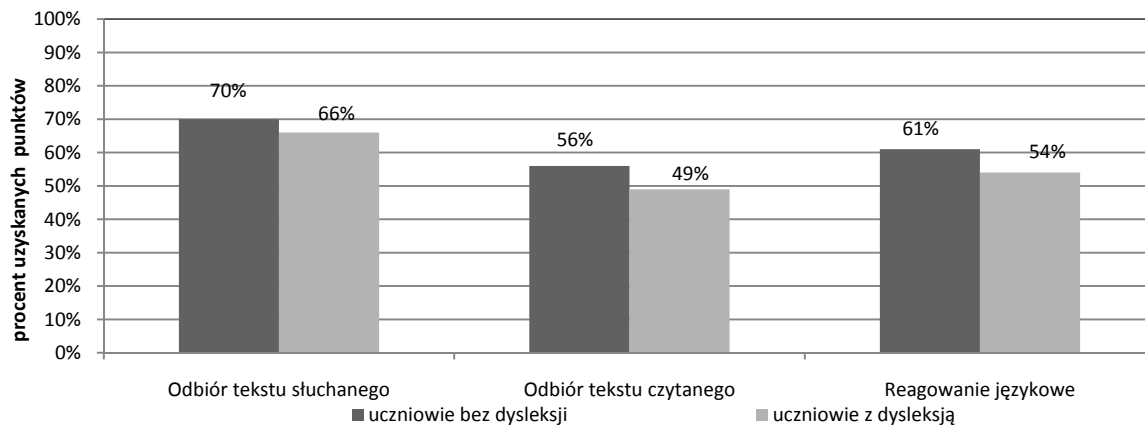
Wykres 19.11. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

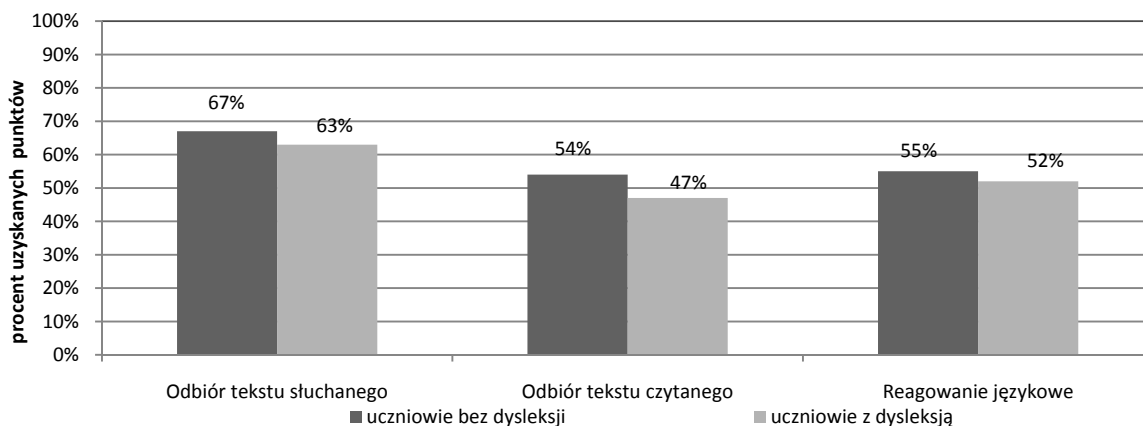
Wykres 19.12. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

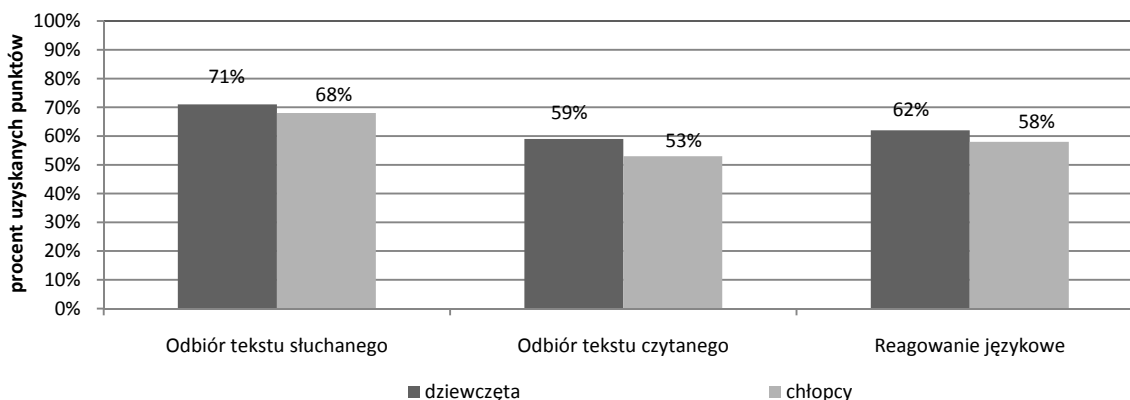
Wykres 19.13. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem dysleksji – województwo podlaskie

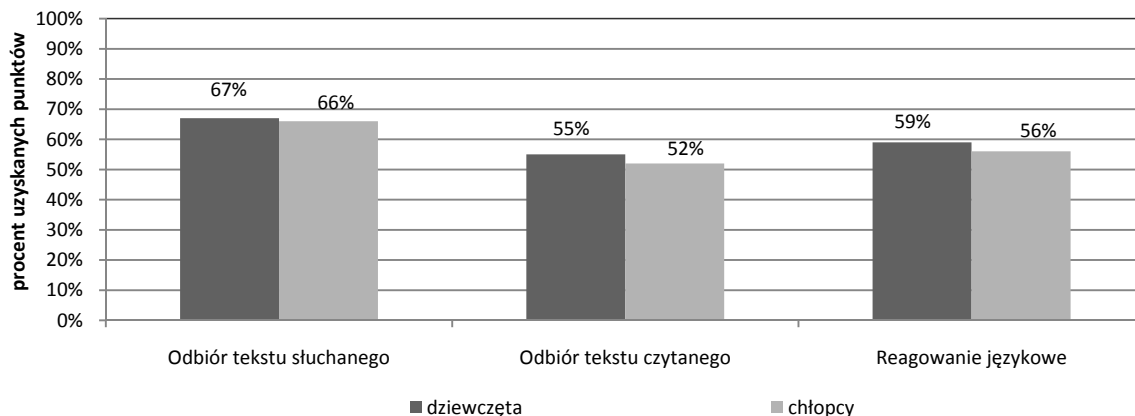
Wykres 19.14. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem dysleksji – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 19.15. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem płci uczniów – województwo podlaskie

Wykres 19.16. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z języka angielskiego (GA-1-102) z uwzględnieniem płci uczniów – województwo warmińsko-mazurskie

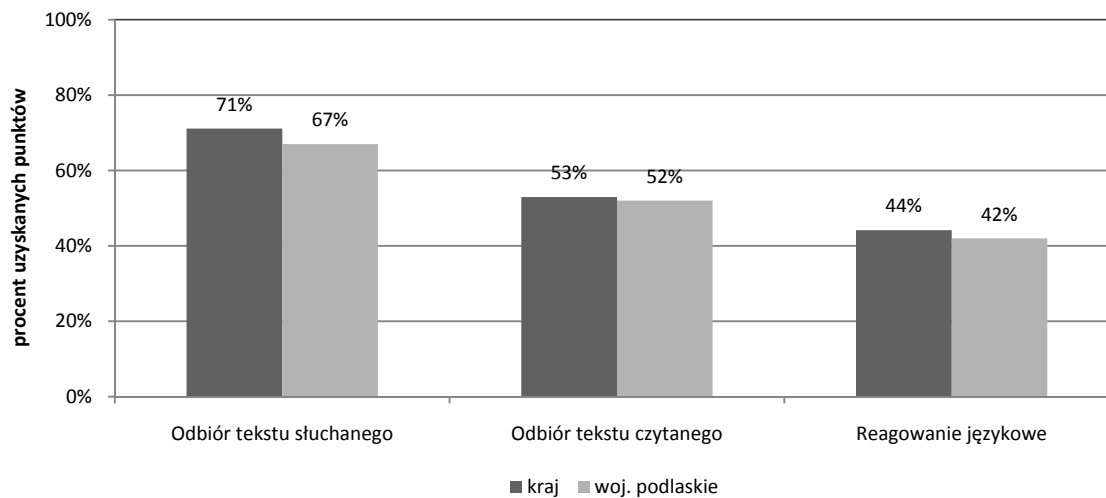
19.5. WYNIKI UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM

Do egzaminu z języka angielskiego przystąpiło na terenie OKE w Łomży 408 uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną. Przygotowano dla nich dostosowany zestaw testowy oznaczony symbolem GA-8-102. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł zdobyć 50 pkt.

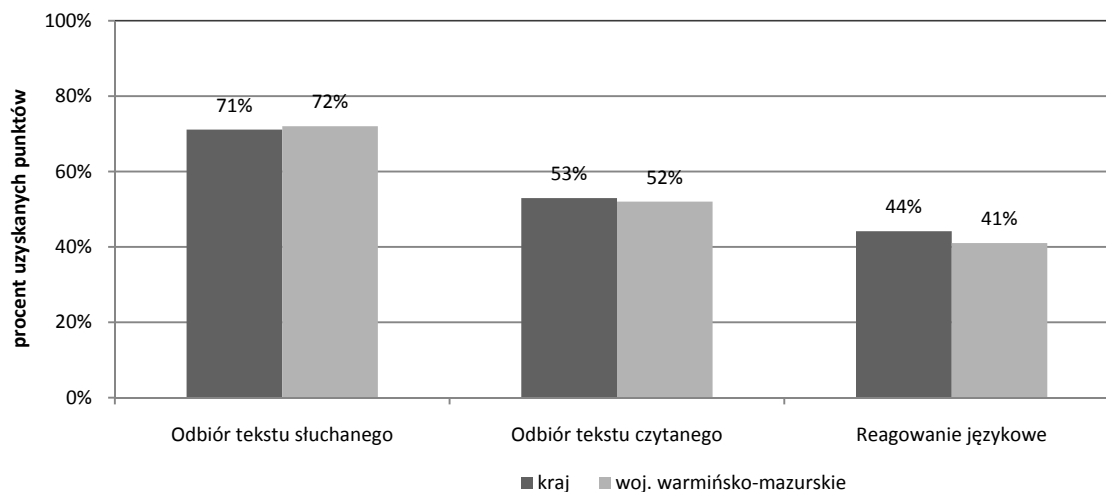
Tabela 19.6. Wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego – zestaw niestandardowy GA-8-102

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie
Liczebność	147	261
Wynik średni	25,6 pkt	25,1 pkt
Procent uzyskanych punktów	51	51
Wynik najniższy	7 pkt	5 pkt
Wynik najwyższy	49 pkt	45 pkt
Mediana	25 pkt	26 pkt
Modalna	25 pkt	27 pkt
Odchylenie standardowe	8,23 pkt	7,47 pkt

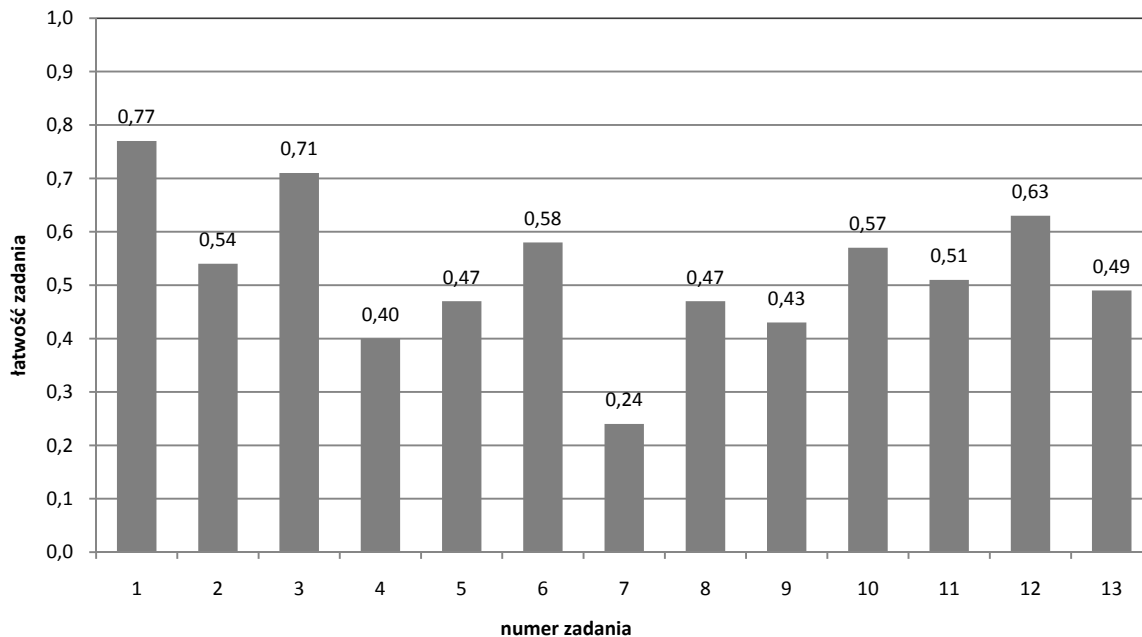
Wykres 19.17. Osiągnięcia uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w poszczególnych obszarach umiejętności na egzaminie gimnazjalnym z języka angielskiego – województwo podlaskie

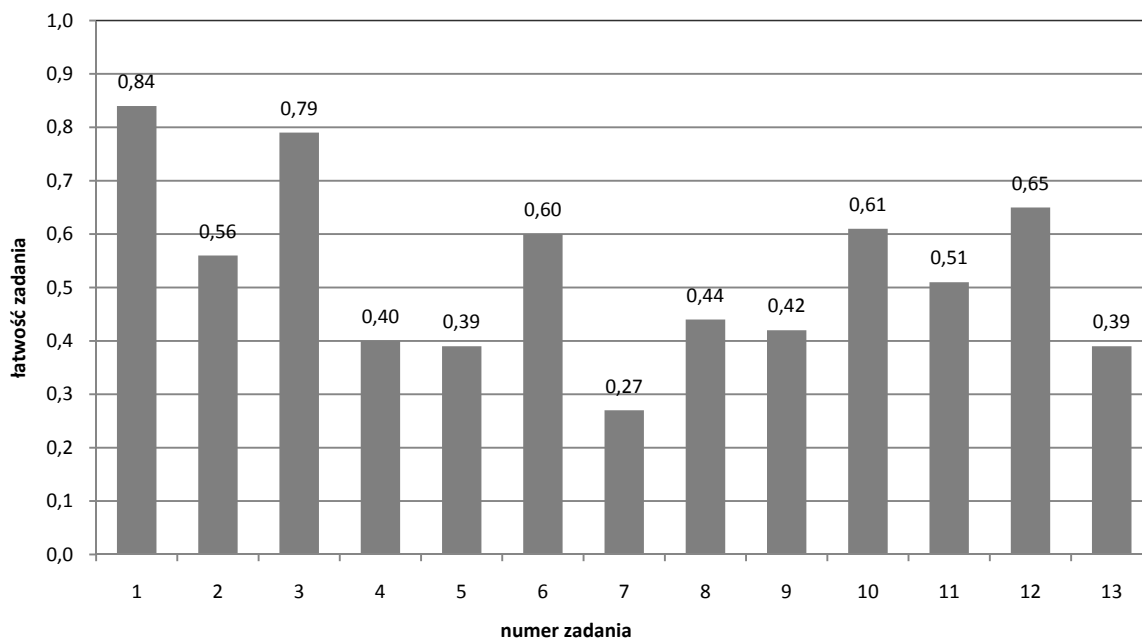
Wykres 19.18. Osiągnięcia uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w poszczególnych obszarach umiejętności na egzaminie gimnazjalnym z języka angielskiego – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 19.19. Wykonanie zadań (GA-8-102) – województwo podlaskie

Wykres 19.20. Wykonanie zadań (GA-8-102) – województwo warmińsko-mazurskie

20. JĘZYK ANGIELSKI – OPIS UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW W OBSZARACH STANDARDÓW WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH – ARKUSZ STANDARDOWY

Zestaw z języka angielskiego składał się z 14 zadań zamkniętych. Były to zadania wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz i na dobieranie. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań piszący mógł otrzymać 50 punktów.

Przyporządkowanie zadań i punktów do obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych przedstawia poniższa tabela.

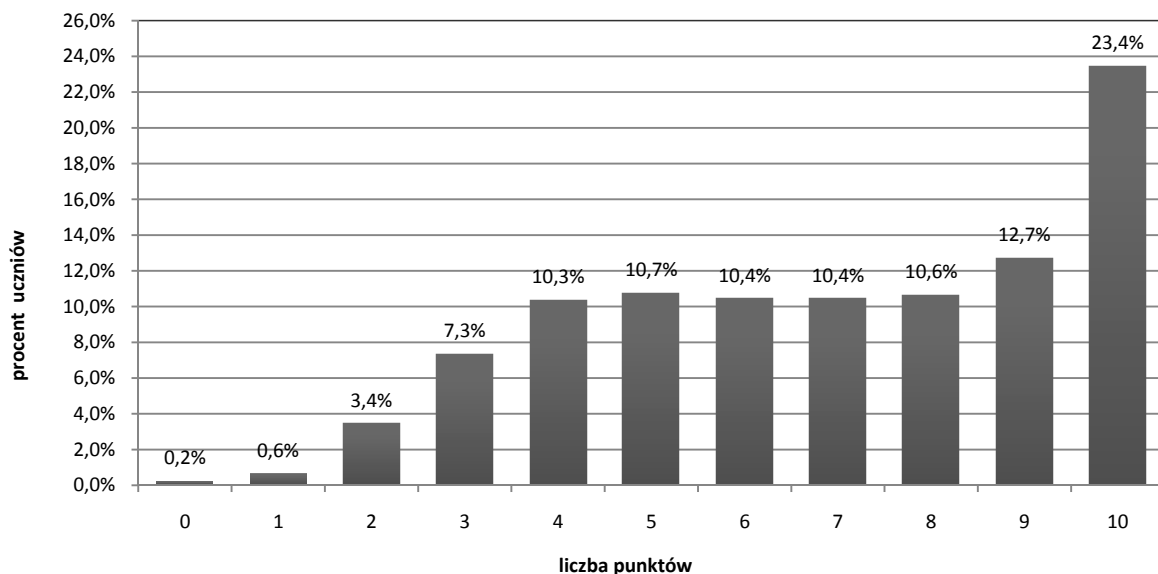
Tabela 20.1. Plan arkusza z egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102)

Nr obszaru standardów	Obszar standardów wymagań egzaminacyjnych	Liczba punktów	Waga w %	Numery zadań
I	Odbiór tekstu słuchanego	10	20	1, 2, 3
II	Odbiór tekstu czytanego	20	40	9, 10, 11, 12, 13
III	Reagowanie językowe	20	40	4, 5, 6, 7, 8
	Razem	50	100	

20.1. ODBIÓR TEKSTU SŁUCHANEGO

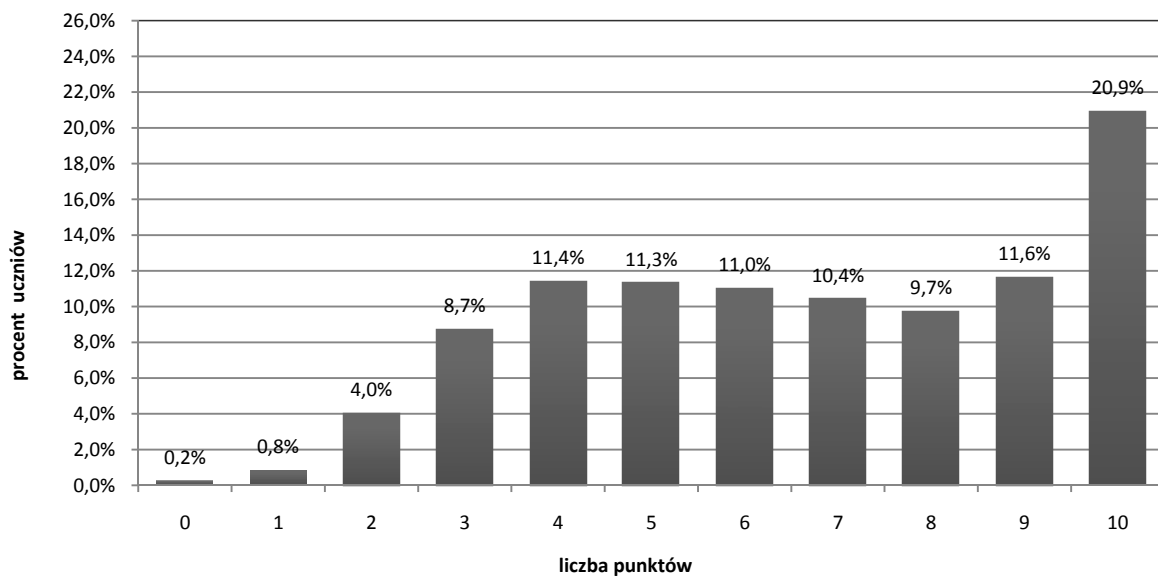
Średni wynik uczniów z gimnazjów województwa podlaskiego w tym obszarze umiejętności to 6,9 pkt, czyli 69% pkt możliwych do uzyskania. Zadania te okazały się umiarkowanie trudne dla piszących. Najczęstszym wynikiem uczniów w tej części egzaminu było 10 pkt. Taką liczbę punktów otrzymało 3180 uczniów, co stanowi około 23% wszystkich piszących. Umiejętność odbioru tekstu słuchanego została opanowana przez uczniów gimnazjum w stopniu zadowalającym. Rozkład wyników przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 20.1. Rozkład wyników w obszarze odbiór tekstu słuchanego (GA-1-102) – województwo podlaskie

Średni wynik uczniów z gimnazjów województwa warmińsko-mazurskiego w tym obszarze umiejętności to 6,7 pkt, czyli 67% pkt możliwych do uzyskania. Zadania te okazały się umiarkowanie trudne dla piszących. Najczęstszym wynikiem uczniów w tej części egzaminu było 10 pkt. Taką liczbę punktów otrzymało 2736 uczniów, co stanowi około 21% wszystkich piszących. Umiejętność odbioru tekstu słuchanego została opanowana przez uczniów gimnazjum w stopniu zadowalającym. Rozkład wyników przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 20.2. Rozkład wyników w obszarze odbiór tekstu słuchanego (GA-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

Umiejętności z obszaru odbiór tekstu słuchanego sprawdzano trzema zadaniami zamkniętymi (typy zadań: dobieranie, prawda/fałsz, wyboru wielokrotnego). Teksty do wszystkich trzech zadań dwukrotnie odtworzono z płyty CD.

W obszarze odbiór tekstu słuchanego zestaw egzaminacyjny sprawdzał następujące wiadomości i umiejętności:

- określanie kontekstu sytuacyjnego;
- stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukiwanie lub selekcjonowanie informacji.

(I.2.) Uczeń określa kontekst sytuacyjny

Umiejętność tę sprawdzono za pomocą zadania 1. oraz zadania częściowego 2.4. Zadanie 1. składało się z trzech zadań częściowych. Polegało ono na wysłuchaniu trzech dialogów i dobraniu do każdego z nich obrazka przedstawiającego miejsce, w którym ta rozmowa się odbyła. W zadaniu zastosowano technikę dobierania. Zadanie częściowe 2.4 jest częścią zadania 2, na które składają się cztery zadania częściowe. W zadaniu 2.4 należało stwierdzić, czy wysłuchana wypowiedź nauczycielki ma miejsce podczas wycieczki do Londynu. Zadanie to opierało się na technice prawda/fałsz.

Średni wynik procentowy uczniów gimnazjów z województwa podlaskiego za zadania sprawdzające ten standard umiejętności to 68% pkt możliwych do uzyskania. Zadania, sprawdzające ten standard okazały się umiarkowanie trudne¹⁵ dla piszących. Średnio 65% uczniów poprawnie rozwiązało zadanie 1, a 77% zadanie 2.4.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego za zadania sprawdzające ten standard umiejętności to 65% pkt możliwych do uzyskania. Zadania, sprawdzające ten standard okazały się umiarkowanie trudne dla piszących. Średnio 62% uczniów poprawnie rozwiązało zadanie 1, a 75% zadanie 2.4.

¹⁵ W sprawozdaniu wykorzystano interpretację wskaźnika łatwości zadania za: B. Niemierko *Pomiar wyników kształcenia*, WSiP, Warszawa 1999. I tak: jeśli zadanie ma łatwość 0,00-0,19, to jest zadaniem *bardzo trudnym*, a stopień opanowania umiejętności badanych tym zadaniem jest *bardzo niski*; zadanie o łatwości 0,20-0,49 to zadanie *trudne*, poziom opanowania umiejętności – *niski*; zadanie o łatwości 0,50-0,69 – zadanie *umiarkowanie trudne*, poziom opanowania umiejętności – *niżej zadowalający*; zadanie o łatwości 0,70-0,89 – zadanie *łatwe*, poziom opanowania umiejętności – *zadowalający*; zadanie o łatwości 0,90-1,00 – zadanie *bardzo łatwe*, poziom opanowania umiejętności – *bardzo dobry*.

Najłatwiejszym zadaniem było zadanie cząstkowe 1.3, które zostało rozwiązane poprawnie przez 80% piszących w województwie podlaskim i 77% piszących w województwie warmińsko-mazurskim.

Najwięcej trudności zdającym sprawiło zadanie cząstkowe 1.2, które poprawnie rozwiązało 47% piszących w województwie podlaskim i 44% piszących w województwie warmińsko-mazurskim. Najczęstszym błędem wśród uczniów, którzy nie rozwiązali poprawnie tego zadania, było skupienie się na informacjach dotyczących problemów zdrowotnych psa z okiem: *Look at his left eye. It must be an eye infection. I'll give him some eye drops.* W związku z tym około 31% uczniów w województwie podlaskim i 32% w województwie warmińsko-mazurskim w tym zadaniu wybrało obrazek przedstawiający wizytę u okulisty. Niestety, cały dialog dotyczył wizyty z psem u weterynarza i aby właściwie rozwiązać to zadanie, należało zidentyfikować zwrot *he doesn't wag his tail* i inne zwroty, wskazujące na wizytę u weterynarza.

(I.3.) Uczeń stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukuje lub selekcjonuje informacje

Umiejętność tę sprawdzono za pomocą zadań cząstkowych 2.1 – 2.3 oraz zadania 3. Rozwiązanie zadań cząstkowych 2.1 – 2.3 polegało na wysłuchaniu wypowiedzi nauczycielki o planowanej wycieczce do Londynu. Zadanie opierało się na technice prawda/fałsz i składało się z czterech zadań cząstkowych.

Zadanie 3 polegało na wysłuchaniu dialogu klienta i pracownika pizzerii. Piszący spośród podanych trzech opcji wybierali tę, która zgodna była z informacją wysłuchaną w dialogu. Zadanie to wykorzystywało technikę wyboru wielokrotnego.

Średni wynik procentowy uczniów za zadania sprawdzające ten standard umiejętności to 70% punktów możliwych do uzyskania. Zadania sprawdzające ten standard okazały się łatwe dla piszących.

Całe zadanie 2 okazało się dla zdających łatwe – 72% uczniów poprawnie je rozwiązało. Bardzo łatwe okazało się zadanie 2.3 – 95% zdających w obydwu województwach udzieliło poprawnej odpowiedzi. W zadaniu tym piszący musieli stwierdzić, czy numer telefonu podany w zadaniu jest rzeczywiście numerem telefonu nauczycielki.

Więcej trudności przysporzyły piszącym zadania 2.1 oraz 2.2. W pierwszym z nich poprawnej odpowiedzi udzieliło 60% uczniów z województwa podlaskiego i 58% z województwa warmińsko-mazurskiego. W zadaniu tym należało stwierdzić, czy rodzice muszą przeczytać notatki uczniów – *Parents have to read the children's notes.* Zgodnie z fragmentem z wysłuchanego tekstu: *Please, take down these notes and show them to your parents, OK? They must read them carefully and sign them* zdanie z zadania 2.1 było zgodne z prawdą. W zadaniu 2.2. 60% uczniów gimnazjum z województwa podlaskiego i 57% z województwa warmińsko-mazurskiego udzieliło właściwej odpowiedzi. W zadaniu tym piszący musieli stwierdzić po wysłuchaniu wypowiedzi nauczycielki, czy uczniowie zobaczą zabytek w Londynie – *Tower of London – The students will see the Tower of London.* Zgodnie z fragmentem tekstu, w którym pojawiła się ta informacja, zdanie to było fałszywe – *I know you wanted to see the Tower of London but it's closed on Monday so we'll go to madame Tussaud's instead.*

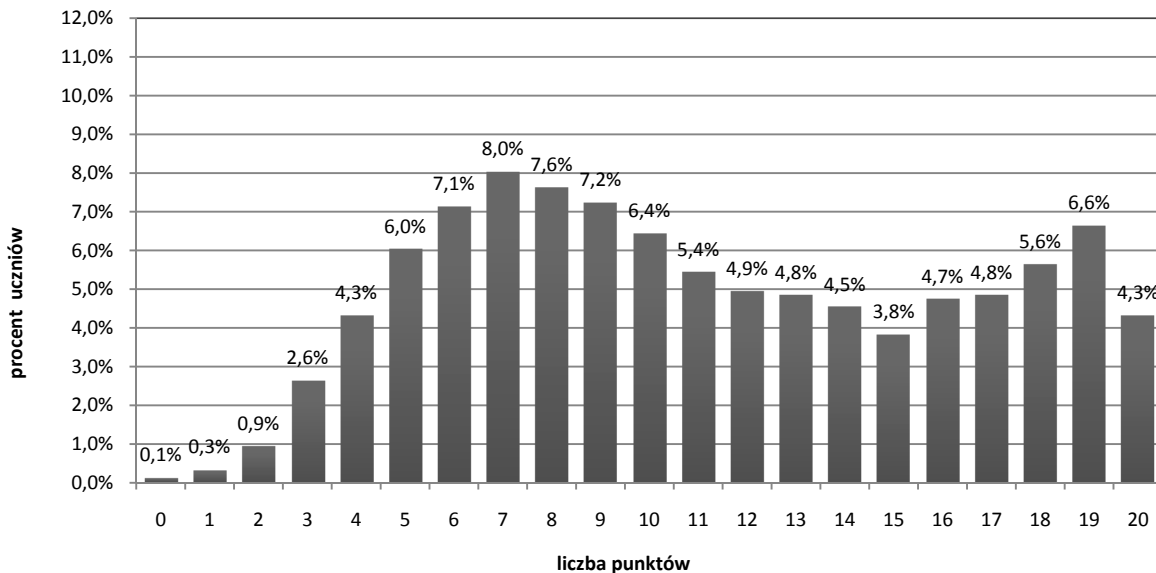
Zadanie 3. okazało się dla zdających umiarkowanie trudne – 68% uczniów trzeciej klasy gimnazjów w województwie podlaskim i 65% w województwie warmińsko-mazurskim poprawnie rozwiązało to zadanie. Najłatwiejsze okazało się zadanie 3.3 – 86% zdających w województwie podlaskim i 64% w województwie warmińsko-mazurskim udzieliło bezbłędnej odpowiedzi. W zadaniu tym piszący musieli po wysłuchaniu wywnioskować, która z podanych kwot jest wystawioną na rachunku ceną za zakupione jedzenie. Mimo że w nagraniu pojawiły się wszystkie trzy kwoty, piszący nie mieli poważniejszych problemów z wybraniem właściwej.

Najtrudniejsze było zadanie 3.2 – 56% piszących w województwie podlaskim i 51% w województwie warmińsko-mazurskim bezbłędnie rozwiązało to zadanie. Należało rozpoznać, jakiego składnika osoba zamawiająca nie chce dodać do pizzy. Trudność polegała na tym, że w zadaniu pojawiają się wszystkie składniki. Oprócz tego, fragment *I hate pizza with onions and my friends don't like tomatoes* mógł powodować, że niektórzy uczniowie wybierali pomidory jako składnik, którego Jane nie dodaje do swojej pizzy.

20.2. ODBIÓR TEKSTU CZYTANEGO

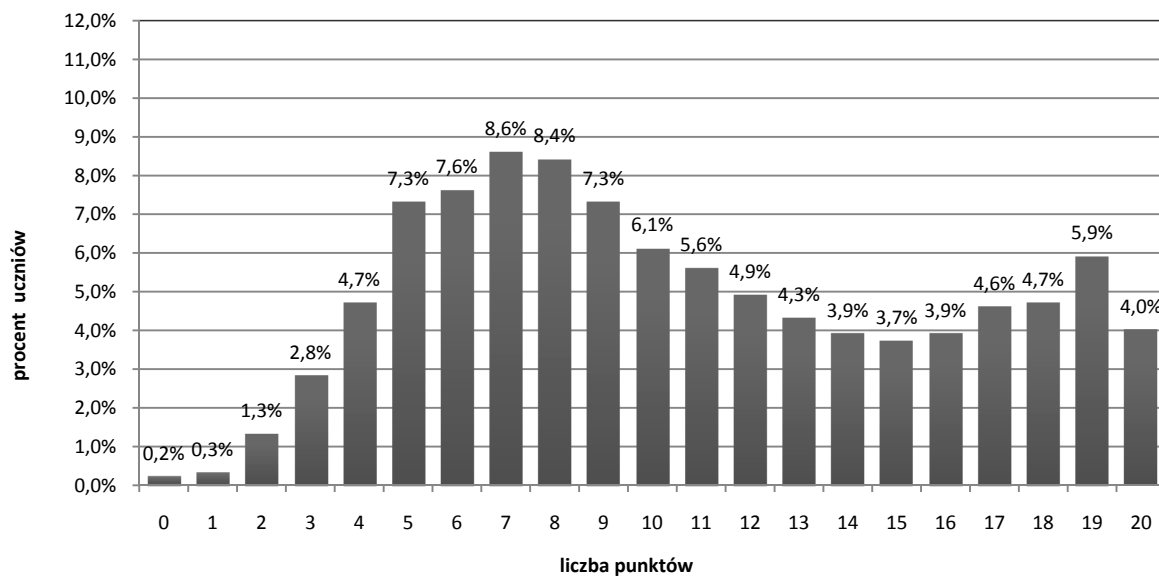
Średni wynik uczniów z województwa podlaskiego w tym obszarze umiejętności to 11,2 pkt, czyli 56% pkt możliwych do uzyskania. Okazuje się, że jest to obszar, w którym piszący otrzymali najniższe wyniki. Zadania w tym obszarze okazały się umiarkowanie trudne dla piszących. Najczęstszym wynikiem uczniów w tej części egzaminu było 7 pkt. Taką liczbę punktów uzyskało 1090 uczniów, co stanowi 8% wszystkich piszących z tego województwa. Umiejętność odbioru tekstu czytanego została opanowana przez uczniów w niskim stopniu. Rozkład wyników przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 20.3. Rozkład wyników w obszarze odbiór tekstu czytanego (GA-1-102) – województwo podlaskie

Średni wynik uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego w tym obszarze umiejętności to 10,7 pkt, czyli 53% pkt możliwych do uzyskania. Okazuje się, że jest to obszar, w którym piszący otrzymali najniższe wyniki. Zadania w tym obszarze okazały się umiarkowanie trudne dla piszących. Najczęstszym wynikiem uczniów w tej części egzaminu było 7 pkt. Taką liczbę punktów uzyskało 1124 uczniów, co stanowi 8,6% wszystkich piszących z tego województwa. Umiejętność odbioru tekstu czytanego została opanowana przez uczniów gimnazjum w niskim stopniu. Rozkład wyników przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 20.4. Rozkład wyników w obszarze odbiór tekstu czytanego (GA-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

Umiejętności z obszaru odbiór tekstu czytanego sprawdzano sześcioma zadaniami zamkniętymi (typy zadań: dobieranie, prawda/fałsz, wyboru wielokrotnego).

W obszarze odbiór tekstu czytanego zestaw egzaminacyjny sprawdzał następujące wiadomości i umiejętności:

- określanie głównej myśli tekstu;
- określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu;
- stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukiwanie lub selekcjonowanie informacji;
- określanie intencji nadawcy tekstu;
- określanie kontekstu sytuacyjnego;
- rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu.

(II.1.) Uczeń określa główną myśl tekstu

Umiejętność ta sprawdzana była za pomocą zadania częściowego 10.4. Piszący musieli stwierdzić, czy tekst o świstakach informował o tym, w jaki sposób świstaki spędzają zimę. W zadaniu zastosowano technikę prawda/fałsz. Zadanie częściowe 10.4 jest częścią zadania 10, na które składają się cztery zadania częściowe.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa podlaskiego za zadanie sprawdzające ten standard umiejętności to 61% punktów możliwych do uzyskania. Zadania sprawdzające ten standard okazały się umiarkowanie trudne dla piszących.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego za zadania sprawdzające ten standard umiejętności to 58% punktów możliwych do uzyskania. Zadania sprawdzające ten standard okazały się umiarkowanie trudne dla piszących.

(II.2.) Uczeń określa główną myśl poszczególnych części tekstu

Umiejętność tę sprawdzono za pomocą zadania 12, które składało się z czterech zadań częściowych na dobieranie. Uczniowie rozwiązujący to zadanie musieli odczytać cztery akapity tekstu będącego reklamą szkoły jazdy konnej i dopasować do każdego akapitu właściwy nagłówek, podsumowujący główną myśl poszczególnych akapitów. Ta właśnie umiejętność w obszarze odbiór tekstu czytanego została najlepiej opanowana przez uczniów kończących naukę w gimnazjum.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa podlaskiego za zadanie sprawdzające ten standard umiejętności to 64% pkt możliwych do uzyskania. Zadania sprawdzające ten standard okazały się umiarkowanie trudne dla piszących.

Średni wynik procentowy uczniów z gimnazjów województwa warmińsko-mazurskiego za zadanie sprawdzające ten standard umiejętności to 62% pkt możliwych do uzyskania. Zadania sprawdzające ten standard okazały się umiarkowanie trudne dla piszących.

Najłatwiejsze dla zdających okazały się zadania cząstkowe 12.2 oraz 12.3. Pierwsze z nich poprawnie rozwiązało około 73% piszących z województwa podlaskiego oraz 70% z województwa warmińsko-mazurskiego. W zadaniu 12.3 natomiast 71% piszących z obydwu województw udzieliło poprawnej odpowiedzi. Zadanie 12.2 skupiało się na informacji o cenie za lekcje jazdy konnej, a zadanie 12.3 dotyczyło rezerwacji zajęć.

Najtrudniejszym zadaniem było zadanie cząstkowe 12.1, które poprawnie rozwiązało około 53% uczniów w województwie podlaskim oraz 49% uczniów gimnazjum w województwie warmińsko-mazurskim. Uczniowie, którzy nie rozwiązali poprawnie tego zadania, najczęściej wybierali odpowiedzi *RULES TO FOLLOW* oraz *HOW MUCH YOU PAY*. O ile druga opcja wydawać się może dość częstym, możliwym do popełnienia błędem, gdyż pojawia się w tekście cena, o tyle trudno wyjaśnić, dlaczego uczniowie często wybierali pierwszą opcję. W tekście 12.1 nie ma mowy o żadnych regułach. Być może przyczyną błędnych rozwiązań była nieznajomość słowa *rules*.

(II.3.) Uczeń stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukuje lub selekcjonuje informacje

Umiejętność tę sprawdzono za pomocą zadania 13 oraz zadań cząstkowych 10.1-10.3. Zadanie 13 składało się z trzech zadań cząstkowych i polegało na przeczytaniu tekstu o szkole językowej mieszczącej się w Dublinie i wybraniu właściwej odpowiedzi spośród podanych trzech opcji. Zadanie to było oparte na technice wyboru wielokrotnego. W zadaniach 10.1-10.3 piszący musieli stwierdzić, czy informacje w nich zawarte zgodne są z treścią tekstu o zwyczajach świątków. W tym zadaniu zastosowano technikę prawda/fałsz.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa podlaskiego za zadania sprawdzające ten standard umiejętności to 54% pkt możliwych do uzyskania. Zadania sprawdzające ten standard okazały się umiarkowanie trudne dla piszących.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego za zadania sprawdzające ten standard umiejętności to 52% pkt możliwych do uzyskania. Zadania sprawdzające ten standard okazały się umiarkowanie trudne dla piszących.

Całe zadanie 10 zostało rozwiązane poprawnie przez 61% uczniów z województwa podlaskiego rozwiązujących arkusz i 59% z województwa warmińsko-mazurskiego, w związku z tym okazało się umiarkowanie trudne dla zdających. Natomiast wyniki osiągnięte przez gimnazjalistów za zadanie 13 wskazują, że było ono trudne dla zdających. 46% piszących z województwa podlaskiego oraz 44% z województwa warmińsko-mazurskiego udzieliło poprawnej odpowiedzi. Powodem tak niskiego wyniku może być również zastosowana w tym zadaniu technika wyboru wielokrotnego, która zazwyczaj sprawia zdającym dużo problemów.

Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe 10.1 – 77% piszących w województwie podlaskim oraz 76% w województwie warmińsko-mazurskim udzieliło właściwej odpowiedzi.

Najtrudniejszym zadaniem cząstkowym, sprawdzającym powyższą umiejętność, było zadanie 13.2, które zostało rozwiązane poprawnie przez 42% uczniów z województwa podlaskiego oraz 39% piszących z województwa warmińsko-mazurskiego. Mimo że fragment tekstu *Students stay with Irish host families...* wskazywał, że poprawnym rozwiązaniem tego zadania jest odpowiedź *The students live in private house*, to większość piszących wybrała odpowiedź niewłaściwą. Około 51% piszących wybrało odpowiedź *The students live at the school facilities* prawdopodobnie dlatego, że w tej odpowiedzi powtórzył się zwrot z tekstu:

school facilities. Jednakże tekst mówił, że uczniowie będą mieszkać w prywatnych domach w odległości umożliwiającej dotarcie pieszo do budynków szkolnych.

(II.4.) Uczeń określa intencje nadawcy tekstu

Umiejętność ta została sprawdzona przez zadanie 11, które składało się z trzech zadań częściowych i polegało na przeczytaniu trzech krótkich listów, a następnie dopasowaniu do każdego z nich celu, dla którego każdy z tych listów został napisany. Dotyczyły one tematyki życia rodzinnego i towarzyskiego. Zadanie opierało się na technice dobierania. Powyższa umiejętność okazała się najslabiej opanowana spośród pozostałych umiejętności sprawdzanych w obszarze *odbiór tekstu czytanego*.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa podlaskiego za zadania sprawdzające ten standard umiejętności to 48% pkt możliwych do uzyskania. Zadania, sprawdzające ten standard okazały się trudne dla piszących. Należy dodać, że ten standard umiejętności został najslabiej opanowany przez uczniów gimnazjów w województwie podlaskim w części arkusza sprawdzającej *odbiór tekstu czytanego*.

Średni wynik procentowy uczniów z gimnazjów województwa warmińsko-mazurskiego za zadania sprawdzające ten standard umiejętności to 45% pkt możliwych do uzyskania. Zadania sprawdzające ten standard okazały się trudne dla piszących. Należy dodać, że ten standard umiejętności został najslabiej opanowany przez uczniów gimnazjów w województwie warmińsko-mazurskim w części arkusza sprawdzającej *odbiór tekstu czytanego*.

Najłatwiejsze dla zdających okazało się zadanie częściowe 11.3, które poprawnie rozwiązało 61% uczniów z województwa podlaskiego oraz 56% z województwa warmińsko-mazurskiego. Nadawca listu w zadaniu 11.3 pytał swojego odbiorcę o poradę w sytuacji przedstawionej w tym liście.

Z drugiej strony, najtrudniejszym zadaniem było zadanie częściowe 11.1, które zostało rozwiązane poprawnie jedynie przez 34% uczniów gimnazjów z województwa podlaskiego oraz 31% z województwa warmińsko-mazurskiego. Poprawnym rozwiązaniem tego zadania była odpowiedź: *The person wrote the letter to encourage someone to do something*, gdyż główną intencją osoby piszącej ten list było zachęcenie odbiorcy do przyjścia na spotkanie w kawiarni. Uczniowie, którzy nie rozwiązali poprawnie tego zadania, najczęściej wybierali odpowiedź *The person wrote the letter to send congratulations*. Wynikać to może z nieznamości słowa *encourage* przez zdających oraz z wybrania odpowiedzi jedynie na podstawie podobieństwa słów w tekście listu oraz jednej z podanych intencji – w obu przypadkach pojawiło się słowo *congratulations*.

(II.5.) Uczeń określa kontekst sytuacyjny

Umiejętność ta została sprawdzona za pomocą zadania 9, które składało się z trzech zadań częściowych i polegało na zapoznaniu się z treścią trzech krótkich komunikatów, a następnie dopasowaniu do każdego komunikatu przedmiotu, na którym dane komunikaty zazwyczaj są umieszczane. Zadanie to opierało się na technice dobierania.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa podlaskiego za zadanie sprawdzające ten standard umiejętności to 52% pkt możliwych do uzyskania. Zadanie sprawdzające ten standard okazało się umiarkowanie trudne dla piszących.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego za zadanie sprawdzające ten standard umiejętności to 50% pkt możliwych do uzyskania. Zadanie sprawdzające ten standard okazało się umiarkowanie trudne dla piszących.

Najłatwiejsze dla zdających okazało się zadanie częściowe 9.2, które poprawnie rozwiązało około 74% uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu z województwa podlaskiego i 73% z województwa warmińsko-mazurskiego. W zadaniu tym należało połączyć komunikat *Best served hot* z przedmiotem *Ready-made food*, na którym zazwyczaj pojawia się taki napis.

Najtrudniejszym zadaniem było zadanie cząstkowe 9.3, które zostało rozwiązane poprawnie jedynie przez 31% uczniów z województwa podlaskiego i 29% z województwa warmińsko-mazurskiego. Właściwym rozwiązaniem tego zadania było połączenie komunikatu *Dry clean only* z przedmiotem *woollen jacket*. Powodem, dla którego tak niewielu uczniów rozwiązało to zadanie w poprawny sposób, mogła być niezajomość zwrotu *dry clean*, który oznacza pranie chemiczne. Najczęściej wybierana błędną odpowiedzią było *a vacuum cleaner*. Wybrało ją około 57% rozwiązujących zadania w tym arkuszu. Najprawdopodobniej wynika to z podobieństwa słów *clean* i *cleaner*. Po raz kolejny okazało się, że dość często uczniowie sugerują się podobieństwem wyrazów w zadaniu i tekście.

(II.6.) Uczeń rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu

Umiejętność tę sprawdzono za pomocą zadania 14, które składało się z trzech zadań cząstkowych i polegało na uzupełnieniu luk w tekście brakującymi zdaniami. Zadanie to opierało się na technice dobierania.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa podlaskiego za zadanie sprawdzające ten standard umiejętności to 58% punktów możliwych do uzyskania. Zadanie, sprawdzające ten standard, okazało się umiarkowanie trudne dla piszących.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego za zadanie sprawdzające ten standard umiejętności to 56% punktów możliwych do uzyskania. Zadanie, sprawdzające ten standard, okazało się umiarkowanie trudne dla piszących.

Najłatwiejsze dla zdających okazało się zadanie cząstkowe 14.1, które poprawnie rozwiązało około 71% uczniów w województwie podlaskim i 70% w województwie warmińsko-mazurskim. W lukę 14.1 należało wstawić: *Fred, however, always played jokes on people, especially on me*. W zdaniu tym były elementy, które łączyły się ze zdaniami przed oraz za luką. Uczniowie je zauważyli i być może dlatego zadanie to okazało się dla nich łatwe.

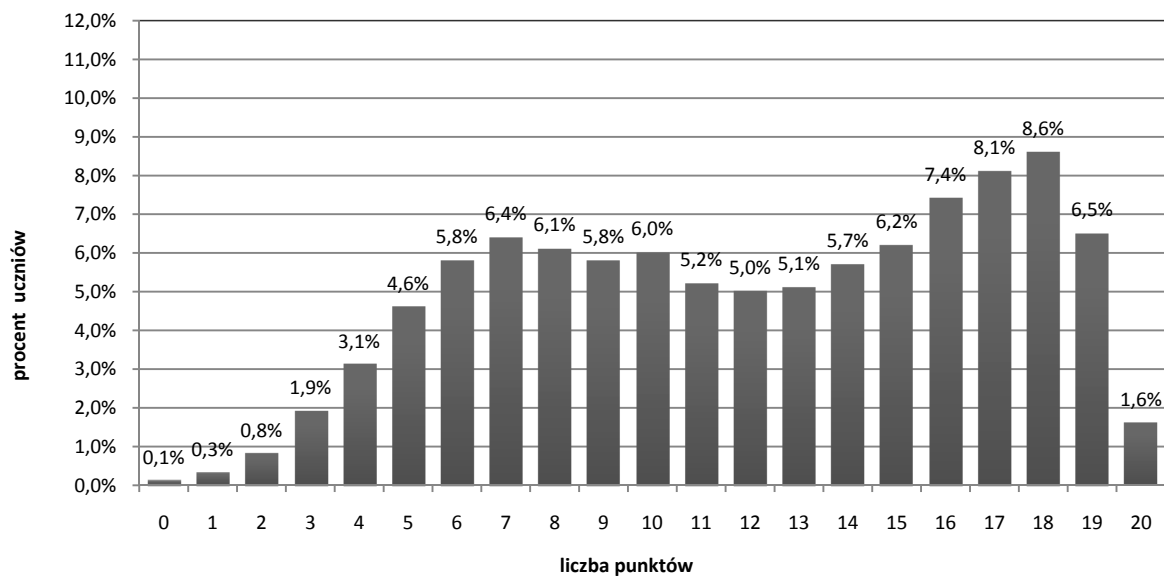
Natomiast najwięcej problemów sprawiło piszącym zadanie cząstkowe 14.3, które poprawnie rozwiązało 43% piszących z województwa podlaskiego oraz 40% z województwa warmińsko-mazurskiego. Właściwym uzupełnieniem luki było zdanie *I was really happy there wasn't one on my shoulder, so I forgave her*. Niestety, prawie 31% piszących wybrało niewłaściwą odpowiedź *I asked him to stop Lisa's jokes about a spider on my shoulder* pomimo tego, że zdanie przed luką nie wyjaśniało nam, kto był tym mężczyzną, do którego zwróciła się bohaterka tekstu. Brak też było logicznych połączeń pomiędzy tekstem a uzupełnieniem luki.

20.3. REAGOWANIE JĘZYKOWE

Średni wynik uczniów z gimnazjów województwa podlaskiego w tym obszarze umiejętności to 12 pkt, czyli 60% punktów możliwych do uzyskania. Zadania w tym obszarze okazały się umiarkowanie trudne dla piszących. Najczęstszym wynikiem uczniów w tej części egzaminu było 18 pkt. Taką liczbę punktów uzyskało 1170 uczniów, co stanowi 8,6% wszystkich piszących z tego województwa.

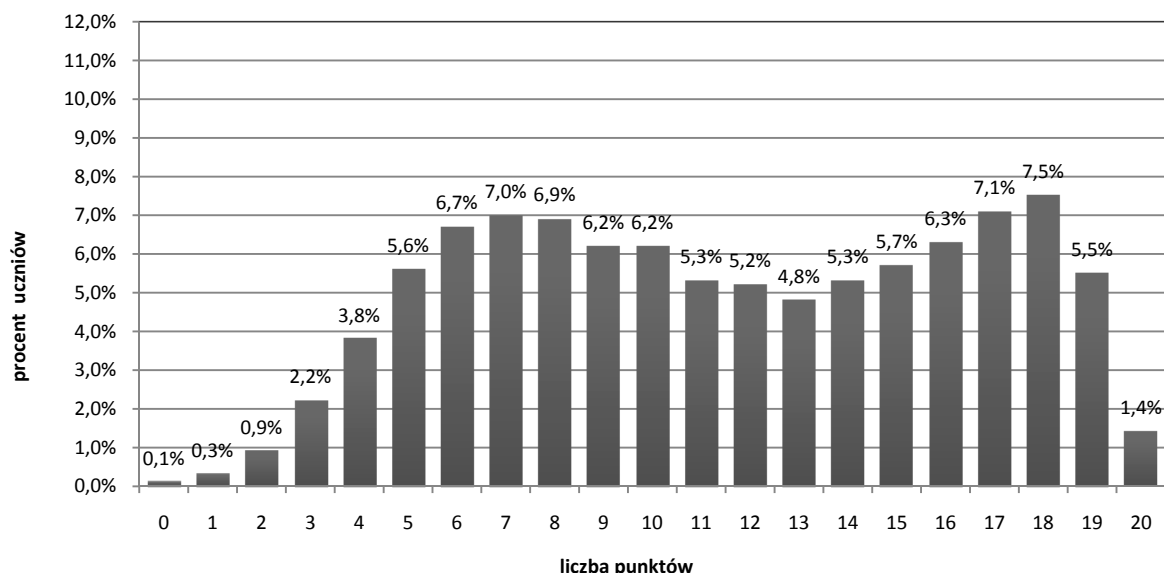
Umiejętność reagowania językowego została opanowana przez uczniów gimnazjum w niżej zadowalającym stopniu. Ponadto, jest to obszar, w którym piszący otrzymali przeciętne wyniki. Rozkład wyników przedstawiono na wykresie 20.5.

Wykres 20.5. Rozkład wyników w obszarze *reagowanie językowe* (GA-1-102) – województwo podlaskie

Średni wynik uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego w tym obszarze umiejętności to 11,5 pkt, czyli 57% punktów możliwych do uzyskania. Zadania w tym obszarze okazały się umiarkowanie trudne dla piszących. Najczęstszym wynikiem uczniów w tej części egzaminu było 18 pkt. Taką liczbę punktów uzyskało 980 uczniów, co stanowi 7,5% wszystkich piszących z tego województwa. Umiejętność odbioru tekstu czytanego została opanowana przez uczniów w niskim stopniu.

Wykres 20.6. Rozkład wyników w obszarze *reagowanie językowe* (GA-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

Umiejętności z obszaru *reagowanie językowe* sprawdzano pięcioma zadaniami zamkniętymi (typy zadań: dobieranie, prawda/fałsz, wyboru wielokrotnego).

W obszarze *reagowanie językowe* zestaw egzaminacyjny sprawdzał następujące wiadomości i umiejętności:

- właściwe reagowanie językowe w określonych kontekstach sytuacyjnych, w szczególności w celu uzyskania, udzielenia, przekazania lub odmowy udzielenia informacji, rozpoczęcia, podtrzymania i zakończenia rozmowy;
- rozpoznawanie i poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych niezbędnych do skutecznej komunikacji;
- przetwarzanie treści tekstu przeczytanego w języku polskim lub treści przedstawione w materiale ikonograficznym i wyrażanie ich w języku obcym.

(III.1.) Uczeń właściwie reaguje językowo w określonych kontekstach sytuacyjnych, w szczególności w celu uzyskania, udzielenia, przekazania lub odmowy udzielenia informacji, rozpoczęcia, podtrzymania i zakończenia rozmowy

Umiejętność ta sprawdzana była za pomocą zadań 4 i 5. Rozwiązując zadanie 4, piszący musieli wysłuchać pięciu wypowiedzi i do każdej z nich dobrać właściwą reakcję spośród trzech możliwości. Zadanie oparto na technice wyboru wielokrotnego. W zadaniu 5 uczniowie przystępujący do egzaminu musieli przyporządkować do każdego pytania w tabeli poprawną odpowiedź spośród podanych pięciu możliwości. Zadanie to korzystało z techniki dobierania.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa podlaskiego za zadania sprawdzające ten standard umiejętności to 59% punktów możliwych do uzyskania. Zadania, sprawdzające ten standard, okazały się umiarkowanie trudne dla piszących.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego za zadania sprawdzające ten standard umiejętności to 55% punktów możliwych do uzyskania. Zadania, sprawdzające ten standard, okazały się umiarkowanie trudne dla piszących.

Zadanie 4 zostało rozwiązane poprawnie przez 58% rozwiązujących arkusz w województwie podlaskim i 55% w województwie warmińsko-mazurskim i okazało się umiarkowanie trudne dla zdających.

Zadanie 5 zostało rozwiązane poprawnie przez 59% rozwiązujących arkusz w województwie podlaskim i 55% w województwie warmińsko-mazurskim i okazało się umiarkowanie trudne dla zdających.

Najłatwiejsze okazały się zadania cząstkowe 4.2 (76% poprawnych odpowiedzi w województwie podlaskim oraz 73% w województwie warmińsko-mazurskim) oraz zadanie 5.3 (73% prawidłowych odpowiedzi w województwie podlaskim i 71% w województwie warmińsko-mazurskim).

Natomiast najtrudniejszym zadaniem cząstkowym, sprawdzającym powyższą umiejętność, było zadanie 4.1, które zostało rozwiązane poprawnie przez 43% piszących w województwie podlaskim i 42% w województwie warmińsko-mazurskim. W tym zadaniu cząstkowym właściwą reakcją na polecenie *Let's play tennis* był zwrot *Sounds great!* Jednakże, bardzo często rozwiązujący to zadanie uczniowie wybierali odpowiedź *It was great*. Być może przyczyną błędów była niezajomość konstrukcji *Let's + czasownik*.

W zadaniu 5 najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe 5.2. Zadanie to zostało rozwiązane poprawnie przez 52% piszących w województwie podlaskim i 47% w województwie warmińsko-mazurskim. W zadaniu tym uczniowie musieli do pytania *Are you a good driver?* dopasować odpowiedź *I've only had five lessons so far*. Typowym błędem było wybieranie odpowiedzi *Look where you are driving* jedynie w oparciu o podobieństwo słów w zadaniu i tekście.

(III.2.) Uczeń rozpoznaje i poprawnie stosuje struktury leksykalno-gramatyczne niezbędne do skutecznej komunikacji

Umiejętność ta sprawdzana była za pomocą zadania 6. Uczniowie gimnazjum musieli uzupełnić luki w liście brakującymi wyrazami, wybierając poprawną odpowiedź spośród trzech opcji. Zadanie wykorzystywało technikę wyboru wielokrotnego. W obszarze *reagowanie językowe* powyższy standard został opanowany najslabiej.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa podlaskiego za zadanie sprawdzające ten standard umiejętności to 41% punktów możliwych do uzyskania. Zadanie, sprawdzające ten standard, okazało się trudne dla piszących.

Średni wynik procentowy uczniów z gimnazjów województwa warmińsko-mazurskiego za zadanie sprawdzające ten standard umiejętności to 39% punktów możliwych do uzyskania. Zadanie, sprawdzające ten standard, okazało się trudne dla piszących.

Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe 6.2 (62% poprawnych odpowiedzi w województwie podlaskim i 58% w województwie warmińsko-mazurskim). W zadaniu tym sprawdzano znajomość struktur stopnia wyższego przymiotników. Natomiast najtrudniejszym zadaniem cząstkowym, sprawdzającym powyższą umiejętność było zadanie 6.3., które zostało rozwiązane poprawnie jedynie przez 21% piszących arkusz w obydwu województwach. Zadanie to sprawdzało znajomość struktur zdań czasowych, mówiących o przyszłości. Poprawnym uzupełnieniem zdania *You must come to visit me when I 6.3. _____ my room*; było słowo *decorate*. Niestety, około 40% piszących w obydwu województwach wybierało niepoprawne zwroty, takie jak *will decorate* lub *decorated* jako uzupełnienie luk w zdaniach. Podsumowując, zadanie to sprawiło piszącym najwięcej problemów.

(III.3.) Uczeń przetwarza treści tekstu przeczytanego w języku polskim lub treści przedstawione w materiale ikonograficznym i wyraża je w języku obcym

Umiejętność ta sprawdzana była za pomocą zadań 7 i 8. W pierwszym z nich piszący musieli odczytać opis czterech sytuacji w języku polskim (przedstawionych w punktach 7.1-7.4) i do każdej z nich dobrać właściwą reakcję spośród trzech podanych możliwości. Zadanie oparte było na technice wyboru wielokrotnego. W zadaniu 8 natomiast uczniowie przystępujący do egzaminu musieli przeczytać opis obrazka dołączonego do zadania i do każdej luki w tekście dobrać odpowiedni wyraz, będący uzupełnieniem tej luki. Zadanie to korzystało z techniki wyboru wielokrotnego.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa podlaskiego za zadania sprawdzające ten standard umiejętności to 69% punktów możliwych do uzyskania. Zadania sprawdzające ten standard okazały się umiarkowanie trudne dla piszących.

Średni wynik procentowy uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego za zadania sprawdzające ten standard umiejętności to 66% punktów możliwych do uzyskania. Zadania sprawdzające ten standard okazały się umiarkowanie trudne dla piszących.

Zadanie 7 zostało rozwiązane poprawnie przez 70% rozwiązujących arkusz w województwie podlaskim i 67% w województwie warmińsko-mazurskim i okazało się umiarkowanie trudne dla zdających.

Zadanie 8 zostało rozwiązane poprawnie przez 68% rozwiązujących arkusz w województwie podlaskim i 66% w województwie warmińsko-mazurskim i okazało się umiarkowanie trudne dla zdających.

Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe 7.2 (84% poprawnych odpowiedzi w województwie podlaskim i 80% w województwie warmińsko-mazurskim). W zadaniu tym gimnazjalista musiał wykazać się umiejętnością zwrócenia uwagi osobie palącej, że w danym miejscu palenie jest zabronione. Do tego celu przewidziana była, jako poprawna, konstrukcja modalna z czasownikiem *mustn't* – czyli zdanie *You mustn't smoke here*. Jak wskazują wyniki, duża liczba piszących nie miała problemów z poprawnym rozwiązaniem tego zadania cząstkowego – zadanie okazało się łatwe.

Z drugiej strony, najtrudniejszym zadaniem cząstkowym, sprawdzającym powyższą umiejętność, było zadanie 8.4, które zostało rozwiązane poprawnie przez 54% osób rozwiązujących arkusz w województwie podlaskim oraz 51% w województwie warmińsko-mazurskim. W zadaniu tym sprawdzana była znajomość przyimków miejsca. Zdjęcie dołączone do zadania przedstawiało młodą dziewczynę, która pozowała do obrazu. Za tą dziewczyną znajdował się obraz i właśnie zadanie 8.4 odnosiło się do umiejscowienia tego obrazka na zdjęciu. Zdanie brzmiało: *There is another picture 8.4. _____ the young woman.* Poprawnym uzupełnieniem luki było słowo *behind*. Duża liczba osób wybierała niewłaściwy przyimek – *opposite* (27% piszących w województwie podlaskim i 29% w województwie warmińsko-mazurskim). Zadanie to okazało się dla piszących umiarkowanie trudne.

W tabeli 20.2. zestawiono wyniki uczniów z województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego, którzy w kwietniu 2010 roku przystąpili do egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego.

Tabela 20.2. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań z zakresu języka angielskiego (GA-1-102)

Numer zadania	Sprawdzana umiejętność ucznia (z numerem standardu) Uczeń	Możliwa do uzyskania liczba punktów	Procent uzyskanych punktów		
			woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie	OKE Łomża
I Odbiór tekstu słuchanego					
1, 2.4,	(I.2.) określa kontekst sytuacyjny	4	68	65	67
2.1, 2.2, 2.3, 3	(I.3.) stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukuje lub selekcjonuje informacje	6	70	68	69
II Odbiór tekstu czytanego					
10.4	(II.1.) określa główną myśl tekstu	1	61	58	59
12	(II.2.) określa główną myśl poszczególnych części tekstu	4	64	62	63
10.1, 10.2, 10.3, 13	(II.3.) stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukuje lub selekcjonuje informacje	6	54	52	53
11	(II.4.) określa intencje nadawcy tekstu	3	48	45	47
9	(II.5.) określa kontekst sytuacyjny	3	52	50	51
14	(II.6.) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu	3	58	56	57
III Reagowanie językowe					
4, 5	(III.1.) właściwie reaguje językowo w określonych kontekstach sytuacyjnych, w szczególności w celu uzyskania, udzielenia, przekazania lub odmowy udzielenia informacji, rozpoczęcia, podtrzymania i zakończenia rozmowy	9	59	55	57
6	(III.2.) rozpoznaje i poprawnie stosuje struktury leksykalno-gramatyczne niezbędne do skutecznej komunikacji	3	41	39	40

7, 8	(III.3.)przetwarza treści tekstu przeczytanego w języku polskim lub treści przedstawione w materiale ikonograficznym i wyraża je w języku obcym	8	69	66	68
------	---	---	----	----	----

21. JĘZYK OBCY NOWOŻYTNY – JĘZYK NIEMIECKI

21.1. WYNIKI UZYSKANE PRZEZ UCZNIÓW Z WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO I WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO – ARKUSZ STANDARDOWY

Na terenie OKE w Łomży statystyczny uczeń klasy trzeciej gimnazjum uzyskał na egzaminie gimnazjalnym z języka niemieckiego 29,02 pkt. Jest to wynik porównywalny ze średnim wynikiem w kraju, który wyniósł 29,36 pkt.

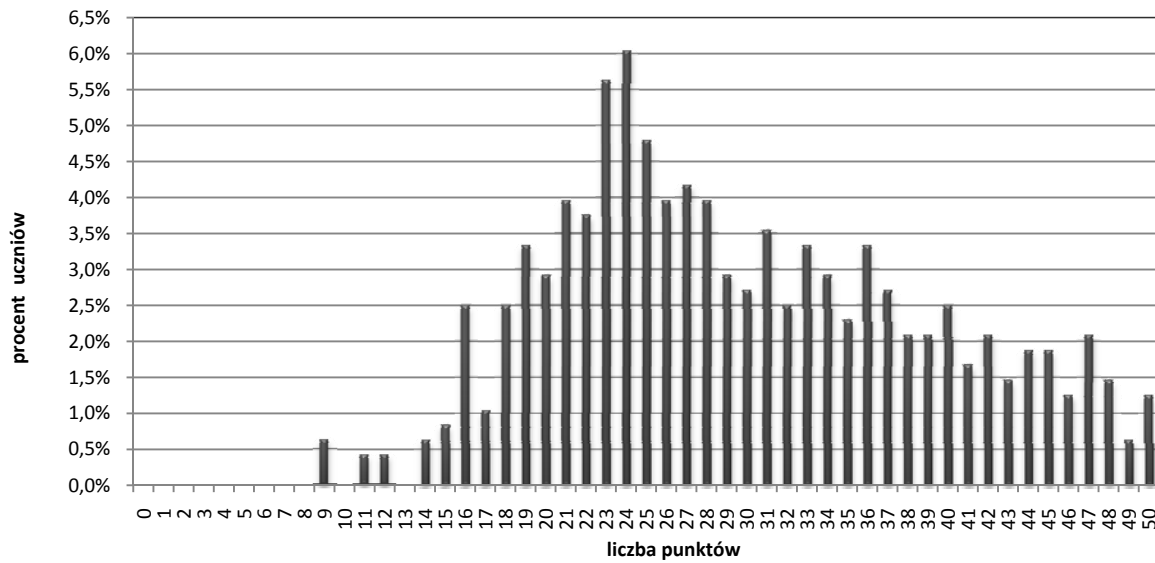
Maksymalną liczbę punktów zdobyło 58 trzecioklasistów. Najniższą liczbę punktów (0 pkt) otrzymał 1 uczeń. Wynik najczęściej uzyskiwany przez gimnazjalistę na terenie OKE w Łomży to 24 pkt, wynik środkowy 27 pkt. Odchylenie standardowe miało wartość 9,10 pkt. Około 69% gimnazjalistów uzyskało wynik w przedziale od 20 do 38 punktów. Współczynnik zmienności wskazuje na umiarkowane zróżnicowanie osiągnięć uczniów na egzaminie gimnazjalnym z języka niemieckiego.

Wyniki uczniów z poszczególnych województw znajdują się w tabeli 21.1. oraz na wykresach 21.1.-21.4.

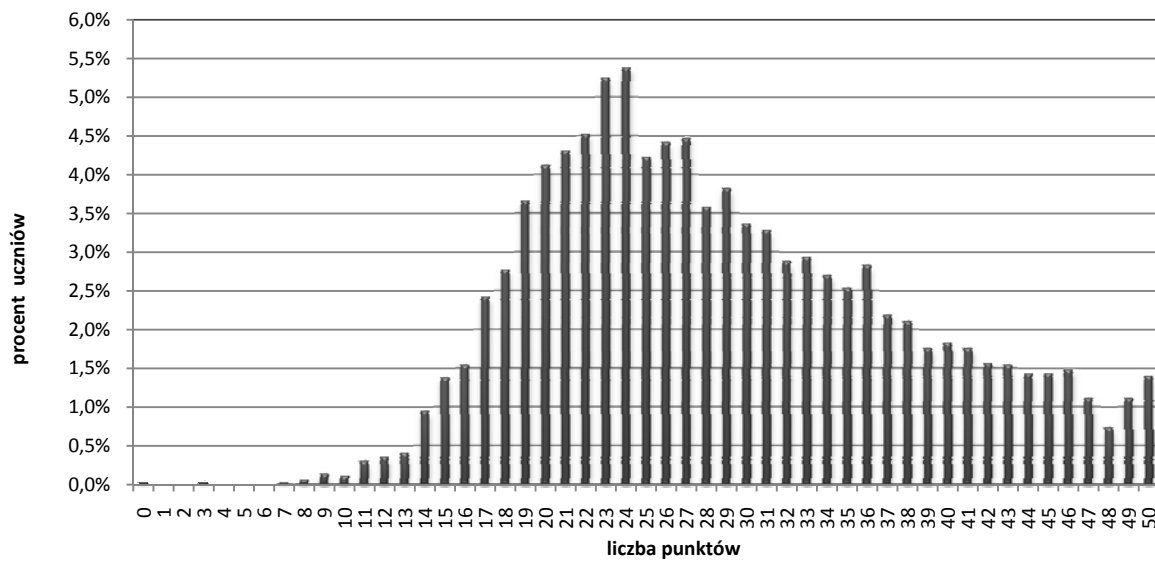
Tabela 21.1. Miary opisujące wyniki egzaminu z języka niemieckiego (GN-1-102)

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie
Liczebność	480	3 719
Wynik średni	29,8 pkt	28,9 pkt
Procent uzyskanych punktów	60	58
Wynik najniższy	9 pkt	0 pkt
Wynik najwyższy	50 pkt	50 pkt
Mediana	28 pkt	27 pkt
Modalna	24 pkt	24 pkt
Odchylenie standardowe	9,24 pkt	9,08 pkt
Współczynnik zmienności	0,31	0,31

Wykres 21.1. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego (GN-1-102) – województwo podlaskie

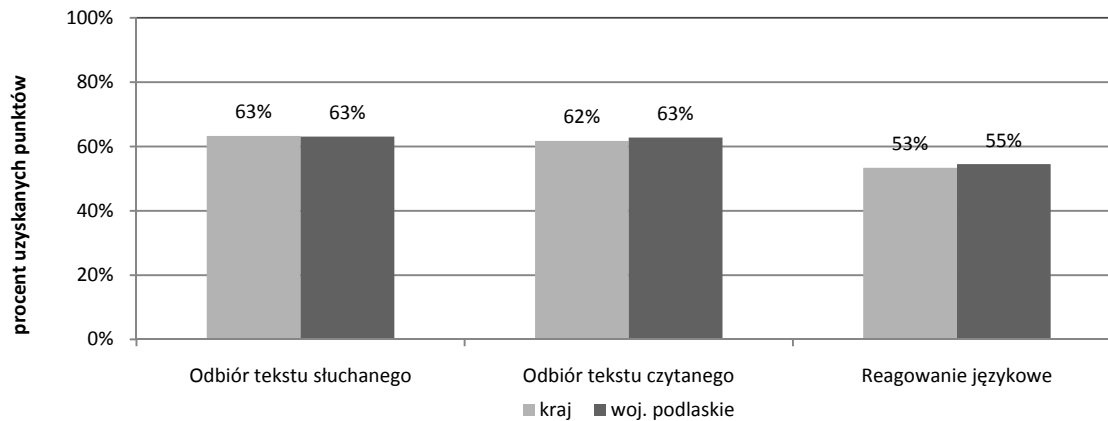

Wykres 21.2. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego (GN-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

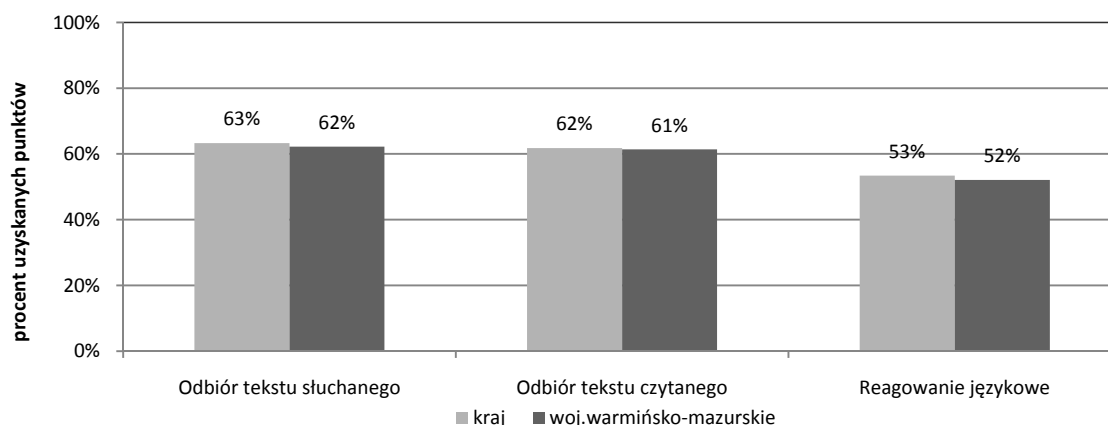

21.2. OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH UMIEJĘTNOŚCI – ARKUSZ STANDARDOWY

Wykres 21.3. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności na egzaminie gimnazjalnym z języka niemieckiego (GN-1-102) – województwo podlaskie

Wykres 21.4. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności na egzaminie gimnazjalnym z języka niemieckiego (GN-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

21.3. WYNIKI UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM

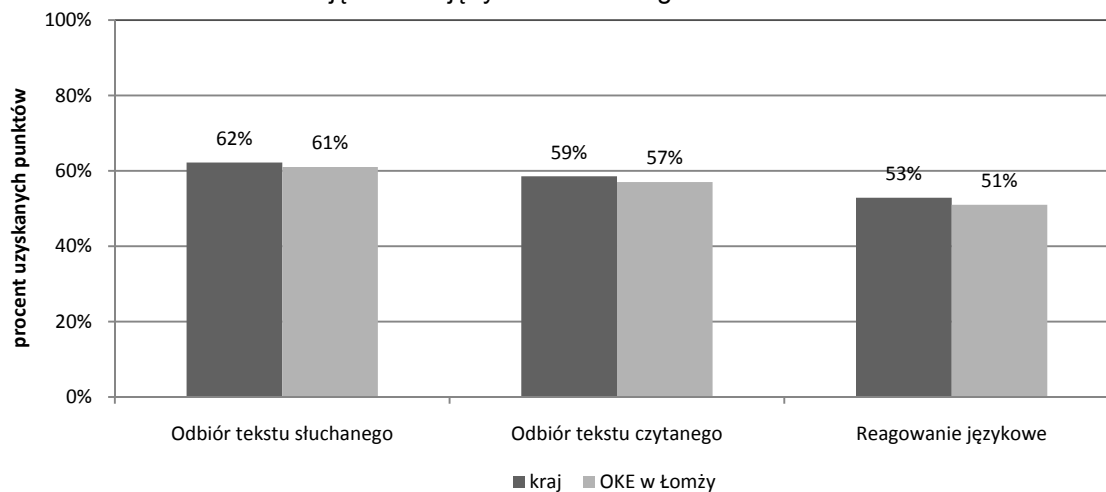
Do egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego przystąpiło na terenie OKE w Łomży 156 uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną. Przygotowano dla nich dostosowany zestaw testowy oznaczony symbolem GN-8-102. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł zdobyć 50 pkt.

Wyniki uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną znajdują się w tabeli 21.2. oraz na wykresach 21.5. i 21.6.

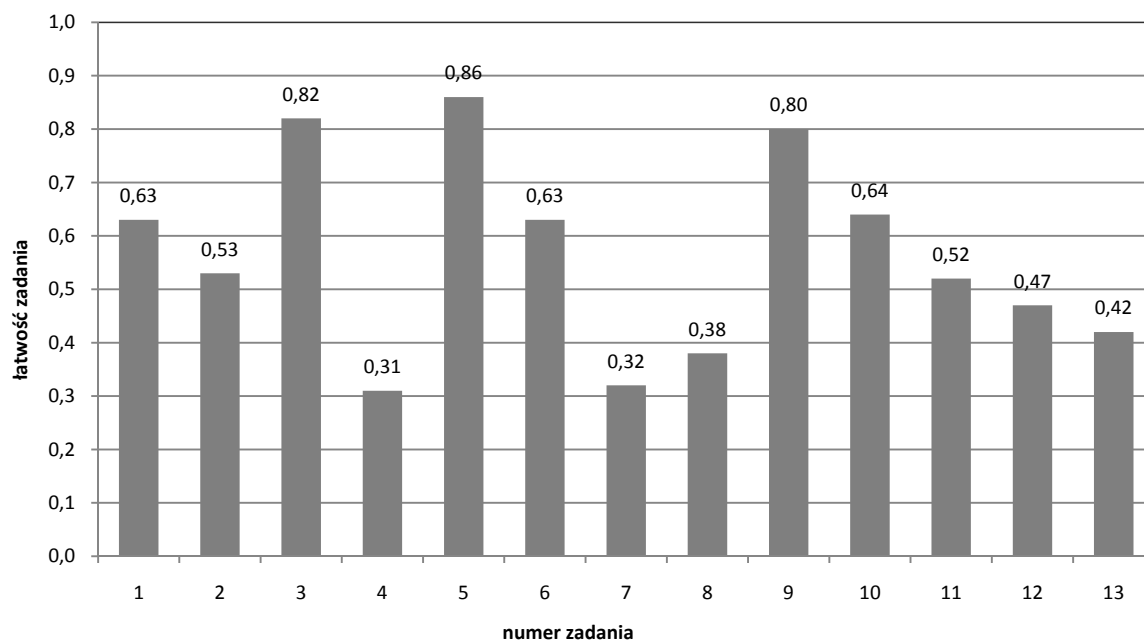
Tabela 21.2. Wyniki egzaminu z języka niemieckiego – zestaw niestandardowy GN-8-102

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika
Liczebność	156
Wynik średni	27,6 pkt
Procent uzyskanych punktów	55
Wynik najniższy	12 pkt
Wynik najwyższy	43 pkt
Mediana	28 pkt
Modalna	29 pkt
Odchylenie standardowe	5,80 pkt

Wykres 21.5. Osiągnięcia uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w poszczególnych obszarach umiejętności z języka niemieckiego

Wykres 21.6. Wykonanie zadań (GN-8-102)

22. JĘZYK NIEMIECKI – OPIS UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW W OBSZARACH STANDARDÓW WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH – ARKUSZ STANDARDOWY

Zestaw z języka niemieckiego składał się z 13 zadań zamkniętych. Były to: zadania wyboru wielokrotnego, typu prawda/fałsz oraz na dobieranie. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań piszący mógł otrzymać 50 punktów.

Przyporządkowanie zadań i punktów do obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych przedstawia tabela 22.1.

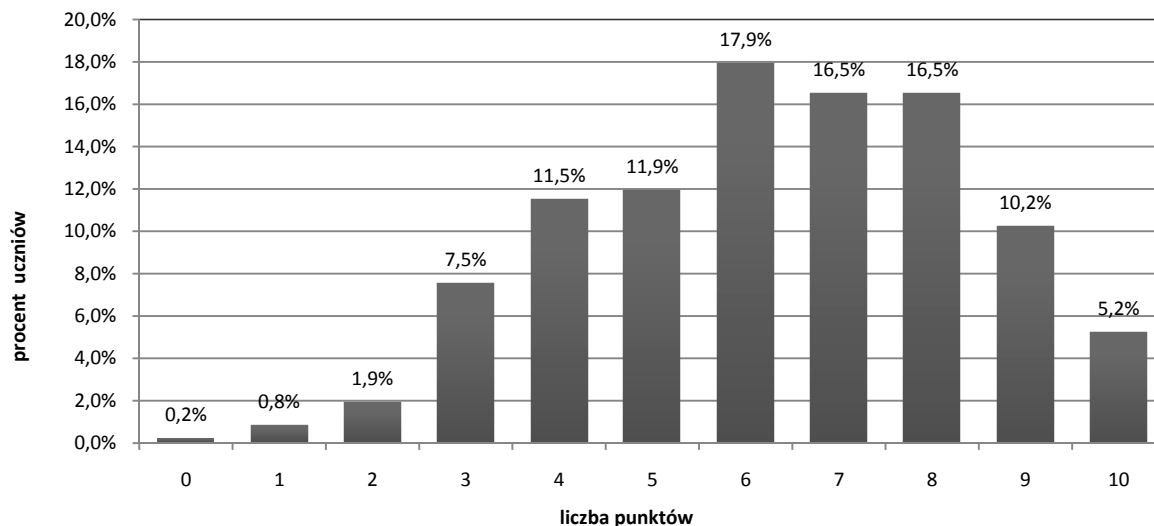
Tabela 22.1. Plan arkusza z egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego (GN-1-102)

Nr obszaru standardów	Obszar standardów wymagań egzaminacyjnych	Liczba punktów	Waga w %	Numery zadań
I	Odbiór tekstu słuchanego	10	20	1, 2, 3
II	Odbiór tekstu czytanego	20	40	9, 10, 11, 12, 13
III	Reagowanie językowe	20	40	4, 5, 6, 7, 8
	Razem	50	100	

22.1. ODBIÓR TEKSTU SŁUCHANEGO

Średni wynik uczniów z województwa podlaskiego w tym obszarze umiejętności – to 6,3 pkt, czyli 63% punktów możliwych do uzyskania. Umiejętność odbioru tekstu słuchanego gimnazjaliści opanowali w stopniu niżej zadowalającym¹⁶. Najliczniejszą grupę stanowili gimnazjaliści uzyskujący 6 punktów. Rozkład wyników za zadania z tego obszaru przedstawiono na wykresie 22.1.

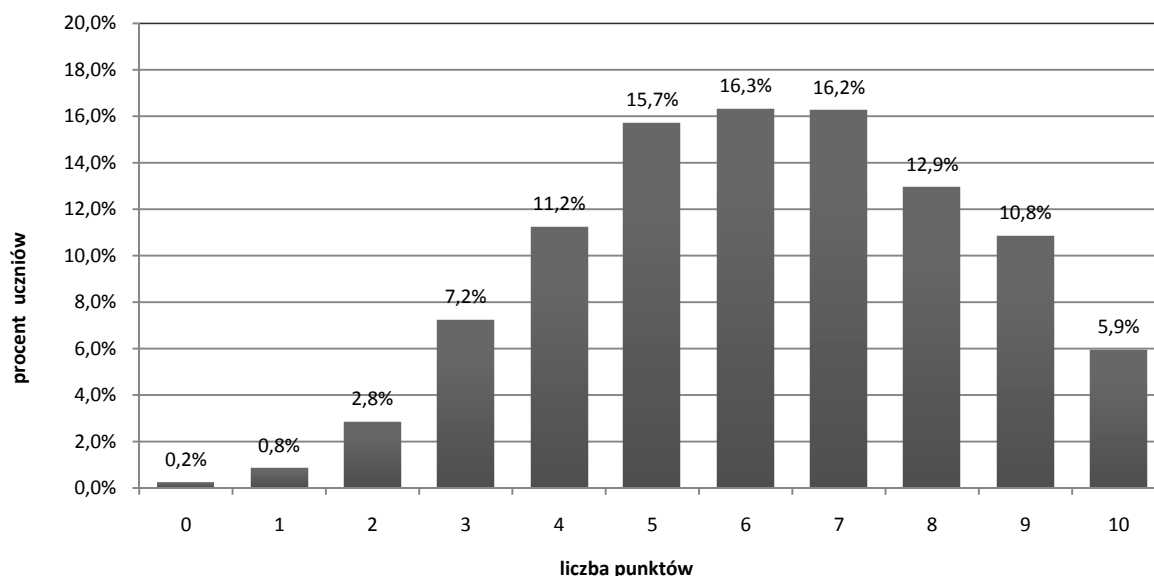
Wykres 22.1. Rozkład wyników w obszarze odbiór tekstu słuchanego (GN-1-102) – województwo podlaskie

¹⁶ W sprawozdaniu wykorzystano interpretację wskaźnika łatwości zadania za: B. Niemierko, *Pomiar wyników kształcenia*, Warszawa 1999. I tak: jeśli zadanie ma łatwość 0,00-0,19, to jest zadaniem *bardzo trudnym*, a stopień opanowania umiejętności badanych tym zadaniem jest *bardzo niski*; zadanie o łatwości 0,20-0,49 to zadanie *trudne*, poziom opanowania umiejętności – *niski*; zadanie o łatwości 0,50-0,69 – zadanie *umiarkowanie trudne*, poziom opanowania umiejętności – *niżej zadowalający*; zadanie o łatwości 0,70-0,89 – zadanie *łatwe*, poziom opanowania umiejętności – *zadowalający*; zadanie o łatwości 0,90-1,00 – zadanie *bardzo łatwe*, poziom opanowania umiejętności – *bardzo dobry*.

Średni wynik uczniów z województwa z województwa warmińsko-mazurskiego w tym obszarze umiejętności – to 6,2 pkt, czyli 62% punktów możliwych do uzyskania. Umiejętność odbioru tekstu słuchanego gimnazjaliści opanowali w stopniu niżej zadowalającym. Najliczniejszą grupę stanowili gimnazjaliści uzyskujący 6 punktów. Rozkład wyników za zadania z tego obszaru przedstawiono na wykresie 22.2.

Wykres 22.2. Rozkład wyników w obszarze odbiór tekstu słuchanego (GN-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

Umiejętności z obszaru odbiór tekstu słuchanego sprawdzano trzema zadaniami zamkniętymi (typy zadań: dobieranie, prawda/fałsz i wybór wielokrotny). Teksty do wszystkich trzech zadań dwukrotnie odtworzono z płyty CD.

W obszarze odbiór tekstu słuchanego sprawdzano następujące wiadomości i umiejętności:

- określanie głównej myśli tekstu;
- stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukiwanie lub selekcjonowanie informacji.

(I.1.) Zdający określa główną myśl tekstu

Umiejętność tę sprawdzano zadaniem 1, które opierało się na technice na dobieranie i składało się z czterech zadań cząstkowych. Zadanie polegało na dwukrotnym wysłuchaniu czterech krótkich rozmów dotyczących podstawowych urządzeń technicznych i sposobu korzystania z nich. W trakcie słuchania należało przyporządkować każdej rozmowie odpowiednie, przedstawione w materiale ikonograficznym, urządzenie, którego potrzebował rozmówca. Jedno urządzenie zostało podane dodatkowo i nie pasowało do żadnej rozmowy. Należało wybrać spośród:

Uczniowie najlepiej poradzili sobie z zadaniem cząstkowym 1.3, które polegało na dopasowaniu do dialogu o podgrzewaniu posiłków ilustracji przedstawiającej mikrofalówkę. To za-

danie cząstkowe rozwiązało bezbłędnie 81% gimnazjalistów z województwa podlaskiego i 79% gimnazjalistów z województwa warmińsko-mazurskiego.

Trudne okazało się zadanie cząstkowe 1.1 polegające na dopasowaniu ilustracji przedstawiającej zmywarkę do dialogu o zmywaniu. Zastanówmy się, dlaczego 54% piszących z województwa podlaskiego i 56% z województwa warmińsko-mazurskiego nie poradziło sobie z tym zadaniem.

Oto transkrypcja rozmowy 1:

Anke: Warte mal! Da sind noch zwei Teller und meine Tasse!

Berd: Tut mir leid! Die Maschine ist schon voll!

W tym krótkim dialogu należało skupić się na określeniu głównej myśli. Nie bez znaczenia było podkreślone tu zdanie *Die Maschine ist schon voll!*, lecz niewątpliwie skoncentrowanie się na wyrazie *Maschine* i być może nieznamość znaczenia przymiotnika *voll* miały wpływ na niepowodzenie w rozwiązywaniu tego zadania. W dialogu wystąpiły słowa *Teller* i *Tasse*, które najprawdopodobniej również zmyliły uczniów wybierających błędną odpowiedź (robot kuchenny) przedstawiony w dodatkowym materiale ikonograficznym. Podkreślone wyrazy i zdanie powinny pomóc w poprawnym określeniu głównej myśli dialogu, lecz skojarzenie z niewłaściwą opcją odpowiedzi (robotem kuchennym) miało wpływ na uzyskanie niższego stopnia osiągnięć. W tym konkretnym zadaniu poprawną odpowiedzią jest *Spülmaschine*, a nie *Küchenmaschine*.

Aby udoskonalić umiejętność rozumienia tekstu słuchanego i określania w nim głównej myśli, warto wykonywać dużo ćwiczeń polegających na odczytywaniu głównej myśli w materiałach ikonograficznych, dialogach, krótkich tekstach, komunikatach. Warto często przypominać uczniom, że nie należy skupiać się na znaczeniu jednego wychwyconego i wyrwanego z kontekstu wyrazu lub jego części (np. *Maschine*).

(I.3.) Zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukuje lub selekcjonuje informacje

Umiejętność z tego standardu sprawdzana była zadaniami nr 2 i 3.

W zadaniu 2, po dwukrotnym wysłuchaniu tekstu, zdający „powinien (...) stwierdzić, czy treści [podane w zadaniu] są z nim zgodne, czy niezgodne” (*Informator o egzaminie gimnazjalnym z języka niemieckiego przeprowadzanym od roku szkolnego 2008/2009*, s.7). Treść reklamy obejmowała zakres tematyczny „Zakupy i usługi”. Najłatwiejsze w zadaniu 2., typu prawda/fałsz, okazało się określenie, czy pizza kosztuje ponad 7 euro. 89% gimnazjalistów z obu województw rozwiązało to zadanie cząstkowe 2.3 bezbłędnie. Wnioskować należy, że gimnazjaliści bardzo dobrze znają liczebniki główne.

Trudne okazało się wyszukanie informacji, czy otrzyma się kawę, jeśli kupi się zabawkę. Prześledźmy na podstawie odpowiedniego fragmentu reklamy, dlaczego uczniowie wybierali błędną odpowiedź. Oto transkrypcja:

Liebe Kunden,

heute im Sonderangebot: Melitta-Kaffee – 500 Gramm nur 4,89 Euro, Butter vom Bauern – ein Pfund nur 6,30 Euro, spanische Orangen – 1 Kilo nur 2,20 Euro.

In unserem Tchibo-Markt finden Sie eine Auswahl von Spielsachen für Ihre Kinder, eine Puppe nur 12,30 Euro, einen Sommerball – nur 3,99 Euro...

Für jeden Kunden, der ein Pfund Kaffee bei Tchibo kauft, gibt es einen Milchkaffee und ein Stück Kuchen gratis. (...)

Zdający powinni stwierdzić, czy treści podane w zadaniu cząstkowym 2.2: *Wer im Tchibo-Markt ein Spielzeug kauft, bekommt Kaffee als Geschenk.* są zgodne czy niezgodne z treścią wysłuchanego tekstu.

31% gimnazjalistów z obu województw rozwiązało to zadanie częściowe poprawnie. Zaskakujące jest niewykorzystanie przez piszących w tym zadaniu częściowym internacjonalizmu *gratis* znajdującego się przy *Stück Kuchen*, a nie przy *Spielsachen*.

Prawdopodobnie zdanie złożone *Wer im Tchibo-Markt ein Spielzeug kauft, bekommt Kaffee als Geschenk* okazało się dla wielu zbyt skomplikowane i być może dlatego piszący zaznaczyli niepoprawną odpowiedź jako „prawda”. Ci gimnazjaliści nie porównali treści z zadania częściowego z treścią odpowiedniego fragmentu reklamy.

Można podczas wykonywania na lekcji zadań typu prawda/fałsz poprosić ucznia o uzasadnienie wyboru odpowiedzi, czyli o wskazanie fragmentu, na podstawie którego dokonał opisu.

Zadanie 3 było zadaniem wyboru wielokrotnego i składało się z trzech zadań częściowych. Sprawdzano w nim umiejętność wyszukania określonych informacji podczas dwukrotnego słuchania dialogu czytanego przez lektora. Rozmowa dotyczyła zakresu tematycznego „Podróżowanie i turystyka”. Najlepiej wypadło zadanie częściowe 3.3. Należało określić, gdzie Petra mieszkała w czasie urlopu. Występowały w tym zadaniu słowa *Hotel*, *Campingplatz*, które ułatwiły rozwiązanie. 72% gimnazjalistów z województwa podlaskiego i 69% z województwa warmińsko-mazurskiego zaznaczyło poprawną odpowiedź.

Umiejętności sprawdzane w zadaniach częściowych 3.1 i 3.2 zostały opanowane w stopniu niżej zadowalającym. 64% uczniów z obu województw rozwiązało prawidłowo każde z poszczególnych zadań częściowych (gimnazjaliści z województwa warmińsko-mazurskiego uzyskali 63% za zadanie częściowe 3.2). W zadaniu częściowym 3.1 należało wybrać jedną z trzech odpowiedzi, określając, gdzie Petra była latem.

3.1. Petra war im Sommer

A. am Fluss.

B. am Meer.

C. im Gebirge.

Fragment tekstu, na podstawie którego uczniowie mieli udzielić odpowiedzi, brzmiał następująco:

Petra: Hallo, Klaus!

Klaus: Hallo, Petra, nett dich wiederzusehen. Wo hast du deine Sommerferien verbracht?

Petra: Ich war drei Wochen an der See in Italien.

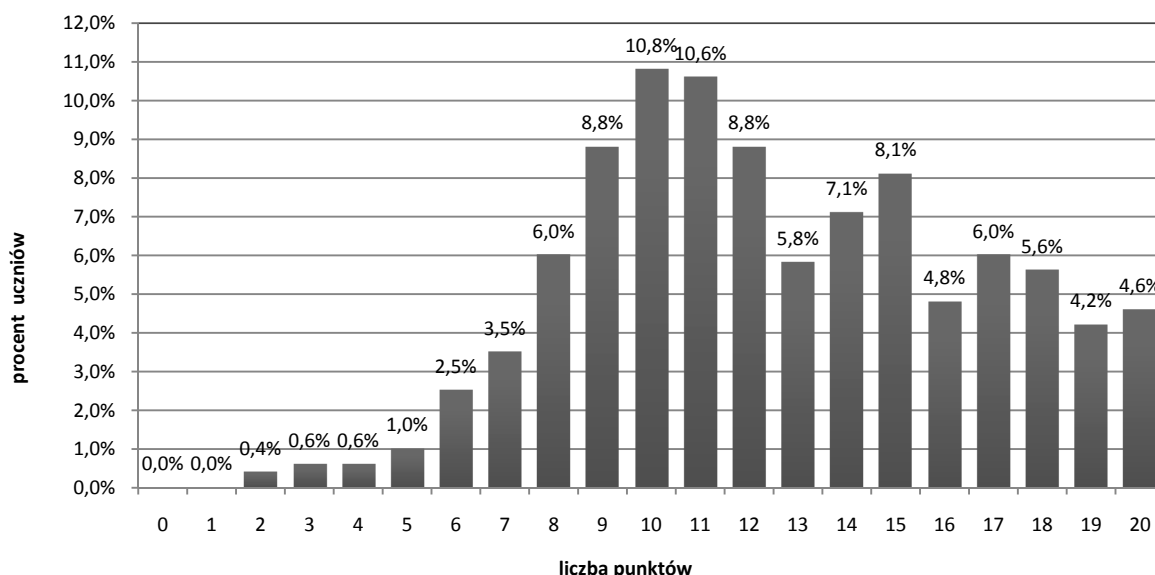
36% uczniów nie wiedziało, że *am Meer* i *an der See* oznacza to samo. Warto więc podczas nauki zwracać uwagę na synonimy, gdyż przyczyni się to do szybszego i skuteczniejszego opanowania języka niemieckiego.

Analizując wskaźniki dotyczące opanowania umiejętności ze *Standardów wymagań egzaminacyjnych* I.3., można było dostrzec, że zadania typu prawda/fałsz w zadaniu 2 okazały się trudniejsze niż zadania typu na dobieranie występujące w zadaniu 3.

22.2. ODBIÓR TEKSTU CZYTANEGO

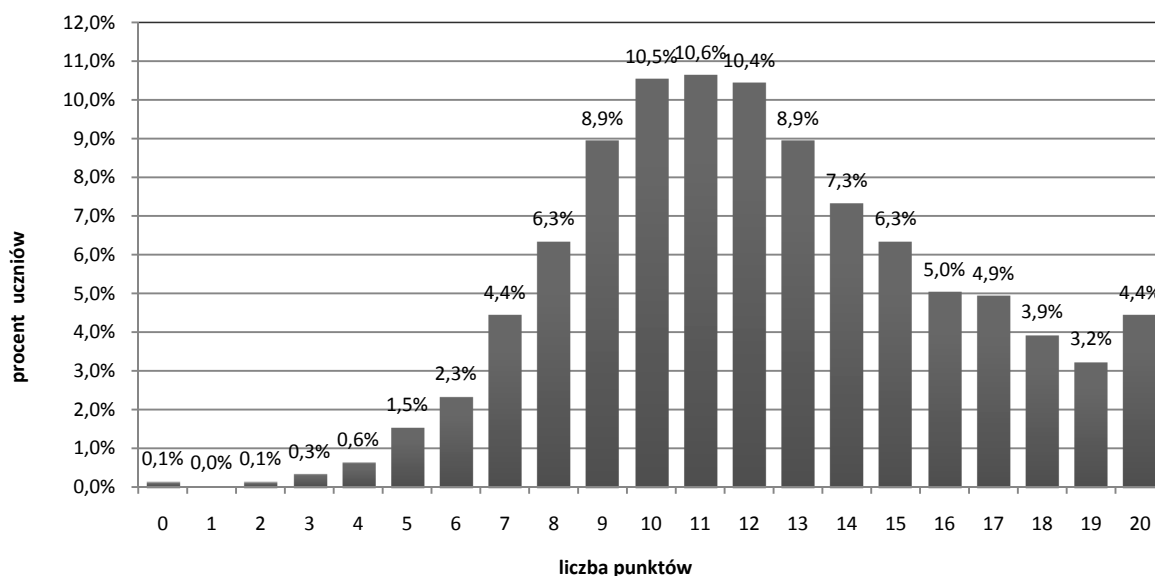
Średni wynik uczniów z województwa podlaskiego w tym obszarze umiejętności to 12,6 pkt, czyli 63% punktów możliwych do uzyskania. Umiejętność odbioru tekstu czytanego gimnazjaliści opanowali w stopniu niżej zadowalającym. Najliczniejszą grupę stanowili gimnazjaliści uzyskujący 10 punktów. Rozkład wyników za zadania z tego obszaru przedstawiono na wykresie 22.3.

Wykres 22.3. Rozkład wyników w obszarze odbiór tekstu czytanego (GN-1-102) – województwo podlaskie

Średni wynik uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego w tym obszarze umiejętności to 12,3 pkt, czyli 61% punktów możliwych do uzyskania. Umiejętność odbioru tekstu czytanego gimnazjaliści opanowali w stopniu niżej zadowalającym. Najliczniejszą grupę stanowili gimnazjaliści uzyskujący 11 punktów. Rozkład wyników za zadania z tego obszaru przedstawiono na wykresie 22.4.

Wykres 22.4. Rozkład wyników w obszarze odbiór tekstu czytanego (GN-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

Umiejętności z obszaru *odbiór tekstu czytanego* sprawdzano pięcioma zadaniami zamkniętymi (typy zadań: dobieranie, prawda/fałsz i wybór wielokrotny).

W obszarze *odbiór tekstu czytanego* sprawdzano następujące wiadomości i umiejętności:

- określanie głównej myśli tekstu;
- określanie kontekstu sytuacyjnego;
- stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukiwanie lub selekcjonowanie informacji;
- określanie intencji nadawcy tekstu;
- rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu.

(II.1.) Zdający określa główną myśl tekstu

Umiejętność tę sprawdzano zadaniem 9, które opierało się na technice na dobieranie i składało się z czterech zadań cząstkowych. Tematyka tekstów stanowiących podstawę tego zadania egzaminacyjnego obejmowała: „Szkołę”, „Zakupy i usługi”, „Sport”, „Życie rodzinne i towarzyskie”.

Zadanie polegało na przyporządkowaniu do każdego z czterech tekstów jednego właściwego tytułu, przy czym jeden tytuł został podany dodatkowo i nie pasował do żadnego tekstu. Umiejętność sprawdzana w tym zadaniu została przez gimnazjalistów opanowana w stopniu zadowalającym. Najłatwiejsze okazało się dopasowanie fragmentu tekstu dotyczącego gry w piłkę nożną przez dziewczęta, do tytułu, w którym występował wyraz *Fußballspiel* (*Bei einem Fußballspiel*). Aż 91% uczniów gimnazjów rozwiązało poprawnie zadanie cząstkowe 9.3.

Chociaż w jednym z tytułów (C) występował internacjonalizm *Karneval*, to jednak najtrudniejsze okazało się dopasowanie do tego tytułu fragmentu tekstu (9.4) opisującego zwyczaj karnawałowe.

Określenie „głównej myśli tekstu jest możliwe po uważnym zapoznaniu się z nim w całości”. Ten istotny cytat z „*Informatora o egzaminie gimnazjalnym z języka niemieckiego (...)*” sugeruje, jak powinno się rozwiązywać tego typu zadania. W opisie występowały słowa, których uczniowie nie zrozumieli, jak np. *sich verkleiden, sich amüsieren, verkleidet, Lieder, Süßigkeiten*, lecz nie stanowiło to przeszkody w poprawnym rozwiązaniu zadania, natomiast skupienie się na szczegółach spowodowało wybieranie niepoprawnej odpowiedzi. Należało skoncentrować się na zrozumieniu ogólnego sensu, a nie wybranych szczegółów.

Do przedstawionych poniżej tekstów należało dobrać poprawną odpowiedź:

9.1.

Am 9. November hat Anton-Rée, der Namenspatron unserer Schule, Geburtstag. Diesen Tag feiern wir jedes Jahr. In allen Klassen geht es rund um das Buch. Die Schüler lesen viel, malen und basteln. Die vierten Klassen bekommen Besuch von Kinderbuchautoren, die aus ihren Büchern vorlesen und Fragen der Kinder beantworten.

9.4.

Jeder kann sich verkleiden und sich, wie er will, nach Herzenlust amüsieren. Schüler gehen verkleidet in die Schule. In kleinen Orten treffen sich die Schüler manchmal nach der Schule und singen in Geschäften und bei Nachbarn traditionelle Lieder. Dafür erhalten sie Geld oder Süßigkeiten.

Przeanalizujmy, dlaczego uczniom tak trudno było wybrać prawidłową odpowiedź spośród podanych tytułów:

- So feiert man Familienfeste.*
- Bei einem Fußballspiel.*
- Es lebe Karneval!*
- Lesetag in der Schule.*
- Einkaufen per Mausclick.*

Dobranie tytułu E do tekstu 9.2 było zadaniem łatwym, a dobranie tytułu B do tekstu 9.3 – bardzo łatwym, dlatego powyżej zamieszczono tylko teksty 9.1 i 9.4, do których dopasowanie poprawnego tytułu było trudne. Do przedstawionych tekstów pozostały następujące możliwości wyboru: A, C i D. Do tekstu pierwszego gimnazjaliści wybierali błędną odpowiedź *So feiert man Familienfeste*, ponieważ w tekście 9.1 występują słowa *Geburtstag* i *bekommen* jednoznacznie kojarzące się z urodzinami, a więc uroczystościami rodzinnymi. Wytypowanie tej nieprawidłowej odpowiedzi pozostawiało do wyboru tylko tytuły C i D. W tekście 9.4 występują zwroty *Schüler gehen, in die Schule, nach der Schule*, co jeszcze bardziej utwierdziło gimnazjalistów w wyborze odpowiedzi: *D. Lesetag in der Schule*, gdyż wielu gimnazjalistom ten tytuł kojarzył się ze szkołą. Jeżeli gimnazjalista skoncentrował się na rozumieniu poszczególnych zwrotów, a nie głównej myśli tekstu, nie poradził sobie z poprawnym rozwiązaniem zadania.

Warto, doskonaląc na lekcji określanie głównej myśli tekstu, pokazać uczniom, że nawet częściowe niezrozumienie tekstu nie stanowi przeszkody w poprawnym rozwiązaniu tego typu zadań.

To zadanie rozwiązało poprawnie 44% gimnazjalistów w województwie podlaskim i 42% w województwie warmińsko-mazurskim. Łatwości poszczególnych części zadań mieściły się w przedziale dającym stopień osiągnięć niżej zadowalający.

(II.5.) Zdający określa kontekst sytuacyjny

Umiejętność tę sprawdzano zadaniem 10, składającym się z trzech zadań cząstkowych. W zadaniu typu na dobieranie należało określić, w jakich miejscach można zobaczyć tablice informacyjne, a opcje odpowiedzi podane były w formie ikonograficznej. Jedna tablica informacyjna została podana dodatkowo i nie pasowała do żadnego miejsca. Umiejętności sprawdzane w zadaniach cząstkowych 10.2 i 10.3 zostały opanowane przez uczniów w stopniu bardzo dobrym. Niewiele słabiej wypadło zadanie cząstkowe 10.1 polegające na dobraniu tablicy ze sklepu spożywczego do miejsca: *in einem Geschäft*. Umiejętności sprawdzane w tym zadaniu cząstkowym gimnazjaliści z województwa podlaskiego opanowali w stopniu zadowalającym, z województwa warmińsko-mazurskiego – w stopniu niżej zadowalającym.

Z analizy wynika, że zadanie 10 było najłatwiejszym zadaniem z całego arkusza egzaminacyjnego.

(II.3.) Zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukuje lub selekcjonuje informacje

Umiejętność tę sprawdzano zadaniem 11, które opierało się na technice prawda/fałsz i składało się z pięciu zadań cząstkowych. W zadaniu tym należało zaznaczyć w tabeli czy zdania występujące w informacji o muzeum czekolady w Kolonii z zakresu tematycznego „Kultura” są prawdziwe czy fałszywe. Umiejętność ta została przez uczniów opanowana w stopniu niżej zadowalającym. 63% gimnazjalistów z województwa podlaskiego i 61% z województwa warmińsko-mazurskiego udzieliło poprawnej odpowiedzi.

Łatwe okazało się zadanie cząstkowe 11.3 polegające na potwierdzeniu, że odwiedzający mogą osobiście uczestniczyć w produkcji czekolady (wskaźnik łatwości zadania – 0,72). Najtrudniej było uczniom zdecydować w zadaniu cząstkowym 11.2 (wskaźnik łatwości – 0,51), czy odwiedzający otrzymają czekoladę w prezencie (*Die Besucher bekommen Schokolade als Geschenk*). Odpowiedzi należało udzielić po zapoznaniu się z następującym fragmentem:

In der Fabrik aus Glas sehen Sie, wie man aus Kakaobohnen Schokoladentafeln, Schokofiguren und Pralinen produziert. Sie bekommen auch frische Schokoprodukte als Souvenir.

Brak wiedzy, że *Schokoprodukte* oznacza również *Schokolade*, miał wpływ na wybór błędnej odpowiedzi. Inną przyczyną nieudzielenia poprawnej odpowiedzi może być nieskojarzenie

zwrotu *als Souvenir* z *als Geschenk*. Wynika stąd, że ucząc się słów, należy poznawać również ich synonimy, tworzyć zdania z nowymi wyrazami, by jak najlepiej utrwalić nie pojedyncze słówka, lecz szerszy kontekst.

Pomocna może być znajomość internacjonalizmów, np. w języku niemieckim, angielskim oraz francuskim wyraz *souvenir* oznacza pamiątkę.

(II.4.) Zdający określa intencje nadawcy

Umiejętność sprawdzana w zadaniu 12. została opanowana w stopniu niżej zadowalającym. 57% gimnazjalistów z województwa podlaskiego i 55% z województwa warmińsko-mazurskiego udzieliło poprawnej odpowiedzi. W zadaniu składającym się z czterech zadań częściowych zastosowano technikę na dobieranie. Przedstawiono cztery telefony komórkowe z wiadomościami tekstowymi. Zadanie polegało na odczytaniu wiadomości tekstowych z zaprezentowanych telefonów, a następnie przyporządkowaniu każdej z tych wiadomości celowi jej napisania. Utrudnieniem była informacja o podaniu dodatkowego celu, który nie pasował do żadnej wiadomości tekstowej.

Najlepiej uczniowie poradzili sobie, w zadaniu częściowym 12.2, z dobraniem do tekstu zwrotu *gratuliert jemandem* wyrażającego gratulacje odbiorcy danej wiadomości tekstowej do. Przedstawiona sytuacja jest bliska doświadczeniom życiowym zdających. Tekst brzmiał następująco:

Ich war sicher, dass Du es schaffst. Super! Ich freue mich sehr! Monika.

Prawidłową odpowiedź wybrało 72% gimnazjalistów z województwa podlaskiego i 73% z województwa warmińsko-mazurskiego.

Najtrudniejsze było połączenie w zadaniu 12.3 tekstu brzmiącego:

Das passt mir sehr gut. Also um 18.00 vor dem Kino. Gruß. Peter.

ze zwrotem *verabredet sich*, chociaż w tekście występowała zarówno godzina podana cyfrą, jak i internacjonalizm *Kino*. A do wyboru pozostały następujące możliwości:

D. *sucht nach etwas*

E. *verabredet sich*

Uczniowie nie połączyli poprawnie wiadomości tekstowej z jedną z dwóch odpowiedzi (D lub E), ponieważ nie odczytali intencji nadawcy i nie zwrócili uwagi na cel, jaki chciał on osiągnąć, a takich uczniów było 60% w województwie podlaskim i 62% w województwie warmińsko-mazurskim.

(II.6.) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu

Umiejętność tę sprawdzano zadaniem 13 z jednostkami na dobieranie, składającym się z czterech zadań częściowych. Badane umiejętności zostały opanowane w stopniu niskim. Zadanie okazało się najtrudniejsze z całego zestawu. W ubiegłym roku również najtrudniejsze okazało się zadanie sprawdzające umiejętność rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu.

W zadaniu podany był list z lukami. Należało uzupełnić te luki brakującymi w tekście zdaniami i utworzyć spójny i logiczny tekst. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasowało do żadnej luki. Wstawienie zdania, w którym występował internacjonalizm *Computer* oraz zwrot *Übungen machen* w zadaniu częściowym 13.2., wypadło najlepiej. 53% gimnazjalistów z województwa podlaskiego i 50% z województwa warmińsko-mazurskiego udzieliło poprawnej odpowiedzi.

70% gimnazjalistów z województwa podlaskiego i 73% z województwa warmińsko-mazurskiego nie poradziło sobie z zadaniem częściowym 13.1. Należało wstawić *Am Anfang hatte ich große Probleme mit der Aussprache* do następującego fragmentu listu:

Lieber Thomas,

vielen Dank für Deinen letzten Brief. Du schreibst über Deine Erfahrungen mit Englisch. Für mich war es auch schwierig, Englisch zu lernen. (13.1.) _____ Aber meine Mutter hat mir ein Computerprogramm zum Englischlernen gekauft. Es ist wirklich toll! (13.2.) _____ Ich löse viele Tests und höre authentische Texte. Durch Internet lerne ich neue Freunde kennen. (13.3.) _____ Im Sommer möchte ich nach England fahren. (13.4.) _____ Vielleicht ist das auch eine Idee für Dich?

Viele Grüße

Dein Michael

Rozwiązując tego typu zadania, nawet w klasie na lekcji, pożądane byłoby uczyć dostrzegania kolejności zdarzeń, by gimnazjaliści zauważyli związki między przedstawionymi działaniami i ich rezultatami. Tekst, który powstanie po prawidłowym rozwiązaniu, będzie logiczny, a zdania będą się łączyć w sensowną całość. Po uzupełnieniu należy sprawdzić poprawność rozwiązania, ponownie czytając powstały tekst z wypełnionymi już wszystkimi lukami. Prawidłowo wykonane zadanie powinno wyglądać następująco:

Lieber Thomas,

vielen Dank für Deinen letzten Brief. Du schreibst über Deine Erfahrungen mit Englisch. Für mich war es auch schwierig, Englisch zu lernen. (13.1.) Am Anfang hatte ich große Probleme mit der Aussprache. Aber meine Mutter hat mir ein Computerprogramm zum Englischlernen gekauft. Es ist wirklich toll! (13.2.) Jetzt kann ich täglich am Computer Übungen machen. Ich löse viele Tests und höre authentische Texte. Durch Internet lerne ich neue Freunde kennen. (13.3.) Ich kann sogar mit Jugendlichen in England chatten. Im Sommer möchte ich nach England fahren. (13.4.) Da will ich einen Englischkurs besuchen. Vielleicht ist das auch eine Idee für Dich?

Viele Grüße

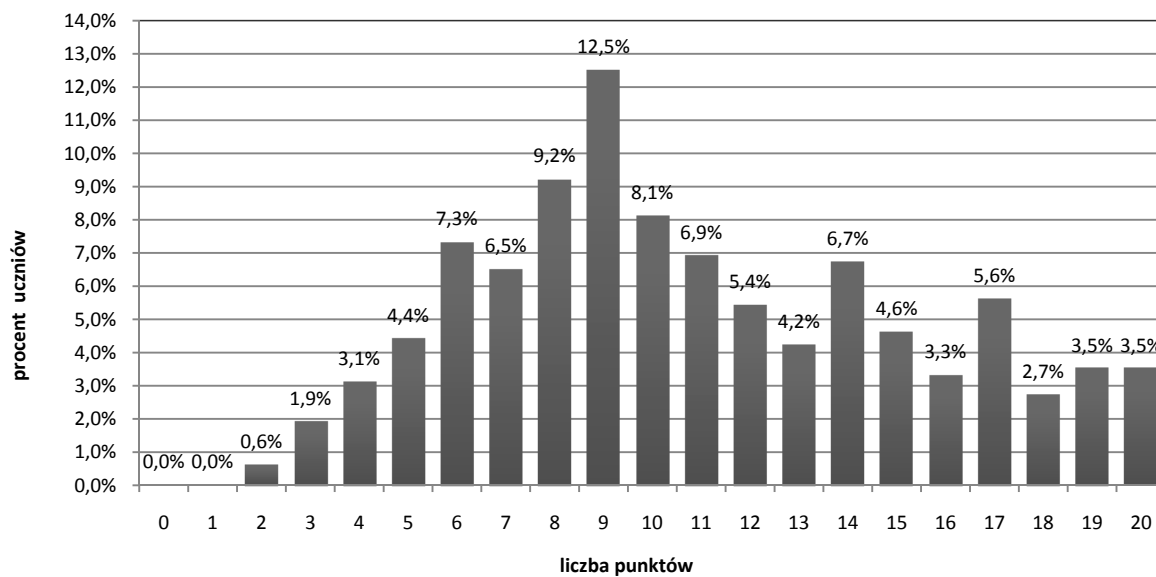
Dein Michael

Reasumując, w obszarze *odbiór tekstu czytanego*, najlepiej opanowana została umiejętność określania kontekstu sytuacyjnego (wskaźnik łatwości – 0,85), choć i określenie głównej myśli tekstu okazało się łatwe (wskaźnik łatwości – 0,71). Najtrudniejsze było zadanie 13 (wskaźnik łatwości – 0,41). Opanowane w stopniu niskim umiejętności sprawdzane w tym zadaniu dotyczyły rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu.

22.3. REAGOWANIE JĘZYKOWE

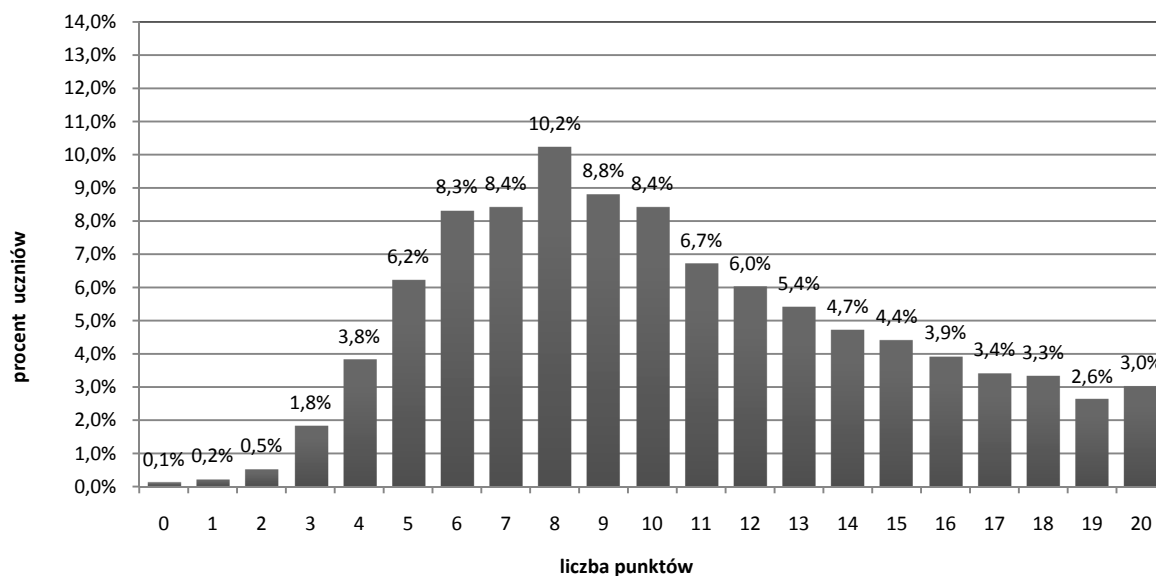
Średni wynik uczniów z województwa podlaskiego w tym obszarze umiejętności to 10,9 pkt, czyli 55% punktów możliwych do uzyskania. Umiejętności z obszaru *reagowanie językowe* gimnazjaliści opanowali w stopniu niżej zadowalającym. Najliczniejszą grupę stanowili gimnazjaliści, którzy uzyskali 9 punktów. Rozkład wyników za zadania z tego obszaru przedstawiono na wykresie 23.5.

Wykres 23.5. Rozkład wyników w obszarze *reagowanie językowe* (GN-1-102) – województwo podlaskie

Średni wynik uczniów gimnazjów województwa warmińsko-mazurskiego w tym obszarze umiejętności to 10,4 pkt, czyli 52% punktów możliwych do uzyskania. Umiejętności z obszaru *reagowanie językowe* gimnazjaliści opanowali w stopniu niżej zadowalającym. Najliczniejszą grupę stanowili gimnazjaliści, którzy uzyskali 8 punktów. Rozkład wyników za zadania z tego obszaru przedstawiono na wykresie 23.6.

Wykres 23.6. Rozkład wyników w obszarze *reagowanie językowe* (GN-1-102)– województwo warmińsko-mazurskie

Umiejętności z obszaru *reagowanie językowe* sprawdzano pięcioma zadaniami zamkniętymi (typy zadań: dobieranie i wyboru wielokrotnego). Teksty do pierwszego zadania z tego obszaru dwukrotnie odtworzono z płyty CD.

W obszarze *reagowanie językowe* test sprawdzał następujące wiadomości i umiejętności:

- właściwe reagowanie językowe w określonych kontekstach sytuacyjnych, w szczególności w celu uzyskania, udzielenia, przekazania lub odmowy udzielenia informacji, rozpoczęcia, podtrzymania i zakończenia rozmowy;
- przetwarzanie treści tekstu przeczytanego w języku polskim lub treści przedstawionych w materiale ikonograficznym i wyrażanie ich w języku obcym;
- rozpoznawanie i poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych niezbędnych do skutecznej komunikacji.

(III.1.) Zdający właściwie reaguje językowo w określonych kontekstach sytuacyjnych, w szczególności w celu uzyskania, udzielenia, przekazania lub odmowy udzielenia informacji, rozpoczęcia, podtrzymania i zakończenia rozmowy

Umiejętności z tego standardu sprawdzane były zadaniami nr 4 i 5.

W zadaniu 4 odpowiedzi należało udzielić po wysłuchaniu pytań czytanych przez lektora. Utrudnienie stanowiła dodatkowa opcja odpowiedzi, nie pasująca do żadnego pytania. Umiejętności z obszaru *reagowanie językowe* badano zadaniem na dobieranie, składającym się z czterech zadań częściowych. Najłatwiejsze okazało się udzielenie odpowiedzi na pytanie z zadania częściowego 4.4, dotyczące częstotliwości przyjmowania leków. 49% gimnazjalistów z województwa podlaskiego i 45% z województwa warmińsko-mazurskiego wskazało prawidłową odpowiedź.

Najtrudniejsze pytanie z zadania częściowego 4.3 brzmiało: *Wie lange muss ich im Bett bleiben?* Prawidłową odpowiedzią było *Noch zwei Tage*, ale był jeszcze jeden zwrot, w którym występowało słówko *Tag – seit drei Tagen* i najprawdopodobniej nieumiejętność rozróżnienia przyimka *seit* i zaimka *noch* wpłynęła na udzielenie błędnej odpowiedzi. Tylko co czwarty gimnazjalista poradził sobie z rozwiązaniem tego zadania częściowego (28% gimnazjalistów z województwa podlaskiego i 25% z województwa warmińsko-mazurskiego odpowiedziało poprawnie). Uogólniając, należy zaznaczyć, że umiejętność udzielenia informacji z wykorzystaniem słownictwa z zakresu tematycznego „Zdrowie – higieniczny tryb życia, samopoczucie, dolegliwości, choroby i ich leczenie”, sprawdzana w tym zadaniu, została opanowana w stopniu niskim.

Zadanie 5 było, tak jak i zadanie 4, zadaniem na dobieranie, lecz pytania należało przeczytać, a nie wysłuchać. Zadania częściowe dotyczyły różnych zakresów tematycznych: „Szkoła”, „Człowiek – wygląd zewnętrzny”, „Żywienie”, „Podróżowanie i turystyka – orientacja w terenie”, „Życie rodzinne i towarzyskie”. Umiejętności, sprawdzane w zadaniu, zostały opanowane w stopniu niżej zadowalającym. Najlepiej wypadło w zadaniu częściowym 5.4 określenie, jak dojść do dworca *Wie komme ich zum Bahnhof?* Przyporządkowanie pytania ze słowem *Bahnhof* do odpowiedzi, w której wystąpiły zwroty *geradeaus* i *die erste Straße rechts*, było dla uczniów umiarkowanie trudne. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 60% piszących z województwa podlaskiego i 61% z województwa warmińsko-mazurskiego.

Najtrudniejsze okazało się przyporządkowanie pytania z zadania częściowego 5.2 *Steht mir dieses Kleid gut?* do odpowiedzi *A. Es passt dir ausgezeichnet und ist sehr schick*. 42% gimnazjalistów z województwa podlaskiego i 36% z województwa warmińsko-mazurskiego udzieliło poprawnej odpowiedzi. Uczniowie nie umieli zareagować w zaistniałych okolicznościach (tu w przymierzalni w sklepie) w celu uzyskania lub udzielenia informacji. Nie umieli rozpoznać zwrotu *jemandem gut stehen*, a tym samym udzielić odpowiedzi na pytanie.

(III.3.) Zdający przetwarza treści tekstu przeczytanego w języku polskim lub treści przedstawione w materiale ikonograficznym i wyraża je w języku obcym

Umiejętność tę sprawdzano zadaniami 6 i 7.

Zadanie 6 składało się z trzech zadań częściowych i opierało się na technice wyboru wielokrotnego. W zadaniu należało wyrazić w języku obcym reakcję na sytuację opisaną po polsku. Uczniowie wybierali jedną z trzech podanych możliwości.

Umiejętność przetworzenia treści tekstu przeczytanego w języku polskim na język niemiecki została opanowana przez piszących w stopniu niżej zadowalającym. Gimnazjaliści z województwa podlaskiego uzyskali 63% punktów możliwych do zdobycia, z województwa warmińsko-mazurskiego 62%. Zadania cząstkowe były dla uczniów trudne, umiarkowanie trudne i łatwe (wskaźniki łatwości tych zadań mieszczą się w granicach od 0,31 do 0,86).

Gimnazjaliści najlepiej poradzili sobie w zadaniu cząstkowym 6.2. z udzieleniem właściwej odpowiedzi dotyczącej opinii na temat ostatnio przeczytanej książki. 86% gimnazjalistów z województwa podlaskiego i 84% z województwa warmińsko-mazurskiego zaznaczyło poprawną odpowiedź.

Najwięcej problemów przysporzyło dokonanie prawidłowego wyboru odpowiedzi na pytanie związane z zamówieniem posiłku. Przeanalizujmy, dlaczego 69% piszących z województwa podlaskiego i 64% z województwa warmińsko-mazurskiego nie było w stanie poprawnie rozwiązać następującego zadania cząstkowego:

6.1. *Jesteś w barze z kolegą. Zapytaj go, co zamawia do jedzenia.*

A. *Was nimmst du?*

B. *Was trinkst du?*

C. *Was isst du meistens?*

W tym zadaniu cząstkowym należało wybrać odpowiednią formę czasownika *nehmen* (poprawna odpowiedź A. *Was nimmst du?*). Gimnazjaliści natomiast wybierali jeszcze zdania ze słowami *trinken* i *essen*, które, choć jednoznacznie kojarzą się z jedzeniem i piciem, były niepoprawne, ponieważ w zadaniu chodziło o zamówienie czegoś do jedzenia, a nie do picia, (jak w odpowiedzi B). Również C należało odrzucić z powodu przysłówka *meistens*, który powodował, że odpowiedź nie jest poprawna, gdyż nie chodziło o częstotliwość jedzenia. Przypuszczalnie z tego powodu co trzeci z gimnazjalistów wybrał poprawną odpowiedź w zadaniu cząstkowym 6.1. Umiejętność przetworzenia treści tekstu przeczytanego w języku polskim na język niemiecki została opanowana w stopniu niskim.

Zadanie 7 składało się z czterech zadań cząstkowych i polegało na uzupełnieniu luk jedną z podanych pod tekstem odpowiedzi, tak aby otrzymać poprawny i logiczny tekst, zgodny z opisywaną ilustracją. Dwa razy wybierano poprawny czasownik, raz przymiotnik i raz rzeczownik. Tekst dotyczył zakresu tematycznego „Podróżowanie i turystyka”.

Gimnazjaliści najlepiej poradzili sobie z wybraniem odpowiedniego przymiotka (*vor dem Wagen*) w zadaniu cząstkowym 7.3 (łatwość w województwie podlaskim – 0,79, w województwie warmińsko-mazurskim – 0,75), najłbiej rzeczownika (*Reisekoffer*) w zadaniu cząstkowym 7.4 (łatwość w województwie podlaskim – 0,59, w województwie warmińsko-mazurskim – 0,55). Zastanówmy się, co zmyliło uczniów w zadaniu cząstkowym 7.4, w którym należało wybrać poprawny rzeczownik spośród:

A. *Pakete*

B. *Rucksäcke*

C. *Reisekoffer*.

Na fotografii przedstawiona została rodzina pakująca się przed podróżą. Mężczyzna wkłada walizkę do bagażnika samochodu, przed samochodem stoją pozostałe walizki. I właśnie wyrazem *Reisekoffer* należało uzupełnić lukę. Wydaje się oczywiste, że w tym zadaniu na niepoprawny wybór odpowiedniego wyrazu wpłynęła nieznamość słownictwa z jednego zakresu tematycznego.

(III.2.) Zdający rozpoznaje i poprawnie stosuje struktury leksykalno-gramatyczne niezbędne do skutecznej komunikacji

Umiejętność tę sprawdzano zadaniem 8 typu wielokrotnego wyboru. Zadanie to składało się z czterech zadań cząstkowych i związane było z zakresem tematycznym dotyczącym „Podróżowania i turystyki”. Zadanie polegało na wybraniu właściwej, poprawnej pod względem gramatycznym i leksykalnym, odpowiedzi i uzupełnieniu luk w mailu.

Umiejętności badane tym zadaniem opanowane zostały przez gimnazjalistów z województwa podlaskiego w stopniu niżej zadowalającym – 50% piszących rozwiązało prawidłowo to zadanie. Natomiast w województwie warmińsko-mazurskim gimnazjaliści opanowali je w stopniu niskim – 47% piszących poradziło sobie z zadaniem.

Najlepiej wypadło w zadaniu cząstkowym 8.2 dobranie odpowiedniego spójnika spośród:

- A. *wann*
- B. *ob*
- C. *dass*

do zdania *Schade, (8.2.) _____ ich zu Hause bleiben musste.*

Najwięcej trudności przysporzyło zastosowanie zaimka osobowego w odpowiednim przypadku w zadaniu cząstkowym 8.4. Prześledźmy tok rozumowania gimnazjalistów, którzy wybranym zaimkiem:

- A. *ihn*
- B. *sie*
- C. *es*

powinni wypełnić lukę w podanym fragmencie tekstu:

Ich habe die andere Brille in Deinem Schreibtisch gefunden. Ich schicke (8.4.)_____ Dir und hoffe, dass Du noch schöne Stunden in Dresden verbringst.

Słowo *Brille* jest rodzaju żeńskiego i może w języku niemieckim występować zarówno w liczbie pojedynczej, jak i mnogiej. Rodzaj rzeczownika powinien gimnazjalistom pomóc w wyborze prawidłowej odpowiedzi B. Zapewne gimnazjaliści dobierali zaimek osobowy do ostatniego rzeczownika występującego przed luką. Rzeczownik *Schreibtisch*, występujący w rodzaju męskim, wpływał na wybór błędnej odpowiedzi A.

Warto czasami dokonać translacji, jeśli pomoże to w uchwyceniu sensu wypowiedzi lub w odgadnięciu wyrazu, od którego należy utworzyć zaimek osobowy.

W obszarze *reagowanie językowe* najtrudniejsze okazało się zadanie sprawdzające umiejętność właściwego reagowania językowego w określonych kontekstach sytuacyjnych, w szczególności w celu uzyskania, udzielenia, przekazania lub odmowy udzielenia informacji, rozpoczęcia, podtrzymania rozmowy. Zadanie 4 to nie tylko najtrudniejsze zadanie z tego obszaru, lecz również z całego zestawu egzaminacyjnego.

Ponad połowa gimnazjalistów, zdających język niemiecki na egzaminie, nie opanowała umiejętności rozpoznawania i poprawnego stosowania struktur leksykalno-gramatycznych niezbędnych do skutecznej komunikacji.

Zadanie 7., choć opanowane w stopniu niżej zadowalającym, było najłatwiejszym zadaniem z obszaru *reagowanie językowe* (wskaźnik łatwości – 0,64).

Reasumując, należy stwierdzić, że umiejętnością najlepiej opanowaną przez piszących, sprawdzaną podczas egzaminu w klasie trzeciej gimnazjum z języka niemieckiego, jest określanie kontekstu sytuacyjnego na podstawie tekstu czytanego. Z analizy wynika również, że zadania sprawdzające umiejętność *odbioru tekstu czytanego* były dla gimnazjalistów najłatwiejszymi zadaniami, a z obszaru *reagowanie językowe* najtrudniejszymi. Ciekawe jest to, że umiejętności badane zadaniami z obszaru *odbior tekstu słuchanego* zostały opanowane

stopniu niżej zadowalającym, a umiejętności badane zadaniami na rozumienie ze słuchu w obszarze *reagowanie językowe* zostały opanowane w stopniu niskim.

W tabeli 23.2. zestawiono wyniki gimnazjalistów, którzy w kwietniu 2010 roku przystąpili do egzaminu z języka niemieckiego.

Tabela 23.2. Stopień opanowania umiejętności na egzaminie gimnazjalnym z języka niemieckiego (GN-1-102)

Numer zadania	Sprawdzana umiejętność ucznia (z numerem standardu) Uczeń	Możliwa do uzyskania – liczba punktów	Procent uzyskanych punktów		
			woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie	OKE Łomża
I Odbiór tekstu słuchanego					
1	(I.1.) określa główną myśl tekstu	4	62	61	61
2, 3	(I.3.) stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukuje lub selekcjonuje informacje	6	64	63	63
II Odbiór tekstu czytanego					
9	(II.1.) określa główną myśl tekstu	4	71	71	71
11	(II.3.) stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukuje lub selekcjonuje informacje	5	63	61	62
12	(II.4.) określa intencje nadawcy	4	57	55	55
10	(II.5.) określa kontekst sytuacyjny	3	85	84	85
13	(II.6.) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu	4	43	40	41
III Reagowanie językowe					
4, 5	(III.1.) właściwie reaguje językowo w określonych kontekstach sytuacyjnych, w szczególności w celu uzyskania, udzielenia, przekazania lub odmowy udzielenia informacji, rozpoczęcia, podtrzymania i zakończenia rozmowy	9	48	46	46
8	(III.2.) rozpoznaje i poprawnie stosuje struktury leksykalno – gramatyczne niezbędne do skutecznej komunikacji	4	50	47	48
6, 7	(III.3.) przetwarza treści tekstu przeczytanego w języku polskim lub treści przedstawione w materiale ikonograficznym i wyraża je w języku obcym	7	66	63	63

23. JĘZYK OBCY NOWOŻYTNY – JĘZYK ROSYJSKI

23.1. WYNIKI UZYSKANE PRZEZ UCZNIÓW Z WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO I WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO – ARKUSZ STANDARDOWY

Na terenie OKE w Łomży statystyczny uczeń klasy trzeciej gimnazjum uzyskał na egzaminie gimnazjalny z języka rosyjskiego 31,4 pkt. Jest to wynik wyższy niż średni wynik w kraju, który wyniósł 27,1 pkt.

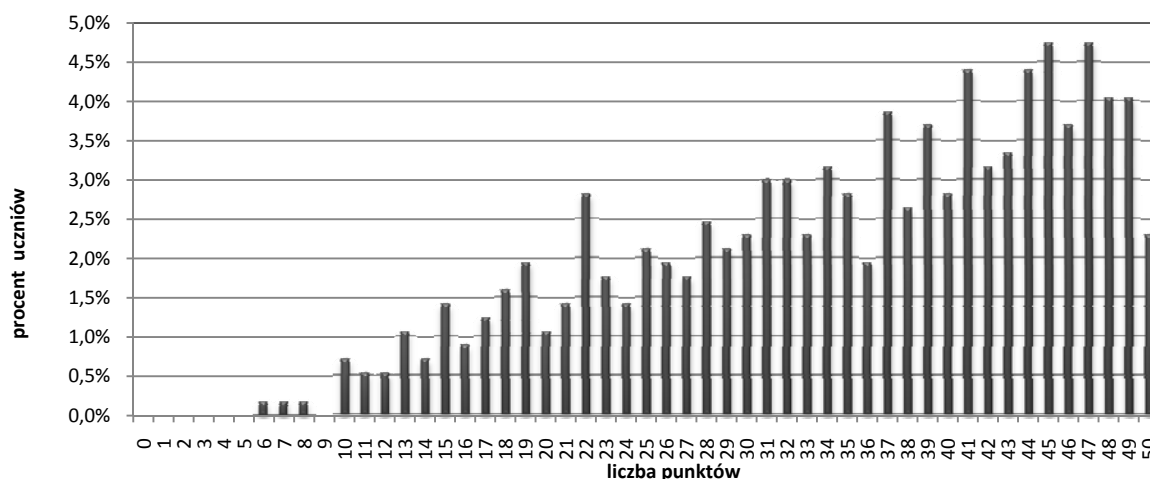
Maksymalną liczbę punktów zdobyło 14 trzecioklasistów. Nikt nie uzyskał wyniku 0 punktów. Najniższą liczbę punktów (6 pkt) otrzymało 2 uczniów. Wynik najczęściej uzyskiwany przez gimnazjalistów na terenie OKE w Łomży to 41 pkt, wynik środkowy 32 pkt. Odchylenie standardowe miało wartość 11,50 pkt. Prawie 60% gimnazjalistów uzyskało wynik w przedziale od 20 do 43 punktów. Współczynnik zmienności wskazuje na umiarkowane zróżnicowanie osiągnięć uczniów na egzaminie gimnazjalnym z języka rosyjskiego.

Wyniki uczniów z poszczególnych województw znajdują się w tabeli 23.1. oraz na wykresach 23.1.-23.4.

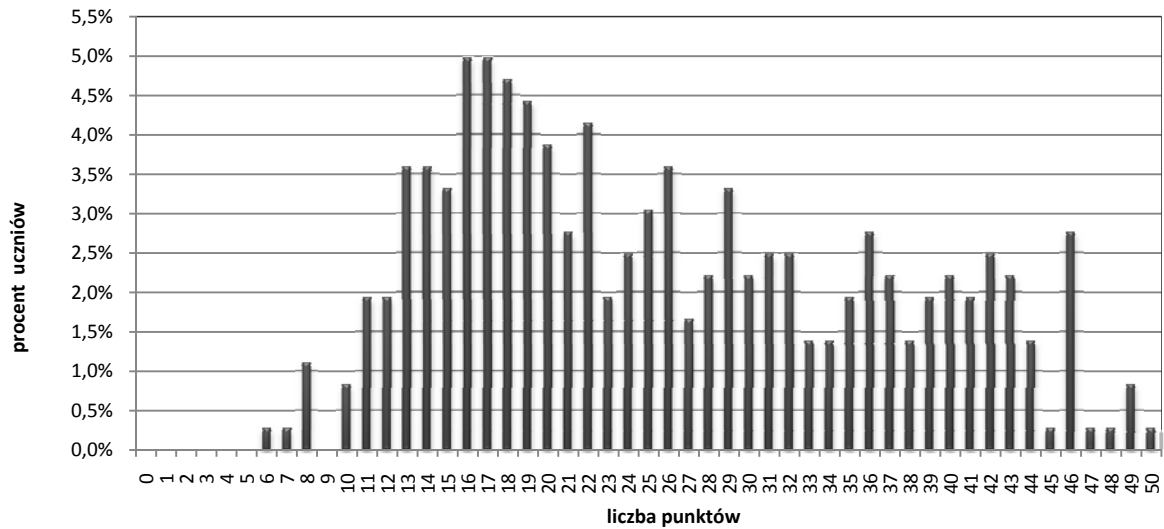
Tabela 23.1. Miary opisujące wyniki egzaminu z języka rosyjskiego (GR-1-102)

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	woj. podlaskie	woj. warmińsko-mazurskie
Liczebność	570	362
Wynik średni	35,0 pkt	25,9 pkt
Procent uzyskanych punktów	70	52
Wynik najniższy	6 pkt	6 pkt
Wynik najwyższy	50 pkt	50 pkt
Mediana	37 pkt	24 pkt
Modalna	45 pkt	16 pkt
Odchylenie standardowe	10,66 pkt	10,55 pkt
Współczynnik zmienności	0,30	0,41

Wykres 23.1. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego z języka rosyjskiego (GR-1-102) – województwo podlaskie

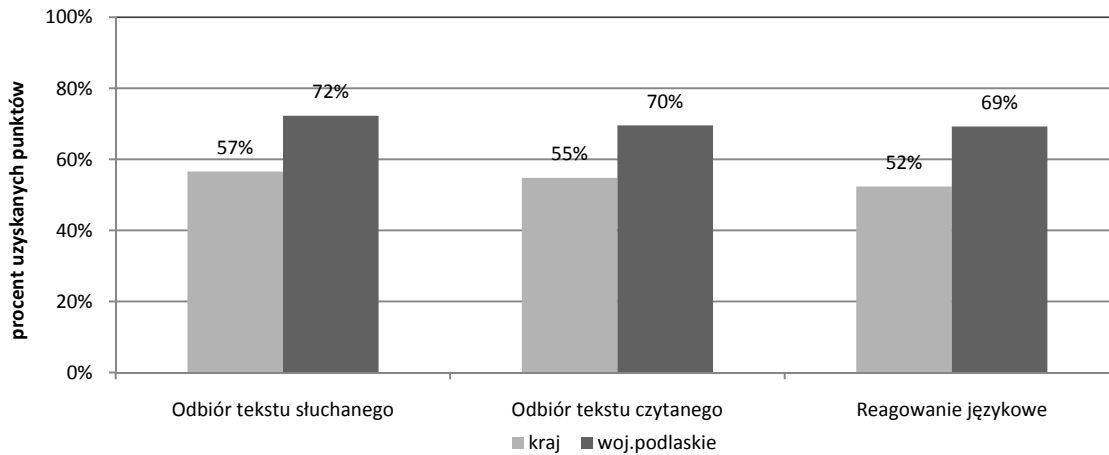

Wykres 23.2. Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego z języka rosyjskiego (GR-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

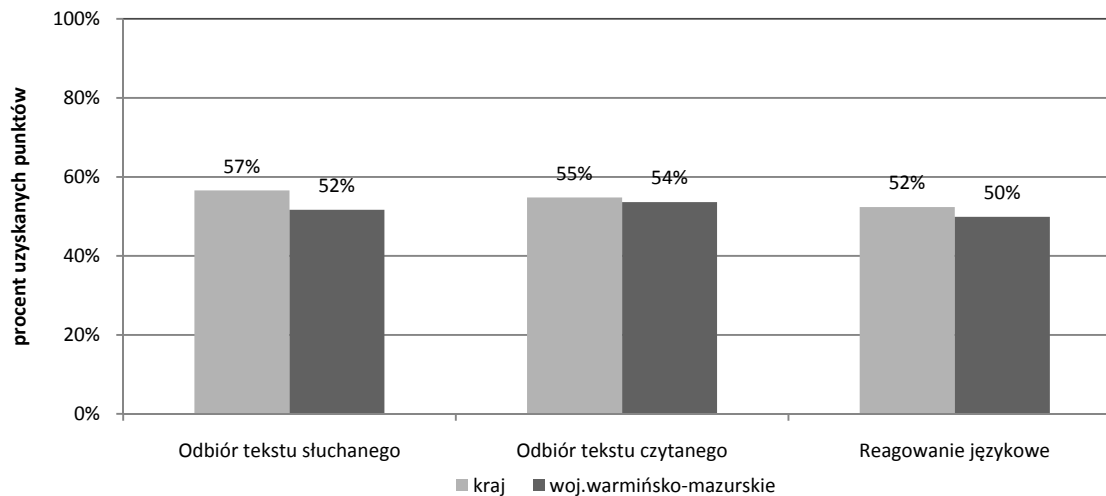

23.2. OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH UMIEJĘTNOŚCI – ARKUSZ STANDARDOWY

Wykres 23.3. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności na egzaminie gimnazjalnym z języka rosyjskiego (GR-1-102) – województwo podlaskie

Wykres 23.4. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności na egzaminie gimnazjalnym z języka rosyjskiego (GR-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

23.3. WYNIKI UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM

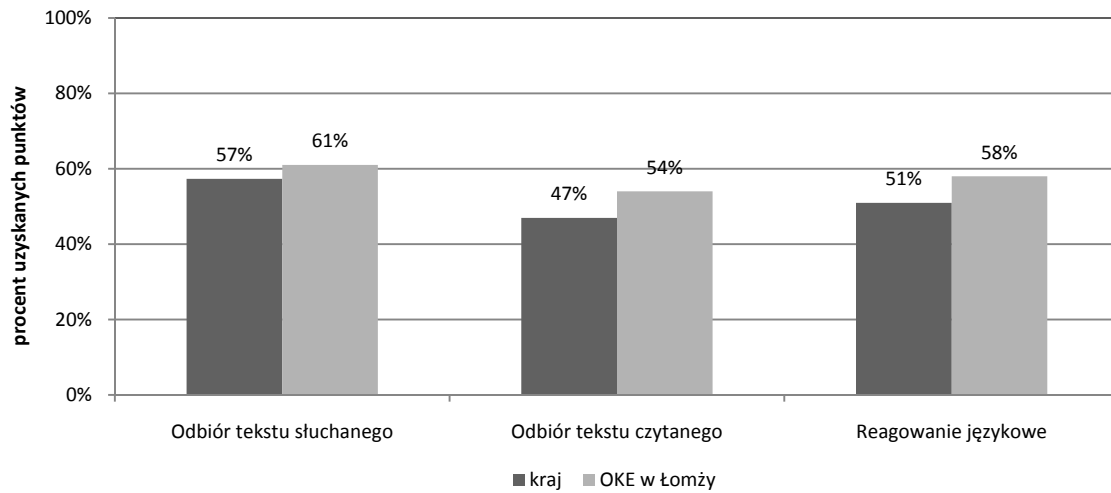
Do egzaminu z języka rosyjskiego przystąpiło na terenie OKE w Łomży 32 uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną. Przygotowano dla nich dostosowany zestaw testowy oznaczony symbolem GR-8-102. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł zdobyć 50 punktów.

Wyniki uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną znajdują się w tabeli 23.2. oraz na wykresach 23.5. i 23.6.

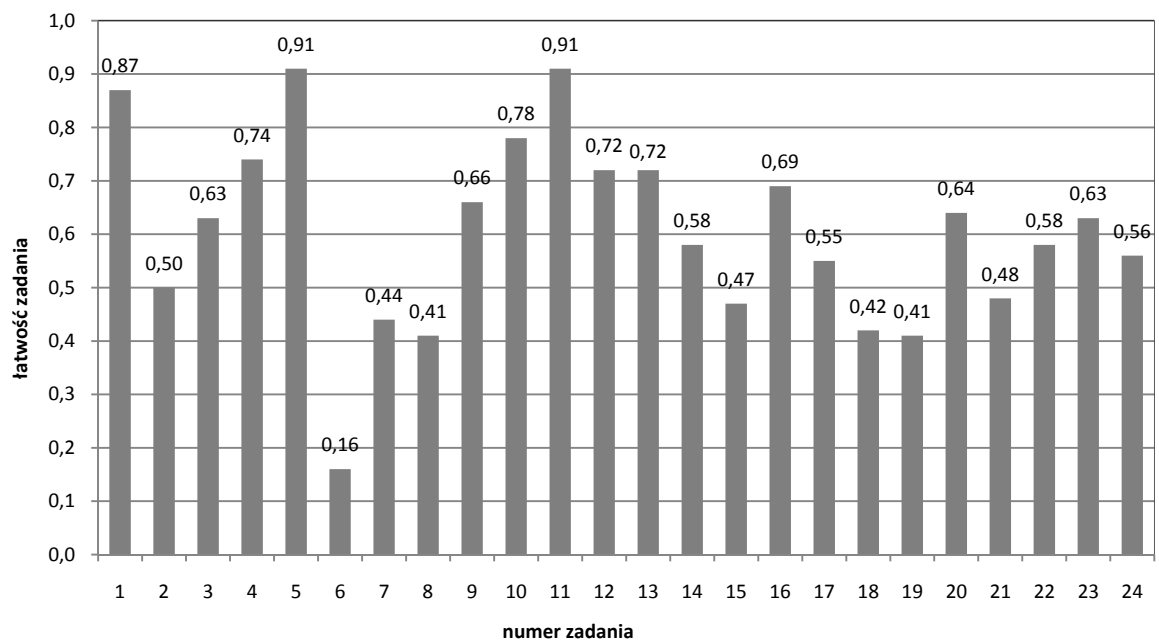
Tabela 23.2. Wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka rosyjskiego – zestaw niestandardowy GR-8-102

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika
Liczebność	32
Wynik średni	28,6 pkt
Procent uzyskanych punktów	57
Wynik najniższy	10 pkt
Wynik najwyższy	44 pkt
Mediana	27pkt
Modalna	27 pkt
Odchylenie standardowe	8,80 pkt

Wykres 23.5. Osiągnięcia uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w poszczególnych obszarach umiejętności z języka rosyjskiego

Wykres 23.6. Wykonanie zadań (GR-8-102)

24. JĘZYK ROSYJSKI – OPIS UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW W OBSZARACH STANDARDÓW WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH – ARKUSZ STANDARDOWY

Zestaw z języka rosyjskiego składał się z 13 zadań zamkniętych. Były to: zadania wyboru wielokrotnego, typu „prawda/fałsz”, na dobieranie. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań piszący mógł otrzymać 50 punktów.

Przyporządkowanie zadań i punktów do obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych przedstawia tabela.

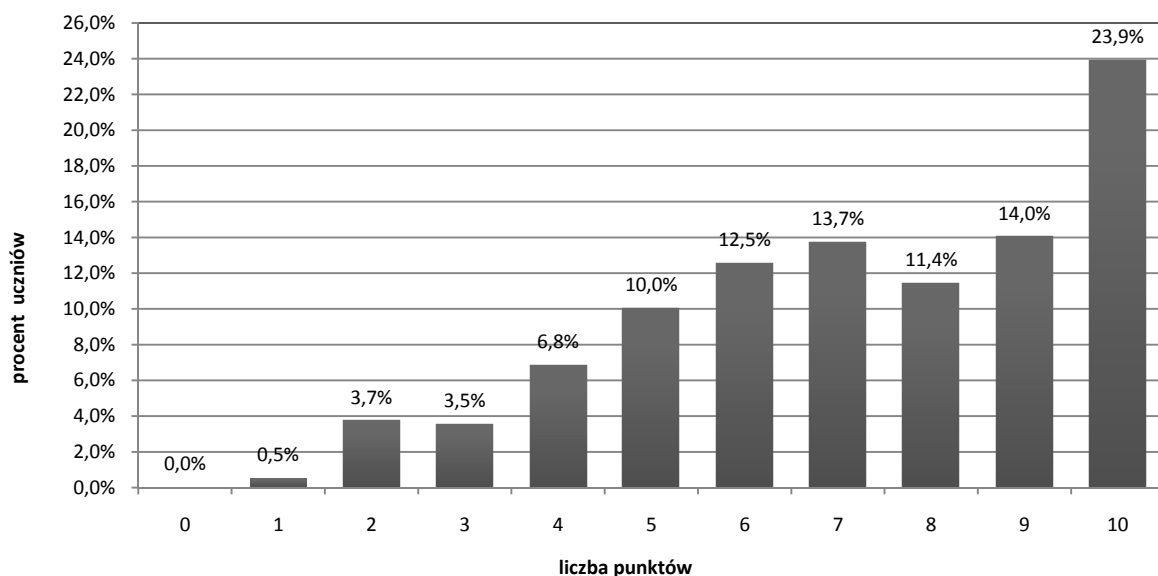
Tabela 24.1. Plan arkusza z egzaminu gimnazjalnego z języka rosyjskiego (GR-1-102)

Nr obszaru standardów	Obszar standardów wymagań egzaminacyjnych	Liczba punktów	Waga w %	Numery zadań
I	odbiór tekstu słuchanego	10	20	1, 2, 3
II	odbiór tekstu czytanego	20	40	9, 10, 11, 12, 13
III	reagowanie językowe	20	40	4, 5, 6, 7, 8
Razem		50	100	

24.1. ODBIÓR TEKSTU SŁUCHANEGO

Średni wynik uczniów z gimnazjów województwa podlaskiego w tym obszarze umiejętności to 7,2 pkt, czyli 72% punktów możliwych do uzyskania. Zadania na *odbiór tekstu słuchanego* okazały się łatwe dla piszących. Najczęstszym wynikiem uczniów w tej części egzaminu było 10 punktów, tę maksymalną liczbę punktów otrzymał co czwarty uczeń. Umiejętność odbioru tekstu słuchanego gimnazjaliści z województwa podlaskiego opanowali w stopniu zadowalającym. Rozkład wyników przedstawiono na wykresie poniżej.

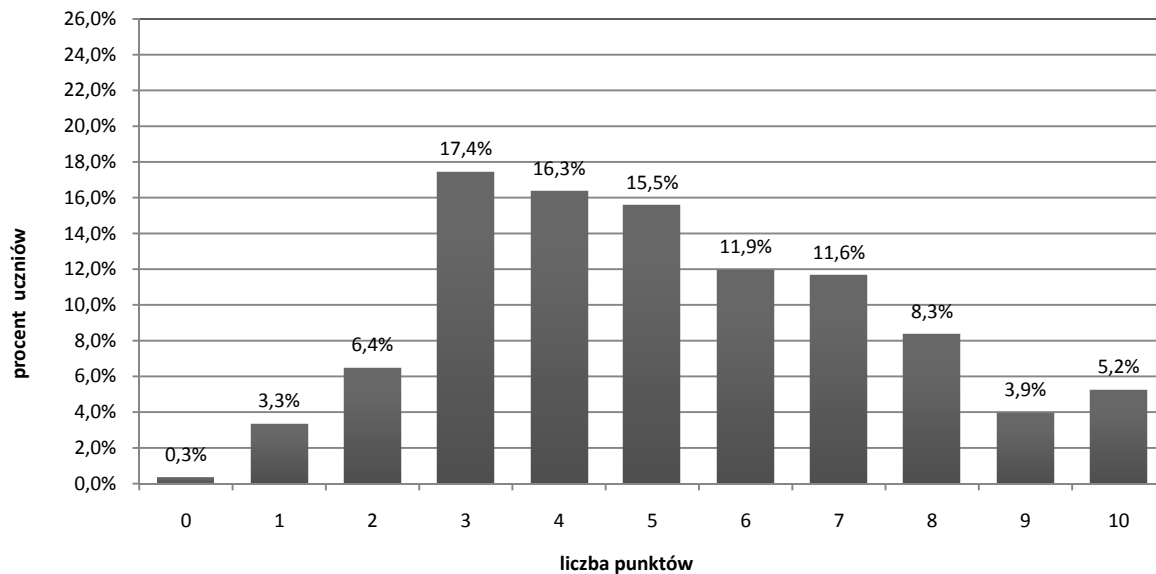
Wykres 24.1. Rozkład wyników w obszarze *odbiór tekstu słuchanego* (GR-1-102) – województwo podlaskie

Średni wynik uczniów gimnazjów województwa warmińsko-mazurskiego w tym obszarze umiejętności to 5,2 pkt, czyli 52% punktów możliwych do uzyskania. Zadania na *odbiór tek-*

stu słuchanego okazały się umiarkowanie trudne dla piszących, a najczęstszym wynikiem uczniów w tej części egzaminu były 3 punkty. Rozkład wyników przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 24.2. Rozkład wyników w obszarze odbiór tekstu słuchanego (GR-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

Umiejętności z obszaru odbiór tekstu słuchanego sprawdzano trzema zadaniami zamkniętymi (typy zadań: dobieranie, wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz). Teksty do wszystkich trzech zadań dwukrotnie odtworzono z płyty CD.

W obszarze odbiór tekstu słuchanego sprawdzano następujące wiadomości i umiejętności:

- określanie kontekstu sytuacyjnego
- stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukiwanie lub selekcjonowanie informacji.

(I.2.) Zdający określa kontekst sytuacyjny

Umiejętność tę sprawdzano zadaniem 1, które opierało się na technice dobieranie i składało się z trzech zadań cząstkowych. Polegało na dwukrotnym wysłuchaniu krótkich, dotyczących życia codziennego, rozmów i przyporządkowaniu do nich czasu, w którym dana rozmowa się odbywa.

Z zadania wywiązało się 56% gimnazjalistów z województwa podlaskiego i 33% gimnazjalistów z województwa warmińsko-mazurskiego. Pozostali nie odczytali kontekstu, sugerując się znaczeniem pojedynczych, wyrwanych z kontekstu, wyrażań i zwrotów.

Tok rozumowania rozwiązującego test ucznia można prześledzić na przykładzie zadania cząstkowego 1.3, które uzyskało najniższy wskaźnik łatwości. Warto podobne ćwiczenia wykonywać z uczniami na lekcji, doskonaląc ich umiejętności rozumienia tekstu słuchanego, ucząc ich odczytywania kontekstu wypowiedzi, podkreślając, że trzeba zrozumieć cały fragment wypowiedzi, a nie tylko wyrwane z kontekstu słowa, wyrażenia i zwroty.

Transkrypcja rozmowy 3:

– Ребята, нам с Денисом уже пора! Я обещала родителям, что приду не очень поздно.

– Ну, что ты, Полина! Ещё рано! Побудьте ещё немного!

– Не могу, Сергей! Без десяти восемь отходит мой последний автобус.

– Не переживай. Через час вернётся с работы мой папа, поужинает и отвезёт вас.

Rozwiązując zadanie, uczeń wybiera spośród następujących odpowiedzi.

- A. утро
- B. полдень
- C. вечер
- D. ночь

Kluczowe dla tego zadania wyrażenia i zwroty podkreślono. Sukces egzaminacyjny ucznia zależy od jego umiejętności właściwego ich odczytania i przetworzenia. Słyszając słowo поздно, uczeń skłonny jest wskazać вечер lub ночь jako czas rozmowy. Wyłaniając z potoku słów ещё рано, uczeń zaznacza odpowiedź утро. Upewnia się, że ma rację, słyszając без десяти восемь. Dopiero zauważenie i zrozumienie połączenia без десяти восемь oraz Через час вернётся с работы мой папа, поужинает и отвезёт вас (zwłaszcza через час i поужинает) pozwoli uczniowi na określenie czasu, w którym ta rozmowa się odbywa, i będzie to oczywiście вечер.

Według *Informatora o egzaminie gimnazjalnym z języka rosyjskiego* (s. 7), aby określić kontekst sytuacyjny, podczas słuchania tekstu należy „zwrócić uwagę na sytuację, w jakiej się ktoś znajduje lub coś się dzieje, rozpoznać okoliczności przedstawionego zdarzenia (np. określić jego czas i miejsce), zidentyfikować osoby w nim uczestniczące”. Określenie kontekstu sytuacyjnego – to odpowiedzi na pytania: *Kto bierze udział w rozmowie? Gdzie oni się znajdują? O jakiej porze dnia (roku) toczy się rozmowa?* Aby prawidłowo odpowiedzieć na te pytania, nie należy wyciągać wniosków na podstawie wyrwanych z kontekstu informacji. Ещё рано nie zawsze oznacza ranek, поздно może dotyczyć każdej pory dnia, a godzinę без десяти восемь przeżywamy dwukrotnie w ciągu doby.

Znaleźć prawidłową odpowiedź na pytanie *Gdzie oni się znajdują?* pomogą uczniowi tzw. słowa-klucze. Są to typowe słowa, wyrażenia i zwroty, których używamy w określonym miejscu (materiału do ćwiczeń językowych dostarczą nam np. *Rozmówki polsko-rosyjskie*, w które zaopatrujemy się zwykle przed wyjazdem do Rosji). Na dworcu kolejowym, w sklepie, hotelu i restauracji, podczas wizyty u lekarza lub na dyskotecę – w tych miejscach (i nie tylko tych) posługujemy się charakterystycznym słownictwem. Określając kontekst sytuacyjny tekstu, wystarczy wychwycić słowa-klucze. Pamiętać należy także, że niektóre z nich są charakterystyczne dla kilku miejsc, np. *Сколько стоим?* zapytamy w sklepie, restauracji, kasie biletowej na dworcu lub w teatrze.

(I.3.) Zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukuje lub selekcjonuje informacje

Umiejętność tę sprawdzano zadaniami nr 2 i 3. W pierwszym z nich tekst z zakresu tematycznego „Człowiek – zainteresowania” połączono z zadaniami cząstkowymi wyboru wielokrotnego opartymi na materiale ikonograficznym. Po dwukrotnym wysłuchaniu rozmowy Poliny i Denisa uczeń – poprzez wskazanie odpowiedniej ilustracji – odpowiadał na pytania, czym oni się interesują i co zbierają. Rozwiązując zadanie 3, uczeń po wysłuchaniu rozmowy Poliny z ojcem decydował, które z podanych zdań są, a które nie są zgodne z treścią nagrania. Zadanie typu prawda/fałsz skonstruowano w oparciu o tekst z zakresu tematycznego „Świat przyrody – zwierzęta” (Polina opowiadała o szczeniaku, którego znalazła pod drzwiami).

Uczniowie gimnazjów z województwa podlaskiego umiejętność wyszukiwania informacji w słuchanym tekście opanowali w stopniu zadowalającym¹⁷, uzyskując 79% możliwych do

¹⁷ W sprawozdaniu wykorzystano interpretację wskaźnika łatwości zadania za: B. Niemierko, *Pomiar wyników kształcenia*, Warszawa 1999. I tak: jeśli zadanie ma łatwość 0,00-0,19, to jest zadaniem *bardzo trudnym*, a stopień opanowania umiejętności badanych tym zadaniem jest *bardzo niski*; zadanie o łatwości 0,20-0,49 to zadanie *trudne*, poziom opanowania umiejętności – *niski*; zadanie o łatwości 0,50-0,69 – zadanie *umiarkowanie trudne*, poziom opanowania umiejętności – *niżej zadowalający*; zadanie o łatwości 0,70-0,89 – zadanie *łatwe*, poziom opanowania umiejętności – *zadowalający*; zadanie o łatwości 0,90-1,00 – zadanie *bardzo łatwe*, poziom opanowania umiejętności – *bardzo dobry*.

zdobycia punktów. Zadania cząstkowe były dla nich łatwe, jedno umiarkowanie trudne (łatwości tych zadań mieszczą się w granicach od 0,69 do 0,86).

Uczniowie gimnazjów z województwa warmińsko-mazurskiego umiejętność wyszukiwania informacji opanowali w stopniu niżej zadowalającym, uzyskując 60% możliwych do zdobycia punktów. Zadania cząstkowe były dla nich trudne i umiarkowanie trudne, jedno łatwe (łatwości tych zadań mieszczą się w przedziale od 0,39 do 0,71).

Metodę rozwiązywania zadania sprawdzającego tę umiejętność można prześledzić na przykładzie zadania cząstkowego 2.1. Tylko 39% gimnazjalistów z województwa warmińsko-mazurskiego poradziło sobie z tym zadaniem.

Pytanie brzmiało:

2.1. Чем увлекается Полина?	A. 	B. 	C.
-----------------------------	--	---	--

Odpowiedź umieszczono w następującym fragmencie słuchanego tekstu (podkreślono fragmenty kluczowe dla zadania):

Денис: Полина, я слышал, что у тебя очень интересное хобби.

Полина: Это правда. Ты знаешь, Денис, я давно мечтала о том, что когда-нибудь научусь легко скользить на коньках по льду под звуки музыки, буду вместе с тренером и хореографом придумывать новые танцевальные программы. Поэтому в прошлом году записалась в секцию фигурного катания, и моя мечта осуществилась!

Wyrażenie под звуки музыки pasuje do wszystkich proponowanych odpowiedzi. Ci, którzy wskazali błędną odpowiedź, wybierali między A i C. Częściej jednak wskazywali odpowiedź C., gdy w dalszej wypowiedzi Poliny usłyszeli słowo хореограф oraz wyrażenie танцевальные программы.

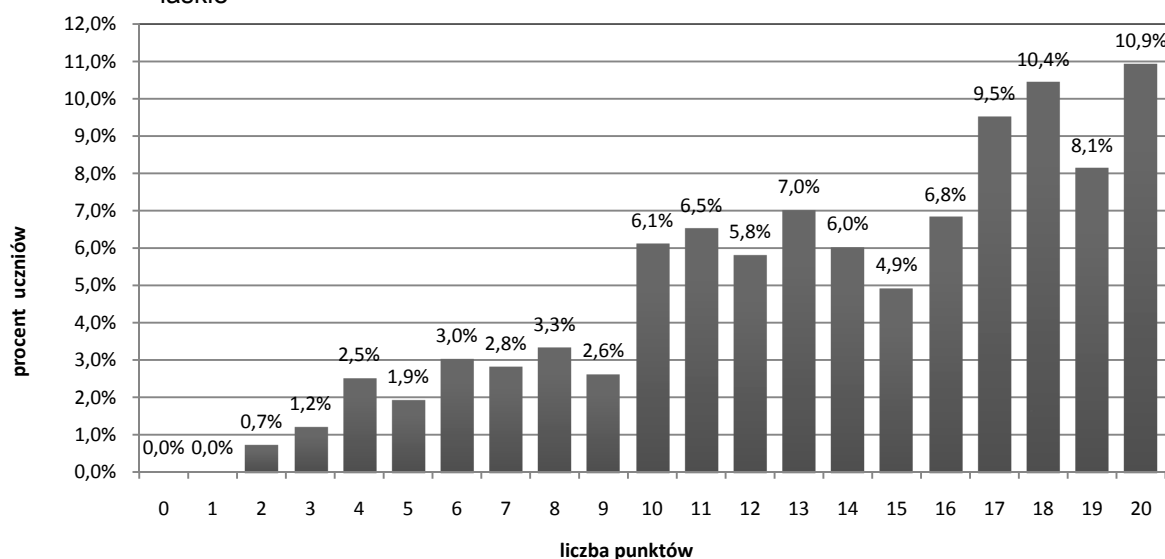
Aby prawidłowo rozwiązać zadanie, należało wychwycić fragmenty: научусь легко скользить на коньках по льду oraz записалась в секцию фигурного катания. Okazuje się, że wszystkie podkreślone słowa, wyrażenia i zwroty charakteryzują ilustrację B i jest to prawidłowa odpowiedź na postawione pytanie.

Aby wykazać się umiejętnością stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukiwania lub selekcjonowania informacji, uczeń powinien „porównać treści podane w zadaniu z wysłuchanym tekstem i stwierdzić, czy te treści są zgodne, czy niezgodne. Powinien także odnaleźć określone informacje, wybrać z tekstu te treści, które spełniają warunki podane w zadaniu.” (Informator s.7).

24.2. ODBIÓR TEKSTU CZYTANEGO

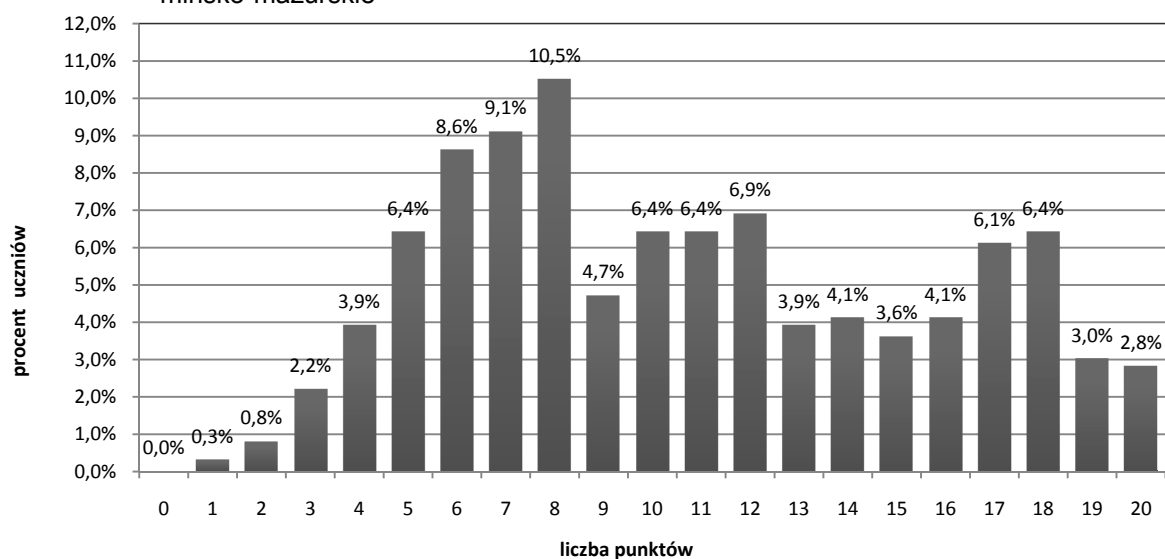
Średni wynik uczniów gimnazjów z województwa podlaskiego w tym obszarze umiejętności to 13,9 pkt, czyli 70% punktów możliwych do uzyskania. Zadania z tego obszaru okazały się łatwe dla zdających. Za ich rozwiązanie uczniowie mogli otrzymać maksymalnie 20 punktów i był to najczęstszy wynik, uzyskał go co dziesiąty gimnazjalista z województwa podlaskiego. Przypomnijmy, że w poprzedniej sesji egzaminacyjnej maksymalną liczbę punktów z tej części testu uzyskał co szósty gimnazjalista. Rozkład wyników przedstawiono na wykresie poniżej

Wykres 24.3. Rozkład wyników w obszarze *odbiór tekstu czytanego* (GR-1-102) – województwo podlaskie

Średni wynik uczniów z gimnazjów województwa warmińsko-mazurskiego w tym obszarze umiejętności to 10,7 pkt, czyli 54% punktów możliwych do uzyskania. Zdający nie opanowali umiejętności odbioru tekstu czytanego w zadowalającym stopniu. Zadania z tego obszaru były dla nich umiarkowanie trudne. Rozkład wyników przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 24.4. Rozkład wyników w obszarze *odbiór tekstu czytanego* (GR-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

Część testu, sprawdzająca umiejętności z obszaru *odbiór tekstu czytanego*, obejmowała pięć zadań zamkniętych: trzy zadania typu na dobieranie, jedno wyboru wielokrotnego i jedno prawda/fałsz.

W obszarze *odbiór tekstu czytanego* sprawdzano następujące wiadomości i umiejętności:

- określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu;
- stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukiwanie lub selekcjonowanie informacji;
- określanie kontekstu sytuacyjnego;
- rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu.

(II.2.) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu

Umiejętność tę sprawdzano zadaniem 12., które opierało się na technice dobierania. Zadaniem ucznia było przeczytanie podzielonego na cztery części tekstu z zakresu tematycznego „Praca” i dobranie do każdej części odpowiedniej ilustracji. Humorystyczny tekst narracyjny opowiadał o tym, jak młody Dima bez wysiłku chce zarobić pieniądze. Ilustracje wyrażały główną myśl kolejnych fragmentów opowiadania.

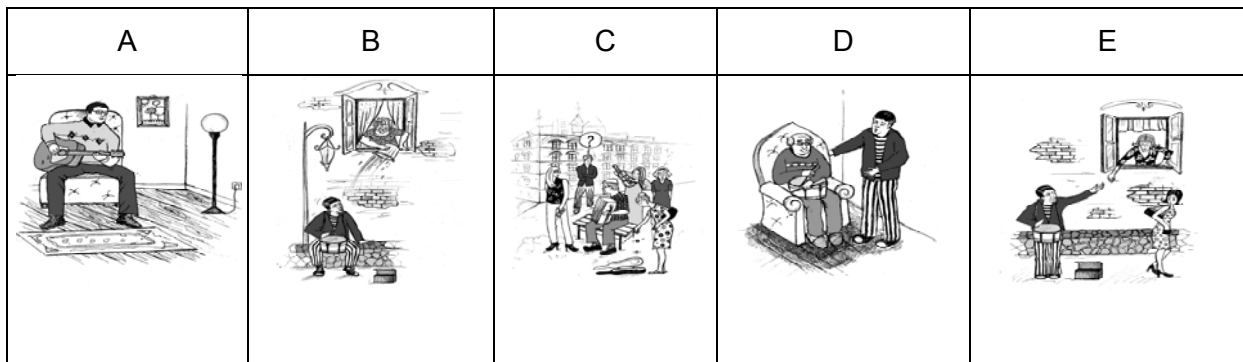
Dla gimnazjalistów z województwa podlaskiego określenie głównej myśli kolejnych fragmentów opowiadania o pracy Dimy okazało się zadaniem łatwym (łatwość zadań cząstkowych mieści się w granicach od 0,84 do 0,87)). Było to jedno z dwóch najłatwiejszych zadań w arkuszu egzaminacyjnym. Potwierdziły się wnioski z dotychczas przeprowadzonych egzaminów gimnazjalnych (próbny w 2008 roku i w sesji egzaminacyjnej 2009 roku), że uczniowie, zdający język rosyjski, najlepiej radzą sobie z zadaniami na dobieranie z wykorzystaniem materiału ikonograficznego. A umiejętności, sprawdzane zadaniami takiego typu, charakteryzują się dobrym (w 2009 roku bardzo dobrym) stopniem osiągnięć.

Gimnazjaliści z województwa warmińsko-mazurskiego nie opanowali umiejętności określania głównej myśli poszczególnych części tekstu czytanego w zadowalającym stopniu (łatwość zadania 0,66). Zauważamy tutaj spadek osiągnięć uczniów, gdyż podczas dotychczas przeprowadzonych egzaminów zadania na dobieranie z materiałem ikonograficznym były dla gimnazjalistów łatwe. Wyniki próbnego testu w 2008 roku i testu w sesji egzaminacyjnej 2009 roku wskazywały, że gimnazjaliści w dobrym stopniu opanowali nazwaną wyżej umiejętność.

Spośród zadań cząstkowych najniższy wskaźnik łatwości (0,60 – województwo podlaskie, 0,84 – województwo warmińsko-mazurskie) osiągnęło zadanie 12.2. Na jego przykładzie warto prześledzić etapy rozwiązywania zadań tego typu. Niżej fragment tekstu:

12.2. *Правда, играть Дима не умел ни на скрипке, ни на гитаре, ни на аккордеоне. Но у него был один инструмент, которым он очень гордился – это его голова. И голова эта тут же подсказала решение... Дима пошёл к соседу дяде Мише. Дядя Миша был музыкантом. Он играл в оркестре на большом барабане. На праздники люди часто приглашали этот оркестр и дядю Мишу. Дима выпросил у дяди Миши барабан.*

Do tego fragmentu należało dobrać odpowiednią, określającą jego główną myśl, ilustrację. Uczeń wybierał spośród następujących propozycji:

Informator (s.8) podpowiada, że aby określić główną myśl poszczególnych części czytanego tekstu, uczeń powinien zwrócić uwagę na to, czego one dotyczą. Ci uczniowie, którzy koncentrują się na znaczeniu wyrwanych z kontekstu słów, z reguły prawidłowej odpowiedzi nie udzielają.

A tak właśnie postąpili niektórzy gimnazjaliści. Pobieżny wgląd w tekst zwraca uwagę na słowa, które w języku polskim brzmią podobnie. Już w pierwszym zdaniu pojawiają się wyrazy гитара i аккордеон – pasują one do dwóch ilustracji (A i C). W trzeciej linii pojawia się słowo сосед – sąsiada znajdziemy na ilustracjach B i E, музыкант z kolei – to ilu-

stracie A i C. Jest jeszcze барабан na rysunkach B, D i E, jednak są to tylko wyrwane z kontekstu szczegóły. Uczeń musi przeczytać cały fragment, aby stwierdzić, że Dima nie umie grać na gitarze i akordeonie, nie ma jeszcze bębna, a tym sąsiadem, o którym mowa, jest wujek Misza, u którego Dima wyprosił bęben. Fragment opisuje więc wizytę Dimy u wuja – to jest główna myśl tego fragmentu.

Jak więc wyglądać mogą ćwiczenia, przygotowujące uczniów do rozwiązywania zadań, sprawdzających określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu? Należy podzielić tekst (najlepiej narracyjny) na fragmenty, a następnie poprosić uczniów, aby jednym zdaniem określili, „o czym (lub o kim) ten fragment jest”. Można też bawić się w układanie zdań podsumowujących każdy fragment.

(II.3.) Zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje, wyszukuje lub selekcjonuje informacje

Umiejętność tę sprawdzano zadaniami 9. i 13. Rozwiązując pierwsze z nich, gimnazjalista musiał przeczytać krótki list (mail) Wiktora do kolegi, a następnie zdecydować, które z podanych zdań częściowych są prawdziwe, a które fałszywe. Znaną uczniom tematykę „Życie rodzinne i towarzyskie” połączono z zadaniem prawda/fałsz. Z kolei zadanie 13., wyboru wielokrotnego, skonstruowano w oparciu o tekst narracyjny o tym, jak nastolatek kupował mamie prezent z okazji Dnia Kobiet.

Umiejętność stwierdzania, czy czytany tekst zawiera określone informacje, wyszukiwania lub selekcjonowania informacji – gimnazjaliści z województwa podlaskiego opanowali w zadowalającym stopniu, uzyskując za tę część egzaminu 73% możliwych do uzyskania punktów.

Umiejętność stwierdzania, czy czytany tekst zawiera określone informacje, wyszukiwania lub selekcjonowania informacji – gimnazjaliści z województwa warmińsko-mazurskiego opanowali w niżej zadowalającym stopniu, uzyskując za tę część egzaminu 60% możliwych do uzyskania punktów.

Analiza wskaźników statystycznych i pomiarowych dostarcza wielu szczegółowych informacji na temat umiejętności uczniów klas III gimnazjum, którzy w kwietniu 2010 roku przystąpili do egzaminu z języka rosyjskiego. Warto zwrócić uwagę na zadania częściowe, których wskaźniki wyraźnie „odstają” od pozostałych, charakteryzują się o wiele wyższym stopniem osiągnięć lub, wprost przeciwnie, ich wskaźniki są znacznie niższe. Przykładem tej ostatniej sytuacji w tej części egzaminu z języka rosyjskiego w obu województwach są zadania częściowe 9.3 i 13.3. Proponuję analizę tych zadań, którą można powtórzyć z uczniami, aby przestrzec ich przed popełnianiem podobnych błędów w przyszłości.

Zadanie częściowe 9.3 opierało się na tekście:

Привет, Илья!

Прости, что долго не отвечал на твоё письмо – был очень занят. Сдавал экзамены. К счастью, всё уже позади. А впереди – каникулы. Могу отдыхать и заниматься любимыми делами.

Илья, а что у тебя нового? Как дела в школе, как успехи на тренировках? Я очень рад, что тебе удалось победить на соревнованиях. Молодец! Болел за тебя от всей души!

Илья, ты помнишь, что ты обещал приехать ко мне в августе? Жду! Передай привет родителям. Пиши.

Виктор.

9.3.	<i>Виктор поздравляет Илью с окончанием учебного года.</i>
------	--

Rozwiązując zadanie 9.3, gimnazjalista musiał zdecydować, czy podane zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe. Gimnazjalista powinien więc stwierdzić, czy tekst zawiera informacje

zapisaną w podanym zdaniu, czy zdanie spełnia warunki tekstu. Warto zapoznać ucznia z zasadami konstrukcji zadań typu prawda/fałsz (i zadań wyboru wielokrotnego także, jak się okaże na przykładzie zadania 13.3). Najważniejsze zasady to:

- w zadaniu nie powtarzamy wyrazów, wyrażzeń i zwrotów z tekstu, używamy synonimów,
- jeżeli te same słowa powtarzają się i w zadaniu, i w tekście, to jest to tzw. „pułapka” językowa (celem tego zabiegu jest skierowanie na niewłaściwy trop),
- dopiero zrozumienie całych fragmentów, a nie pojedynczych słów, skutkuje udzieleniem prawidłowej odpowiedzi.

Rozwiązując zadanie 9.3., gimnazjalista porównuje podane zdanie z tekstem. Fragmenty tekstu, które są istotne, podkreślono. Najpierw sprawdzamy, kto jest nadawcą, a kto adresem komunikatu – rzeczywiście Wiktor pisze do kolegi o imieniu Ilja. Następnie szukamy informacji, czy mail ma związek *с окончанием учебного года* – w tekście odnajdujemy informację, że Wiktor był bardzo zajęty, bo zdawał egzaminy, ale teraz *впереди – каникулы. Могу отдохнуть и заниматься любимыми делами.* Jak dotąd, wszystko wskazuje na to, że podane zdanie jest prawdziwe. Należy jeszcze sprawdzić ostatnią informację, zbudowaną wokół czasownika *поздравляет*. Według słownika, *поздравлять* oznacza gratulować, składać gratulacje. Wiktor rzeczywiście składa gratulacje koledze, ale nie z okazji zakończenia roku szkolnego tylko z okazji wygranej na zawodach. Wiktor napisał przecież: *Я очень рад, что тебе удалось победить на соревнованиях. Молодец!* Podane w ramce zdanie jest więc fałszywe. Prawie połowa gimnazjalistów z obu województw zdecydowała inaczej, ale prawdopodobnie nie znali oni znaczenia słowa *поздравлять*.

Zadanie 13.3. (łatwość 0,62 – województwo podlaskie, 0,44 – województwo warmińsko-mazurskie) można rozwiązać w podobny sposób. Niżej fragment tekstu i zadanie do niego:

Время пролетело незаметно. Я устал ходить по магазинам, да и сумка была тяжёлая – столько нужных вещей себе купил. А тут ещё опоздал на автобус. Хотел уже взять такси, но, к счастью, на стоянке увидел автомобиль дяди. Он и подвёз меня домой.

- 13.3. Юноша возвращался домой с покупками на
- A. метро.
 - B. машине.
 - C. автобусе.

W tekście i w zadaniu powtarza się słowo *автобус*, ale nie jest to prawidłowa odpowiedź, bo chłopiec spóźnił się na autobus. Przypomnijmy, że jeżeli w tekście i w zadaniu powtarza się ten sam wyraz, to celem tego zabiegu jest zakłócenie informacji, skierowanie czytelnika na niewłaściwy tor, a tym samym sprawdzenie umiejętności wyszukiwania i selekcjonowania informacji. W tekście nie ma mowy o metrze – i rzeczywiście tę odpowiedź uczniowie wybierali sporadycznie. Chłopiec wrócił do domu samochodem. Mówi o tym duży fragment tekstu, chociaż informację podano nie wprost.

(II.5.) Zdający określa kontekst sytuacyjny

Umiejętność tę sprawdzano zadaniem 11, w którym wykorzystano ilustracje-szyldy z nazwą takich miejsc, jak: *парикмахерская, камера хранения, справочное бюро, химчистка прачечная*. Zadanie polegało na dobraniu do każdej ilustracji czynności, którą można w tych miejscach wykonać. Uczeń został postawiony w sytuacjach, w jakich może się znaleźć podczas pobytu w Rosji. Musi więc wiedzieć, gdzie uzyska potrzebne informacje, gdzie przechowuje bagaż, gdzie upierze ubranie, a gdzie w razie niespodziewanej imprezy ładnie go uczeszą. Wprawdzie w zadaniu wykorzystano materiał ikonograficzny, ale sukces egzaminacyjny był uzależniony od znajomości wymienionych wyżej wyrażzeń. Są to tzw. słowa-klucze, o których mowa była wcześniej.

Umiejętność określania kontekstu sytuacyjnego w tekście czytany gimnazjaliści ze szkół województwa podlaskiego opanowali w niżej zadowalającym stopniu. Zadanie było dla nich umiarkowanie trudne (łatwość 0,56). Znaczenie słowa *парикмахерская* znało 74% zdających, wyrażenie *справочное бюро* prawidłowo skojarzyło 62%, a określenie *химчистка прачечная* zrozumiało 48%. Najwięcej problemów sprawiło zadanie cząstkowe skonstruowane wokół napisu *камера хранения* – tylko 39% gimnazjalistów prawidłowo je rozwiązało.

Umiejętność określania kontekstu sytuacyjnego w tekście czytany gimnazjaliści ze szkół województwa warmińsko-mazurskiego opanowali w stopniu niskim. Zadanie było dla nich trudne (łatwość 0,41). Znaczenie słowa *парикмахерская* znało 52% zdających, a wyrażenie *справочное бюро* prawidłowo skojarzyło 51%. Najwięcej problemów sprawiły zadania cząstkowe 11.4 i 11.2. Tylko 31% gimnazjalistów prawidłowo dobrało informację do ilustracji z napisem *химчистка прачечная*, tylko 30% – do ilustracji z napisem *камера хранения*.

(II.6.) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu

Umiejętność tę sprawdzano zadaniem 10, do którego wykorzystano tekst opowiadający zabawną historię o sposobach zawierania znajomości na stoku. Z tekstu usunięto cztery zdania, a zadaniem uczniów było uzupełnienie luk zdaniami dobranymi spośród podanych pod tekstem.

Gimnazjaliści ze szkół województwa podlaskiego nie opanowali w zadowalającym stopniu umiejętności rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu. Wszystkie zadania cząstkowe były dla uczniów umiarkowanie trudne, łatwości tych zadań mieszczą się w przedziale od 0,57 do 0,62.

Gimnazjaliści ze szkół województwa warmińsko-mazurskiego nie opanowali w zadowalającym stopniu umiejętności rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu. Wszystkie zadania cząstkowe były dla uczniów trudne, łatwości tych zadań mieszczą się w przedziale od 0,38 do 0,42.

Zadanie 10 jest świetnym materiałem do ćwiczeń doskonalących wyżej nazwaną umiejętność. Jak się do tego zabrać? Na co zwrócić uwagę uczniów? Mały wycinek takich działań można prześledzić na przykładzie zadania cząstkowego 10.3.

Я разогнался и на полной скорости помчался с горы. Я был уже совсем близко от Алёны, но она вдруг в самую последнюю минуту легко отъехала в сторону, а я не справился со скоростью и потерял равновесие. Что было дальше – помню с трудом. Метров двадцать я летел с горы, переворачивался, глотал колючий снег и думал только о том, как бы не сломать шею. Когда я, в конце концов, оказался внизу, рук и ног я не чувствовал. 10.3. _____ На его фоне – огромные голубые глаза Алёны.

Lukę 10.3. należy uzupełnić jednym ze zdań podanych w tabeli:

A.	<i>Девчонка улыбнулась и приветливо протянула мне руку.</i>
B.	<i>К сожалению, снег растаял, и нам пришлось возвращаться домой.</i>
C.	<i>Алёна, так звали девчонку, даже не смотрела в мою сторону.</i>
D.	<i>Он ведь профессиональный лыжный инструктор.</i>
E.	<i>Я медленно открыл глаза и увидел чистое-чистое небо.</i>

W *Informatorze* (s. 8) przy opisie standardów wymagań egzaminacyjnych zamieszczono wyjaśnienia dla ucznia, tłumaczące zasady rozwiązywania zadań, sprawdzających m.in. wyżej nazwaną umiejętność. Czytamy w nich: „Analizując tekst, powinieneś dostrzec powiązania między jego częściami, np. kolejne motywy czy wątki, następstwo przedstawianych zdarzeń,

związki między przedstawionymi działaniami i ich rezultatami. Powinienes także umieć (...) uzupełnić podany tekst odpowiednimi elementami tak, by stanowił spójną logicznie i gramatycznie całość.”

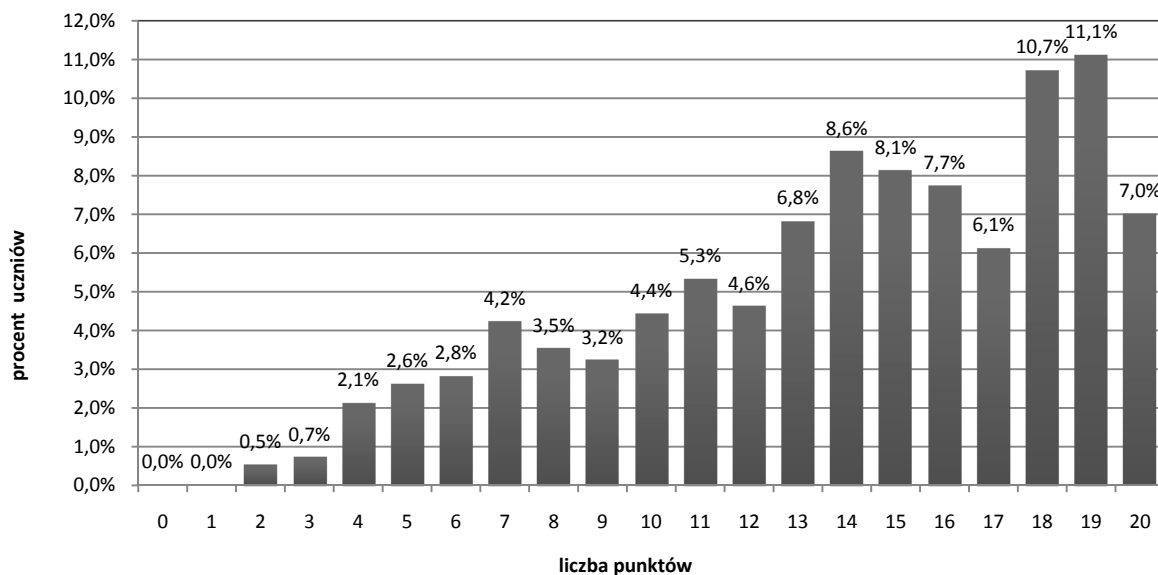
Zastosowany w zadaniu tekst jest tekstem narracyjnym, więc łatwo znaleźć następstwo przedstawianych zdarzeń (uczeń zna cały tekst, powinien być zainteresowany opisywaną historią, może też podejrzewać, co będzie potem). Z przytoczonego fragmentu wynika, że podczas jazdy na nartach narrator stracił równowagę i zaczął zjeżdżać ze stoku „na złamanie karku”. A potem na tle „czegoś” (rodzaju męskiego lub nijakiego) zobaczył niebieskie oczy Alony.

Wybrane zdanie musi pasować do tekstu przed luką i po niej. Następnym tekstu przed luką mogłoby być zdanie A, ale gramatycznie nie będzie ono współgrało ze zdaniem po luce (zwłaszcza z wyrażeniem *на его фоне*). Prawdopodobne na pierwszy rzut oka jest też zdanie C, ale logicznie najpierw w tekście powinna znaleźć się informacja *Алёна, так звали девочку*, a dopiero potem *Я был уже совсем близко от Алёны*. Byłoby akurat odwrotnie, gdybyśmy lukę uzupełnili zdaniem C. Poza tym do tego zdania wyrażenie *на его фоне* nie pasuje gramatycznie. Jedyнным rozsądnym wyborem okazuje się zdanie E – narrator zobaczył oczy Alony na tle nieba (rzeczownik rodzaju nijakiego).

24.3. REAGOWANIE JĘZYKOWE

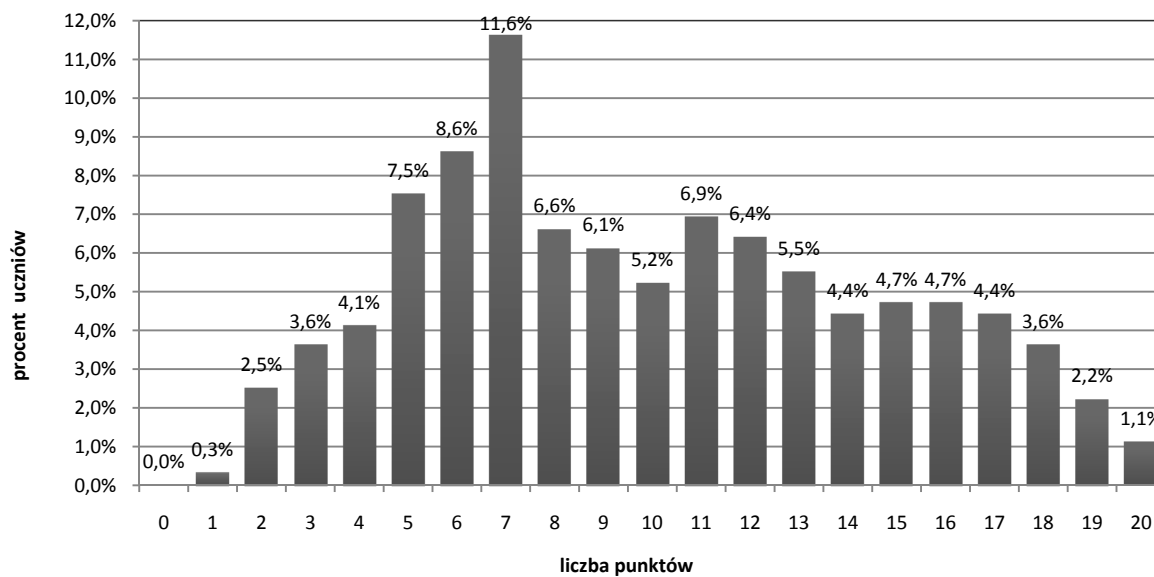
Średni wynik uczniów z województwa podlaskiego w tym obszarze umiejętności to 13,9 pkt, czyli 69% punktów możliwych do uzyskania. Zadania z tego obszaru były dla zdających umiarkowanie trudne. Najczęstszy wynik to 19 punktów, co dziesiąty gimnazjalista z województwa podlaskiego zdobył niemal maksymalną liczbę punktów za tę część testu. Rozkład wyników przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 24.5. Rozkład wyników w obszarze *reagowanie językowe* (GR-1-102) – województwo podlaskie

Średni wynik uczniów klas III gimnazjów z województwa warmińsko-mazurskiego w tym obszarze umiejętności to 10,0 pkt, czyli 50% punktów możliwych do uzyskania. Zadania z tego obszaru były dla zdających umiarkowanie trudne. Najczęstszy wynik to 7 punktów. Rozkład wyników przedstawiono na wykresie 24.6.

Wykres 24.6. Rozkład wyników w obszarze reagowanie językowe (GR-1-102) – województwo warmińsko-mazurskie

Umiejętności z obszaru *reagowanie językowe* sprawdzano zadaniami zamkniętymi: trzema zadaniami typu na dobieranie i dwoma – wyboru wielokrotnego. Teksty do pierwszego zadania z tego obszaru dwukrotnie odtworzono z płyty CD.

W obszarze *reagowanie językowe* test sprawdzał następujące wiadomości i umiejętności:

- właściwe reagowanie językowo w określonych kontekstach sytuacyjnych, w szczególności w celu uzyskania, udzielenia, przekazania lub odmowy udzielenia informacji, rozpoczęcia, podtrzymania i zakończenia rozmowy;
- rozpoznawanie i poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych niezbędnych do skutecznej komunikacji;
- przetwarzanie treści tekstu przeczytanego w języku polskim lub treści przedstawionych w materiale ikonograficznym i wyrażanie ich w języku obcym.

(III.1.) Uczeń właściwie reaguje językowo w określonych kontekstach sytuacyjnych, w szczególności w celu uzyskania, udzielenia, przekazania lub odmowy udzielenia informacji, rozpoczęcia, podtrzymania i zakończenia rozmowy

Umiejętność tę sprawdzano zadaniami 4 i 8, w których zastosowano technikę dobierania. Pierwsze z nich polegało na dopasowaniu wysłuchanych pytań do odpowiedzi (czyli dobraniu właściwej reakcji do pytania). Rozwiązując zadanie 8, należało uzupełnić dialog (z zakresu tematycznego „Zdrowie”) zdaniami podanymi pod tekstem. Tekst po uzupełnieniu luk był zapisem rozmowy przypadkowego przechodnia z dyspozytorem karetki pogotowia. Taką rozmowę gimnazjalista przeprowadzi, reagując, gdy będzie świadkiem zaśląbnienia jakiegoś nieznanego człowieka na ulicy.

Umiejętność właściwego reagowania językowego w określonych kontekstach sytuacyjnych gimnazjaliści ze szkół województwa podlaskiego opanowali w zadowalającym stopniu. Zadania sprawdzające tę umiejętność były dla nich łatwe, otrzymali za nie 75% możliwych do uzyskania punktów.

Umiejętność właściwego reagowania językowego w określonych kontekstach sytuacyjnych uczniowie klas III gimnazjów województwa warmińsko-mazurskiego opanowali w niżej zadowalającym stopniu. Za zadania 4 i 8 otrzymali oni połowę możliwych do uzyskania punktów.

Informator (s. 9) podpowiada, że aby właściwie reagować językowo w danej sytuacji, należy „rozpoznawać i stosować właściwe zwroty czy wyrażenia”. Przykłady takich struktur leksykalno-gramatycznych zamieszczono w *Informatorze* na stronach 9-14.

Sytuacje z zadania 4. wymagały dobrania reakcji na pytania, na który peron wjedzie pociąg, co zamawiamy w restauracji, czy mamy bilet autobusowy, co można obejrzeć wieczorem w telewizji i jaka jest pogoda. Najłatwiejsza dla gimnazjalistów z obu województw okazała się reakcja na pytanie o wieczorny program telewizyjny. Na pytanie *Что будет вечером по телевизору?* należało odpowiedzieć *Ничего интересного, опять повторяют новогодний концерт.*

Najwięcej problemów sprawiło zadanie cząstkowe 4.2. Szukając reakcji na pytanie *Что заказывать будете?*, uczniowie wybierali spośród następujących propozycji:

- A. *К сожалению, нет. А, может, у водителя можно купить?*
- B. *Не знаю, спросите в здании вокзала.*
- C. *Мне кажется, что не очень, люди легко одеты.*
- D. *По-моему, в половине второго.*
- E. *Принесите, пожалуйста, пирожное и кофе.*
- F. *Ничего интересного, опять повторяют новогодний концерт.*

Właściwą odpowiedź rozpoznało 58% zdających ze szkół województwa podlaskiego i 30% zdających ze szkół województwa warmińsko-mazurskiego. Oni znają znaczenie czasownika *заказывать*, a zadania nie można było rozwiązać bez tej umiejętności. Pozostali wskazywali odpowiedź B lub F, ponieważ na pytanie, zaczynające się zaimkiem *что*, odpowiadamy *не знаю, ничего, мне кажется*. Nie byłoby problemu, gdyby wśród propozycji rozwiązań znalazło się zdanie *Я закажу пирожное и кофе*, ale w zadaniach tego typu nigdy nie znajdziemy odpowiedzi podanej wprost. Jak w życiu codziennym.

(III.2.) Uczeń rozpoznaje i poprawnie stosuje struktury leksykalno-gramatyczne niezbędne do skutecznej komunikacji

Umiejętność tę sprawdzano zadaniem 7, które polegało na uzupełnieniu luk w tekście przepisu na sałatkę odpowiednimi wyrazami podanymi w ramce.

Umiejętność rozpoznawania i poprawnego stosowania struktur leksykalno-gramatycznych niezbędnych do skutecznej komunikacji gimnazjaliści z województwa podlaskiego opanowali w niżej zadowalającym stopniu. Wszystkie trzy zadania cząstkowe były dla nich umiarkowanie trudne (łatwość: 0,60; 0,65; 0,56).

Za zadania, sprawdzające umiejętność rozpoznawania i poprawnego stosowania struktur leksykalno-gramatycznych niezbędnych do skutecznej komunikacji, gimnazjaliści z województwa warmińsko-mazurskiego otrzymali 40% możliwych do uzyskania punktów. Wszystkie trzy zadania cząstkowe były dla nich trudne (łatwość: 0,37; 0,46; 0,36).

Zadania tego typu sprawiają uczniom więcej problemów niż inne zadania zamknięte. Test luk sterowanych wymaga od piszących znajomości słownictwa z konkretnego zakresu tematycznego i określonych struktur gramatycznych. W sesji egzaminacyjnej 2010 roku w teście z języka rosyjskiego sprawdzano rozpoznawanie form trybu rozkazującego oraz stosowanie w odpowiednim kontekście słów takich jak: *укроп, фрукты – овощи*.

(III.3.) Uczeń przetwarza treści tekstu przeczytanego w języku polskim lub treści przedstawione w materiale ikonograficznym i wyraża je w języku obcym

Umiejętność tę sprawdzano zadaniami 5 i 6. W obu zastosowano technikę wyboru wielokrotnego. Pierwsze z nich dotyczyło przetwarzania treści tekstu przeczytanego w języku polskim, drugie – przetwarzania treści przedstawionych w materiale ikonograficznym.

W zadaniu 5. tekst w języku polskim przedstawiał określoną sytuację komunikacyjną, a zadaniem uczniów było wskazanie właściwej reakcji językowej spośród trzech możliwych

odpowiedzi. Zdający wskazywali więc wypowiedzi, których powinni użyć, chcąc przymierzyć spodnie w sklepie i przeprosić kolegę za spóźnienie, pytając o drogę do dworca kolejowego i zawód brata kolegi.

Zadanie 6. dotyczyło zakresu tematycznego „Życie rodzinne i towarzyskie – święta”, a wykorzystany materiał ikonograficzny przedstawiał dziewczynkę piszącą kartki świąteczne w pokoju z choinką i prezentami w tle. Pod ilustracją umieszczono jej opis z czterema lukami. Do każdej luki podano trzy możliwości odpowiedzi, a zadaniem uczniów było wybranie właściwej, zgodnej z ilustracją. Zadania cząstkowe dotyczyły zarówno leksyki, gdy po rosyjsku należało nazwać święto Bożego Narodzenia i czynność ubierania choinki, ale też struktur gramatycznych, gdy chodziło o zastosowanie struktur *писать кому?* oraz *звонить по телефону*.

Umiejętność III.3. gimnazjaliści z województwa podlaskiego opanowali w niżej zadowalającym stopniu. Należy jednak zauważyć, że nie mieli oni problemów z dobieraniem reakcji do opisanej po polsku sytuacji, ale tylko połowa poradziła sobie z uzupełnieniem luk w tekście opisującym ilustrację.

Umiejętność III.3. gimnazjaliści z województwa warmińsko-mazurskiego opanowali w niżej zadowalającym stopniu. Dobranie reakcji do opisanej po polsku sytuacji okazało się dla nich zadaniem umiarkowanie trudnym (za zadanie 5. uzyskali oni 65% możliwych do zdobycia punktów), ale już tylko 39% zdających poradziło sobie z uzupełnieniem luk w tekście opisującym ilustrację.

Wśród zadań cząstkowych najniższe wskaźniki łatwości (mowa o wynikach uczniów z obu województw) uzyskały zadania 5.2 i 5.3 oraz 6.2 i 6.3. Warto wspólnie z uczniami zastanowić się nad przyczynami problemów z rozwiązaniem tych zadań, aby uniknąć podobnych błędów w przyszłości.

Zacznijmy od zadania 5.2:

5.2. Jesteś w Moskwie. Nie wiesz, jak dotrzeć do dworca kolejowego. Jak o to zapytasz?

- A. *Скажите, пожалуйста, как добраться до вокзала?*
- B. *Будьте любезны, как доехать до Дворца молодёжи?*
- C. *Простите, вы не скажете, где находится гостиница?*

Tylko w jednej z proponowanych odpowiedzi jest słowo вокзал, dlatego dziwić mogą niewłaściwe wybory tegorocznych gimnazjalistów. Ci, którzy wskazali odpowiedź C, nie znali prawdopodobnie znaczenia słowa *гостиница*, a w treści dystraktora wychwycili zwrot где находится (to pytanie zadajemy, szukając jakiegoś obiektu w nieznanym mieście). Większość uczniów wskazała odpowiedź B, sugerując się podobieństwem brzmienia rosyjskiego дворец i polskiego dworzec.

Na podobieństwie brzmienia słów w językach polskim i rosyjskim oparto także zadanie 5.3. Tym razem wykorzystano parę homonimów: *завод* – *зовут*.

5.3. Chcesz się dowiedzieć, kim z zawodu jest brat rosyjskiego kolegi. Jak o to zapytasz?

- A. *Андрей, как зовут твоего брата?*
- B. *Миша, кем хочет стать твой брат?*
- C. *Пётр, кто по профессии твой брат?*

Prawidłową odpowiedź C wskazało 74% gimnazjalistów z województwa podlaskiego i 57% gimnazjalistów z województwa warmińsko-mazurskiego. Pozostali polskie słowo завод skojarzyli z rosyjskim słowem зовут lub nie dostrzegli różnicy między fragmentami zdań kim z zawodu jest oraz кем хочет стать.

Wprowadzie zwroty kim z zawodu jest oraz кем хочет стать zapisano w czasie teraźniejszym, ale chodzi o teraźniejszość i przyszłość. Trzeba pamiętać, że w testach egzaminacyjnych znaleźć się mogą zadania, w których użycie niewłaściwego w danym kontekście czasu gramatycznego pozwoli wyeliminować nieprawidłową odpowiedź. Doskonalać na lekcjach

umiejętność przetwarzania treści tekstu przeczytanego w języku polskim i wyrażania ich w języku rosyjskim, należy zwracać uwagę także na to, w jakim czasie gramatycznym zapisało polecenie, a w jakim proponowane odpowiedzi.

Dla gimnazjalistów z województwa podlaskiego najtrudniejsze w całym arkuszu egzaminacyjnym było zadanie 6.3. (łatwość 0,38), dla gimnazjalistów z województwa warmińsko-mazurskiego zadanie 6.2. (łatwość 0,22). Oba te zadania częściowo sprawdzały umiejętność przetwarzania treści przedstawionych w materiale ikonograficznym.

(...) В канун праздника девушка **6.2.** _____ ёлку. Пора поздравить с праздником родных и знакомых. Девушка с удовольствием пишет поздравительные открытки **6.3.** _____. (...)

6.2.

- A. сняла
- B. украсила
- C. пристроила

6.3.

- A. друзьям
- B. к друзьям
- C. до друзей

Uzupełnienie luk wymagało znajomości odpowiednich struktur leksykalno-gramatycznych. Zadaniem ucznia było uważne przyjrzenie się ilustracji i uzupełnienie luk, tak aby otrzymać poprawny i logiczny tekst, zgodny z ilustracją.

Wybierając dystraktor C w zadaniu 6.2, uczniowie popełniali opisany już wcześniej błąd, niewłaściwie odczytując znaczenie czasownika пристроить jako ozdobić, zamiast urządzić. Natomiast aby prawidłowo rozwiązać zadanie 6.3, należało znać strukturę писать кому? Warto poznać czasowniki, które różnią się rekcją w językach polskim i rosyjskim.

W tabeli nr 24.2. zestawiono wyniki uczniów z gimnazjów województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego, którzy w kwietniu 2010 roku przystąpili do egzaminu z języka rosyjskiego.

Tabela 24.2. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych zestawem zadań z zakresu języka rosyjskiego (GR-1-102)

Numer zadania	Sprawdzana umiejętność ucznia (z numerem standardu) Uczeń	Możliwa do uzyskania liczba punktów	Procent uzyskanych punktów		
			podlaskie	warmińsko-mazurskie	OKE Łomża
I Odbiór tekstu słuchanego					
1	(I. 2.) określa kontekst sytuacyjny	3	56	33	47
2, 3	(I.3.) stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukuje lub selekcjonuje informacje	7	79	60	72
II Odbiór tekstu czytanego					
12	(II.2.) określa główną myśl poszczególnych części tekstu	4	85	66	78
9, 13	(II.3.) stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukuje lub selekcjonuje informacje	8	73	60	68

11	(II.5.) określa kontekst sytuacyjny	4	56	41	50
10	(II.6.) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu	4	60	40	52
III Reagowanie językowe					
4, 8	(III.1.) właściwie reaguje językowo w określonych kontekstach sytuacyjnych, w szczególności w celu uzyskania, udzielenia, przekazania lub odmowy udzielenia informacji, rozpoczęcia, podtrzymania i zakończenia rozmowy	9	75	51	65
7	(III.2.) rozpoznaje i poprawnie stosuje struktury leksykalno-gramatyczne niezbędne do skutecznej komunikacji	3	60	40	52
5, 6	(III.3.) przetwarza treści tekstu przeczytanego w języku polskim lub treści przedstawione w materiale ikonograficznym i wyraża je w języku obcym	8	67	52	61

25. JĘZYK OBCY NOWOŻYTNY – JĘZYK FRANCUSKII

25.1. WYNIKI UZYSKANE PRZEZ UCZNIÓW Z WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO I WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO – ARKUSZ STANDARDOWY

Do egzaminu z języka francuskiego przystąpiło na terenie OKE w Łomży 96 uczniów.

Ze względu na mało liczną grupę gimnazjalistów piszących egzaminu z języka francuskiego analizie poddano wyniki uzyskane przez uczniów z obu województw łącznie.

Wyniki uczniów z języka francuskiego znajdują się na wykresach 25.1. i 25.2. oraz w tabeli 25.1.

Wykres 25.1 Rozkład wyników egzaminu gimnazjalnego z języka francuskiego (GF-1-102)

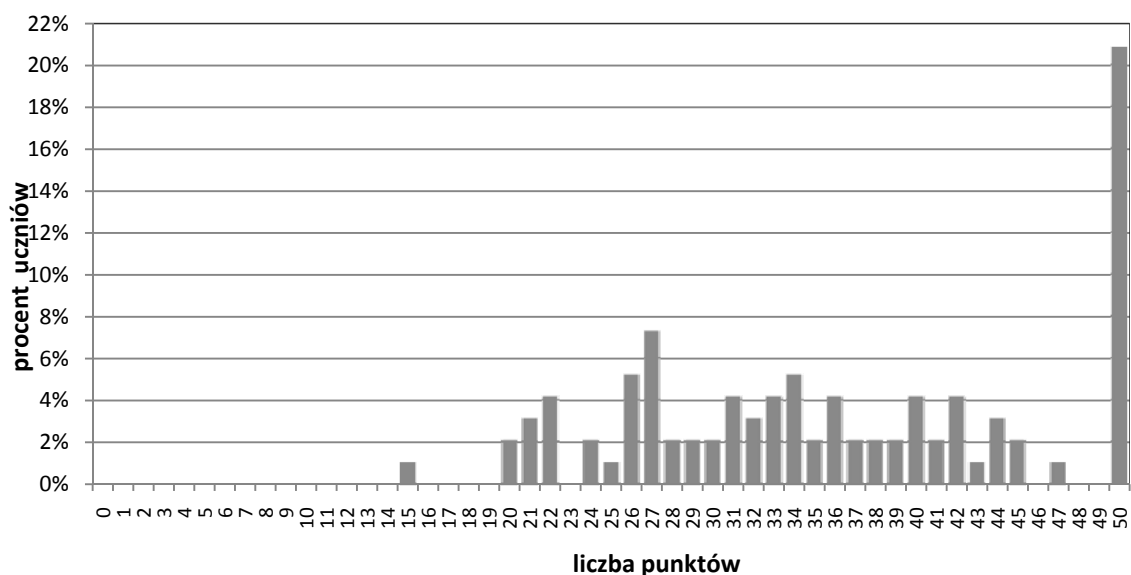
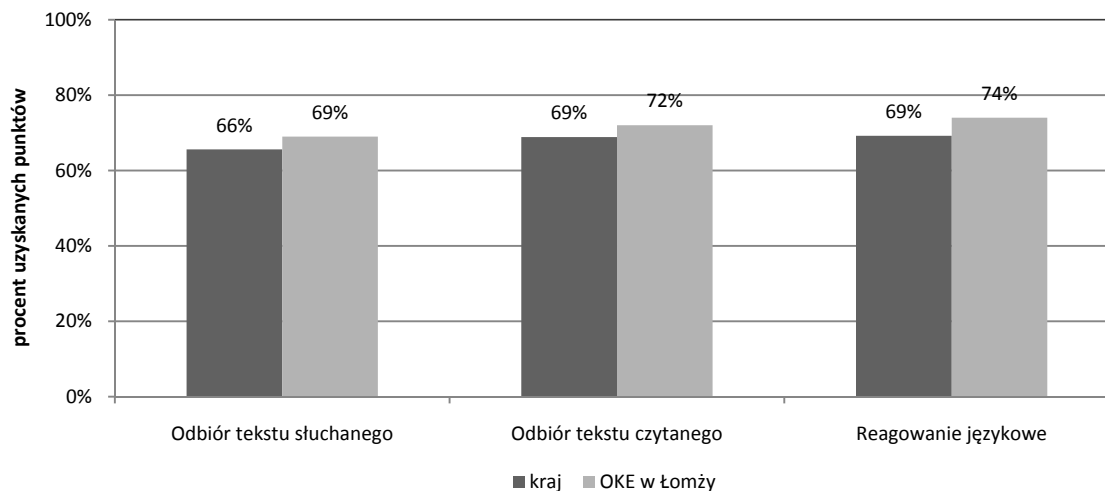

Tabela 25.1. Wyniki egzaminu z języka francuskiego (GF-1-102)

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika
Liczebność	96
Wynik średni	36,0 pkt
Procent uzyskanych punktów	72
Wynik najniższy	15 pkt
Wynik najwyższy	50 pkt
Mediana	35 pkt
Modalna	50 pkt
Odchylenie standardowe	9,80 pkt

25.2. OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH UMIEJĘTNOŚCI – ARKUSZ STANDARDOWY

Wykres 25.2. Osiągnięcia uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności z języka francuskiego (GF-1-102)

26. ŚREDNIE WYNIKI SZKÓŁ – ARKUSZE GH-1-102 I GM-1-102

Średni wynik z części humanistycznej gimnazjów z terenu OKE w Łomży wyniósł 28,3 pkt, czyli 57% pkt możliwych do uzyskania za arkusz. Najniższy średni wynik szkoły to 10,6 pkt (taki wynik uzyskało gimnazjum dla dorosłych, gdzie egzamin pisało 18 słuchaczy). Najwyższy średni wynik, 39,9 pkt, uzyskało Społeczne Gimnazjum nr 7 STO w Białymstoku, gdzie do egzaminu przystąpiło 17 uczniów. Najczęstszy średni wynik gimnazjów w części humanistycznej to 29 pkt. Rozstęp między średnimi wynikami poszczególnych szkół w rejonie OKE wyniósł 29,3 pkt.

Średni wynik z części matematyczno-przyrodniczej gimnazjów z terenu OKE w Łomży wyniósł 23,2 pkt, czyli 46% pkt możliwych do uzyskania za zestaw egzaminacyjny. Najniższy

średni wynik szkoły to 9,6 pkt (to samo gimnazjum dla dorosłych uzyskało najniższy wynik z części humanistycznej). Najwyższy średni wynik, 43,3 pkt, uzyskało Prywatne Gimnazjum w Kętrzynie, gdzie do egzaminu przystąpiło 18 uczniów. Najczęstszy średni wynik gimnazjów w części matematyczno-przyrodniczej to 23 pkt. Rozstęp między średnimi wynikami poszczególnych szkół w rejonie OKE wyniósł 33,7 pkt.

Tabela 26.1. Miary opisujące średnie wyniki szkół na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej (GH-1-102) z uwzględnieniem ich lokalizacji – województwo podlaskie

Lokalizacja	Rodzaj wskaźnika					
	Liczba szkół	Wynik średni (pkt)	Procent uzyskanych punktów	Wynik najniższy (pkt)	Wynik najwyższy (pkt)	Odchylenie standardowe (pkt)
Wieś	92	28,2	56,4	21,4	34,8	2,19
Miasto do 20 tys.	36	28,5	56,9	16,3	33,0	3,05
Miasto od 20 do 100 tys.	42	28,1	56,3	10,6	39,1	6,60
Miasto powyżej 100 tys.	40	30,8	61,6	16,6	39,9	5,55

Tabela 26.2. Miary opisujące średnie wyniki szkół na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej (GH-1-102) z uwzględnieniem ich lokalizacji – województwo warmińsko-mazurskie

Lokalizacja	Rodzaj wskaźnika					
	Liczba szkół	Wynik średni (pkt)	Procent uzyskanych punktów	Wynik najniższy (pkt)	Wynik najwyższy (pkt)	Odchylenie standardowe (pkt)
Wieś	121	27,4	54,8	13,1	32,4	2,63
Miasto do 20 tys.	57	27,3	54,5	12,0	37,0	4,36
Miasto od 20 do 100 tys.	37	29,2	58,3	14,8	39,6	5,78
Miasto powyżej 100 tys.	37	29,6	59,2	15,3	39,1	5,75

Tabela 26.3. Miary opisujące średnie wyniki szkół na egzaminie gimnazjalnym w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) z uwzględnieniem ich lokalizacji – województwo podlaskie

Lokalizacja	Rodzaj wskaźnika					
	Liczba szkół	Wynik średni (pkt)	Procent uzyskanych punktów	Wynik najniższy (pkt)	Wynik najwyższy (pkt)	Odchylenie standardowe (pkt)
Wieś	92	23,3	47	14,7	29,9	2,38
Miasto do 20 tys.	36	23,0	46	11,6	29,1	3,07
Miasto od 20 do 100 tys.	42	22,9	46	9,6	40,7	7,04
Miasto powyżej 100 tys.	40	26,6	53	11,7	40,5	6,60

Tabela 26.4. Miary opisujące średnie wyniki szkół na egzaminie gimnazjalnym w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) z uwzględnieniem ich lokalizacji – województwo warmińsko-mazurskie

Lokalizacja	Rodzaj wskaźnika					
	Liczba szkół	Wynik średni (pkt)	Procent uzyskanych punktów	Wynik najniższy (pkt)	Wynik najwyższy (pkt)	Odchylenie standardowe (pkt)
Wieś	121	22,0	44	11,0	30,2	2,65
Miasto do 20 tys.	57	21,9	44	10,2	35,2	4,49
Miasto od 20 do 100 tys.	37	24,1	48	10,7	43,3	6,70
Miasto powyżej 100 tys.	37	24,3	49	11,5	38,4	6,95

Na podstawie wyników egzaminu gimnazjalnego w 2010 r. Centralna Komisja Egzaminacyjna ustaliła przedziały wyników w dziewięciostopniowej skali staninowej¹⁸ w części humanistycznej i matematyczno-przyrodniczej.

Przy obliczaniu przedziałów wyników w skali staninowej nie brano pod uwagę szkół, w których do egzaminu gimnazjalnego przystępowało od 1 do 4 uczniów. Na terenie OKE w Łomży takich placówek było 3 (w województwie podlaskim – 1, warmińsko-mazurskim – 2).

Zamieszczone niżej tabele przedstawiają normalizację średnich wyników szkół z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego znajdujących się w poszczególnych przedziałach skali staninowej.

Tabela 26.5. Skala staninowa średnich wyników szkół dla egzaminu gimnazjalnego 2010 w części humanistycznej

Nr przedziału	Opis wyniku/poziom/	Przedziały punktowe	Procent szkół w województwie	
			podlaskim	warmińsko-mazurskim
1	najniższy	10,6-20,3	4,8%	6,0%
2	bardzo niski	20,4-25,8	11,4%	15,1%
3	niski	25,9-27,7	16,2%	21,8%
4	niżej średni	27,8-29,2	21,9%	19,4%
5	średni	29,3-30,6	19,5%	20,6%
6	wyżej średni	30,7-32,3	9,0%	7,9%
7	wysoki	32,4-34,3	10,0%	4,4%
8	bardzo wysoki	34,4-37,3	5,7%	2,4%
9	najwyższy	37,4-44,2	1,4%	2,4%

¹⁸ Skala staninowa (z j. angielskiego standard nine), zwana jest także standardową dziewiątką. Rozciąga się ona od -2 do +2 odchyłeń standardowych wyników w rozkładzie normalnym. Średnia dla tej skali wynosi 5, a odchylenie standardowe 2. Opracowano ją poprzez uporządkowanie wyników surowych (średnich wyników wszystkich szkół w kraju) od wyniku najniższego do najwyższego i podzielono na 9 przedziałów, które kolejno zawierają: 4% wyników najniższych, 7% wyników bardzo niskich, 12% wyników niskich, 17% wyników niżej średnich, 20% wyników średnich, 17% wyników wyżej średnich, 12% wyników wysokich, 7% wyników bardzo wysokich i 4% wyników najwyższych. Następnie dla kolejnych staninów wyznacza się przedziały punktowe. Polega to na ustaleniu średniej liczby punktów uzyskanych przez szkoły w danym roku, które uzyskały wynik mieszczący się w danym przedziale. Pozwala to szkołom zorientować się, jaką pozycję zajmują ze swymi wynikami wśród wyników wszystkich szkół na sprawdzianie/egzaminie w danym roku, za: *Teoria i praktyka egzaminowania. Analiza i interpretacja wyników oceniania i egzaminowania, Biuletyn CKE, 2007.*

Tabela 26.6. Skala staninowa średnich wyników szkół dla egzaminu gimnazjalnego 2010 w części matematyczno-przyrodniczej

Nr przedziału	Opis wyniku/poziom/	Przedziały punktowe	Procent szkół w województwie	
			podlaskim	warmińsko-mazurskim
1	najniższy	8,4-13,4	4,8%	5,2%
2	bardzo niski	13,5-19,0	4,8%	6,0%
3	niski	19,1-20,9	6,7%	20,6%
4	niżej średni	21,0-22,4	17,6%	17,9%
5	średni	22,5-24,0	20,5%	18,3%
6	wyżej średni	24,1-25,7	19,5%	17,9%
7	wysoki	25,8-28,2	13,8%	6,0%
8	bardzo wysoki	28,3-33,7	9,0%	5,2%
9	najwyższy	33,8-46,3	3,3%	3,2%

Centralna Komisja Egzaminacyjna co roku dokonuje normalizacji wyników wszystkich szkół gimnazjalnych w kraju, przedstawiając po każdym egzaminie przedziały średnich wyników szkół z części humanistycznej i matematyczno-przyrodniczej w skali staninowej. Zastosowanie skali znormalizowanej pozwala szkołom w dłuższym przedziale czasowym na porównanie swoich wyników w stosunku do osiągnięć innych szkół, niezależnie od różnicy w trudności zastosowanego testu.

Tabela 26.7. Skale staninowe średnich wyników szkół w latach 2002-2010 – część humanistyczna

Nr przedziału	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Opis wyniku	najniższy	bardzo niski	niski	niżej średni	średni	wyżej średni	wysoki	bardzo wysoki	najwyższy	
% szkół	4%	7%	12%	17%	20%	17%	12%	7%	4%	
Przedział punktów w roku	2010	10,6-20,3	20,4-25,8	25,9-27,7	27,8-29,2	29,3-30,6	30,7-32,3	32,4-34,3	34,4-37,3	37,4-44,2
	2009	10,6-20,7	20,8-27,2	27,3-29,1	29,2-30,6	30,7-32,1	32,2-33,6	33,7-35,8	35,9-39,2	39,3-45,3
	2008	4,0-18,4	18,5-25,2	25,3-27,6	27,7-29,5	29,6-31,3	31,4-33,1	33,2-35,3	35,4-39,2	39,3-46,8
	2007	6,0-19,4	19,5-26,4	26,5-28,4	28,5-30,1	30,2-31,9	32,0-33,7	33,8 - 35,9	36,0 - 39,0	40,0-48,0
	2006	0,0-22,0	22,1-26,8	26,9-28,7	28,8- 30,2	30,3-31,7	31,8-33,3	33,4-35,3	35,4- 38,2	38,3-45,7
	2005	11,1-24,4	24,5-28,7	28,8-30,5	30,6-32,0	32,1-33,5	33,6-35,1	35,2- 37,2	37,3-40,4	40,5-46,8
	2004	10,2-21,6	21,7-23,8	23,9-25,2	25,19-26,5	26,6 - 28,0	28,1-29,4	29,5-31,1	31,2-33,5	33,6-40,7
	2003	12,9-26,6	26,7-28,8	28,9 - 30,3	30,4-31,4	31,5-32,7	32,8-34,0	34,1-35,5	35,0-37,8	37,9-45,0
	2002	11,6-24,6	24,7-26,5	26,6- 28,1	28,2-29,5	29,6-30,9	31,0-32,6	32,7-34,4	34,5-38,3	38,4-47,9

Tabela 26.8. Skale staninowe średnich wyników szkół w latach 2002-2010 – część matematyczno-przyrodnicza

Nr przedziału	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Opis wyniku	najniższy	bardzo niski	niski	niżej średni	średni	wyżej średni	wysoki	bardzo wysoki	najwyższy	
% szkół	4%	7%	12%	17%	20%	17%	12%	7%	4%	
Przedział punktów w roku	2010	8,4-13,4	13,5-19,0	19,1-20,9	21,0-22,4	22,5-24,0	24,1-25,7	25,8-28,2	28,3-33,7	33,8-46,3
	2009	8,8-14,3	14,4-20,3	20,4-22,6	22,7-24,4	24,5-26,2	26,3-28,2	28,3-31,0	31,1-37,1	37,2-46,5
	2008	7,0-15,2	15,3-21,8	21,9-23,8	23,9-25,5	25,6-27,3	27,4-29,2	29,3-32,0	32,1-37,9	38,0-47,9
	2007	9,3-15,6	15,7-20,4	20,5-22,2	22,3-23,8	23,9-25,4	25,5-27,3	27,4 - 30,0	30,1 - 35,4	35,5-48,0
	2006	0,0-13,6	13,7-18,9	19,0-20,7	20,8-22,2	22,3-23,9	24,0-25,8	25,9-28,4	28,5-33,7	33,8-46,9
	2005	5,0-14,5	14,6-19,3	19,4-21,2	21,3-22,8	22,9-24,4	24,5-26,3	26,4-29,0	29,1-34,3	34,4-45,9
	2004	8,0-17,3	17,4-19,8	19,9-21,5	21,6-23,0	23,1-24,7	24,8-26,6	26,7-29,1	29,2-32,8	32,9-43,6
	2003	7,5-18,2	18,3-20,8	20,9-22,8	22,9-24,5	24,6-26,6	26,7-29,1	29,2-32,4	32,5-36,6	36,7-45,0
	2002	12,0-22,6	22,7-24,2	24,3-26,0	26,1-28,0	28,1 - 30,6	30,7-33,5	33,6-36,8	36,9-40,3	40,4- 48,0

Skala staninowa (jako skala znormalizowana) może służyć nie tylko do porównania średniego wyniku szkoły w danym roku do średnich wyników innych szkół, ale przede wszystkim umożliwi porównywanie wyników szkół w poszczególnych latach. Zestawienie pozycji szkoły w kolejnych latach może pomóc ocenić efektywność nauczania i skuteczność programów naprawczych. Przy interpretowaniu średnich wyników małej szkoły (takiej, w której do egzaminu przystępuje mniej niż 10 uczniów) należy zachować szczególną ostrożność, ponieważ bardzo wysoki lub bardzo niski wynik pojedynczego ucznia znacząco wpływa na średni wynik szkoły.

OKE w Łomży, wykorzystując skale staninowe ustalone dla średnich wyników szkół dla egzaminów gimnazjalnych przeprowadzonych w latach 2002-2010, przeanalizowała średnie wyniki szkół z województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego i wyłoniła szkoły systematycznie osiągające wysokie wyniki w części humanistycznej i/lub matematyczno-przyrodniczej. Przyjęto, że wysoki wynik to pozycja szkoły w 7., 8. lub 9. staninie. Z kolei za wskaźnik systematyczności uznano uzyskanie takiego wyniku co najmniej siedem razy.

W 2010 roku egzamin gimnazjalny został przeprowadzony w 492 gimnazjach z województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego. W 462 szkołach uczniowie klas trzecich przystępowali do wszystkich przeprowadzonych dotychczas egzaminów gimnazjalnych, a więc dziewięciokrotnie. W tej grupie znalazły się **43 gimnazja**, które systematycznie osiągają wysokie wyniki (26 gimnazjów osiąga wysokie wyniki z obu części egzaminu, 15 gimnazjów osiąga wysokie wyniki tylko z części matematyczno-przyrodniczej, 2 gimnazja osiągają wysokie wyniki tylko z części humanistycznej). Powtarzalność wysokiego wyniku z egzaminu gimnazjalnego jest jednym ze wskaźników wysokiej efektywności nauczania w tych szkołach.

Tabela 26.9. Szkoły osiągające wysokie wyniki na egzaminie gimnazjalnym w latach 2002-2010 – powtarzalność wyników wysokich – część humanistyczna

Województwo	Liczba szkół, które w latach 2002-2010 osiągnęły wysokie wyniki		
	7 razy	8 razy	9 razy
podlaskie	3	6	8
warmińsko-mazurskie	3	2	6
OKE Łomża	6	8	14

Tabela 26.10. Szkoły osiągające wysokie wyniki na egzaminie gimnazjalnym w latach 2002-2010 – powtarzalność wyników wysokich – część matematyczno-przyrodnicza

Województwo	Liczba szkół, które w latach 2002-2010 osiągnęły wysokie wyniki		
	7 razy	8 razy	9 razy
podlaskie	8	10	7
warmińsko-mazurskie	6	6	4
OKE Łomża	14	16	11

W grupie 26 gimnazjów osiągających systematycznie wysokie wyniki zarówno z części humanistycznej jak i matematyczno-przyrodniczej: 16 to placówki prowadzone przez organy samorządu terytorialnego, 2 szkoły muzyczne prowadzone przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz 8 gimnazjów niepublicznych. Wśród gimnazjów o wysokich wynikach zdecydowanie przeważają szkoły zlokalizowane w średnich i dużych miastach (24 gimnazja), 2 szkoły są zlokalizowane w mieście do 20 tys. mieszkańców. 9 szkół uzyskało wysokie wyniki z obu części egzaminu dziewięciokrotnie, są wśród nich placówki małe, gdzie do egzaminu przystąpiło 16 uczniów i takie, w których do egzaminu przystąpiło prawie 130 gimnazjalistów.

Im większa miejscowość, w której zlokalizowana jest szkoła, tym wyższy odsetek szkół osiągających systematycznie wysokie wyniki na egzaminie gimnazjalnym. 28% gimnazjów zlokalizowanych w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców z województwa podlaskiego i 16% szkół z województwa warmińsko-mazurskiego znalazło się w grupie placówek oświatowych o systematycznie wysokich wynikach z części humanistycznej. Jeszcze większy odsetek gimnazjów zlokalizowanych w wielkich miastach osiąga systematyczne wysokie wyniki z części matematyczno-przyrodniczej (38% – województwo podlaskie, 19% – województwo warmińsko-mazurskie).

27. ŚREDNIE WYNIKI W POWIATACH – ARKUSZ STANDARDOWY

W tabelach 27.1.-27.10. przedstawiono wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej i z języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego (arkusze standardowe) w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego.

W tabelach 27.11.-27.12. zamieszczono średnie wyniki poszczególnych gmin z województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego uzyskane na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej i z języka angielskiego (arkusze standardowe).

Średnie wyniki zamieszczone w tabelach 26.1.-26.12. liczone są jako średnie wyniki wszystkich uczniów z danej gminy/powiatu.

Tabela 27.1. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego

Powiat	Liczba szkół	Liczba zdających	Średni wynik (pkt)	Procent punktów	Odchylenie standardowe
augustowski	15	806	30,7	61	8,50
białostocki	22	1538	30,0	60	8,04
bielski	11	705	27,8	56	8,05
grajewski	8	648	30,1	60	8,08
hajnowski	12	478	28,0	56	8,09
kolneński	7	623	28,0	56	8,09
łomżyński	9	722	26,9	54	8,49
moniecki	9	571	27,7	55	7,93
sejneński	6	278	29,6	59	7,27
siemiatycki	10	636	29,0	58	7,60
sokólski	14	974	27,6	55	7,57
suwalski	11	458	27,9	56	7,84
wysokomazowiecki	12	788	28,8	58	8,14
zambrowski	6	526	29,1	58	8,48
m. Białystok	40	3115	31,3	63	8,08
m. Łomża	8	822	30,5	61	8,93
m. Suwałki	10	1016	30,3	61	8,72

Tabela 27.2. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (GH-1-102) w poszczególnych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego

Powiat	Liczba szkół	Liczba zdających	Średni wynik (pkt)	Procent punktów	Odchylenie standardowe
bartoszycki	10	762	27,7	55	7,77
braniewski	8	577	27,2	54	7,43
działdowski	12	896	29,1	58	8,29
elbląski	13	757	27,1	54	7,98
etcki	15	1100	29,6	59	7,94
giżycki	12	696	29,2	58	7,86
iławski	15	1139	28,3	57	7,83
kętrzyński	13	755	28,3	57	8,22
lidzbarski	10	539	28,2	56	7,48
mrągowski	12	616	29,1	58	8,12
nidzicki	11	424	26,2	52	7,97
nowomiejski	8	563	28,2	56	8,03
olecki	11	444	27,7	55	8,11
olsztyński	17	1292	27,6	55	8,40
ostródzki	17	1253	28,8	58	8,02
piski	10	738	27,9	56	8,68
szczycieński	13	934	28,2	56	7,78
gołdapski	5	363	27,3	55	8,25
węgorzewski	4	284	28,9	58	8,21
m. Elbląg	14	1327	29,0	58	8,21
m. Olsztyn	22	1757	31,6	63	7,48

Tabela 27.3. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego

Powiat	Liczba szkół	Liczba zdających	Średni wynik (pkt)	Procent punktów	Odchylenie standardowe
augustowski	15	806	25,1	50	9,47
białostocki	22	1538	24,5	49	9,61
bielski	11	705	22,7	45	9,44
grajewski	8	649	23,8	48	9,18
hajnowski	12	478	23,4	47	9,38
kolneński	7	623	23,5	47	9,52
łomżyński	9	722	22,0	44	9,58
moniecki	9	571	23,6	47	9,36
sejneński	6	278	22,9	46	8,78
siemiatycki	10	636	24,4	49	9,16
sokólski	14	974	22,9	46	8,88
suwalski	11	458	23,9	48	9,49
wysokomazowiecki	12	788	23,4	47	9,30
zambrowski	6	526	23,7	47	9,66
m. Białystok	40	3116	26,6	53	10,16
m. Łomża	8	822	25,4	51	10,74
m. Suwałki	10	1016	24,0	48	10,13

Tabela 27.4. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (GM-1-102) w poszczególnych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego

Powiat	Liczba szkół	Liczba zdających	Średni wynik (pkt)	Procent punktów	Odchylenie standardowe
bartoszycki	10	762	22,7	45	8,79
braniewski	8	577	22,1	44	8,61
działdowski	12	897	22,2	44	9,08
elbląski	13	755	21,4	43	9,16
etcki	15	1100	23,5	47	9,18
giżycki	12	696	23,9	48	9,69
iławski	15	1140	22,8	46	9,09
kętrzyński	13	756	23,0	46	9,71
lidzbarski	10	541	22,9	46	8,79
mragowski	12	616	23,1	46	9,51
nidzicki	11	424	22,6	45	9,01
nowomiejski	8	563	22,4	45	8,72
olecki	11	444	22,5	45	9,44
olsztyński	17	1292	21,4	43	8,79
ostródzki	17	1253	22,7	45	8,92
piski	10	740	22,4	45	9,70
szczycieński	13	934	24,2	48	9,53
gołdapski	5	363	21,9	44	9,27
węgorzewski	4	283	24,0	48	9,61
m. Elbląg	14	1327	24,4	49	10,22
m. Olsztyn	22	1755	26,6	53	9,89

Tabela 27.5. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102) w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego

Powiat	Liczba szkół	Liczba zdających	Średni wynik (pkt)	Procent punktów	Odchylenie standardowe
augustowski	14	759	29,8	60	11,35
białostocki	22	1538	29,5	59	11,01
bielski	11	647	27,8	56	11,39
grajewski	8	557	29,1	58	10,97
hajnowski	10	331	28,9	58	10,86
kolneński	6	472	25,3	51	10,93
łomżyński	8	639	25,4	51	10,42
moniecki	9	571	27,4	55	11,29
sejneński	6	278	29,8	60	11,57
siemiatycki	9	610	29,8	60	11,13
sokólski	13	827	28,3	57	11,18
suwalski	11	458	27,2	54	10,77
wysokomazowiecki	12	741	27,3	55	11,99
zambrowski	6	391	29,0	58	11,12
m. Białystok	40	2934	34,4	69	11,46
m. Łomża	8	821	32,6	65	11,64
m. Suwałki	10	1011	31,6	63	11,40

Tabela 27.6. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (GA-1-102) w poszczególnych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego

Powiat	Liczba szkół	Liczba zdających	Średni wynik (pkt)	Procent punktów	Odchylenie standardowe
bartoszycki	9	444	26,4	53	10,92
braniewski	7	354	28,8	58	11,09
działdowski	11	755	27,1	54	11,15
elbląski	10	521	25,8	52	10,63
etcki	13	862	28,7	57	11,65
giżycki	9	483	29,4	59	11,98
iławski	13	868	27,3	55	11,17
kętrzyński	10	665	26,3	53	11,85
lidzbarski	8	402	29,2	58	11,07
mrągowski	10	426	29,9	60	11,69
niedzicki	7	327	27,4	55	11,36
nowomiejski	8	335	24,5	49	10,35
olecki	9	344	29,3	59	11,54
olsztyński	16	1051	27,0	54	10,83
ostródzki	17	1036	27,5	55	11,36
piski	10	630	27,7	55	11,28
szczycieński	10	532	26,8	54	11,57
gołdapski	4	257	27,5	55	11,63
węgorzewski	3	244	32,5	65	11,51
m. Elbląg	14	1133	31,5	63	11,78
m. Olsztyn	21	1434	35,2	70	11,29

Tabela 27.7. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego (GN-1-102) w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego

Powiat	Liczba szkół	Liczba zdających	Średni wynik (pkt)	Procent punktów	Odchylenie standardowe
grajewski	2	73	32,9	66	7,98
hajnowski	1	31	23,5	47	8,62
kolneński	2	151	30,0	60	9,00
łomżyński	1	83	26,6	53	8,00
wysokomazowiecki	1	28	24,5	49	8,27
m. Białystok	7	112	32,8	66	9,62
m. Suwałki	2	2	30,0	60	–

Tabela 27.8. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego (GN-1-102) w poszczególnych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego

Powiat	Liczba szkół	Liczba zdających	Średni wynik (pkt)	Procent punktów	Odchylenie standardowe
bartoszycki	5	205	30,1	60	9,12
braniewski	5	203	28,8	58	8,51
działdowski	5	141	29,1	58	8,40
elbląski	6	234	25,2	50	8,56
ełcki	7	237	33,1	66	10,52
giżycki	7	213	32,2	64	8,63
iławski	7	272	29,2	58	8,34
kętrzyński	1	14	25,9	52	8,06
lidzbarski	3	40	26,9	54	7,70
mrągowski	7	190	27,9	56	8,84
nidzicki	7	89	27,4	55	9,72
nowomiejski	3	204	29,7	59	8,12
olecki	3	59	25,5	51	6,50
olsztyński	8	240	27,4	55	8,74
ostródzki	8	217	26,8	54	8,47
piski	4	110	26,6	53	8,87
szczycieński	8	402	28,7	57	8,61
gołdapski	3	105	28,7	57	7,52
węgorzewski	2	40	25,5	51	8,30
m. Elbląg	6	191	26,8	54	8,28
m. Olsztyn	16	313	32,2	64	10,25

Tabela 27.9. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka rosyjskiego (GR-1-102) w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego

Powiat	Liczba szkół	Liczba zdających	Średni wynik (pkt)	Procent punktów	Odchylenie standardowe
augustowski	1	47	31,4	63	10,88
bielski	2	58	34,1	68	9,15
grajewski	1	19	16,0	32	7,34
hajnowski	4	116	38,8	78	10,10
siemiatycki	1	26	41,3	83	7,53
sokólski	1	147	36,7	73	8,86
wysokomazowiecki	1	19	36,3	73	8,81
zambrowski	2	135	33,2	66	10,57
m. Suwałki	1	3	13,7	27	–

Tabela 27.10. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka rosyjskiego (GR-1-102) w poszczególnych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego

Powiat	Liczba szkół	Liczba zdających	Średni wynik (pkt)	Procent punktów	Odchylenie standardowe
bartoszycki	2	113	26,5	53	9,82
braniewski	1	20	17,1	34	4,77
kętrzyński	2	77	33,3	67	9,22
lidzbarski	4	98	27,3	55	9,52
nowomiejski	1	24	13,4	27	3,19
olecki	2	22	14,8	30	3,70
gołdapski	1	1	23,0	46	–
m. Olsztyn	3	7	17,9	36	5,84

Tabela 27.11. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w poszczególnych gminach/miastach województwa podlaskiego

Powiat	Gmina	Część humanistyczna		Część matematyczno-przyrodnicza		Język angielski	
		średni wynik	przedział	średni wynik	przedział	średni wynik	przedział
augustowski	Augustów – miasto	31,5	5	24,9	4	31,7	4
	Augustów – gmina	29,5	3	24,8	4	26,6	3
	Bargłów Kościelny	27,0	2	23,8	3	27,6	3
	Lipsk	32,1	5	24,9	4	27,7	3
	Nowinka	28,3	3	25,3	4	28,3	3
	Płaska	33,6	5	26,7	5	26,2	3
	Sztabin	29,7	4	27,2	5	27,5	3
białostocki	Choroszcz	30,2	4	24,6	4	29,8	4
	Czarna Białostocka	30,3	4	23,3	3	28,5	3
	Dobrzyniewo Duże	29,8	4	24,0	3	30,3	4
	Gródek	28,9	3	23,4	3	29,4	3
	Juchnowiec Kościelny	32,2	5	29,0	5	33,2	5
	Łapy	29,2	3	23,5	3	26,9	3
	Michałowo	30,4	4	24,0	3	31,7	4
	Poświętne	29,6	4	24,9	4	25,3	2

Sprawozdanie z egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w 2010 roku
w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim

Powiat	Gmina	Część humanistyczna		Część matematyczno- -przyrodnicza		Język angielski	
		średni wynik	przedział	średni wynik	przedział	średni wynik	przedział
	Supraśl	31,4	5	24,4	3	33,4	5
	Suraż	29,2	3	24,6	4	26,4	3
	Turośl Kościelna	27,7	3	23,7	3	29,4	3
	Tykocin	29,1	3	21,3	2	28,2	3
	Wasilków	31,1	4	27,1	5	32,1	4
	Zabłudów	29,6	4	21,7	2	26,0	2
	Zawady	27,1	2	22,1	2	27,1	3
bielski	Bielsk Podlaski – miasto	28,8	3	24,5	4	31,8	4
	Brańsk miasto	28,8	3	24,2	3	26,2	3
	Bielsk Podlaski – gmina	27,1	2	21,3	2	28,3	3
	Boćki	27,9	3	21,0	2	22,0	1
	Brańsk – gmina	25,8	2	20,8	2	24,7	2
	Orla	25,1	1	20,5	2	28,0	3
	Rudka	28,6	3	21,0	2	24,1	2
Wyszki	25,7	2	19,7	1	22,8	2	
grajewski	Grajewo – miasto	30,2	4	23,9	3	33,0	4
	Grajewo – gmina	29,6	4	22,5	3	23,4	2
	Radziłów	30,2	4	24,8	4	26,2	3
	Rajgród	30,4	4	21,9	2	24,0	2
	Szczuczyn	29,7	4	24,5	4	30,3	4
	Wąsosz	29,9	4	24,5	4	24,9	2
hajnowski	Hajnówka – miasto	28,3	3	23,9	3	29,8	4
	Białowieża	31,3	4	24,3	3	32,4	4
	Czeremcha	29,4	3	24,4	3	27,9	3
	Czyże	27,5	3	23,1	3	brak zdających j. angielski	
	Dubicze Cerkiewne	27,8	3	23,1	3	26,1	2
	Hajnówka – gmina	26,8	2	21,0	2	22,5	2
	Kleszczele	28,7	3	23,4	3	37,2	5
	Narew	27,5	2	22,7	3	brak zdających j. angielski	
Narewka	24,5	1	21,2	2	21,0	1	
kolneński	Kolno – miasto	28,8	3	25,6	4	33,5	5
	Grabowo	30,2	4	21,5	2	25,0	2
	Kolno – gmina	26,1	2	21,0	2	22,7	2
	Mały Płock	25,4	1	22,3	2	23,3	2
	Stawiski	31,6	5	26,1	4	28,3	3
	Turośl	25,9	2	22,6	3	20,4	1
łomżyński	Jedwabne	27,2	2	21,2	2	26,2	3
	Łomża – gmina	25,4	1	19,5	1	22,5	1
	Miastkowo	27,2	2	20,3	1	brak zdających j. angielski	
	Nowogród	28,4	3	21,3	2	26,0	2
	Piątnica	27,8	3	25,2	4	27,5	3
	Przytuły	25,3	1	19,9	1	22,0	1
	Śniadowo	28,2	3	26,0	4	29,8	4
	Wizna	27,0	2	22,4	2	24,9	2
Zbójna	24,7	1	20,3	1	23,4	2	
moniecki	Goniądz	24,3	1	20,1	1	23,1	2
	Jasionówka	31,3	4	27,4	5	34,1	5

*Sprawozdanie z egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w 2010 roku
w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim*

Powiat	Gmina	Część humanistyczna		Część matematyczno- -przyrodnicza		Język angielski	
		średni wynik	przedział	średni wynik	przedział	średni wynik	przedział
	Jaświły	27,7	3	26,2	4	27,4	3
	Knyszyn	28,1	3	23,4	3	26,5	3
	Krypno	27,2	2	23,6	3	28,0	3
	Mońki	28,9	3	24,2	3	29,5	4
	Trzcianne	26,8	2	21,8	2	23,6	2
sejneński	Sejny – miasto	30,7	4	24,9	4	31,3	4
	Giby	30,6	4	22,4	2	29,0	3
	Krasnopol	29,3	3	21,9	2	23,7	2
	Puńsk	27,9	3	21,5	2	34,6	5
	Sejny – gmina	29,1	3	21,9	2	28,4	3
siemiatycki	Siemiatycze – miasto	29,4	3	25,0	4	31,6	4
	Drohiczyn	27,3	2	23,9	3	26,4	3
	Dziadkowice	29,2	3	24,5	4	30,2	4
	Grodzisk	29,3	3	22,6	3	29,7	4
	Mielnik	32,3	5	27,3	5	33,3	5
	Milejczyce	28,1	3	24,1	3	brak zdających j. angielski	
	Nurzec-Stacja	30,8	4	26,7	5	30,8	4
	Perlejewo	26,5	2	22,4	2	23,0	2
	Siemiatycze – gmina	28,8	3	23,0	3	30,0	4
sokólski	Dąbrowa Białostocka	27,2	2	21,5	2	22,4	1
	Janów	27,2	2	23,1	3	29,0	3
	Korycin	26,8	2	22,4	2	28,5	3
	Krynki	26,6	2	23,0	3	28,0	3
	Kuźnica	26,7	2	23,0	3	27,2	3
	Nowy Dwór	29,1	3	23,0	3	31,1	4
	Sidra	26,8	2	22,7	3	29,8	4
	Sokółka	28,2	3	24,0	3	29,1	3
	Suchowola	28,6	3	22,2	2	29,9	4
	Szudziałowo	25,6	2	22,3	2	21,8	1
suwalski	Bakałarzewo	29,2	3	25,4	4	26,8	3
	Filipów	26,6	2	22,8	3	27,9	3
	Jeleniewo	28,1	3	27,0	5	29,4	3
	Przerośl	24,9	1	20,4	1	22,7	2
	Raczki	26,9	2	23,5	3	25,4	2
	Rutka-Tartak	29,7	4	25,5	4	28,6	3
	Suwałki – gmina	31,2	4	26,5	4	30,0	4
	Szypliszki	28,4	3	22,9	3	30,5	4
	Wiżajny	28,4	3	25,2	4	22,6	2
wysokomazowiecki	Wysokie Mazowieckie – miasto	29,5	4	24,0	3	32,5	4
	Ciechanowiec	29,3	3	23,9	3	29,3	3
	Czyżew-Osada	28,9	3	23,5	3	26,7	3
	Klukowo	28,1	3	22,5	3	23,0	2
	Kobylin-Borzymy	28,2	3	22,0	2	25,5	2
	Kulesze Kościelne	25,8	2	19,5	1	21,3	1
	Nowe Piekuty	29,6	4	24,5	4	25,2	2
	Sokoły	27,2	2	23,6	3	26,4	3
Szepietowo	29,5	3	23,8	3	27,6	3	

*Sprawozdanie z egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w 2010 roku
w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim*

Powiat	Gmina	Część humanistyczna		Część matematyczno- -przyrodnicza		Język angielski	
		średni wynik	przedział	średni wynik	przedział	średni wynik	przedział
	Wysokie Mazowieckie – gmina	29,9	4	24,6	4	27,4	3
zambrowski	Zambrów – miasto	29,6	4	23,4	3	30,6	4
	Kołaki Kościelne	28,1	3	26,2	4	26,3	3
	Rutki	27,4	2	23,8	3	26,0	2
	Szumowo	28,9	3	23,7	3	28,6	3
	Zambrów – gmina	brak szkół gimnazjalnych w gminie					
m. Białystok	Białystok	31,3	5	26,6	4	34,4	5
m. Łomża	Łomża	30,5	4	25,4	4	32,6	4
m. Suwałki	Suwałki	30,3	4	24,0	3	31,6	4

Tabela 27.12. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w poszczególnych gminach/miastach województwa warmińsko-mazurskiego

Powiat	Gmina	Część humanistyczna		Część matematyczno- -przyrodnicza		Język angielski	
		średni wynik	przedział	średni wynik	przedział	średni wynik	przedział
bartoszycki	Bartoszyce – miasto	30,8	5	24,7	4	28,6	4
	Górowo Iławeckie – miasto	26,9	2	21,4	2	28,7	4
	Bartoszyce	26,4	2	20,5	2	23,5	2
	Biszynek	25,3	2	21,5	3	brak zdających j. angielski	
	Górowo Iławeckie	23,5	1	21,9	3	22,0	2
	Sępólno	24,1	1	21,6	3	20,4	1
braniewski	Braniewo – miasto	27,7	3	22,2	3	30,5	4
	Braniewo	26,2	2	20,5	2	25,1	3
	Frombork	26,3	2	24,7	4	25,0	3
	Lelkowo	26,8	2	21,5	3	brak zdających j. angielski	
	Pieniężno	25,8	2	19,7	1	25,8	3
	Płoskinia	24,9	1	19,4	1	22,3	2
	Wilczęta	29,3	4	28,2	5	32,7	5
działdowski	Działdowo – miasto	30,7	5	24,5	4	32,0	4
	Działdowo	27,5	3	20,6	2	21,1	1
	Iłowo-Osada	29,1	4	21,1	2	26,1	3
	Lidzbark	28,4	3	21,1	2	25,3	3
	Płońnica	29,0	3	21,7	3	22,5	2
	Rybno	28,4	3	21,7	3	28,1	4
elbląski	Elbląg	27,9	3	21,9	3	24,5	3
	Godkowo	29,4	4	20,6	2	22,2	2
	Gronowo Elbląskie	28,5	3	23,5	3	30,1	4
	Markusy	26,0	2	21,9	3	20,5	1
	Milejewo	30,5	5	24,5	4	27,8	3
	Młynary	27,5	3	21,7	3	brak zdających j. angielski	
	Pasłęk	26,1	2	20,3	2	25,3	3
	Rychliki	25,6	2	20,1	2	25,6	3
	Tolkmicko	25,7	2	20,9	2	29,2	4
elcki	Ełk – miasto	30,3	4	24,3	4	31,5	4

*Sprawozdanie z egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w 2010 roku
w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim*

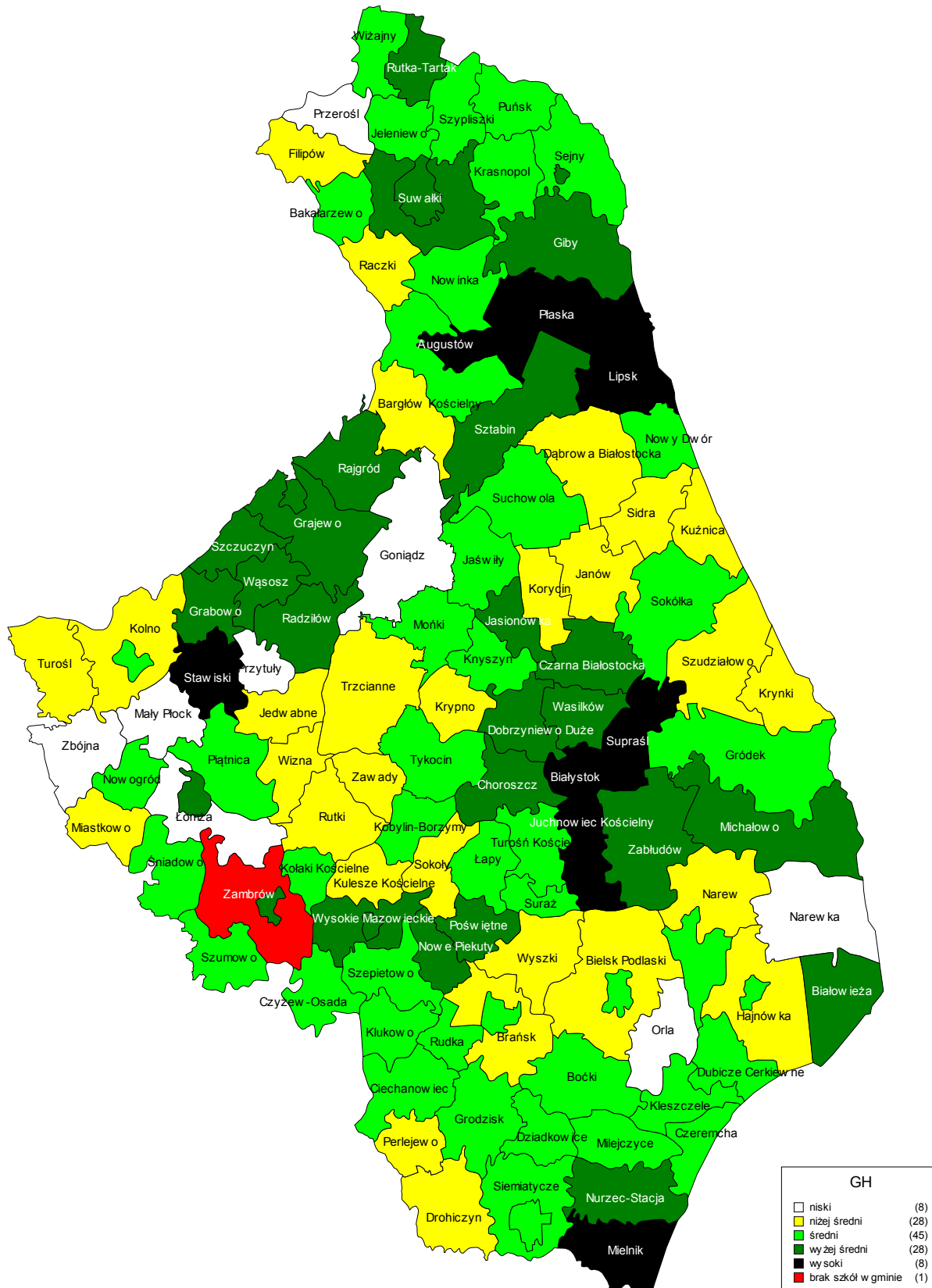
Powiat	Gmina	Część humanistyczna		Część matematyczno- -przyrodnicza		Język angielski	
		średni wynik	przedział	średni wynik	przedział	średni wynik	przedział
	Ełk	29,0	3	22,0	3	23,3	2
	Kalinowo	27,5	3	23,8	4	25,4	3
	Prostki	27,8	3	20,6	2	21,7	2
	Stare Juchy	26,8	2	19,7	1	23,7	2
giżycki	Giżycko – miasto	29,0	3	23,7	3	31,1	4
	Giżycko	28,9	3	23,1	3	21,1	1
	Krukłanki	28,1	3	24,1	4	23,2	2
	Miłki	29,6	4	24,2	4	brak zdających j. angielski	
	Ryn	30,3	4	25,7	5	27,2	3
	Wydminy	29,5	4	24,3	4	28,2	4
łławski	łława – miasto	30,2	4	23,3	3	30,5	4
	Lubawa – miasto	30,7	5	25,0	4	30,5	4
	łława	26,6	2	21,5	3	22,4	2
	Kisielice	28,6	3	24,2	4	24,1	2
	Lubawa	28,6	3	24,7	4	27,7	3
	Susz	24,8	1	20,0	2	25,4	3
	Zalewo	26,9	3	21,3	2	27,1	3
kętrzyński	Kętrzyn – miasto	30,9	5	25,9	5	30,7	4
	Barciany	25,5	2	19,1	1	20,7	1
	Kętrzyn	25,3	2	19,9	2	21,2	2
	Korsze	27,5	3	20,7	2	21,9	2
	Reszel	26,9	2	21,8	3	26,3	3
	Srokowo	27,4	3	24,7	4	brak zdających j. angielski	
lidzbarski	Lidzbark Warmiński – miasto	28,7	3	24,0	4	31,2	4
	Kiwity	29,4	4	26,4	5	27,6	3
	Lidzbark Warmiński	27,0	3	22,1	3	22,0	2
	Lubomino	26,9	2	21,0	2	26,4	3
	Orneta	28,1	3	21,0	2	27,3	3
mragowski	Mragowo – miasto	29,9	4	24,7	4	31,0	4
	Mikołajki	30,5	4	23,4	3	27,2	3
	Mragowo	30,3	4	23,2	3	26,0	3
	Piecki	26,2	2	18,8	1	28,4	4
	Sorkwity	26,4	2	21,7	3	27,4	3
nidzicki	Janowiec Kościelny	27,1	3	21,7	3	21,0	1
	Janowo	24,8	1	24,1	4	26,2	3
	Kozłowo	23,6	1	20,5	2	22,3	2
	Nidzica	27,1	3	23,3	3	29,9	4
nowomiejski	Nowe Miasto Lubawskie – miasto	27,1	3	21,1	2	28,1	4
	Biskupiec	27,2	3	21,7	3	25,6	3
	Grodziczno	28,6	3	24,2	4	22,3	2
	Kurzętnik	29,5	4	23,6	3	24,9	3
	Nowe Miasto Lubawskie – gmina	29,7	4	22,6	3	24,4	2
olecki	Kowale Oleckie	28,6	3	20,8	2	24,0	2
	Olecko	26,7	2	22,2	3	30,1	4
	Świątajno	29,3	4	24,5	4	29,3	4
	Wieliczki	30,2	4	24,4	4	27,9	3
olsztyński	Barczewo	25,2	1	19,8	1	25,6	3

*Sprawozdanie z egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w 2010 roku
w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim*

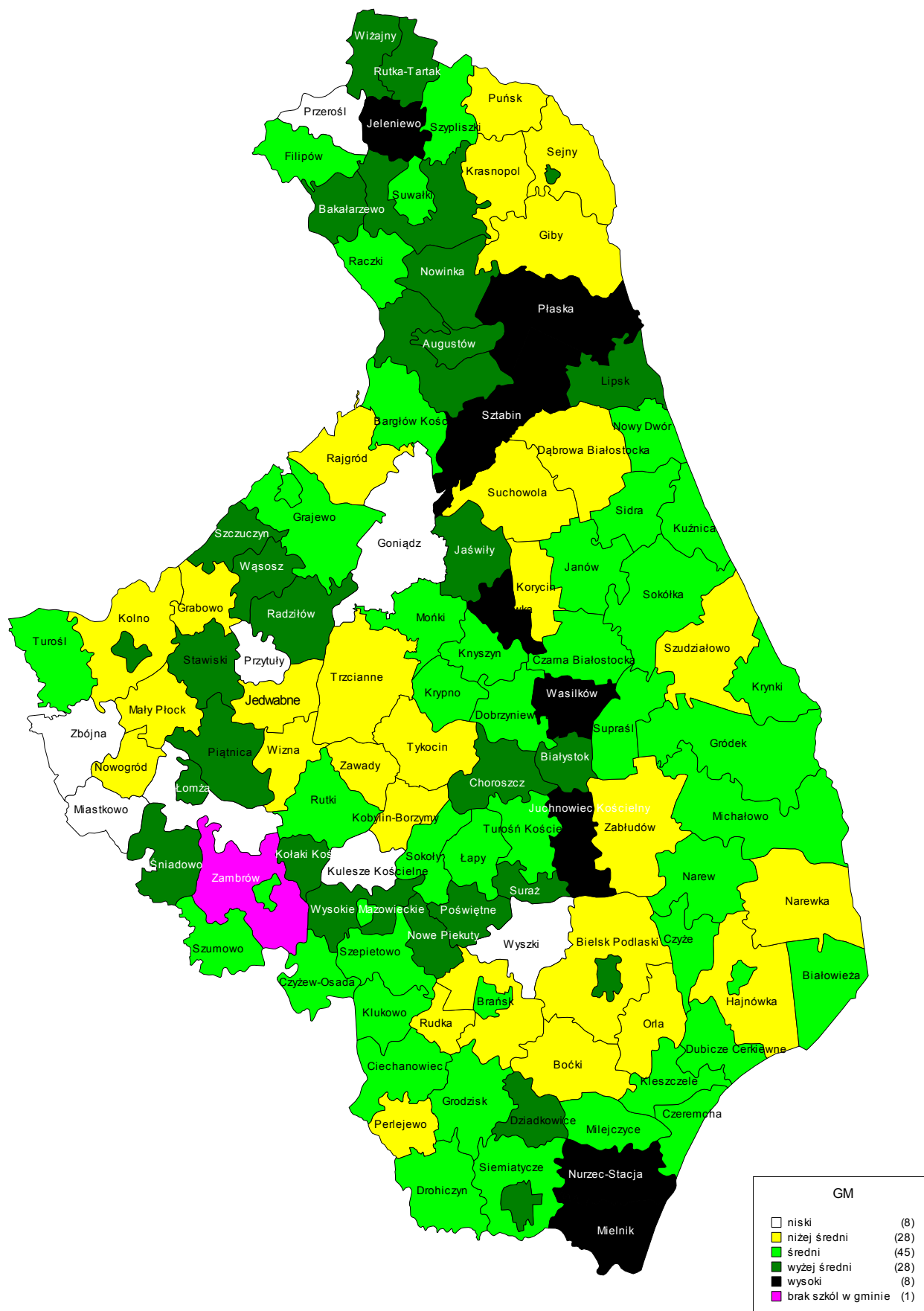
Powiat	Gmina	Część humanistyczna		Część matematyczno- -przyrodnicza		Język angielski	
		średni wynik	przedział	średni wynik	przedział	średni wynik	przedział
	Biskupiec	28,4	3	21,7	3	26,9	3
	Dobre Miasto	27,1	3	21,4	2	28,7	4
	Dywity	31,2	5	24,1	4	34,5	5
	Gietrzwałd	29,4	4	22,9	3	24,9	3
	Jeziorany	26,4	2	19,8	1	23,9	2
	Jonkowo	27,4	3	22,0	3	27,6	3
	Kolno	28,8	3	23,0	3	26,7	3
	Olsztynek	26,7	2	20,9	2	28,4	4
	Purda	28,5	3	21,9	3	24,7	3
	Stawiguda	29,7	4	20,3	2	25,9	3
	Świątki	27,0	3	22,1	3	25,1	3
ostródzki	Ostróda – miasto	29,8	4	24,2	4	31,9	4
	Dąbrówno	25,1	1	19,3	1	23,4	2
	Grunwald	27,8	3	21,7	3	22,4	2
	Łukta	26,3	2	22,8	3	23,1	2
	Małdyty	29,3	4	22,6	3	26,9	3
	Miłakowo	30,3	4	23,3	3	27,9	3
	Miłomłyn	32,8	5	20,6	2	21,0	1
	Morağ	29,3	4	23,7	4	26,9	3
	Ostróda	26,0	2	19,9	2	22,6	2
piski	Biała Piska	28,1	3	21,8	3	25,9	3
	Orzysz	29,2	4	22,0	3	29,1	4
	Pisz	27,2	3	23,3	3	29,0	4
	Ruciane-Nida	28,3	3	20,2	2	23,6	2
szczycieński	Szczytno – miasto	29,0	4	25,6	5	34,0	5
	Dźwierzuty	27,0	3	21,9	3	25,0	3
	Jedwabno	28,3	3	24,5	4	25,9	3
	Pasym	26,4	2	21,6	3	33,3	5
	Rozogi	29,2	4	23,9	4	25,6	3
	Szczytno	28,0	3	22,8	3	21,2	2
	Świątajno	28,3	3	25,4	5	brak zdających j. angielski	
	Wielbark	26,7	2	23,5	3	22,5	2
gołdapski	Banie Mazurskie	28,3	3	24,5	4	brak zdających j. angielski	
	Dubeninki	29,1	4	25,4	5	34,9	5
	Gołdap	26,9	2	21,0	2	27,2	3
węgorzewski	Budry	26,2	2	22,1	3	brak zdających j. angielski	
	Pozezdrze	27,0	3	20,7	2	27,8	3
	Węgorzewo	29,9	4	25,2	4	33,6	5
m. Elbląg	Elbląg	29,0	4	24,4	4	31,5	4
m. Olsztyn	Olsztyn	31,6	5	26,6	5	35,2	5

ANEKS

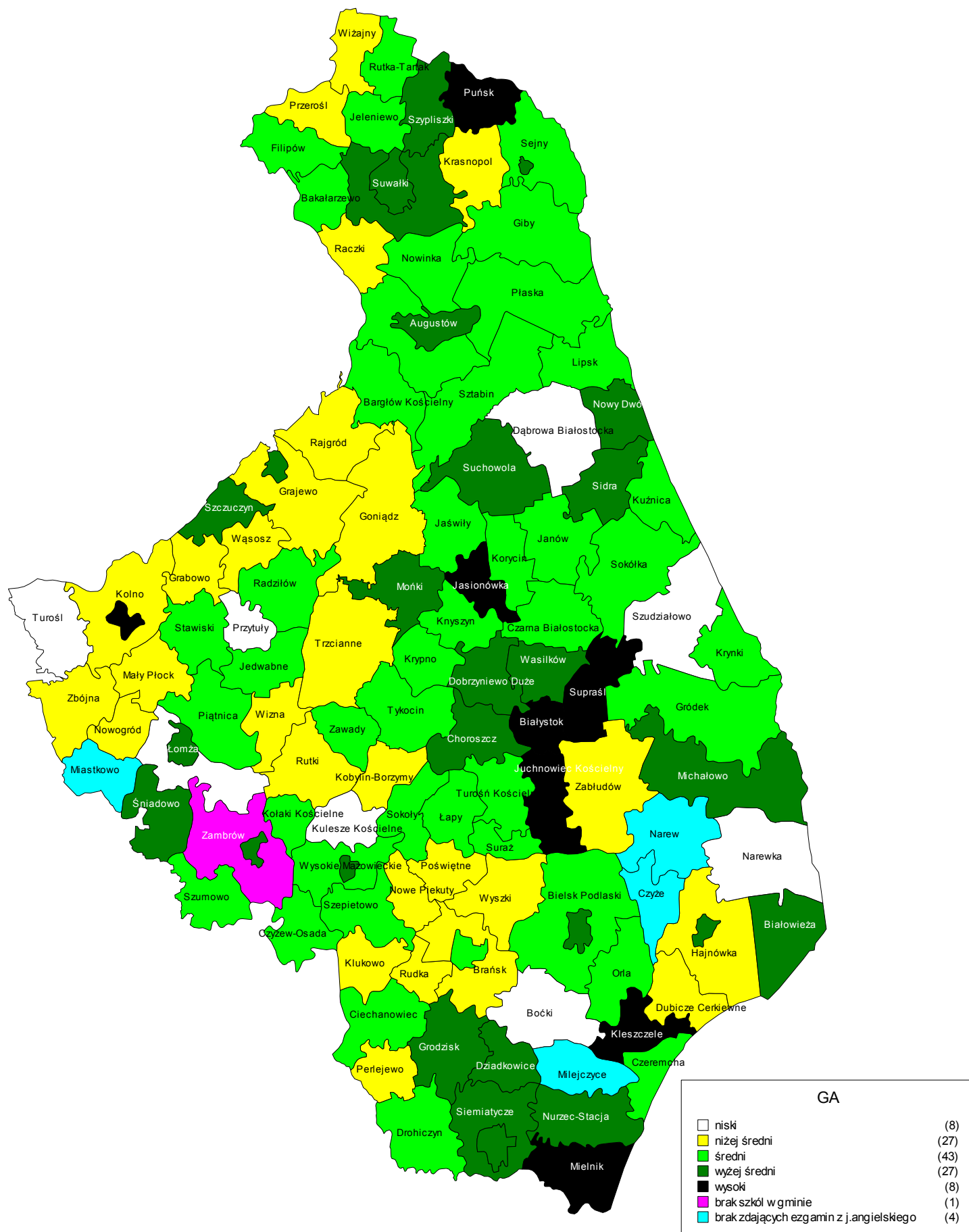
Mapa 1. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (arkusz standardowy) w gminach w skali pięciostopniowej ustalonej na podstawie średnich wyników gmin województwa podlaskiego

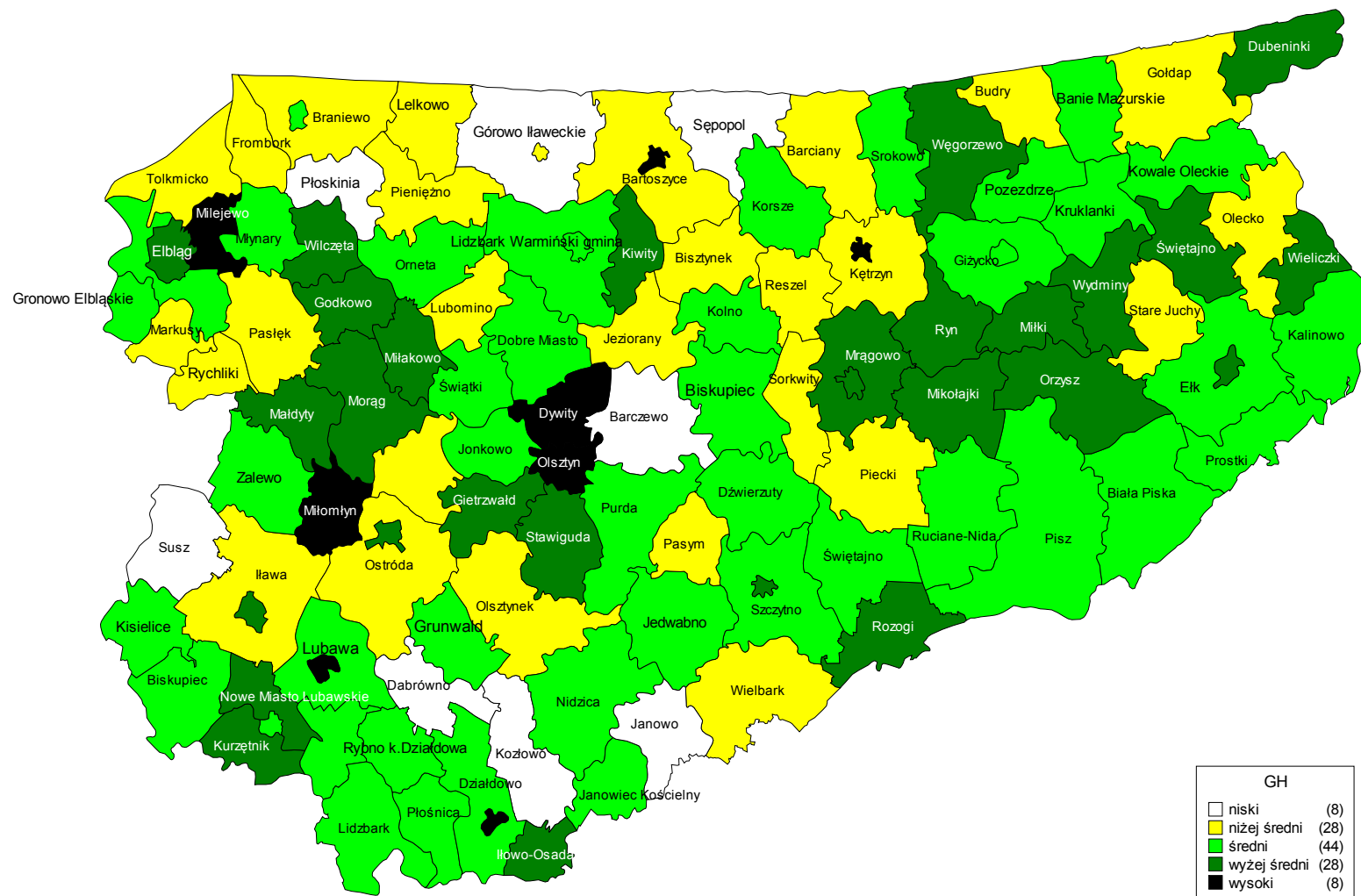
Mapa 2. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (arkusz standardowy) w gminach w skali pięciostopniowej ustalonej na podstawie średnich wyników gmin województwa podlaskiego

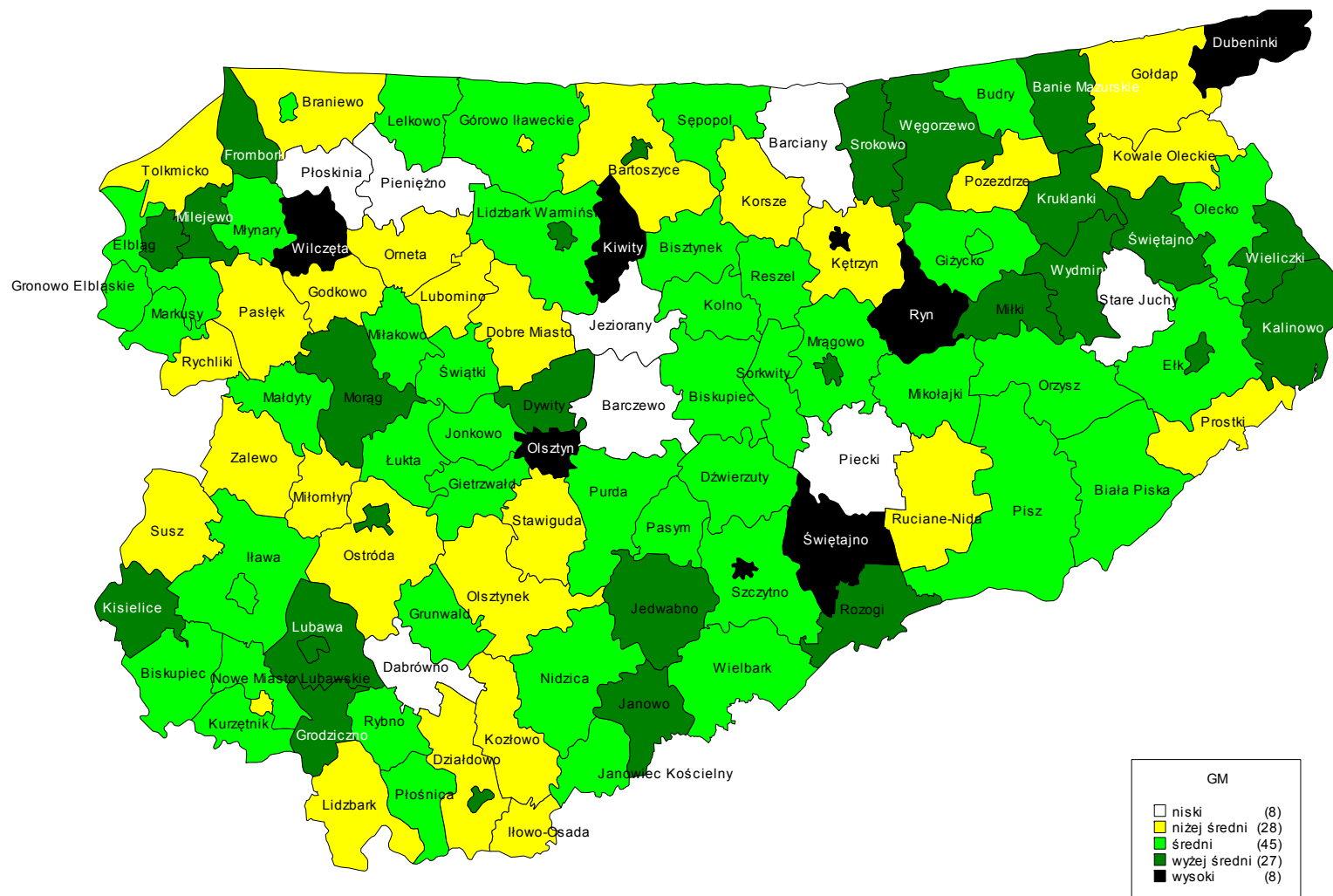
Mapa 3. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (arkusz standardowy) w gminach w skali pięciostopniowej ustalonej na podstawie średnich wyników gmin województwa podlaskiego

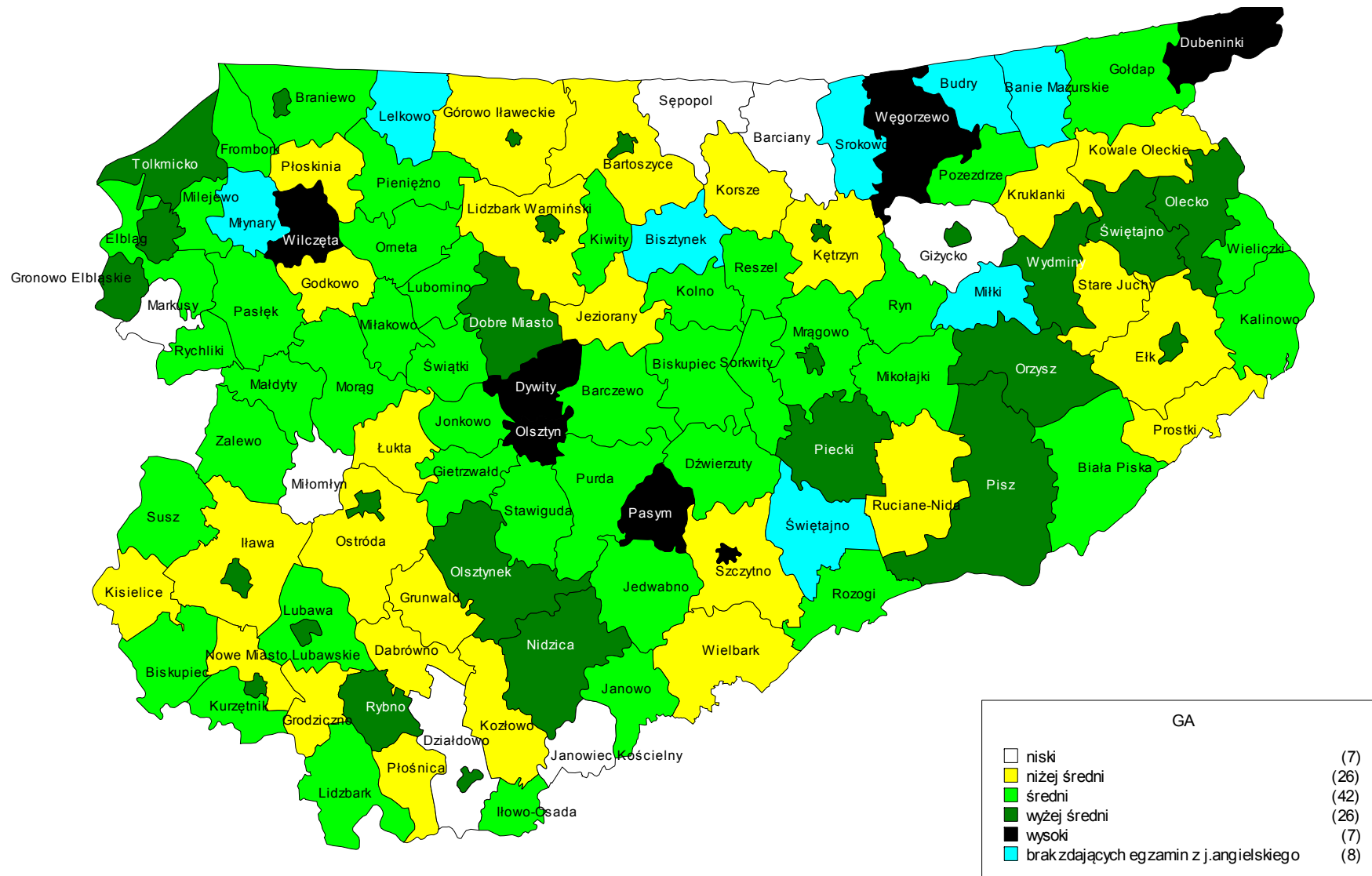
Mapa 4. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej (arkusz standardowy) w gminach w skali pięciostopniowej ustalonej na podstawie średnich wyników gmin województwa warmińsko-mazurskiego

Mapa 5. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (arkusz standardowy) w gminach w skali pięciostopniowej ustalonej na podstawie średnich wyników gmin województwa warmińsko-mazurskiego

Mapa 6. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (arkusz standardowy) w gminach w skali pięciostopniowej ustalonej na podstawie średnich wyników gmin województwa warmińsko-mazurskiego

Kartoteka zestawów zadań GH-1-102, GH-4-102, GH-5-102, GH-6-102

Numer zadania	Nazwa sprawdzanej umiejętności (z numerem standardu)	Nazwa sprawdzanej czynności	Forma zadania	Liczba punktów
	Uczeń	Uczeń		
Czytanie i odbiór tekstów kultury				
1.	I/6 dostrzega kontekst religijny	podaje wyznawców religii, dla których <i>Stary Testament</i> jest świętą księgą	WW	1
2.	I/2 interpretuje tekst, uwzględniając intencje nadawcy	rozpoznaje cechę charakteru postaci	WW	1
3.	I/5 odnajduje związki przyczynowo-skutkowe	podaje motyw postępowania bohatera	WW	1
4.	I/5 odnajduje związki przyczynowo-skutkowe	podaje okoliczności postępowania bohatera	WW	1
5.	I/2 interpretuje tekst, uwzględniając intencje nadawcy	wyjaśnia trafność podjętej przez bohatera decyzji	WW	1
6.	I/1 czyta tekst na poziomie przenośnym	odczytuje przenośny sens wyrażenia	WW	1
7.	I/2 interpretuje tekst, uwzględniając intencje nadawcy	wskazuje cechę osobowości bohatera	WW	1
8.	I/6 dostrzega kontekst literacki	rozpoznaje zasadę postępowania postaci	WW	1
9.	I/2 interpretuje teksty kultury, uwzględniając intencje nadawcy	określa reakcję uczestników zdarzenia	WW	1
10.	I/4 dostrzega w tekście środki wyrazu i określa ich funkcje	wskazuje opis, który służy potęgowaniu napięcia w tekście	WW	1
11.	I/1 czyta teksty kultury na poziomie przenośnym	odczytuje przenośny sens wyrażenia	WW	1
12.	I/5 odnajduje związki przyczynowo-skutkowe	wskazuje okoliczności mające zasadnicze znaczenie dla rozwoju państwa krzyżackiego	WW	1
13.	I/6 dostrzega kontekst historyczny	określa zasady funkcjonowania zakonu krzyżackiego	WW	1
14.	I/2 interpretuje tekst, uwzględniając intencje nadawcy	określa zasadniczą myśl tekstu	WW	1
15.	I/6 dostrzega kontekst historyczny	wskazuje okoliczności, które miały wpływ na charakter decyzji postaci	WW	1
16.	I/6 dostrzega kontekst historyczny	określa czas wydania dokumentu	WW	1
17.	I/2 interpretuje teksty kultury, uwzględniając intencje nadawcy	wyjaśnia zasadność użycia w tekście trybu rozkazującego	WW	1
18.	I/1 czyta teksty kultury na poziomie przenośnym	rozpoznaje informację o stanie duchowym bohatera	WW	1
19.	I/5 odnajduje związki przyczynowo-skutkowe	wskazuje motyw postępowania bohatera	WW	1
20.	I/5 odnajduje związki przyczynowo-skutkowe	wskazuje przyczynę decyzji podjętej przez bohatera	WW	1
Tworzenie własnego tekstu				
21.	II/7 dokonuje celowych operacji na tekście: przekształca stylistycznie	przekształca fragment tekstu w wypowiedź w mowie zależnej	KO	2
22.	II/4 tworzy tekst na zadany temat	streszcza tekst wskazany w poleceniu	RO	4

Czytanie i odbiór tekstów kultury				
23.	I/4 dostrzega środki wyrazu	dostrzega środki służące wskazaniu sposobu wyróżnienia postaci	KO	1
24.	I/4 określa funkcję środków wyrazu	określa funkcję światła na ilustracji	KO	1
25.	I/4 dostrzega w tekście środki wyrazu i określa ich funkcje	wskazuje różnice w sposobie przedstawienia postaci	KO	1
26.	I/1 czyta teksty kultury na poziomie symbolicznym	odczytuje symbol zgodnie z wymową wiersza	KO	1
27.	I/1 czyta tekst na poziomie przenośnym	odczytuje przenośny sens wyrażenia	KO	1
Tworzenie własnego tekstu				
28.1	II/3 tworzy tekst o charakterze informacyjnym	przywołuje przykłady adekwatne do tematu	KO	1
28.2	II/5 formułuje argumenty uzasadniające własne stanowisko	uzasadnia własne stanowisko, zapisując tekst zgodnie z zasadami ortografii i interpunkcji	KO	3
29.1	II/4 tworzy tekst na zadany temat	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezę adekwatną do tematu • uwzględnia czynniki podmiotowe (cele życiowe, wartości, cechy charakteru itp.) uzasadniające tezę • uwzględnia czynniki sytuacyjne (naciśków społecznych, infrastruktury oświatowej, warunków materialnych itp.) uzasadniające tezę • uwzględnia konsekwencje decyzji (wskazanie ryzyka) uzasadniające tezę • uwzględnia zróżnicowanie typów szkół i ofert edukacyjnych 	RO	5
29.2	II/4 zna i stosuje zasady organizacji tekstu	<ul style="list-style-type: none"> • grupuje czynniki, tworząc tekst spójny i logicznie uporządkowany • wprowadza graficzną segmentację tekstu 		3
29.3	II/1 buduje wypowiedź poprawną pod względem językowym i stylistycznym	pisze poprawnie pod względem składniowym, leksykalnym, fleksyjnym, frazeologicznym		3
		dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej		1
29.4	II/1 buduje wypowiedź poprawną pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym	stosuje zasady ortografii		2
		stosuje zasady interpunkcji	1	

Kartoteka zestawu zadań GH-7-102

Numer zadania	Nazwa sprawdzanej umiejętności (z numerem standardu)	Nazwa sprawdzanej czynności	Forma zadania	Liczba punktów
	Uczeń	Uczeń		
1.	I/1 czyta teksty kultury na poziomie dosłownym	dostrzega cechy wyróżniające człowieka spośród innych istot żywych	WW	1
2.	I/3 wyszukuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury	wyszukuje informacje o miejscu znalezienia najstarszych śladów wskazujących na istnienie człowieka	WW	1
3.	II/6 analizuje i porządkuje informacje zawarte w tekstach kultury	uzupełnia schemat odpowiednimi informacjami z tekstu i objaśnień	KO	2
4.	I/1 czyta teksty kultury na poziomie dosłownym	odczytuje dosłowne znaczenie zdań i ocenia ich prawdziwość	PF	1
5.	I/1 czyta teksty kultury na poziomie dosłownym	wskazuje właściwy akapit tekstu	WW	1
6.	I/3 wyszukuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury	wypisuje z tekstu odpowiednie informacje	KO	2
7.	I/4 dostrzega w odczytywanym tekście środki wyrazu typowe dla tekstu popularnonaukowego	określa styl wypowiedzi	WW	1
8.	I/2 interpretuje teksty kultury, uwzględniając intencje nadawcy	odczytuje cel tekstu	WW	1
9.	II/6 przetwarza informacje zawarte w tekstach kultury	zaznacza na osi czasu podane wydarzenia	KO	1
10.	I/1 czyta teksty kultury na poziomie dosłownym	określa temat tekstu	WW	1
11.	I/1 czyta teksty kultury na poziomie dosłownym	określa temat prehistorycznych malowideł	WW	1
12.	II/6 analizuje i porządkuje informacje zawarte w tekstach kultury	ustala kolejność informacji w tekście	KO	4
13.	I/3 wyszukuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury	wypisuje z tekstu odpowiednie informacje	KO	3
14.	I/3 wyszukuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury	na podstawie tekstu wyjaśnia budowę wyrazu	KO	1
15.	II/2 posługuje się pojęciami swoistymi dla przedmiotów humanistycznych	posługuje się terminami autor i strofa	KO	2
16.	I/4 dostrzega w odczytywanych tekstach środki wyrazu typowe dla tekstów literackich	rozpoznaje rymy	D	1
17.	I/4 dostrzega w odczytywanych tekstach środki wyrazu typowe dla tekstów literackich	rozpoznaje porównanie	WW	1
18.	I/3 wyszukuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury	wypisuje z tekstu odpowiednią informację	KO	1
19.	I/2 interpretuje teksty kultury, uwzględniając intencje nadawcy	określa odczucia podmiotu mówiącego w wierszu	WW	1
20.	I/2 interpretuje teksty kultury, uwzględniając intencje nadawcy	określa przekonanie podmiotu lirycznego	WW	1
21.	I/6 dostrzega i analizuje konteksty niezbędne do interpretacji tekstów kultury	określa zasadność użycia wielkiej litery w tekście	KO	1
22.	I/1 czyta teksty kultury na poziomie przenośnym	odczytuje sens związku frazeologicznego	WW	1

*Sprawozdanie z egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w 2010 roku
w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim*

23.	II/3 tworzy tekst o charakterze informacyjnym	pisze ogłoszenie, uwzględniając potrzebne informacje	RO	3
	II/4 tworzy tekst na zadany temat, spójny pod względem logicznym	zachowuje spójność wypowiedzi		1
	II/1 buduje wypowiedź w formie ogłoszenia poprawną pod względem językowym	pisze poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym		1
		pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym		1
24.	II/4 tworzy tekst na zadany temat	pisze list zawierający relację ze spotkania	RO	7
	II/1 buduje wypowiedź w formie listu	zamieszcza wyróżniki typowe dla listu		1
	II/4 zna i stosuje zasady organizacji tekstu	zachowuje trójdzielną kompozycję wypowiedzi		1
	II/1 buduje wypowiedź poprawną pod względem językowym	pisze poprawnie pod względem językowym ortograficznym i interpunkcyjnym		3
		pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym		3
		pisze poprawnie pod względem interpunkcyjnym		3

Kartoteka zestawu zadań GH-8-102

Numer zadania	Nazwa sprawdzanej umiejętności (z numerem standardu)	Nazwa sprawdzanej czynności	Forma zadania	Liczba punktów
	Uczeń:	Uczeń:		
1.	I/1 czyta tekst kultury na poziomie dosłownym	odczytuje dosłowne znaczenie tekstu	PF	2
2.	I/1 czyta tekst kultury na poziomie przenośnym	odczytuje przenośne znaczenie tekstu	D	1
3.	I/1 czyta tekst kultury na poziomie dosłownym	odczytuje dosłowne znaczenie tekstu	WW	1
4.	I/3 wyszukuje informacje zawarte w tekstach kultury	wyszukuje w tekście potrzebne informacje	KO	1
				1
5.	redaguje ogłoszenie, w tym:			
	II/4 tworzy tekst na zadany temat	pisze o zagubionym parasolu	RO	1
		podaje informację o wyglądzie parasola		1
	II/3 tworzy tekst dostosowany do sytuacji komunikacyjnej	podaje dane kontaktowe		1
	II/4 tworzy tekst spójny pod względem logicznym i składniowym	zachowuje spójność wypowiedzi		1
	II/1 buduje wypowiedzi poprawne pod względem językowym i stylistycznym	przestrzega poprawności językowej i stylistycznej		1
przestrzega poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej		1		
6.	I/1 czyta tekst kultury na poziomie dosłownym	odczytuje dosłowne znaczenie tekstu	WW	1
7.	I/1 czyta tekst kultury na poziomie dosłownym	odczytuje dosłowne znaczenie tekstu	PF	3
8.	I/2 interpretuje teksty kultury	odróżnia opinię od faktu	D	1
		odróżnia fakt od opinii		1
9.	I/1 czyta tekst kultury na poziomie dosłownym	odczytuje dosłowne znaczenie tekstu	D	1
10.	I/2 interpretuje teksty kultury	interpretuje treść tekstu	KO	1
11.	redaguje list, w tym:			
	II/4 tworzy tekst na zadany temat	opowiada o przygodzie z parasolem	RO	1
	II/3 tworzy tekst dostosowany do sytuacji komunikacyjnej	podkreśla humorystyczny charakter przygody		1
		zachowuje następstwo czasowe i uporządkowany przyczynowo-skutkowy tok zdarzeń		1
		stosuje narrację w pierwszej lub trzeciej osobie		1
	II/4 zna i stosuje zasady organizacji tekstu	podaje miejscowość i datę		1
		zamieszcza nagłówek		1
zamieszcza formułę końcową		1		
zamieszcza podpis		1		

*Sprawozdanie z egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w 2010 roku
w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim*

	II/1 buduje wypowiedzi poprawne pod względem językowym i stylistycznym	przestrzega poprawności językowej i stylistycznej		2
		przestrzega poprawności ortograficznej		2
		przestrzega poprawności interpunkcyjnej		2
12.	I/4 dostrzega środki wyrazu typowe dla tekstów kultury	rozpoznaje malarstwo	D	1
13.	I/1 czyta tekst kultury na poziomie dosłownym	odczytuje dosłowne treści ilustracji	D	1
14.	I/1 czyta tekst kultury na poziomie dosłownym	odczytuje dosłowne znaczenie treści ilustracji	WW	1
15.	I/4 dostrzega środki wyrazu typowe dla tekstów kultury	rozpoznaje funkcję wykrzyknika	WW	1
16.	I/2 interpretuje teksty kultury	wskazuje, do kogo zwraca się osoba mówiąca w tekście	KO	1
17.	I/1 czyta tekst kultury na poziomie dosłownym	odczytuje dosłowne znaczenie treści wiersza	L	1
18.	I/4 dostrzega środki wyrazu typowe dla tekstów kultury	rozpoznaje powtórzenie	L	1
		rozpoznaje epitet		1
19.	I/1 czyta tekst kultury na poziomie dosłownym	odczytuje dosłowne znaczenie treści ilustracji	L	1
20.	I/3 wyszukuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury	wyszukuje potrzebne informacje	PF	1
	I/2 interpretuje tekst kultury	interpretuje podane informacje		1
21.	I/1 czyta tekst kultury na poziomie dosłownym	odczytuje dosłowne znaczenie treści tekstu	L	1
22.	I/3 wyszukuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury	wyszukuje na diagramie potrzebne informacje	L	1
	I/2 interpretuje tekst kultury	interpretuje treść diagramu		1
23.	I/1 czyta tekst kultury na poziomie dosłownym	odczytuje dosłowne znaczenie treści diagramu	D	1
24.	I/2 interpretuje teksty kultury	interpretuje przysłowie	KO	1

Kartoteka zestawów zadań GM-1-102, GM-4-102, GM-5-102, GM-6-102

Numer zadania	Nazwa sprawdzanej umiejętności (z numerem standardu)	Nazwa sprawdzanej czynności	Forma zadania	Liczba punktów
	Uczeń	Uczeń		
1.	II/2 operuje informacją	przetwarza informacje z diagramu kołowego	WW	1
2.	II/2 operuje informacją	porównuje informacje przedstawione na diagramach kołowych	WW	1
3.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	wyjaśnia przyczynę zahamowania wzrostu rośliny	WW	1
4.	II/2 operuje informacją	interpretowanie informacji z rysunku przekroju geologicznego	WW	1
5.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	ustala kolejność powstania węgla kopalnych	WW	1
6.	I/1 stosuje terminy i pojęcia matematyczno-przyrodnicze	określa, jakiego pochodzenia skałą jest węgiel	WW	1
7.	I/1 stosuje terminy i pojęcia matematyczno-przyrodnicze	rozdziela odnawialne i nieodnawialne źródła energii	WW	1
8.	II/1 odczytuje informacje	szacuje długość i szerokość geograficzną na podstawie mapy	WW	1
9.	II/2 operuje informacją	przetwarza informacje z mapy	WW	1
10.	II/1 odczytuje informacje	odczytuje informacje z wykresu słupkowego	WW	1
11.	II/2 operuje informacją	porównuje informacje z wykresu słupkowego	WW	1
12.	II/2 operuje informacją	wnioskuje na podstawie wykresu słupkowego	WW	1
13.	IV/1 stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemów	wnioskuje na podstawie podanych faktów i wyników doświadczenia	WW	1
14.	IV/1 stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemów	wyjaśnia opisane zjawisko	WW	1
15.	IV/5 opracowuje wyniki	interpretuje wynik obserwacji	WW	1
16.	II/1 odczytuje informacje	odczytuje informacje z układu okresowego	WW	1
17.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	ustala nazwę pierwiastka na podstawie budowy jądra atomowego	WW	1
18.	II/1 odczytuje informacje	odczytuje informacje z układu okresowego	WW	1
19.	III/2 posługuje się językiem symboli i wyrażeń algebraicznych	wybiera prawidłowo zapisane równanie reakcji chemicznej	WW	1
20.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	wskazuje substancję powstającą podczas spalania	WW	1
21.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	wykorzystuje zależność między wielkościami fizycznymi	WW	1
22.	IV/1 stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemów	przewiduje wynik doświadczenia	WW	1
23.	I/3 posługuje się własnościami figur	oblicza pole powierzchni figury przestrzennej	WW	1
24.	I/3 posługuje się własnościami figur	porównuje obwody figur	WW	1
25.	II/2 operuje informacją	interpretuje informacje przedstawione w formie tekstu	WW	1

26.	II/2 wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych	wykonuje obliczenia procentowe	RO	3
		ustala sposób obliczenia masy diamentu		
		ustala sposób obliczenia masy brylantów		
27.	II/2 wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych	wykonuje obliczenia	RO	3
		oblicza objętość ciała przy danej masie i gęstości		
		ustala sposób obliczenia masy diamentu		
28.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	ustala sposób obliczenia objętości diamentu	RO	3
		wykonuje obliczenia i podaje wynik w zaokrągleniu do całości		
		oblicza czas ogrzewania wody w naczyniu o danej mocy		
29.	II/3 posługuje się własnościami figur	ustala sposób obliczenia ilości energii pobranej przez wodę	RO	3
		ustala sposób obliczenia czasu ogrzewania wody		
		wykonuje obliczenia i podaje wynik z właściwą jednostką		
30.	II/3 posługuje się własnościami figur	oblicza długość drogi przebytej w danym czasie i interpretuje wynik	KO	2
		porównuje drogę przebytą w ciągu 10 minut z obwodem trapezu		
		ustala, na którym odcinku znajduje się pracownik		
31.	III/2 posługuje się językiem symboli i wyrażeń algebraicznych	wykorzystuje podobieństwo figur do obliczenia długości odcinka	RO	3
		oblicza długość odcinka <i>PB</i>		
		ustala sposób obliczenia długości odcinka <i>PF</i>		
32.	IV/4,5 stosuje zintegrowaną wiedzę i umiejętności do rozwiązywania problemów	wykonuje obliczenia	KO	2
		układa układ równań odpowiadający opisanej sytuacji		
		rozwiązuje zadanie dotyczące sytuacji problemowej		
33.	III/3 posługuje się funkcjami	podaje możliwe rozwiązania problemu	RO	4
		uzasadnia, że nie ma więcej rozwiązań		
		podaje wartość argumentu odczytaną z wykresu funkcji		
34.	III/3 posługuje się funkcjami	ustala wartości funkcji dla podanych argumentów	KO	1
35.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	nazywa procesy warunkujące obieg węgla w biosferze	KO	2
36.	II/2 operuje informacją	przetwarza informacje ze schematu obiegu węgla w biosferze	KO	1

Kartoteka zestawu zadań GM-7-102

Numer zadania	Nazwa sprawdzanej umiejętności (z numerem standardu)	Nazwa sprawdzanej czynności	Forma zadania	Liczba punktów
	Uczeń	Uczeń		
1.	I/2 wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych	ustala różnicę lat, aby określić datę mistrzostw	WW	1
2.	II/2 operuje informacją	analizuje informacje przedstawione na mapie	WW	1
3.	II/2 operuje informacją	interpretuje skalę mianowaną	WW	1
4.	III/4 stosuje zintegrowaną wiedzę do objaśniania zjawisk przyrodniczych	wskazuje miasto, w którym górowanie Słońca jest najwcześniejsze	WW	1
5.	II/1 odczytuje informacje	odczytuje z mapy położenie miast względem siebie	WW	1
6.	III/1 odczytuje informacje	odczytuje informacje ze schematu	WW	1
7.	III/2 posługuje się językiem symboli i wyrażeń algebraicznych	dobiera równanie do warunków zadania	WW	1
8.	I/2 wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych	oblicza różnicę czasu	WW	1
9.	I/2 wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych	wykonuje obliczenia na liczbach naturalnych	WW	1
10.	III/3 posługuje się funkcjami	wybiera odpowiedni wykres do opisanej sytuacji	WW	1
11.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	wskazuje rysunek ilustrujący siły równoważące się	WW	1
12.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	oblicza czas ruchu jednostajnego przostolinowego	WW	1
13.	I/3 posługuje się własnościami figur	oblicza promień piłki	WW	1
14.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	rozumie zależność między masą i ciężarem	WW	1
15.	I/2 wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych	oblicza procent danej liczby	WW	1
16.	I/3 posługuje się własnościami figur	oblicza obwód stadionu	WW	1
17.	I/2 wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych	oblicza pole powierzchni stadionu	WW	1
18.	II/2 operuje informacją	analizuje diagram kołowy	WW	1
19.	I/2 wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych	ustala prawidłową masę białka w określonej masie produktów	WW	1
20.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	określa funkcję białek w organizmie człowieka	WW	1
21.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	wymienia substraty w reakcji oddychania komórkowego	WW	1
22.	II/2 operuje informacją	wskazuje wzór sumaryczny kwasu mlekowego na podstawie wzoru strukturalnego	WW	1
23.	I/2 wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych	oblicza masę cząsteczkową kwasu mlekowego	WW	1
24.	II/1 odczytuje informacje	odczytuje liczbę atomów w cząsteczce kwasu mlekowego	WW	1

25.	I/1 stosuje terminy i pojęcia matematyczno-przyrodnicze	wskazuje hormon, który mobilizuje organizm do walki	WW	1
26.	III/2 posługuje się językiem symboli i wyrażeń algebraicznych	uzupełnia wzory związków chemicznych i współczynniki w podanym równaniu reakcji utleniania biologicznego glukozy	KO	2
27.	II/1 odczytuje informacje	wybiera z tekstu przykłady wpływu treningu na kondycję fizyczną	KO	2
28.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	podaje nazwę elementu budowy mięśnia przedstawionego na rysunku i określa jego funkcję	KO	2
29.	II/2 operuje informacją	rozpoznaje położenie wymienionych państw na mapie Europy	KO	3
30.	IV/4 tworzy i realizuje plan rozwiązania IV/5 opracowuje wyniki	oblicza gęstość zaludnienia i liczbę ludności podanych państw	KO	4
		ustala sposób obliczenia gęstości zaludnienia państwa		
		ustala sposób obliczenia liczby ludności państwa		
		wykonuje obliczenia rachunkowe, posługuje się przybliżeniami		
		przestawia wyniki w tabeli		
31.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	oblicza pracę mechaniczną	RO	3
		ustala sposób obliczenia pracy		
		stosuje porównanie ilorazowe		
		wykonuje obliczenia i podaje wynik z jednostką		
32.	I/2 wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych	oblicza średnią cenę piłki	KO	3
		ustala sposób obliczenia kwoty zakupu wszystkich piłek		
		ustala sposób obliczenia średniej arytmetycznej		
		wykonuje obliczenia w całym zadaniu		
33.	I/3 posługuje się własnościami figur	oblicza odległość między sędziami	RO	2
		ustala sposób obliczenia długości przekątnej prostokąta (stosuje twierdzenie Pitagorasa)		
		wykonuje obliczenia		
34.	IV/4 tworzy i realizuje plan rozwiązania IV/5 opracowuje wyniki	oblicza czas potrzebny do skoszenia trawy na boisku	RO	4
		ustala sposób obliczenia pola powierzchni obszaru skoszonego w czasie 1 minuty		
		ustala sposób obliczenia pola powierzchni murawy		
		ustala sposób obliczenia czasu potrzebnego do skoszenia trawy na boisku		
	wykonuje obliczenia i podaje wynik w godzinach			

Kartoteka zestawu zadań GH-8-102

Numer zadania	Nazwa sprawdzanej umiejętności (z numerem standardu)	Nazwa sprawdzanej czynności	Forma zadania	Liczba punktów
	Uczeń	Uczeń		
Obszar I				
2.	I/3 posługuje się własnościami figur	określa liczbę osi symetrii figury	WW	1
4.	I/2 wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych	oblicza rok przyznania straży numeru alarmowego	KO	2
7.	I/1 stosuje terminy i pojęcia matematyczno-przyrodnicze	wskazuje jednostki miar danych wielkości	D	2
9.	I/3 posługuje się własnościami figur	określa skalę rysunku	WW	1
12.	I/3 posługuje się własnościami figur	oblicza pole powierzchni budynku	RO	7
19.	I/2 wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych	oblicza roczny koszt prenumeraty miesięcznika	KO	2
23.	I/1 stosuje terminy i pojęcia matematyczno-przyrodnicze	nazywa grupę, do której należy szerszeń	L	1
24.	I/1 stosuje terminy i pojęcia matematyczno-przyrodnicze	podaje nazwy kłesk żywiołowych	L	2
Obszar II				
3.	II/2 operuje informacją	analizuje i porównuje informacje z diagramu	PF	3
5.	II/2 operuje informacją	czytelnie prezentuje dane w formie tabeli	L	2
6.	II/2 operuje informacją	porównuje informacje dotyczące powierzchni pożarów	L	2
13.	II/1 odczytuje informacje	odczytuje informacje dotyczące położenia obiektu na planie miasta	PF	2
14.	II/1 odczytuje informacje	określa kierunki geograficzne pośrednie	WW	1
15.	II/2 operuje informacją	wskazuje najkrótszą drogę między dwoma obiektami na planie miasta	KO	2
16.	II/2 operuje informacją	porównuje informacje dotyczące liczby dzieci objętych programem „Bezpieczne życie”	PF	3
17.	II/2 operuje informacją	wskazuje liczbę województw nieobjętych programem „Bezpieczne życie”	KO	1
18.	II/2 operuje informacją	porównuje informacje dotyczące roku wydania i nakładu czasopism	L	2
Obszar III				
8.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	wskazuje działanie odpowiedniej siły	L	2
10.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	wskazuje naturalną przyczynę pożaru	WW	1
20.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	wskazuje przyczyny obrażeń ciała człowieka	D	2
21.	III/2 posługuje się językiem symboli i wyrażeń algebraicznych	podaje symbol chemiczny tlenu	KO	1

*Sprawozdanie z egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w 2010 roku
w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim*

22.	III/1 wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów	określa funkcję narządów oddechowych ludzi i zwierząt	D	2
Obszar IV				
1.	IV/1 stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemów	wskazuje informacje, które należy podać podczas telefonicznego zgłaszania zdarzenia	D	3
11.	IV/1 stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemów	kojarzy fakty i wyciąga wnioski	PF	2
25.	IV/1 stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemów	kojarzy fakty i wyciąga wnioski	KO	1